SHOUT
SHARE
IT

QK297
.P7
vol.2
pt.1-3

THE NEW YORK BOTANICAL GARDEN
1891
PRO SCIENTIA POPULIQUE SALUTE

LIBRARY

The
Arnold Arboretum
Purchase
June 1971

BY~ CHARLES
1892

PRODROMUS

FLORAE BATAVAE.

PRODROMUS
FLORAE BATAVAE.

IN SOCIORUM INPRIMIS USUM EDENDUM CURAVIT
SOCIETAS
Promovendo Florae Batavae studio.

VOLUMEN II. PARS I.
(*Plantae cellulares. Musci frondosi et Hepaticae.*)

SUMTIBUS SOCIETATIS,
APUD
JAC. HAZENBERG, CORNELII FIL.

1851.

LIBRARY
NEW YORK
BOTANICAL
GARDEN

QK297
.P7
Vol. 2
Pt. 1-3

PRAEFATIO.

Edita nunc altera *Prodromi Florae Batavae* parte, pauca ut moneamus necesse est de ratione, qua in ea conficienda usi sumus. Uti jam in praefatione primae partis dictum est, plantae ipsae a sodalibus Societatis in variis patriae regionibus collectae et in herbario conservatae praecipua hujus operis fundamenta praebuerunt; dein quas in herbariis propriis *autopsiá* comparare nobis licuit; denique adnotationes, quas invenimus de hujusmodi plantis apud auctores botanicos, qui nos praecesserunt. Itaque solitae inversam rationem secuti sumus adhibendo tantum ultimo loco veterum observationis testimonia. Haec enim minus digni aestimanda sunt, quia botanici nostri a Linnaeo usque ad nostra tempora non nisi leviter plantas cryptogamicas attingere solebant. Iste modus agendi multis dubiis et erroribus ansam dedit; nam saepius uno nomine collectivo varias plantas

JUL 17 1971

indicabant, quas hodie species vere distinctas et optimas salutamus; dum propter neglectum microscopii usum, differentiam specificam inter tam subtiles plantas, nudo oculo adeo consimiles, vix eruere potuerunt. Paucae insuper species hujus ordinis plantarum in eorum scriptis indicantur. Plurimarum earum cognitionem EHRHARTO debemus; quum in itinere per varias patriae provincias ipsas collegit et GEUNSIO atque DE GEER viam monstravit, qua optime muscos indigenos distingui possent; quo factum est, ut hic auctor nec non DE BEYER muscorum jam cognitorum numerum novis aliis adauxerint, uti patet ex eorumdem spicilegiis. Ex hoc inde tempore vero nostrates studium plantarum cryptogamicarum per multos annos prorsus neglexerunt, ita ut ante annum 1832, quo in lucem prodiit prima pars cryptogamica *Florae Belgii Septentrionalis*, musci indigeni cogniti numerum centenarium parum excederent, inter quos species valde dubiae et cum aliis certo certius commutatae fuerunt. Cl. VAN HALL, MIQUEL et DASSEN, auctores hujus operis, 182 muscorum species indigenas annotaverunt, quas vel ipsi collegerunt, vel ex herbariis REINWARDTI, DE BEYER et VAN SPEYK VERMEULEN, vel e scriptis veterum Floristarum depromserunt easque, BRIDELIO, MARTIO, LINDENBERGIO et CANDOLLIO ducibus, systematico ordine disposuerunt, adjectis clavi analytica generica et specifica variisque observationibus de habitu, crescendi et fructificationis modo, etc. Quale judicium Botanici exteri de nostra Flora bryologica tulerunt, non constat. Forsitan soli culturam causam habuerunt, quod tam parva copia herbarum inutilium in nostra patria reperiretur. Notum enim est muscos, paucis speciebus exceptis, solum stercoratum fugere. Dein rursus per aliquot annos botanici nostrates studium cryptogamicum negligere videbantur, donec in diario *Tijdschrift voor de natuurl. wetensch.* prodierunt catalogi nostri muscorum agri Leidensis, enumeratio muscorum Zeelandiae a doct. VAN DEN BOSCH et enumeratio muscorum tum Amstelaedamensium tum aliunde a doct. VAN DER SANDE LACOSTE compertorum. Abhinc in dies increvit numerus muscorum indigenorum. Non vero, nisi anno hocce quinto post constitutionem *Societatis promovendo Florae Batavae studio*, Prodromi initium facere potuimus a comparandis et examini subjiciendis omnibus muscorum speciminibus, quae sodales collegerant. Nimirum magna eorum copia, ex omnibus fere patriae locis et in diversa soli specie collectorum, certius affirmare nobis licuit de frequentia et habitu diverso specierum indigenarum, quam antea fieri potuisset. Praeterea microscopii perfectioris usus, descriptiones bryologicae magis accuratae et iconibus illustratae, speciminum authenticorum facilior comparatio, haec omnia effecerunt, quod numerus muscorum indigenorum post editionem *Florae Belgii Sept.* fere duplex evaserit, inter quos duae species prorsus novae cum nonnullis varietatibus; ita ut Flora nostra bryologica non amplius omni attentione botanicorum indigna habitura sit. In dispositione nostra BRUCHII et SCHIMPERI *Bryologiam Europaeam*, quoad genera in hoc opere jam exposita, adhibuimus. Genus *Sphagnum*, saltem pro speciebus indigenis, revisioni subjecimus et cum specie insigni locupletavimus.

Muscorum Hepaticarum elaborationem suscepit et perfecit amicissimus VAN DER SANDE LACOSTE, qui eos secundum opus recentissime editum a viris clariss. GOTTSCHE, NEES et LINDENBERG disposuit. Diagnoses muscorum frondosorum et hepaticarum citatae sunt, quales in Rabenhorst *Deutschlands Cryptogamen-Flora* prostant, tum quia hoc opus vulgatissimum omnes ordines plantarum cryptogamicarum comprehendit juxta novissimas observationes botanicorum, tum quia minoris est pretii. Novarum autem specierum diagnoses, quae in citato opere non inveniuntur, huic Prodromo inseruimus, de cujus ordiendi methodo, significatione abbreviationum, sodalium nominibus aliisque, in praefatione ante primam Prodromi partem fusius actum est.

d. 8 Octobris
1851.
F. Dozy et J. H. Molkenboer.

* * *

Class. Acotyledoneae.

Subclass. *Musci frondosi.*

Sect. *Stegocarpi Pleurocarpi.*

Ord. Hypneae.

HYPNUM L.

* Capsula inaequali vel subinaequali.

1337. H. splendens Hedw. In bosschen en op begroeide plaatsen in de duinen, vrij algemeen. ♃ Jun. — *Sept.* (Rabenh. p. 267.).

In Herb.: Haagsche bosch, Katwijk, Noordwijk, Noordwijkerhout, Wassenaar, Hillegommerduin, Aardenhout, de Bildt, Velp, Wolfheze, Amersfoort, Renkum, Beek, Ubbergen, Neerbosch, Oosterhoutsch bosch b. Nijmegen, bosch van Leuveren, Soerensche bosch, Hulshorst b. Harderwijk, Konijnenbelten b. Zwolle, Grafhorst, Trieselenberg b. Hattem, Zalk, Kampen, Twello, t. Vught en 's Bosch, Walcheren. Bovendien: Pietersberg b. Maastricht, Franq. in herb. pr.; Zuid-Beveland, v. d. B. in herb. pr.; (in de bosschen van het huis Staverden op de Veluwe, Gort.; Zeist, Driebergen, Haren, Harendermolen, Paterwolde, Vries, Ootmarsum, FL. B. S.).

1338. H. tamariscinum Hedw. In bosschen en op de heidevelden, zelden met vrucht doch dikwerf groote plekken bedekkend. ♃ Jun. — *Sept.* (Rabenh. p. 266.).

In Herb.: den Deyl, Noordwijk, Warmond, Haarlemmerhout, de Bildt, Ameliswaard b. Utrecht, Zutphen, Beekbergerwoud, Soerensche bosch, 't Loo, Beek, Ubbergen, Oosterhoutsch bosch b. Nijmegen, Hulshorst en Essenburg b. Harderwijk, Oldenbroek, Zwolle, Kampen, Zuid-Beveland, bosch van Gronsfelt. Bovendien: Domburg, v. d. B. in herb. pr.; Haren, Harendermolen, Miq. in herb. pr.; Sliedrecht, Giessendam, Lac. in herb. v. d. B.; (Salkerwaard, Gort.; de Bildt, Zeist, Driebergen, Doorn, Deventer, Paterwolde, FL. B. S.). Variat:

β. recognitum (*H. recognitum* Hedw. Rabenh. p. 266.). In Herb.: Groot-Berkhey b. Wassenaar, D., Mb.; (bosschen b. 't Loo, Ehrh. bij v. Geuns, *Spicil.*).

1339. H. abietinum L. Op droogen zandigen grond in bosschen, op heiden, in de duinen, enz. vrij algemeen, doch niet in vrucht. ♃ Aug. Sept. (Rabenh. p. 264.).

In Herb.: Katwijk, Hillegom, Overveen, Kampen, Spoel b. Kuilenburg, Wageningsche berg, Oosterhoutsch bosch b. Nijmegen. Bovendien: Deventer, Cop in herb. Dav.; Lek b. Vianen, Lac. in herb. pr.; Pietersberg, Franq. in herb. pr.; (Haarlemmerhout, Gort.; heiden in Gelderland, FL. B. S.).

1340. H. commutatum Hedw. Op moerassige plaatsen in bergachtige streken, zonder vrucht. ♃ *Aestate.* (Rabenh. p. 277.).

In Herb.: Beek b. Nijmegen, Abel. Variat:

β falcatum (Rabenh. p. 277. *H. falcatum* Brid.) Maastricht, Franq. in herb. pr.

Obs. De industria scriptorum de plantis indigenis loca natalia omisimus, quippe qui hanc speciem cum aliis confudisse nobis videntur. Specimina ex herbario de Beyer, quorum auctoritate haec species in Flora B. Sept. II. p. 74. recepta est, ad *H. aduncum* pertinent.

1341. H. filicinum L. Op drassige plaatsen in zandigen kleigrond, onder hakhout, langs beekjes, aan steenen en muren, enz., zelden vruchtdragend. ♃ Jun. — *Aug.* (Rabenh. p. 277.).

In Herb.: Wassenaar, D., B. Wils; t. Katwijk en Wassenaar, Lac.; Brouwerskolk achter Overveen, Mb.; Velp, Un. 1849, Lac.; Groesbeeksche heide, Un. 1847; Merwe b. Dordrecht, Thomaswaard b. Werkendam, Groenewaard in 't Overeind van Jutphaas, Lac. Bovendien: Lek b. Vianen, Utrecht, Lac. in herb. pr.; Zuid-Beveland, v. d. B. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.

1342. H. fluviatile Sw. Aan muren, beschoeijingen, paalwerk, dijken, enz. langs rivieren, meeren en veenplassen. ♃ *Maj.* Jun. (Rabenh. p. 292.).

In Herb.: Dordrecht, Lac., Hov.; Oud-Loosdrecht b. Utrecht, Haarlemmermeer b. Sloten en Leymuiden, Lac.

1343. H. Schreberi Willd. Algemeen in de duinen, in bosschen, langs wegen, op heidegronden, enz. ♃ *Dec.* — *Maj.* (Rabenh. p. 288.).

In Herb.: 's Hage, Wassenaar, Warmond, Sassenheim, Lisse, Leuveren, Renkum, Harderwijk, Zwolle, Trieselenberg b. Hattem, Walcheren. Bovendien: Zutphen, Cop in herb. Dav.; de Bildt, Lac. in herb. pr.; Ubbergen, de Beijer in herb. Miq.; Gronsfelt, Franq. in herb. pr.; (Heemze, Ehrh. *Beitr.*; Zeist, Soest, Soestdijk, Driebergen, Harendermolen, FL. B. S.).

1344. H. purum L. Op dezelfde plaatsen als de vorige soort, vooral op vochtigere plaatsen. ♃ *Aug.* — *Mart.* (Rabenh. p. 288.).

In Herb.: Leyden, Warmond, Noordwijk, Haarlem, Diemermeer b. Amsterdam, de Bildt, Amersfoort, Soerensche bosch, Zutphen, Deventer, Zandberg en Oosterhout b. Kampen, Zalk, Hulshorst b. Harderwijk, Trieselenberg b. Hattem, Neerbosch en Oosterhoutsch bosch b. Nijmegen, Haren b. Groningen, Zuid-Beveland, Walcheren. Bovendien: Zuilen, Achtienhoven, Lac. in herb. pr.; Pietersberg, Franq. in herb. pr.; (Friesland, Fris.; Utrecht, de boven Pekel-A., Dalen, Ootmarsum, FL. B. S.).

1345. H. cuspidatum L. Algemeen op vochtige en moerassige plaatsen, langs slooten en beeken, in duinpannen en weilanden, op lage heidevelden, in drassige bosschen, op zand- en kleigrond langs rivieren en zeedijken, enz. ♃ *Apr.* — *Aug.* (Rabenh. p. 289.).

In Herb.: Wassenaar, Leyden, Katwijk, Warmond, Haarlem, Haarlemmerhout, Groot-Bentveld, Aardenhout, Muiderberg, Vinkeveen, Achtienhoven, de Bildt, Kampen, Deventer, Zwolle, Beekbergerwoud, Twello, Oosterhoutsch bosch enz. b. Nijmegen, Rosmalen, Zuid-Beveland. Bovendien: Zwijndrecht, Dordrecht, Lac. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; Haren, Harendermolen, Miq. in herb. pr.; ('s Hage, Gort.; Utrecht, Groningen, Paterwolde, Dalen, Zweloo, Ootmarsum, Norddoringen, Denenkamp, FL. B. S.). Variat:

β. *flexile* Schwaegr. (*H. flexile* Brid.). Aquatica, flaccidissima, foliorum costis obsoletissimis.

Op onder water staande gronden der vestingwerken van Maastricht, Franq. in herb. pr.

H. nitens Schreb. In drassige weilanden en veengronden. ♃ Maj. Jun. (Rabenh. p. 297.).

(Aan den zeekant t. Harderwijk en Doornspijk, Ehrh. bij v. Geuns). n. v. i.

1346. H. stramineum Dicks. Tusschen andere mossoorten op moerassige plaatsen en aan den oorsprong van beeken in bergachtige streken. ♃ Aestate. (Rabenh. p. 290). *Zonder vrucht.*

In Herb.: Groesbeeksche heide, Un. 1847.

1347. H. cordifolium Hedw. In drassige duinpannen, op moeras- en veengronden, langs slooten, enz. ♃ *Maj. Jun.* (Rabenh. p. 289.).

In Herb.: Wassenaar, Bentveld b. Zandvoort, D., Mb.;

Achtienhoven, Loenen, Vinkenveen, Ede, Blaauwkapel, Lac.; Hulst, v. d. B. Bovendien: Twello, Cop in herb. Dav.; Thomaswaard b. Werkendam, Lac. in herb. pr.; Haren b. Groningen, v. Hall in herb. Lac. Variat:

β. *fluitans* Rabenh. l. l. In Herb.: Jutphaas, Loenen, t. Ede en Lunteren, Lac.; Meppel, Heyn. Bovendien: t. Eelderwolde en Paterwolde, v. Hall in herb. Lac.

1348. H. triquetrum L. Op vochtige, beschaduwde plaatsen in zandgrond, bosschen, duinen, weiden, enz. algemeen; doch slechts op aan de zon blootgestelde heuvelachtige plaatsen vruchtdragend. ♃ Autumno — *Maj.* (Rabenh. p. 278.).

In Herb.: Scheveningen, Warmond, Langeveld b. Noordwijkerhout, Lisse, Bentveld b. Zandvoort, Haarlem, de Bildt, Wolfheze, Velp, Soerensche bosch, Hatert, Beek, Ubbergen, Zalk, Leuveren b. Harderwijk, Zuid-Beveland, Walcheren, Maastricht. Bovendien: Deventer, Cop in herb. Dav.; Groningen, Miq. in herb. pr.; (Friesland, Fris.).

1349. H. loreum L. In bosschen, zoowel van lagere als van bergachtige streken, in pijnbosschen, op de heiden, enz. ♃ Autumno sero — *Jul.* (Rabenh. p. 279.).

In Herb.: Haarlemmerhout, Brakelbosch b. Bloemendaal, D., Mb.; Bergerbosch b. Alkmaar, de Grebbe, Lac.; Velp, Soerensche bosch, Un. 1849; Beek, Un. 1847; Ubbergen, Abel.; Essenburg b. Harderwijk, Bond. Bovendien: Ede, Lac. in herb. pr.; t. Dongen en Reyen, v. d. Trappen in herb. Lac.; Haren b. Groningen, v. Hall in herb. Lac.; Lochem, Miq. in herb. pr.; (Salkerwaard, Gort.; Paterwolde, FL. B. S.).

1350. H. longirostrum Ehrh. In bosschen op vochtige plaatsen. ♃ *Sept.* — *Mart.* (Rabenh. p. 278.).

In Herb.: Haagsche bosch, Warmond, Leyden, Lisse, Haarlemmerhout, D., Mb., Büse; Bloemendaalsche bosch, Büse;

Amsterdam, Lac.; de Bildt, v. d. Trappen; Beekbergerwoud, Mb.; Deventer, Twello, Top; Zalk, Essenburg b. Harderwijk, Bond., Top; Ubbergen, Beek, Neerbosch, Oosterhoutsch bosch b. Nijmegen, Abel.; Maastricht, Franq.; Walcheren, Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Ameliswaard b. Utrecht, Lac. in herb. pr.; Haren, Miq. in herb. pr.; (Stadswal van Groningen, FL. B. S.).

1351. **H. brevirostre** Ehrh. In bosschen aan den voet van boomstammen. ♃ Autumno. Hyeme. (Rabenh. p. 278.). *Zonder vrucht.*

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Ede, Lac. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. v. d. B.

1352. **H. squarrosum** L. Zeer algemeen in bosschen, weiden, langs wegen, in de duinen, enz. ♃ *Nov.* — *Maj.* (Rabenh. p. 278.).

In Herb.: Warmonderhek b. Leyden, Haarlem, Utrecht, Zuilen, Zandberg en elders b. Kampen, Nijmegen, Rosmalen, Zuid-Beveland. Bovendien: Zutphen, Deventer, Top in herb. Dav.; Walcheren, v. d. B. in herb. pr.; (t. Harderwijk en Doornspijk, Ehrh. *Beitr.*; Friesland, Fris.; 's Hage, Gort.; Groningen, FL. B. S.).

1353. **H. stellatum** Schreb. Op moerassige plaatsen, in lage duinpannen, veengronden, enz. ♃ *Maj.* — Jul. (Rabenh. p. 280.).

In Herb.: Noordwijkerhout, Wassenaar, D., Mb., Wils; Achtienhoven, Lac., Wils; Jutphaas, v. d. Trappen; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Waverveen, Lac. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Ootmarsum, FL. B. S.). Variat:

β. *protensum* Rabenh. l. l. In Herb.: op onder water staande plaatsen der vestingwerken b. Maastricht, Franq.

γ. *tenellum.* Caules et rami pusilli, saepius filiformes serpentini intricati; partes omnes caeterae minores.

C. Müll. *Syn. musc. fasc.* 8. p. 435. *H. polymorphum* Hedw. — In Herb.: Wassenaar, D., Wils; Noordwijkerhout, D.; Westerdoksdijk b. Amsterdam, Lac.

1354. H. chrysophyllum Brid. Op drassigen en veenachtigen zandgrond, in duinpannen, enz. ♃ *Jun.*

Praecedenti habitu similis, sed rami plerumque procumbentes graciliores, foliorum *costa unia ultra medium producta.*

In Herb.: Langeveld b. Noordwijkerhout, D.

1355. H. elodes Spruce. In moerassige duinpannen en veengronden, met *H. lycopodioides.* ♃ Tot dus verre slechts zonder vrucht bekend.

Caulis tenuis procumbens s. erectus, irregulariter ramosus, ramis pinnatis; folia brunnescentia, superiora viridia, laxe imbricata, caulina patula anguste ovato-lanceolata longe acuminata, ramulina erecto-patula, superiora subsecunda subulata setacea, omnia integerrima, nervo perdurante tenui. C. Müll. *Syn. Musc.* fasc. 8. p. 434.

In Herb.: Groot-Berkhey b. Wassenaar, Langeveld b. Noordwijkerhout, Bentveld b. Zandvoort, D., Mb.; Loenen, Achtienhoven, Lac.

1356. H. aduncum L. Op moerassige plaatsen, in duinpannen, veengronden en veenachtige weilanden, op heidevelden en waarden langs de rivieren, enz. ♃ *Apr.* — Jun. (Rabenh. p. 268. *H. aduncum* et *H. commutatum* FL. B. S.).

In Herb.: Katwijk, Wassenaar, Noordwijkerhout, D.; Bentveld b. Zandvoort, Mb.; Lek b. Vianen, Veenendaal, Ede, Lac.; Velp, Un. 1849; Groesbeeksche heide, Un. 1847; Diepenveen b. Deventer, Kampereiland, Top; Groningen, Heyn.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: vestingwerken van Maastricht, Franq. in herb. pr.; (t. Laren en Eemnes, Haren, t. Dalen en Zweeloo, t. Ootmarsum en Oldenzaal, Nijmegen, FL. B. S.). Variat:

β. revolvens (H. revolvens *Sw.* Rabenh. l. l. p. 268).

In Herb.: Keppel, Un. 1850; Achtienhoven, Loenen, Lac.; Paterwolde b. Groningen, Miq. Bovendien: (Zweelo in Drenthe, FL. B. S.).

γ. *ambiguum* Schrad. (Rabenh. l. l. p. 268.). In Herb.: Achtienhoven, Lac.

1357. H. fluitans L. In slooten, greppels, stilstaand en stroomend water, moerassen, duinpannen, lage heidevelden, veengronden, aan boomwortels op vochtige plaatsen, enz. ♃ *Maj.* Jul. (Rabenh. p. 268.).

In Herb.: Katwijk, Warmond, Leyden, Bentveld b. Zandvoort, D., Mb.; Haarlem, Büse; de Bildt, Heerjansdam, Kudelstaart, Velp, Lac.; Diepenveen, Top; Kampen, Bond.; Haren, Heyn.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Amstelveen, Lac.; vestingwerken b. Maastricht, Franq. in herb. pr.; Haren b. Groningen, Miq. in herb. pr.; (Wassenaar, Gort.). Variat:

β. *polycarpon* (H. polycarpon *Bland.*). In Herb.: Groningen, Heyn.; Smilde, v. d. B.; Beek, Groesbeeksche heide, Un. 1847; Baarnsche bosch, Achtienhoven, Lac. Bovendien: Haren, v. Hall in herb. Lac.; Utrecht, Lac. in herb. pr.

γ. *diffusum* (H. diffusum *Bland.*). In Herb.: Op drooge plaatsen en aan boomwortels b. Utrecht, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B.

δ. *scoparium* (H. scoparium *Brid.*). In Herb.: In sloten b. Heerjansdam, Lac.

ε. *tenuissimum;* caulis gracillimus; folia longissima, capillaria, flexuosa, flaccida, valde remota. — In Herb.: In slooten en drinkputten op de heide b. de Bildt, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Rijen (N.-Brab.), v. d. Trappen in herb. v. d. B.

η. *orthophyllum;* habitum H. cuspidati simulans; folia erecto-adpressa, ne summa quidem secunda vel falcata. — In Herb.: Leyden, Oudem.; Kampen, Bond.; Kampereiland, Top; Zuid-Beveland,

v. d. B. Bovendien: in slooten b. Vreeswijk, Lac. in herb. pr.

ϑ. *remotifolium;* habitum H. riparii var. trichopodii simulans; rami apice vix adunci; folia brevia, alterna, remota. — In Herb.: Kudelstaart, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Beek b. Nijmegen, Un. 1847.

ι. *plumosum;* plumose pinnatum; rami adunci. — In Herb.: Katwijk, Noordwijkerhout, D., Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: de Bildt, Noorderdijk b. Dordrecht, Lac.

1358. H. lycopodioides Schwaegr. In drassige veenachtige weilanden, lage veenen, duinpannen, slooten en zachtstroomend water. ♃ *Zonder vrucht.* Jul. (Rabenh. p. 269.).

In Herb.: Groot Berkhey b. Wassenaar, halfweg Leyden en Haarlem, Bentveld b. Zandvoort, D., Mb.; Abcoude, M. Doorn, Lac., Romb.; Vinkeveen, Veenendaal, t. Ede en Lunteren, Lac.

1359. H. scorpioides L. Op moerassige plaatsen in de veenen, heide, en in drassige weilanden op zandigen kleigrond. ♃ *Apr.* — *Jun.* Jul. (Rabenh. p. 269.).

In Herb.: Persijnspan b. Wassenaar, Bentveld b. Zandvoort, D., Mb.; Achtienhoven, Lac., Wils; Ede, Veenendaal, Enghuizen b. Doesburg, Lac.; Keppel, Un. 1850; Rosmalen, Hov. Bovendien: t. Abcoude en Vinkeveen, Lac. in herb. pr.; t. Groningen en Eelderwolde, v. Hall in herb. Lac.; Haren, Miq. in herb. pr.; (Harderwijk, Ootmarsum, FL. B. S.).

1360. H. rugosum Ehrh. Op zonnige plaatsen op duin- en geestgrond. ♃ *Zonder vrucht.* Vere. (Rabenh. p. 269.).

In Herb.: Walcheren, v. d. B.; Noordwijkerhout, D., Mb.

1361. H. Crista castrensis L. In vochtige pijnbosschen op de heide, zeldzaam. ♃ *Zonder vrucht.* Sept. Oct. (Rabenh. p. 276.).

In Herb.: Amersfoort, Splitgerber.

1362. H. molluscum Hedw. Op beschaduwde, vochtige plaatsen in de heide, op geestgronden en in lage veenachtige weilanden. ♃ *Zonder vrucht.* Autumno sero. (Rabenh. p. 276.).

In Herb.: Langeveld b. Noordwijkerhout, D., Mb.; Ede, Lac.; Dorth en Bathmen, Un. 1850. Bovendien: Zeist, v. Hall in herb. Miq.; Maastricht, Franq. in herb. pr.

1363. H. uncinatum Hedw. In bosschen, op moerassige plaatsen onder hakhout en in de heide, in de veenen, op drooge zandwallen en heuvels, in uitgedroogde greppels, enz. ♃ *Maj.* — *Sept.* (Rabenh. p. 275.).

In Herb.: de Bildt, Soest, Soestdijk, Nieuw-Loosdrecht, Lac.; Diepenveen, Top; Smilde, v. d. B.; Leuveren b. Harderwijk, Bond. Bovendien: Ede, Lac. in herb. pr.; Haren b. Groningen, v. Hall in herb. Lac.

1364. H. cupressiforme L. Zeer algemeen op alle gronden, boomstammen, steenen, muren, daken, enz. ♃ *Febr.* — *Maj.* (Rabenh. p. 271.).

In Herb.: Leyden, Haarlem, Utrecht, de Bildt, Zuilen, Zalk, Kampen, Deventer, Zwolle, Keppel, Beekbergerwoud, Harderwijk, Twello, Ubbergen, St. Anna b. Nijmegen, Groningen, Rosmalen, Zuid-Beveland. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Heemze, Ehrh.; Bakkershagen, Gort.; Katwijk, Wassenaar, Mulder). Variat:

β. filiforme Brid. (Rabenh. p. 271. n°. 6545 *d.*). In Herb.: Renkum, Beekbergerwoud, Ubbergen, Oosterhoutsch bosch b. Nijmegen, Amersfoort, Hunnebedden b. Borger en Rolde, Zuid-Beveland. Bovendien: de Bildt, Arnhem, Lac. in herb. pr.; Groningen, Miq. in herb. Dav.; Maastricht, Franq. in herb. pr.

Obs. Florae B. Sept. locum natalem prope *Zeist* de industria omisimus, quum specimina illa nobis videantur pertinere ad H. uncinatum, quorsum vero referre propter operculi defectum dubitavimus.

γ. lacunosum Brid. (Rabenh. l. l. n°. 6545. *e.*). In Herb.: Leyden, Nijmegen, Rosmalen, Zuid-Beveland, Walcheren. Bovendien: de Bildt, Lac. in herb. pr.

δ. *chrysocomum* Brid. (Rabenh. l. l. nº. 6545. *f.*). In Herb.: Rolde, Ubbergen, Trieselenberg b. Hattem, bosch van Leuveren b. Harderwijk, Dorth, Renkum. Bovendien: de Bildt, Lac. in herb. pr.; Haren, v. Hall in herb. Lac.; (Harendermolen, Paterwolde, FL. B. S.).

ε. *tectorum* Brid.; pinnato-ramosus, e viridi, lutescente et nigro variegatus, foliis hinc appressis illinc patenti-erectis, omnibus humiditate patentissimis. Brid. Bryol. un. II. p. 612. — In herb.: muren en daken b. Leyden, Kampen, Helpen.

η. *turfosum;* habitum *H. adunci* simulans, tenerum, fragile, sericeo-nitens, ramis aduncis, foliis laxe imbricatis crispato-falcatis secundis. In Herb.: in veengrond op de heide bij Ede en Maartensdijk, Lac.

1365. H. palustre L. Op steenen, dijken, palen, havenmuren en beschoeijingen langs rivieren en meeren, enz. ♃ *Apr. Maj.* Jun. (Rabenh. p. 270.).

In Herb.: Ringdijk b. Leymuiden D., Mb., Lac.; Haarlemmermeer b. Sloten en Aalsmeer, Utrecht, Lek b. Vreeswijk en Vianen, Dordrecht, Lac.

Variat foliorum directione magis minusve homomalla (*H. aquatile* Mart.) et capsulae forma globoso-ovata (*H. subsphaericarpon* Brid.).

1366. H. ruscifolium Neck. Op steenen, palen, beschoeijingen en havenmuren langs rivieren en meeren, aan fonteinen, in beekjes, aan den voet van boomen in drassige bosschen en grienden, enz. ♃ *Aug.* — *Maj.* (Rabenh. p. 284. *H. riparioides* FL. B. S. II. p. 48.).

In Herb.: Leyden, D., Mb.; Westerdoksdijk b. Amsterdam, Diemen, Muiden, Utrecht, Zwijndrecht, Lac.; Prinsenpolder b. Dordrecht, Cop; Willemsdorp, Dordrecht, Hov., Lac.; Voorst, Büse; Beekbergerwoud, Mb.; Beek, Un. 1847. Bovendien: Rotterdam, Lac. in herb. v. d. B.; (Nijmegen FL. B. S.). Variat:

β. *prolixum* Dicks. (Rabenh. l. c. p. 285.). In Herb.: Haarlemmermeer b. Sloten, Lac.; waterval b. Velp, Bond., Top, v. d. B., Lac.

1367. H. praelongum L. Aan den voet van boomen en op den grond in bosschen, langs wegen, in weilanden, op dijken, enz. algemeen verspreid. ♃ *Sept.* — *Maj.* (Rabenh. p. 281.).

In Herb.: Muiderberg, Ameliswaard b. Utrecht, Kampen, Zalk, Zwijndrecht, Essenburg b. Harderwijk, Oosterhoutsche bosch en Hatert b. Nijmegen, Zuid-Beveland, Walcheren. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.; Haarlemmerhout; Harendermolen, Paterwolde, Miq. in herb. pr.; (Friesland, Fris.; Haagsche bosch, Haren, Ootmarsum, Noorddoringen, Zwolle, FL. B. S.). Variat:

β. *atrovirens* Brid. (Rabenh. l. c. p. 282.). — (Zweelo, Zwolle, FL. B. S.).

1368. H. Stokesii Turn. Algemeen op beschaduwde en vochtige plaatsen, aan oude boomstammen, tusschen hakhout, in zandige weilanden, enz. ♃ Nov. — *Apr.* (Rabenh. p. 282.).

In Herb.: Haagsche bosch, Leyden, Lisse, Haarlem, Muiden, Kampen, Twello, Beekbergerwoud, Essenburg b. Harderwijk, Meppel, Haren, Rosmalen, Zuid-Beveland. Bovendien: Achtienhoven, Loenersloot, Lac. in herb. pr.

1369. H. piliferum Schreb. In bosschen en tusschen hakhout, zoowel op den grond, als op steenen en boomstronken. ♃ *Aug.* — *Dec.* (Rabenh. p. 298.).

In Herb.: Leyden, D., Mb.; Zuilen b. Utrecht, Meerdervoort, Zwijndrecht, Lac.; Zalk, Bond., Top; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Walcheren, v. d. B. in herb. pr.; Haren b. Groningen, Miq. in herb. pr.

1370. H. rutabulum L. Op beschaduwde en opene, aan de zon blootgestelde plaatsen, aan boomwortels, op steenen, muren, stroodaken, aan slootwallen, in grienden, weilanden, tuinen, enz. algemeen verspreid. ♃ *Oct. Nov.* — *Maj.* (Rabenh. p. 300.).

In Herb.: Haagsche bosch, Leyden, Haarlemmerhout, Zandpoort, Amsterdam, Kampen, Oosterhout b. Kampen, Zalk, Twello, Wilpe, Diepenveen, Deventer, t. Ede en de Klomp, Essenburg b. Harderwijk, Haren, Zuid-Beveland. Bovendien: de Bildt, Utrecht, Zwijndrecht, Lac. in herb. pr.; Walcheren, v. d. B. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Friesland, Fris.).

1371. H. rivulare Bruch. Op vochtige plaatsen tusschen hakhout, in bosschen, in duinpannen, enz. ♃ *Sept.* — *Apr.* (Rabenh. p. 300. *H. ruscifolium* En. Zeel. II. p. 10.).

In Herb.: Leyden, D., Mb., Oudem.; Warmond, Katwijk, Haarlemmerhout, D. Mb.; Haarlem, Splitg.; Breesaap b. Velzen, Büse; Kudelstaart, Amsterdam, Dordrecht, Lac.; Kampen, Bond.; Zwolle, Helpen, Heyn.; Ubbergen, Neerbosch, St. Anna b. Nijmegen, Abel.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb pr.

1372. H. crassinervium Wils. Op dijken, havenmuren, steenen, enz. langs rivieren. ♃ *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 299.).

In Herb.: Hoogendijk b. Rotterdam, Lac.

1373. H. velutinum L. Algemeen op beschaduwde plaatsen aan den voet van boomen, op den grond, op schuttingen, muren, steenen, enz. ♃ *Apr.* — *Jun.* (Rabenh. p. 299.).

In Herb.: Voorschoten, Leyden, Warmond, Lisse, Utrecht, de Bildt, Blaauwkapel, Zwijndrecht, Gorinchem, Oosterhout b. Kampen, Diepenveen, Platvoet b. Deventer, Hulshorst b. Harderwijk, St. Anna b. Nijmegen, Haren, Groningen, Zuid-Beveland. Bovendien: Sloten, de Grebbe, Lac. in herb. pr.; Maastricht, Franq.; (Friesland, Fris.; Amsterdam, Helpen, Harendermolen, Paterwolde, Zweloo, Ootmarsum, FL. B. S.). Variat:

β. sericeum (Rabenh. l. l. p. 299.). In Herb.: Twello, Top.

γ. intricatum Schreb. (Rabenh. l. l. p. 299. *H.*

intricatum FL. B. S. II. p. 51.). In Herb.: Leyden, Amsterdam, Sloten, de Schinkel b. het nieuwe Meer, Twello. Bovendien: Bunnik, v. d. Trappen in herb. v. d. B; Zuid-Beveland, v. d. B. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Haarlem, Soestdijk, Grollo, FL. B. S.).

1374. H. confertum Dicks. Algemeen verspreid; op boomstammen, den grond, vochtige muren, steenen dijken, daken, in de duinen, enz. ♃ *Oct.* — *Maj.* (Rabenh. p. 287.; *H. populeum* FL. B. S. II. p. 51.).

In Herb.: Haagsche bosch, Katwijk, Leyden, Haarlem, Amsterdam, Amstelveen, Diemermeer, Muiderberg, kromme Rhijn b. Utrecht, Walcheren, Zuid-Beveland. Bovendien: Diepenveen, Cop in herb. Dav.

1375. H. megapolitanum Bland. Op vochtigen zandgrond, in de duinen, op steenen en muren, enz. ♃ *Dec.* — *Mart.* (Rabenh. p. 287.).

In Herb.: Katwijk, D.; batterijen te Blaauwkapel, hoogendijk b. Rotterdam, Lac. Bovendien: Breesaap, Büse in herb. Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. in herb. pr.

1376. H. murale Neck. Op vochtige muren, steenen, dijken en aan den voet van wilgen buiten's dijks. ♃ *Dec.* — *Maj.* (Rabenh. p. 285.).

In Herb.: Leyden, D.; Brederode b. Velzen, Mb.; Haarlemmermeer b. Sloten, Lek b. Vreeswijk, Zwijndrecht, Dordrecht, hoogendijk b. Rotterdam, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Utrecht, Schalkwijk, Kuilenburg, Lac. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.

1377. H. tenellum Dicks. Op steenen, muren, palen en dijken, langs rivieren en meeren. ♃ Mart. *Apr.* (Rabenh. p. 286.).

In Herb.: Haarlemmermeer b. Sloten en Aalsmeer, Dordrecht, Noldijk b. Heerjansdam, Lac. Variat:

β. rigidulum (*H. rigidulum* Br. et Schimp. Rabenh. p. 286.). In Herb.: Hoogendijk bij Rotterdam, stads havenmuren van Dordrecht, Noldijk b. Heerjansdam, Lac. Bovendien: palen langs het Haarlemmermeer b. Sloten, Lac. in herb. pr.

1378. H. populeum Hedw. Op beschaduwde, vochtige plaatsen, op steenen en boomstammen, aan beschoeijingen, enz. ♃ *Oct. — Mart.* (Rabenh. p. 294.).

In Herb.: Katwijk, Voorschoten, D.; Zeedijk b. Muiden, Lac. Bovendien: Gorinchem, Lac. in herb. v. d. B. Variat:

β. erythropodium Brid. (*γ.* Rabenh.). In Herb.: Oorsprong b. Arnhem, Zeedijk b. Muiderberg, Lac.

1379. H. plumosum L. Op vochtigen kleigrond langs dijken, op rotsen, oude boomstammen, enz. ♃ *Mart. — Maj.* (Rabenh. p. 295.).

In Herb.: Zeeburg, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Variat:

β. pseudo-plumosum Brid. Rotsen te Kau, Franq. in herb. pr.

1380. H. lutescens Huds. Algemeen op zand- en veengrond, in de duinen, in weilanden, op akkers, muren en daken, enz. ♃ Autumno sero — *Apr.* (Rabenh. p. 296.).

In Herb.: Haarlem, Overveen, groot Bentveld b. Zandvoort, Spoel b. Kuilenburg, Blaauw-Kapel, Diemen, Kampen, Zalk, Walcheren, Zuid-Beveland, Rosmalen. Bovendien: Diepenveen, Wilpe, Deventer, Cop in herb. Dav.; Zwolle, Miq. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; ('t Loo, t. Doornspijk en Harderwijk, Ehrh. *Beitr.*; Haarlemmerhout, van Geuns *Spicil.*; Nymegen, Groningen, Heikop b. Vianen, Ootmarsum, enz. FL. B. S.).

1381. H. salebrosum Hoffm. Aan boomwortels en boomstammen, op eenigzins vochtigen grond, in weilanden, enz. ♃ Autumno sero — *Jan.* (Rabenh. p. 296.).

In Herb.: Sloterweg b. Amsterdam, kromme Rhijn b. Utrecht, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B.

1382. H. glareosum Bruch et Schimp. In zandige weilanden. ♃ Mart. Apr. (Rabenh. p. 295.). *Zonder vruchten.*

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

1383. H. albicans Neck. Op dorre en drooge gronden, in de duinen, aan zandige wallen, op de heide. ♃ *Sept.* — *Mart.* (Rabenh. p. 294.).

In Herb.: 'sHage, de Bruyn; Katwijk, D., Mb.; Renkum, Zandvoort, Büse; Zuilen, de Bildt, Lac.; Kampen, Bond.; t. Deventer en Diepenveen, Top; t. St. Anna en Neerbosch b. Nijmegen, Abel.; Haren, Herb. Dav.; Rosmalen, Hov.; Walcheren, Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Helpen, Miq. in herb. pr.

1384. H. riparium L. Op moerasgronden, in veenen, langs slooten, op havenmuren en palen langs rivieren, aan boomwortels, enz. ♃ *Maj.* — Jul. (Rabenh. p. 293.).

In Herb.: Leyden, D., Mb.; Kampen, Bond., Top; Dordrecht, Hov.; Vinkeveen, Lac.; Beek, Un. 1847.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Rotterdam, Miq. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Jutphaas, de Geer *Spicil.*). Variat:

β. *longifolium* Brid. In Herb.: Leyden, Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Utrecht, Lac. in herb. pr.

γ. *trichopodium* Schultz. In Herb.: b. Warmond in rietland, D., Mb.; op muren en palen langs de Maas b. Dordrecht, Hov.; Oorsprong b. Arnhem, Un. 1847. Bovendien: Lanaken, Franq. in herb. pr.

δ. *homomallum*; foliis homomallis, concaviusculis. (*H. riparium* ζ. Brid.). In Herb.: Utrecht, Amsterdam, Lac. Bovendien: havenmuur van Dordrecht, Lac. in herb. pr.; Groningen, Miq. in herb. pr.

ε. *pseudostellatum*; foliis rigidioribus subsquarroso-patentibus, in apice ramorum substellatis, capsulis altius pedicellatis. In Herb.: Duinpan b. Wassenaar, D.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Funen b. Amsterdam, Lac. Bovendien: Zandvoort, Büse in herb. Mb.

1385. H. undulatum L. In bosschen op vochtige plaatsen. ♃ *Apr. Maj.* Jun. (Rabenh. p. 284.).

In Herb.: Haagsche bosch, D., Mb., Büse; Warmond, D.; Leymuiden, Haarlemmerhout, Doornwerth, Büse; Bergerbosch b. Alkmaar, Amstelveen, de Grebbe, Assen, Lac.; Beek, Un. 1847; Ubbergen, Abel.; Groningen, Heyn. Bovendien: Paterwolde, v. Hall in herb. Lac.; (Norddoringen, FL. B. S.; Lisse, D. et Mb. *Bijdr.* II. p. 5.).

1386. H. sylvaticum L. Algemeen in bosschen aan boomwortels en vermolmde boomstammen, onder hakhout, in veengronden, op drassige plaatsen, enz. ♃ *Maj.* — *Jul.* (Rabenh. p. 283.).

In Herb.: Leyden, Warmond, Sassenheim, Noordwijk, Lisse, Amstelveen, Achtienhoven, de Bildt, Renkum, de Grebbe, Ubbergen, Neerbosch b. Nijmegen, Twello, Deventer, Apeldoorn, Voorst, Hulst, Walcheren, Zuid-Beveland. Bovendien: Haren, Miq. in herb. pr.; Slavante, Franq. in herb. pr.; St. Jan Steen, v. d. B. in herb. pr.; (Harendermolen, Paterwolde, Laren, FL. B. S.).

1387. H. denticulatum L. Algemeen op matig vochtige plaatsen, aan boomwortels, op lossen boschgrond, onder hakhout, in duinpannen, somtijds op zand- en kleigrond, enz. ♃ Jun. *Mart.* — *Aug.* (Rabenh. p. 283.).

In Herb.: Uddelermeer, Ubbergen; Twello, t. Zuilen en Utrecht, Walcheren. Bovendien: (Friesland, Fris.; Soest, Amfensche bosch, Groningen, FL. B. S.).

1388. H. silesiacum P. de Beauv. Zeldzaam op oude boomstammen en op den grond in bosschen. ♃ Vere et aestate. (Rabenh. p. 273.).

In Herb.: Endegeest b. Leyden, D.; Bennenbroekerbosch, Mb. Bovendien: (Nijmegen, FL. B. S.).

1389. H. serpens L. Algemeen aan den voet van boomen, op muren, op den grond, op steenen, op dijken, beschoeijingen, enz. ♃ *Apr.* — *Jun.* (Rabenh. p. 291.).

In Herb.: Leyden, Leyderdorp, Haarlem, Muiden, Utrecht, Deventer, Beekbergerwoud, Heerjansdam, Groningen, Zuid-Beveland. Bovendien: Terwolde, Cop in herb. Dav.; Zuilen, de Bildt, Lac. in herb. pr.; Walcheren, v. d. B. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Friesland, Fris.).

Species pro diversa loci natalis indole varians magnitudine, colore, foliorum et capsulae directione. Praecipuae formae obviae sunt sequentes:

β. *contextum* Brid. (Rabenh. l. l. p. 292.) In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

γ. *spinulosum* Hedw. In Herb.: Leyden, D.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Utrecht, Lac. in herb. pr.

δ. *byssoides* Brid. In Herb.: Utrecht, Lac.

ε. *radicale* (*H. radicale* P. Beauv.); foliis patulis, cordato-lanceolatis, evanidinerviis, perichaetio radicante. Brid. *Bryol. univ.* II. p. 651. In Herb.: Warmond, D., Mb.; moerasgrond b. Heerjansdam, Lac.

** Capsula aequali. (*Isothecium* Brid.)

H. subtile Hoffm. Aan den voet van boomstammen, op steenen, enz. ♃ Apr. Maj. (*Leskea subtilis* Hedw.; Rabenh. p. 254.).

(Muiderberg, FL. B. S. p. 87.). n. v. i.

1390. H. polyanthum Schreb. Aan boomstammen, op oude planken, enz. ♃ *Sept. — Apr.* (*Leskea polyantha* Hedw.; Rabenh. p. 253.; FL. B. S. II. p. 86.).

In Herb.: Voorschoten, Leyderdorp, D., Mb.; Utrecht, de Bildt, Zuilen, Lac.; Kampen, Bond., Top; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Osdorp b. Amsterdam, Lac. in herb. pr.; Weurt bij Nijmegen, Beyer in herb. Miq.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Haarlemmerhout, FL. B. S.).

1391. **H. sericeum** L. Zeer algemeen aan boomstammen, op muren, enz. ♃ *Autumno* et *hyeme*. (*Leskea sericea* Hedw.; Rabenh. p. 252.; FL. B. S. II. p. 84.).

In Herb.: Leyden, Haarlem, Amsterdam, Sloten, Amstelveen, Oosterhout, Kampen, Diepenveen, Deventer, St. Anna b. Nijmegen, Zuid-Beveland. Bovendien: Zuilen, Utrecht, Lac. in herb. pr.; Walcheren, v. d. B. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Friesland, Fris.; Zutphen, Gort.).

1392. **H. myurum** Poll. Vrij algemeen in bosschen, aan boomstammen, op den grond aan den voet van boomen, enz. ♃ Nov. — *Jan.* — *Apr.* (FL. B. S. II. p. 54. *H. curvatum* Rabenh. p. 291.).

In Herb.: Leyden, Voorschoten, Lisse, Bloemendaal, Amsterdam, Vreeland, Utrecht, de Bildt, Doornwerth, Amelisweard, Chartroysen, Kromme Rhijn b. Utrecht, Velp, Beekwaard, Ubbergerwoud, bosch van Leuveren b. Harderwijk, Beek, Ubbergen, Zwijndrecht, Walcheren, Zuid-Beveland. Bovendien: de Grebbe, Lac. in herb. v. d. B.; Diepenveen, Twello, Cop. in herb. Dav.; ('t Loo, t. Harderwijk en Doornspijk, Ehrh. *Beitr.;* Nijmegen, FL. B. S.).

1393. **H. myosuroides** L. Op boomstammen in digte bosschen. ♃ *Aug. Sept.* (Rabenh. p. 291.).

In Herb.: Velp, de Grebbe, Lac.; Beekbergerwoud, Mb.; Soerensche bosch, Un. 1849.; Ubbergen, Abel.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: de Bildt, Lac. in herb. pr.; Nijmegen, de Beyer in herb. Miq.; Gronsfeld, Franq. in herb. pr.; (Friesland, Fris.; Harderwijk, FL. B. S.).

1394. **H. Alopecurum** L. In bosschen en op beschaduwde drassige plaatsen in bosschen en aan den voet van boomstammen. ♃ Autumno. (Rabenh. p. 267.).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Zalk, Bond.; Ameliswaard b. Utrecht, Lac.; Valkenburg, Warmond, D.;

(*zonder vrucht*); Maastricht, Franq. in herb. pr. (*met vrucht*). Bovendien: (Haagsche bosch, Katwijk, Gort.; Amsterdam, FL. B. S.).

CLIMACIUM Web. et Mohr.

1395. Cl. dendroides Web. et Mohr. In vochtige en drassige bosschen, op beschaduwden zandgrond, in de duinvalleijen enz., algemeen; doch zelden met vrucht. ♃ *Jul. — Febr.* (Rabenh. p. 257.).

In Herb.: Haagsche schouw b. Leyden, Leyderdorp, Bennenbroeker bosch, Haarlem, Overveen, Zandpoort, Blaauw-Kapel, Kampen, Grafhorst b. Kampen, Brinkgreve b. Deventer, Konijnenbelten b. Zwolle, Hattem, Weurt, Oosterhoutsche bosch b. Nijmegen, Renkum, Walcheren, Sas van Gend. Bovendien: St. Jan Steen, v. d. B. in herb. pr.; bosch en heide b. Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Uilenpas, Gort.; 's Hage, de Bildt, Breekelenkamp, Ootmarsum en elders, FL. B. S.).

HOOKERIA Sm.

1396. H. lucens Sm. In bosschen op den grond in bergachtige streken. ♃ Febr. Mart. (Rabenh. p. 256.).

Bosch van Gronsfelt, Franq. L.

Ord. Neckeraceae.

NECKERA Hedw.

1397. N. crispa Hedw. Aan stammen van oude boomen in bosschen, vooral aan die van beukenboomen. ♃ Apr. Maj. (*Aug.*) (Rabenh. p. 302.).

In Herb.: Asserbosch, Heyn.; Soerensche bosch, Un.

1849; Bergerbosch b. Alkmaar, Mb. Bovendien: Pietersberg, Franq. in herb. pr.

1398. N. pumila Hedw. Aan oude boomstammen, op sparren, linden, ijpen, vooral op beuken; zelden vruchtdragend. ♃ Apr. Maj. (*Sept.*) (Rabenh. p. 302.).

In Herb.: Voorschoten, D.; Utrecht, Baarnsche bosch, Grebbensche berg, Arnhem, Roosendaal b. Velp, Soerensche bosch, Dordrecht, Lac.; Beekhuizen b. Velp, Bond.; Doornwerth, Büse.

1399. N. complanata Bruch. et Schimp. Op boomstammen en aan den voet van boomen in bosschen. ♃ Mart. Apr. (*Aug. Sept.*) (*Leskea complanata* Hedw.; Rabenh. p. 252. FL. B. S. II. p. 82.).

In Herb.: Leyden, Leiduin b. Haarlem, D.; Mb.; Haarlem, Splitg.; Utrecht, Zwijndrecht, Lac.; Zalk, Bond., Top; Soerensche bosch, Un. 1849; Beekbergerwoud, Mb.; Helpen, Heyn.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Hillegom, Noordwijk, Gort.; Groningen, Nijmegen, FL. B. S.).

OMALIA Br. et Sch.

1400. O. trichomanoides Br. et Sch. Op boomstammen en aan den voet van boomen in bosschen. ♃ *Sept. — Nov.* (*Leskea trichomanoides* Hedw.; Rabenh. p. 252.; FL. B. S. II. p. 82.).

In Herb.: Voorschoten, Warmond, D., Mb.; Schalkwijk (*Haarl.*), Büse; Amstelveen, Schalkwijk (*Utr.*), Dordrecht, Zwijndrecht, Lac.; Zalk, Top; Zwolle, Heyn.; Beekbergerwoud, Mb.; Ubbergen, Abel.; Walcheren, Zuid-Beveland, Hulst, v. d. B. Bovendien: Ameliswaard b. Utrecht, Lac. in herb. pr.; Beek b. Nijmegen, Miq. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Soest, Utrecht, Helpen, Groningen, FL. B. S.).

Ord. Cryphaeaceae.

CRYPHAEA Brid.

1401. Cr. heteromalla Brid. Aan boomstammen. ♃ *Jun.*—*Sept.* (Rabenh. p. 243. *Neckera heteromalla* FL. B. S. II. p. 90.).

In Herb.: Noordwijk, D., Mb.; Haarlem, de Meer b. Amsterdam, Splitg.; Zandvoort, Bloemendaal, Velzerent, Büse; Rotterdam, Dordrecht, Heerjansdam, Utrecht, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Gorinchem, Lac. in herb. v. d. B.; (Jutphaas, de Geer *Spicil.;* Heikop b. Vianen, Groningen, FL. B. S.).

Ord. Leptodonteae.

LEPTODON Mohr.

1402. L. Smithii Mohr. Zeldzaam en zonder vrucht op oude eikenstammen. ♃ Vere. (Rabenh. p. 303.).

In Herb.: Wassenaar, D.

Ord. Leskeaceae.

LESKEA Hedw.

1403. L. polycarpa Hedw. Aan den voet van boomstammen, op rottende boomstronken en bewerkt hout, in bosschen, langs wegen en op beschaduwde plaatsen. ♃ *Febr.* — *Jun.* (*Leskea polycarpa* et *L. paludosa* Rabenh. p. 253.; FL. B. S. II. p. 84, 86.).

In Herb.: Leyden, Leerdam, D., Mb.; Amsterdam, Zuilen, Utrecht, Dordrecht, Zwijndrecht, Heerjansdam, Lac.; Renkum, Büse; Zwolle, Helpen, Heyn.; Kampen, Top, Bond.; Ubbergen, de Ooy b. Nijmegen, Abel.; Groningen, Miq.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Rotterdam, Weurt b. Nijmegen, Miq. in herb. pr.; (Jutphaas, de Geer *Spicil.;* Ootmarsum, Zweelo, Heikop b. Vianen, FL. B. S.).

ANOMODON Hook. et Tayl.

1404. A. viticulosus Hook. et Tayl. Op boomstammen, aan boomwortels, op den grond, enz. ♃ *Oct.* — *Apr.* (Rabenh. p. 250. *Neckera viticulosa* FL. B. S. p. 90.).

In Herb.: Voorschoten, Abtspoel b. Warmond, D.; Utrecht, Zwijndrecht, Lac.; Renkum, Büse; Zalk, Bond., Top; Haren, Heyn.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Twello, Cop in herb. Dav.; Noldijk b. Heerjansdam, Lac. in herb. pr.; Nymegen, de Beyer in herb. Miq.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (duin b. Haarlem, Gort.; Assen, FL. B. S.).

Ord. Leucodonteae.

ANTITRICHIA Brid.

1405. A. curtipendula Brid. Op boomstammen, zelden op den grond en aan den voet van boomen. ♃ Vere — *Aug.* (*Anomodon curtipendulus* Rabenh. p. 250.; *Neckera curtipendula* FL. B. S. II. p. 88.).

In Herb.: Voorschoten, Wassenaar, D., Mb., Wils; Westerdoksdijk en de Meer b. Amsterdam, Utrecht, Roosendaal b. Velp, Lac.; bosch van Wolfheze, Un. 1847.; Soerensche bosch, Un. 1849; Essenburg b. Harderwijk, Bond.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: de Bildt, Lac. in herb. pr.; (t' Loo, v. Geuns *Spicil.;* Elspeeterbosch, Haren b. Groningen, FL. B. S.).

LEUCODON Schwaegr.

1406. L. sciuroides Schwaegr. Aan boomstammen vrij algemeen, doch zelden vruchtdragend. ♃ Mart. *Apr.* (Rabenh. p. 301.).

In Herb.: Leyderdorp, Leyden, Wassenaar, Bloemendaal, IJsselmuiden, Oosterhout en elders b. Kampen, Twello, Dubbeldam, Weurt, Beuningen, Groningen, Zuid-Beveland. Bovendien: Zwijndrecht, Heerjansdam, Lac. in herb. pr.; Utrecht, Lac. in herb. v. d. B.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; Haren, Miq. in herb. pr.; (Vianen, Heikop, Rolde, Ootmarsum, Noorddoringen, Zwolle, Meppel, Havelte, Assen, FL. B. S.).

Occurrit forma ramis abbreviatis gemmiferis. In Herb.: Wassenaar, D.

Ord. Fontinaleae.

FONTINALIS Dill.

1407. F. antipyretica L. In slooten, vijvers, moerassige duinpannen en bosschen, langs rivieren, enz. ♃ *Jun.* — *Sept.* (Rabenh. p. 245.).

In Herb.: Leyden, Wassenaar, D.; Aardenhout b. Haarlem, Splitg.; Bentveld b. Zandvoort, Beekbergerwoud, Mb.; Kampen. Bond.. Top; Hatert, kolk te Bemmel, Abel.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Zuid-Willemsvaart, Hov. in herb. v. d. B.; Maartensdijk, Dordrecht, Westbroek, Lac. in herb. pr.; (Friesland, Fris.; Hillegom, Leuvenum, Amsen, de Bildt, Doorn, Zwolle, FL. B. S.).

F. squamosa L. In het water aan muren. ♃ Vere. Aestate. (Rabenh. p. 245).

Inlandsch volgens Meese: te Francker in eene regenbak.

DICHELYMA Myrin.

D. falcata Myrin. In natte laagten en dobben. ♃ Aestate. (Rabenh. p. 246).

(Tusschen Franeker en Harlingen, Fris.). n. v. i.

Ord. Ripariaceae.

CINCLIDOTUS P. Beauv.

1408. **C. riparius** W. Arn. In het water, of op nu en dan onder water staande plaatsen, langs rivieren en meeren, op havenmuren en palen, langs dijken, enz. ♃ Jul. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 242. C. fontinalioïdes et C. riparius Lac. *Bijdr.*).

In Herb.: Dordrecht, Lac., Hov., Oudem.; Hoogendijk b. Rotterdam, Haarlemmermeer b. Leymuiden, Lac.; Katwijk, D. Variat:

β. terrestris. In Herb.: wilgen aan de Lek b. Vreeswijk, Zwijndrecht, Heerjansdam, Lac.

Sect. Stegocarpi. Acrocarpi.

Ord. Buxbaumiaceae.

DIPHYSCIUM Web. et Mohr.

1409. **D. foliosum** Web. et Mohr. Aan de kanten van holle wegen in bosschen, op vochtigen kleiachtigen zandgrond. ♃ *Aug.* — *Maj.* (Rabenh. p. 240).

In Herb.: Renkum, Büse; Arnhem, Bond.; t. den Sypenberg en Velpschen straatweg, Lac.; Soerensche bosch, Un. 1849.; Beekhuizen, v. d. B.; Gronsfelt, Franq.

BUXBAUMIA Hall.

1410. B. aphylla Hall. Op zandigen grond aan de kanten van holle boschwegen en in heidekuilen. ♃ *Maj. Jun.* (Rabenh. p. 240).

In Herb.: Renkum, Büse; Ubbergen, Abel.; Velp, Lac.; St. Jan Steen, v. d. B. Bovendien: (Puttensche bosch, v. Geuns *Spicil.*; Elspeeterbosch, Twyselenberg b. Hattem, FL. B. S.).

Ord. Polytricheae.

POGONATUM Brid.

1411. P. aloides Brid. Op zand- en heidegrond, in pijnbosschen, langs wegen, aan wallen, greppels, enz. ♃ *Sept. — Apr.* (*Polytrichum aloïdes* FL. B. S. II. p. 124. Rabenh. p. 235).

In Herb.: Amersfoort, Splitg.; Renkum, Büse; Velp Un. 1849.; Twello, Top; Keppel, Un. 1850.; Haren, Heyn.; Rolde, v. d. B.; Rosmalen, Hov.; Hulst, v. d. B.; Venloo, Noordwijkerhout, D.; Ubbergen, Abel.; de Bildt, Lac. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.; Paterwolde, Miq. in herb. pr.; ('t Loo, Lunteren, Zutphen, Zeist, Tolbert en Marum, Breekelenkamp, Ootmarsum, Assen, Zwolle, Hattem, FL. B. S.). Variat:

β. minus. (P. defluens *Brid.*). Rabenh. p. 235. In Herb.: Rosmalen, Hov.

1412. P. nanum Brid. Aan wegen, wallen, greppels, in pijnbosschen, enz. op zand- en heidegrond. ♃ *Sept. — Jun.* (*Polytrichum pumilum* et *P. nanum* FL. B. S. p. 122. sq.). Rabenh. p. 235.

In Herb.: Amersfoort, Splitg.; Velp, Lac.; St. Jan Steen, v. d. B.; Noordwijkerhout, D.; Leyden, Mb.; St.

Anna (Nijm.), Abel.; Renkum, Büse; Maastricht, Franq. Bovendien: de Bildt, Lac. in herb. pr.; Paterwolde, v. H. in herb. Lac., Miq. in herb. pr.; (Driebergen, Haren, Harendermolen, Drentsche en Overijsselsche heidevelden, FL. B. S.; 't Loo, Ehrh.; Puttensche bosch, v. Geuns; Harderwijk, Reinwardt).

1413. urnigerum Brid. Op heidevelden en aan randen van bosschen, op zandigen grond. ♃ *Aug.* — *Apr.* (*Polytrichum urnigerum* FL. B. S. p. 124. Rabenh. p. 236).

In Herb.: Beek b. Nijmegen, Lac., Abel.; Arnhem, Bond.; de Bildt, Lac.; Velp, Un. 1849.; Havelte, Heyn. Bovendien: Ede, Rheede, Lac. in herb. pr.; (Elmerink, Arnhem, FL. B. S.).

Obs. Species ramificatione sua et capsulae forma statim a congeneribus dignoscenda, locis siccioribus plerumque subsimplex et abbreviata; quae forma nostra in patria vulgatissima.

POLYTRICHUM Brid.

1414. P. commune L. Op vochtige en beschaduwde plaatsen, in zand- en veengrond. ♃ *Apr.* — *Jul.* (Rabenh. p. 238.).

In Herb.: Rosmalen, Hov.; Harderwijk, Junghuhn; Amersfoort, Splitg.; Beek, Nijmegen, Abel.; Renkum, Büse; Noordwijkerhout, Wils. Bovendien: de Bildt, Lac. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; Walcheren, Zuid-Beveland, v. d. B. in herb. pr.; (Friesland, Fris.; Zutphen, Bronsbergen, Gort.; Wassenaar, Mulder *Leid.*; Zwolle, Zeist, Driebergen, FL. B. S.). Variat:

β. perigoniale. Op uitgedroogde heide- en veengronden. (*P. perigoniale* Michx.). In Herb.: Leyden, M. Doorn; Kampen, Platvoet en Brinkgreve b. Deventer, Top; Amerongen, D., Mb., H. Stekh.

γ. uliginosum. In lage en moerassige boschstreken. (*P. uliginosum* Hüb., Rabenh. p. 239). In Herb.:

Ede, Amstelveen, Lac.; Amersfoort, Splitg.; Beek, Un. 1849. Bovendien: de Bildt, Lac. in herb. pr.

1415. **P. formosum** Hedw. Op heide- en veengrond, in zandige bosschen en in de duinen. ♃ *Maj. Jun.* Jul. (Rabenh. p. 237).

In Herb.: Harderwijk, Bond.; Amersfoort, Splitg.; Ubbergen, Abel.; Renkum, Büse; Twello, Top; Groningen, Heyn.; Velp, Un. 1849.; Leyden, M. Doorn; Voorschoten, Oudem.; Walcheren, v. d. B.; de Bildt, Lac.; Maastricht, Franq. Bovendien: Ede, Lac. in herb. pr.

Obs. Variat caule foliisque brevioribus, seta pallide straminea (*P. pallidisetum* Funck.).

1416. **P. gracile** Menz. Op veenakkers. ♃ *Majo.* (Rabenh. p. 237.).

In Herb.: Vinkeveen, Abcoude, Lac., Romb., M. Doorn; Smilde, v. d. B. Bovendien: t. Zwolle en Dalfsen, Miq. in herb. pr.

1417. **P. juniperinum** Hedw. In bosschen, op heidevelden, drooge zandgronden en in de duinen. ♃ *Apr.* — Sept. (Rabenh. p. 238).

In Herb.: Kampen, Deventer, Diepenveen, Twello, Top; Walcheren, Wildervanck, v. d. B.; Amersfoort, Haarlemsche duinen, Splitg.; Haarlemmerhout, Lisse, D., Mb.; Noordwijk, Wils; Rosmalen, Hov.; Beek, Heumen, Abel.; Leuveren, Bond.; de Bildt, Lac. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Friesland, Frîs.).

1418. **P. strictum** Menz. In moerassige veenstreken. ♃ *Jun. Jul.* (Rabenh. p. 238. *P. alpestre β. affine* FL. B. S. II. p. 128?)

In Herb.: rietlanden b. Leymuiden, D., Mb., Büse. Bovendien: ? Haren, FL. B. S.).

1419. **P. piliferum** Schreb. Op drooge heide- en zandgronden. ♃ *Jun. Jul.* (Rabenh. p. 238).

In Herb.: Voorschoten, Oudem.; Noordwijk, D., Mb., Wils; Haarlemmerhout, Mb.; Weesp, Top; Baarn, Wils; hoogte van Oosterholt b. Kampen, Bond.; Twello, Top; Zwolle, Haren, Heyn.; Harderwijk, Jungh.; de Bildt, Lac.; Zeist, Wijers; Rosmalen, Hov.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Beek, St. Anna, Abel. Bovendien: Walcheren, v. d. B. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Friesland, Fris.). Variat:

β. *Hoppii* FL. B. S. p. 126.; Rabenh. l. l. Tusschen Raalte en Hellendoorn (Overijssel), Miq. in herb. pr.

CATHARINEA Ehrh.

1420. C. Callibryon Ehrh. Op zand- veen- en heidegrond, op opene plaatsen en in bosschen, algemeen. ♃ *Dec. — Maj.* (*Catharinea undulata* FL. B. S. II. p. 120., Rabenh. p. 233.).

In Herb.: Velp, Abcoude, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Kampen, Deventer, Top; Rosmalen, Hov.; Groningen, Heyn; Haagsche bosch, Voorschoten, Leyden, D., Mb., Oudem.; Haarlem, Splitg.; Nijmegen, Abel.; Renkum, Büse. Bovendien: Vianen, de Bildt, Lac. in herb. pr.; (Heemze, Ehrh. *Beitr.*) Variat:

β. *abbreviatam* (γ.) Br. et Sch. (Rabenh. p. 233.). In Herb.: Deventer, Top; Zuid-Beveland, v. d. B.; Leyden, D., Mb., Oudem.; Rosmalen, Hov.; Maastricht, Franq.

1421. C. tenella Roehl. Op zandigen grond. ♃ Aug. Sept. (*C. undulata β. minor* FL. B. S. II. p. 122.). Rabenh. p. 234.

Darthuizen (Utr.), v. H. in herb. Lac.; (Paterwolde b. Groningen, FL. B. S.).

Ord. Tetraphideae.

GEORGIA Ehrh.

1422. G. Mnemósynum Ehrh. Op vermolmde boomstronken in bosschen en op beschaduwde plaatsen in bergachtige streken. ⊙ Maj. Jun. (*Tetraphis pellucida* FL. B. S. II. p. 164. Rabenh. p. 231.).

In Herb.: Tafelberg aan de Grebbe (*steril.*), bosch te Ede (*flor. fem.*), Lac.; Renkum, Büse. Bovendien: bosch van Kau b. Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Breukelenkamp in Overijssel, FL. B. S.).

Ord. Bryaceae.

MNIUM L.

1423. Mn. undulatum Hedw. Op vochtige beschaduwde plaatsen, in bosschen en duinpannen, algemeen. ♃ *Apr.* — *Jun.* (Rabenh. p. 225.; *Bryum ligulatum* FL. B. S. II. p. 112.).

In Herb.: Walcheren, Zuid-Beveland, v. d. B.; Groningen, Heyn.; Beek, Nijmegen, Abel.; Twello, Deventer, Top; Zalk, Bond.; Beekbergerwoud, Schalkwijk, Mb.; Dordrecht, Lac.; Haarlem, Splitg.; Bloemendaalsche bosch, Leyden, Wassenaar, Katwijk, Voorschoten, D., Mb. Bovendien: Amsterdam, Lac. in herb pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; Haren, Miq. in herb. pr.; (Hitzum, Fris.; Salkerwaard, Paterwolde, Dalen, Ootmarsum, FL. B. S.).

1424. Mn. affine Bland. In bosschen, op beschaduwde plaatsen langs wegen, in veenen en op moerassigen grond. ♃ *Apr. Maj.* (Rabenh. p. 228.).

In Herb.: Beek (*fl. masc.*), Vinkeveen, de Bildt, Ameliswaard b. Utrecht, Kudelstaart (N.-Holl.), Lac. *Zonder vrucht.* Variat:

β. *elatum* Br. et Sch. (Rabenh. p. 228. *Mn. rostratum* D. et Mb. *Bijdr.* I.). In Herb.: Warmond, Bloemendaalsche bosch, D., Mb.; Achtienhoven, Lac., Wils; t. Utrecht en Jutphaas, Lac. (*Met vrucht*).

1425. Mn. rostratum Schwaegr. Op beschaduwde plaatsen in bosschen. ♃ Maj. (Rabenh. p. 227.).

Bosch van Kau bij Maastricht, Franq. in herb. pr. L.

1426. Mn. cuspidatum Hedw. Algemeen op vochtigen beschaduwden boschgrond, aan boomwortels en in duinvalleijen. ♃ *Apr.* — *Aug.* Rabenh. p. 227.; *Bryum cuspidatum* FL. B. S. II. p. 112.).

In Herb.: Walcheren, Zuid-Beveland, v. d. B.; Ubbergen, Hummelberg, Abel.; Twello, Top; Zalk, bosch van Essenburg b. Harderwijk, Bond.; de Bildt, Lac.; Bloemendaalsche bosch, Wils; Lisserduin, Warmond, Voorschoten, Noordwijk, Wassenaar, D., Mb. Bovendien: Spoel b. Kuilenburg, Lac. in herb. pr.; (Katwijk, Haagsche bosch, Gort.; Friesland, Fris.).

1427. Mn. cinclidioides Huebn. Op moerassigen, beschaduwden, veenachtigen heidegrond. ♃ Aestate. (Rabenh. p. 229.; *Bryum punctatum* FL. B. S. *ex parte*). *Zonder vrucht.*

In Herb.: Paterwolde b. Groningen, Miq.

1428. Mn. punctatum Hedw. Op vochtige en beschaduwde plaatsen in bosschen, op drassige plaatsen aan den voet van bergen, in heidegreppels, aan beschaduwde slootwallen en op zilten moerassigen veengrond. ♃ *Sept.* — *Mart.* (Rabenh. p. 224.; *Bryum punctatum* FL. B. S. II. p. 110 *ex parte*).

In Herb.: Haagsche bosch, Voorschoten, t. Sassenheim en Lisse, D., Mb.; Arnhem, Bloemendaal, Büse; Oud-Diemen b. Amsterdam, de Bildt, Larenstein b. Velp, Lac.; Beek, Ubbergen, Abel. Bovendien: bosch van

Kau, Franq. in herb. pr.; (Katwijk, Gort.; Haarlemmerhout, Wassenaar, Nijmegen, FL. B. S.).

1429. Mn. subglobosum Br. et Sch. Op moerassigen veengrond. ♃ Mart. Apr. Rabenh. p. 224.).

In Herb.: Kudelstaart, Leymuiden, Lac.

Obs. *Mnio punctato* Hedw. affine; differt vero florescentia hermaphrodita. Mensibus Augusto et Septembre prope *Kudelstaart* lecta specimina floruerunt, reliqua in sphagnetis uliginosis obvia non floruerunt ideoque dubia.

1430. Mn. hornum Hedw. Algemeen op zand- en veengrond, in schaduwrijke bosschen, langs beschaduwde slootwallen en greppels, langs vijvers en aan den duinkant. ♃ *Febr.* — *Jul.* (Rabenh. p. 225.; *Bryum hornum* FL. B. S. II. p. 108.).

In Herb.: Amstelveen, Leyden, Voorschoten, Lisse, Haagsche bosch, de Bildt, Amersfoort, bosch van Essenburg en Hulshorst b. Harderwijk, Uilenpas b. Doesburg, Beekbergerwoud, Ubbergen, Beek, Renkum, Zalk, Oosterhout b. Kampen, Oldenbroek, Haren, Rosmalen, Breda, Walcheren, Zuid-Beveland. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.; Schouwen, v. d. B. in herb. Lac.; Velp, Lac. in herb. pr.; Lochem, Miq. in herb. pr.; Friesland, Fris.; t. Oudega en Garijp, Paterwolde, Zweelo, Ootmarsum, FL. B. S.).

BRYUM Dill. emend.

* *Ptychostomum* Horsch.

1431. Br. cernuum Br. et Sch. In zand- en veenachtigen grond op opene plaatsen, langs wegen en rivieren, in weilanden, in duinvalleijen, aan muren en op steenen, algemeen. ♃ *Apr.* — *Jun.* (Rabenh. p. 201.).

In Herb.: Haarlem, Splitg.; Bloemendaal, Haarlemmermeer b. Sloten, Amstelveen, Bergen (N.-Holl.), Muiden, Dordrecht, Jutphaas, Lac.; Zandvoort, Büsc;

Katwijk, Noordwijk, D., Mb.; Amsterdam, Romb.; Kampereiland, Zalk, Top, Bond.; Amerongen, H. Stekh.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Hulst, v. d. B. in herb. pr.

** *Cladodium* Brid.

1432. Br. inclinatum Br. et Sch. Op opene en beschaduwde plaatsen in zand-, veen- en kleigrond, in duinpannen, op turfakkers, langs slootkanten, enz. ♃ *Maj.* — *Aug.* (Rabenh. p. 202.).

In Herb.: Noordwijk, Katwijksche duinen, groot Berkhey b. Wassenaar, D., Mb., Wils; t. Abcoude en Vinkenveen, Lac., Romb.; Loenen, Sloten b. Amsterdam, Muiderberg, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Amstelveen, Zeist, Lac. in herb. pr.

1433. Br. uliginosum Br. et Sch. Op vochtigen zandgrond. ♃ *Jun.* — Aug. (Rabenh. p. 203.).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

Obs. Species ob similitudinem cum *Br. pallente* (quacum commixta occurrit in loco indicato) et *Br. inclinato* forsan praetervisa ideoque pluribus locis inquirenda.

1434. Br. latifolium Br. et Sch. Aan den oever van veenplassen. ♃ Maj. *Aug.* (Rabenh. p. 204.).

In Herb.: aan den oever van het Legmeer t. Amstelveen en Thamen, Lac.

Obs. Species hucusque unico tantum Germaniae loco reperta in terra *arenosa humida*, apud nos in solo *turfoso* indicati loci satis copiose provenit.

*** *Pohlia* Hedw.

1435. Br. polymorphum Br. et Sch. Op zandigen grond. ♃ *Jun.* — Sept. (Rabenh. p. 205).

In Herb.: Hulst, v. d. B.

**** *Webera* Hedw.

1436. Br. nutans Schreb. Op lage, drooge of vochtige, veen-, zand- en heidegronden. ♃ *Maj.* — *Aug.* (Rabenh. p. 208.).

In Herb.: Groningen, Heyn.; Zeist, Un. 1847.; Renkum, Doorn, Büse; Soesterveen, t. Abcoude en Vinkenveen, Sloten, Amstelveen, Lac.; Smilde, St. Jan Steen, v. d. B. Bovendien: Haren, Harendermolen, Miq. in herb. pr.; (Assen, FL. B. S.). Variat:

β. *caespitosum.* (Rabenh. p. 208. *Webera caespitosa* Hoppe et Hnsch.) In Herb.: Soerensche bosch, Un. 1849; de Bildt, Lac.

γ. *longisetum.* (Rabenh. p. 208. *Webera longiseta* Brid., *Bryum crudum* D. *Bijdr.* II.). In Herb.: op den berg aan de Grebbe, digt beschaduwden grond te Velp, Lac.; Abtspoel b. Leyden, den Deil b. Wassenaar, D., Mb.; Renkum, Büse.

Obs. Huc pertinere quoque nobis videtur *Br. crudum* FL. B. S. p. 106.

δ. *strangulatum.* (Rabenh. p. 208.; *Webera strangulata* N. ab. E.). In Herb.: in pijnbosschen b. Renkum, Büse.

1437. Br. Sphagni Brid. Op moerassigen veengrond tusschen het veenmos. ♃ *Jun.* Jul.

Dioïcum. Caule longissimo, gracillimo, ramoso, remote folioso; foliis inferioribus minutis, ovato-acuminatis, superioribus sensim magis confertis et majoribus tandemque comam polyphyllam formantibus, oblongo- elongato- et lineali-lanceolatis, apice serratis, nitidis; flore masculo subcapituliformi; capsula in pedicello longissimo nutante, oblongo-obconica, operculo magno, peristomio magno, pallido. *Br. sphagnicola* Br. et Sch. suppl. ad. Br. Europ. p. 6.; *Bryum nutans* D. Bijdr. I. tot de *Fl. Leid.*).

In Herb.: Rietlanden b. Leymuiden aan de Haarlemmermeer, D., Mb., Büse.

Obs. Species proxima *Br. nutanti*, florescentia vero dioïca et distributione gregaria facile distinguenda.

1438. Br. Ludwigii Spr. Op vochtigen grond. ♃ Aug. Sept. (Rabenh. p. 210.). *Zonder vrucht.*

In Herb.: Dordrecht tusschen de straatsteenen bij het veer op Zwijndrecht, Lac.

1439. Br. annotinum Hedw. Op droogen en vochtigen zandgrond, op zandige bouwlanden, enz. ♃ Maj. *Jun.* (Rabenh. p. 210. *Bryum decipiens* FL. B. S. II. p. 104.).

In Herb.: Woudenberg, Soestdijk, Ede, Lac.; Hulst, v. d. B. Bovendien: t. Utrecht en Jutphaas, Lac. in herb. v. d. B.; (Harderwijk, v. Geuns. *Spic.*).

1440. Br. carneum L. Op vochtigen en zandigen kleigrond, op opene en beschaduwde plaatsen, langs rivieroevers, slooten, op waarden, enz. ♃ *Mart. — Maj.* (Rabenh. p. 210.).

In Herb.: Utrecht, Lek b. Vianen en Vreeswijk, Overeind van Jutphaas, Merwede b. Dordrecht, Zwijndrecht, Thomaswaard b. Werkendam, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Kroonenstein b. Leyden, kanaal b. Katwijk, D., Mb. Bovendien: Meersen, Franq. in herb. v. d. B.

1441. Br. Wahlenbergii Schwaegr. Op zandigen kleigrond langs rivieren, slooten en op andere vochtige plaatsen. ♃ Maj. (Rabenh. p. 211.). *Zonder vrucht.*

In Herb.: Ubbergen, Abel.; Heerjansdam, Lek b. Vianen, Merwe b. Papendrecht, Lac.

***** *Bryum.*

1442. Br. pyriforme Hedw. Op opene en beschaduwde plaatsen in zand-, veen- en puingrond, in weiden, op muren en aan slootwallen. ♃ *Maj. Jun.* (Rabenh. p. 212.).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Leyden, Leyderdorp, D., Mb.; Amsterdam, Sloten, Diemermeer, Loenen, Utrecht, de Bildt, Blaauw-Kapel, Lac. Bovendien: kerkmuren van Meersen, Franq. in herb. pr.; t. 's Hage en Rijswijk, FL. B. S.).

1443. Br. intermedium Brid. Op vochtigen zand- en puingrond, zeldzamer op veen- en heidegrond. ♃ *Mart.* — *Sept.* (Rabenh. p. 212.).

In Herb.: Dordrecht, Sloten, Amsterdam, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.

Obs. Species per totum fere annum capsulis maturis immaturisque simul onusta.

1444. Br. torquescens Br. et Sch. Op vochtigen grond in duinvalleijen en aan de kanten van pas uitgegravene vijvers. *Maj.* — *Jul.* (Rabenh. p. 213.).

In Herb.: Noordwijk, D.; Zuid-Beveland, v. d. B.

Obs. Species verosimiliter pluribus locis obvia, sed ob similitudinem cum *Br. capillari* praetervisa, in Germania hucusque modo locis aridis iisque calcareis et in muris inventa.

1445. Br. bimum Schreb. Op zand- en kleigrond aan de kanten van slooten en grachten, in lage drassige weilanden, in veenen en moerassen. ♃ *Apr.* — *Jun.* (Rabenh. p. 213.).

In Herb.: Leyden, Leyderdorp, D., Mb.; Kampereiland, Top, Bond.; t. Muiden en Muiderberg, Achtienhoven, Blaauwkapel, Zeist, Baambrugge, Abcoude, Sloten, Amstelveen, Lac. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.; Dordrecht, t. Utrecht en Jutphaas, Lac. in herb. pr.; Zuid-Beveland, v. d. B. in herb. pr.

1446. Br. pseudotriquetrum Schwägr. Op moerassigen veengrond, in veenen en drasse duinpannen. ♃ *Maj.* — *Jun.* (Rabenh. p. 214.).

In Herb.: Amersfoort, Splitg.; Rozenwater b. Zandvoort, Büse; Soesterveenen, Vinkenveen, Heerjansdam (?), Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.; Harendermolen, Miq. in herb. pr.; Sloten, Lac. in herb. v. d. B.

1447. Br. roseum Schreb. In bosschen aan den voet der boomen en op schaduwrijke vochtige plaatsen. ♃ Autumno. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 222.).

In Herb.: Bloemendaalsche bosch, Overveensche duinen, Büse; Voorschoten, Noordwijkerhout, Velzerent, Beekbergerwoud, D., Mb.; Beek, Ubbergen, Abel.; Zalk, Top; Grebbe, Lac. Bovendien: Velp, Lac. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Heemze in Overijssel, Gort.).

1448. Br. capillare Hedw. Algemeen in bosschen op boomwortels; in duinvalleijen, op muren, steenen, puingrond, daken, enz. ♃ *Apr.* — *Aug.* (Rabenh. p. 216.).

In Herb.: Leyden, Leyderdorp, Hondsholredijk, Wassenaar, Haarlem, Lisse, Heemstede, Velzen, Bloemendaalsche bosch, Amsterdam, Velp, Hulshorst en Essenburg b. Harderwijk, Heerjansdam, Zuid-Beveland. Bovendien: duinkant van Walcheren, v. d. B. in herb. pr.; Haren en Harendermolen, Miq. in herb. pr.; (Ootmarsum FL. B. S.). Variat:

- *β. majus* Br. et Sch. (*Br. capillare* b. *macrocarpum* Rabenh. p. 217.). In Herb.: Twello b. Deventer, Top; Haamstede, duinkant van Schouwen, v. d. B.
- *γ. flaccidum.* (*Br. flaccidum* Brid.) Rabenh. p. 217. In Herb.: Zandberg b. Kampen, Top; Renkum, Büse.

1449. Br. turbinatum Hedw. Op lage en moerassige veengronden. ♃ *Maj.* — Oct. (Rabenh. p. 215.).

In Herb.: Amstelveen, Achtienhoven, Lac.

1450. Br. Neodamense Itzigsohn. In moerassige, veenachtige duinpannen. ♃

Dioicum; dense caespitosum et tomentosum subelongatum; caulis ruber inferne nudiusculus, apice dense foliosus; folia inferiora *minora orbicularia*, seu *oblonga rotundato-obtusissima, apice involuto, alveato-concava*, nervo crasso tenuiter *usque ad apicem evanescente* intense purpureo, e cellulis minutis quadrato-rhomboideis apice minoribus pellucidis areolata, margine involutaceo, *late et flavo-marginata*, superiora majora amoene lutescentia, suprema *in comam* *veluti truncatam* congesta, e basi haud decurrente *sed ventricoso-inflata brevissima oblonga breviter acuta margine basi revoluta*, e cellulis minimis viridescentibus subchlorophyllosis omnino rhomboïdeis areolata; perichaetialia seniora pellucide reticulata, intima immarginata minora lanceolata acuta; omnia integra; theca in pedunculo elongato pendula oblongo-pyriformis angusta fusca; peristomium *Bryi*. Müll. *Synops. Musc.* p. 259.

In Herb.: Achtienhoven, t. Utrecht en Jutphaas, Lac.; Groot-Berkhey b. Wassenaar, D., Mb.; Zandvoort, Büse.

1451. Br. pallens Sw. Op vochtigen beschaduwden grond. ♃ *Maj.* Jun. (Rabenh. p. 215.).

In Herb.: Spanjaardsbrug en Kronenstein b. Leyden, D., Mb. Bovendien: Blaauw-kapel, Lac. in herb. pr.; Zuid-Beveland, v. d. B. in herb. pr.

1452. Br. caespiticium L. Algemeen zoowel op drooge als vochtige plaatsen, op zand- en zandigen kleigrond, aan slootkanten, wegen, dijken, op muren, steenen, waarden, aschbelten, oude daken, boomstammen, enz. ♃ *Apr. — Jun.*

In Herb.: Haarlem, Leyden, Warmond, Amsterdam, Zeeburg, Sloten, Utrecht, Vianen, Diepenveen, Beek, St. Anna, Hees, Hatertsche broek, Zuid-Beveland. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Zutphen, Gort.; Friesland, Fris.). Variat:

β. *gracilescens* Br. et Sch. (Rabenh. p. 218.). In Herb.: Zuid-Beveland, Wilhelmina polder, v. d. B.; Zwijndrecht, Jutphaas, Utrecht, Lac.; Leyden, D.; Mb.

γ. *imbricatum* Br. et Sch. (Rabenh. p. 218.). In Herb.: Goes, v. d. B.; Amsteldijk b. Amsterdam, hoogendijk b. Rotterdam, Lac.

1453. Br. erythrocarpon Schwaegr. Op matig vochtige opene en beschaduwde plaatsen, op veenachtige heide, zandig bouwland en veengronden. ♃ *Maj. Jun.* (Rabenh. p. 218).

In Herb.: t. Abcoude en Vinkenveen, Loenen, de Bildt, Woudenberg, Lac. Bovendien: Bergerbosch b. Alkmaar, Lac. in herb. pr.

1454. Br. atropurpureum Web. et Mohr. Op klei-, zand- en zandigen veengrond, langs rivieren, slooten, aan dijken en somtijds op muren. ♃ *Mart.* — *Jul.* (Rabenh. p. 218.).

In Herb.: Leyden, D., Mb.; Hulst, Zwake (Zeeland), v. d. B.; Zwijndrecht, Merwede b. Papendrecht, Blaauwkapel, Utrecht, Loenen, Muiderberg, Amsterdam, Lac.

1455. Br. alpinum L. Zeldzaam en zelden vruchtdragend. Op vochtigen zandigen veengrond langs slootwallen en op lagen heidegrond. ♃ *Jun.* Jul. (Rabenh. p. 220.).

In Herb.: t. Ede en Lunteren, Lac. Bovendien: Kernheim b. Ede, Lac. in herb. pr.

1456. Br. argenteum L. Algemeen op onbegroeide drooge en matig vochtige plaatsen in zanderigen grond, in de duinen, in weilanden, aan de kanten van wegen en paden, tusschen de straatsteenen, op muren en daken, enz. ♃ *Mart.* — *Oct.* (Rabenh. p. 221.).

In Herb.: Leyden, Haarlem, Utrecht, Kampen, Groningen, Schouwen. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Zutphen, Gort.). Variat:

β. majus Schwaegr. (*Br. julaceum* Schrad., FL. B. S. II. p. 104.). Op vochtigere of meer beschaduwde plaatsen.

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Leyden, D., Mb. Bovendien: Dubbeldam, Cop. in herb. Dav.; (Zutphen, Gort.; Rotterdam, de Geer *Spec. alt.*).

γ. lanatum (*Br. lanatum* Brid.). Op opene zonnige plaatsen.

In Herb.: Leyden, D., Mb.; Deventer, Top; Beek, Nijmegen, Abel.

MEESIA Hedw.

1457. M. uliginosa Hedw. Zeldzaam. In vochtige duinpannen. ♃ Jun. Jul. Aug. (Rabenh. p. 195.).

In Herb.: duinvallei b. Zandvoort, Büse.

AULACOMNION Schwaegr.

1458. Au. palustre Schwaegr. In moerassen, veenen, rietlanden, heidepoelen, veenachtige duinvalleijen, enz. ♃ *Maj. Jun.* (*Bryum palustre* FL. B. S. II. p. 106.). Rabenh. p. 229.

In Herb.: Leymuiden, D., Mb., Oudem.; de Bildt, Soesterveen, Lac.; Renkum, Büse; Uddelermeer, Un. 1850.; Hatertsche broek, Abel.; Noordwijkerhout, D.; Schapenduinen b. Bloemendaal, Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Kudelstaart, Achtienhoven, Lac. in herb. pr.; Harendermolen, Harderwijk, Miq. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (t. Heemze en de kleine Haar, Ehrh. b. v. Geuns; Waverveen, Haren, nieuw Stadskanaal en boven Pekel A (Gron.), Ootmarsum, FL. B. S.).

Obs. Variat: foliis latioribus, imbricatis, integerrimis, siccitate haud tortilibus (*var. β. imbricatum* Br. et Schimp.); caule ramosissimo, innovationibus abbreviatis, fasciculatim foliosis, ramulis sub coma florali egredientibus, flagelliformibus (*var. γ. fasciculare* Br. et Sch. *Mnium fasciculare* Brid.); denique caule decumbente, ramoso, pseudopodiis elongatis numerosis (*var. δ. polycephalum* Br. et Sch. *Mnium polycephalum* Brid.). Varietates illae, semper steriles, loco natali tribuendae ideoque potius formae dicendae sunt. In herbario ex iisdem locis ac species ipsae asservantur.

1459. Au. androgynum Schwaegr. Vrij algemeen op zandigen grond in bosschen en op beschaduwde plaatsen, aan den voet van boomen en op oude boomstronken. *Zonder vrucht.* ♃ Jun.

In Herb.: 's Hage, Wils; Noordwijk, Noordwijkerhout, D., Mb., Oudem.; Voorschoten, Mb.; Renkum, Velzen, Büse; de Bildt, Soestdijk; Lac.; Amersfoort, Splitg.; t. Zoest en Amersfoort, Cop; Hulst, v. d. B. Bovendien: Utrecht, de Bildt, Lac. in herb. pr.; Amby, Franq. in herb. pr.; Kromme Rhijn b. Utrecht, Miq. in herb. pr.; (Heemze, Ehrh. *Beitr.;* Haarlem, Gort.; Naarden, Zuidlaren, Haren, Harendermolen, Noorddoringen, Zwolle, FL. B. S.).

Ord. Bartramiaceae.

BARTRAMIA Hedw.

1460. B. fontana Brid. Op vochtigen en overstroomden zand- en veengrond, aan bronnen en beeken, langs slooten en vaarten. ♃ Jun. Jul. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 192.).

In Herb.: Groningen, Heyn.; Ede, t. de Klomp en Ede, Overeind van Jutphaas, Lac. Bovendien: Lunteren, Lac. in herb. pr.; Beekbergen, Büse in herb. Mb.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Harderwijk, Waverveen, Leuvenum, Nijmegen, Arnhem, Ootmarsum, FL. B. S.).

Obs. Variat ramis apice magis minusve aduncis foliisque omnibus falcato-secundis, costa crassiore praeditis.

1461. B. marchica Brid. Op zand- en zandigen kleigrond aan de kanten van slooten en beekjes, op drassige plaatsen in weilanden en op uiterwaarden. ♃ Jun. Jul. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 192.).

In Herb.: Warmonderhek, D.; Groesbeeksche heide, Un. 1847; Uddelermeer, Un. 1849.; Weurt, Abel.; Sypenberg b. Velp, Groenendaal in het Overeind van Jutphaas, Zeisterbosch, Lac.; Renkum, Büse.

1462. B. pomiformis Hedw. Algemeen op vochtigen en beschaduwden zandigen grond, in bosschen, op heiden, langs holle wegen en slooten, op aardwallen, aan den voet van boomen en op oude boomstoven. ♃ *Apr. — Jul.* (Rabenh. p. 191. *B. pomiformis* en *B. ithyphylla* FL. B. S. II. p. 96.).

In Herb.: Hillegommerduin, Aardenhout b. Haarlem, Velzen, de Bildt, Renkum, Amerongen, Wolfheze, Tafelberg aan de Grebbe, Twello, St. Anna, Hatert, Ubbergen, Hulshorst b. Harderwijk, Harendermolen, Venlo, Rosmalen, Hulst, Maastricht. Bovendien: St. Jan Steen, Walcheren, v. d. B. in herb. pr.; (Heemze, Ehrh. *Beitr.*; Haagsche bosch, Gort.).

Obs. Folia, exsiccando plerumque flexuosa et curvata, subinde stricta manent et tunc primo adspectu facile commutatur haec species cum *B. ithyphylla.*

1464. B. Oederi Sw. Op kalkhoudende rotsen. ♃ Jul. Aug. (Rabenh. p. 190.).

Maastricht, Franq. in herb. pr. L.

1465. B. ithyphylla Brid. Op den grond en in rotsspleeten op beschaduwde plaatsen. ♃ Maj. Jun. (Rabenh. p. 190.).

In Herb.: Renkum, Büse. Bovendien: St. Pietersberg b. Maastricht, Franq. in herb. pr.

Ord. Oreadeae.

CATASCOPIUM Brid.

1466. C. nigritum Brid. Op drassigen, veenachtigen grond. ♃ Aug. *Sept.* (Rabenh. p. 188.).

In Herb.: Langeveld b. Noordwijkerhout, D.

Ord. Grimmiaceae.

RACOMITRIUM Brid.

1467. R. canescens Brid. Op droogen zand- en heidegrond, algemeen op de duinen, enz. ♃ *Dec.* — *Apr.* (Rabenh. p. 159.; *Trichostomum canescens* FL. B. S. II. p. 138.).

In Herb.: 's Hage, Büse; Katwijk, Keukenduin b. Bennenbroek, D., Mb.; Groesbeek, Nijmegen, Abel.; Rosmalen, Hov.; Schouwen, v. d. B.; Harderwijk, konijnenbelten b. Zwolle, Bond.; Breukelenkamp, Overijssel, Heyn. Bovendien: Groningen, Miq. in herb. pr.; (de Bildt, Driebergen, Zweeloo, Oosterhesselen, Hattem, FL. B. S.). Variat:

β. *prolixum* Br. et Sch.; (Rabenh. p. 159.). Op vochtigere meer beschaduwde plaatsen.

In Herb.: t. 's Hage en Scheveningen, Oudem.; Katwijk, Hillegom, D., Mb.; Schouwen, v. d. B. Bovendien: de Bildt, Lac. in herb. pr.

γ. *ericoides* Br. et Sch.; (Rabenh. p. 159., *Trichostomum ericoides* FL. B. S. II. p. 140.). Op zonnige, zeer drooge plaatsen. *Zonder vrucht.*

In Herb.: de Bildt, Lac.; Zeist, Gev. Deyn.; Nijmegen, Abel.; Diepenveen, Harderwijk, Top; Amersfoort, v. d. Roemer; Rosmalen, Hov.; Venloo, D.; Keukenduin b. Bennenbroek, duin van Bakkershagen, D., Mb. Bovendien: Overijssel, Miq. in herb. pr.; Lanaken, Franq. in herb. pr.; (Zweeloo, FL. B. S.).

1468. R. lanuginosum Brid. Op zand- en heidegrond op beschaduwde plaatsen en in sparrenbosschen. ♃ *Dec.* — *Maj.* (Rabenh. p. 158.; *Trichostomum lanuginosum* FL. B. S. II. p. 140.).

In Herb.: de Bildt, Zeist, Lac.; Zwolle, Heyn.; Rosmalen, Hov.; t. Maartensdijk en Nieuw-Loosdrecht, Lac. Bovendien: Harendermolen, Miq. in herb. pr.; (Soestdijk, Nijmegen, FL. B. S.; t. Harderwijk en Doornspijk, Heemze, Ehrh. *Beitr.*; Friesland, Fris.). Variat:

β. *depauperata*, nigrescens, foliis brevius piloso-acuminatis, acumine minus evidenter eroso-dentato. (*Zonder vrucht*). In Herb.: op vochtigen, veenachtigen heidegrond bij Ede, Lac.

1469. R. heterostichum Brid. Op graniet- en zandsteenrotsen. ♃ Apr. (Rabenh. p. 157.). *Zonder vrucht.*

In Herb.: hunnebed *Eexta* in Drenthe, Lac.; rots b. Meersen, St. Pietersberg b. Maastricht, Franq.

1470. R. fasciculare Brid. Op heidegrond en in sparrenbosschen. ♃ Vere. (Rabenh. p. 157). *Zonder vrucht.*

In Herb.: de Bildt, Lac. Bovendien: b. de Zeisterduinen, Lac. in herb. v. d. B.

Obs. Species in Germania e rarioribus ibidemque tantum ad rupes humidas obvia. Licet specimina herbarii depauperatam formam sistant, tamen bene quadrant cum *R. fasciculari.* Ulterius autem indaganda!

1471. R. aciculare Brid. Op steenen en rotsen in bergbeekjes. ♃ Apr. Maj.

Lanaken, Franq. in herb. pr. L.

GRIMMIA.

1472. Gr. pulvinata Hook. et Tayl. Algemeen op zonnige en beschaduwde plaatsen, aan dijken en muren, op steenen, daken, boomen, enz. ♃ *Febr.* — *Apr.* (Rabenh. p. 160.).

In Herb.: Leyden, Haarlem, ringdijk b. Amsterdam, Diemermeer, Muiderberg, Kampen, Nijmegen, Goes. Bovendien: Dordrecht, Utrecht, Lac. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.

1473. Gr. crinita Brid. Op muren. ♃ Apr. Maj. (*Gümbelia crinita* Rabenh. p. 167.).

Maastricht, Franq. L.

SCHISTIDIUM (Brid.) Br. et Sch.

1474. Sch. apocarpum Br. et Sch. Op drooge plaatsen op steenen, muren, daken, dijken, zeldzamer op boomen. ♃ *Febr.* — *Jun.* (Rabenh. p. 155.; *Grimmia apocarpa*

FL. B. S. p. 162.; *Orthotrichum cupulatum* FL. B. S. II. p. 116. juxta spec. in herb. Miqueliano, tum ex loco natali).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; bosch van Assen, Heyn.; Rhenen, Renkum, Heerjansdam, Utrecht, Amsterdam, Muiderberg, Aalsmeer, Lac. Bovendien: Zwijndrecht, Lac. in herb. pr.; Willemsdorp, Lac. in herb. v. d. B.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; Ubbergen b. Nijmegen, de Beijer in herb. Miq.; (overal op oude muren en boomen in Friesland, Fris.). Variat:

β. *gracile.* (Grimmia gracilis *Schwägr.*). Rabenh. p. 155. Op zonnige plaatsen, op daken, steenen, palen, enz.

In Herb.: Beek, Abel; Haarlemmermeer b. Sloten, Lac. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.

γ. *rivulare.* (Rabenh. p. 155.; Grimmia rivularis *Schwaegr.*). Op meer vochtige plaatsen, steenen bruggen, nu en dan besproeide steenen van dijken, aan onder water staande boomstammen, enz.

In Herb.: Leymuiden, D., Mb.; Sloten, Aalsmeer, hoogendijk b. Rotterdam, Heerjansdam, Lac. Bovendien: boomen op de heide b. Maastricht, Franq. in herb. pr.

HEDWIGIA Ehrh.

1475. H. ciliata. Aan rotsblokken op zonnige plaatsen, op de hunnebedden van Drenthe en Groningen. ♃ *Vere.* (Rabenh. p. 152.; *Schistidium ciliatum* FL. B. S. II. p. 166.).

In Herb.: Borger en Rolde, v. d. B., Heyn.; Midlaren, v. Hall. Bovendien: Pietersberg b. Maastricht, Franq. in herb. pr.; t. Gieten en Eekst (Drenthe), D. in herb. pr.

Ord. Orthotrichaceae.

ORTHOTRICHUM Hedw.

* *Peristomio simplici.*

1476. O. cupulatum Hoffm. Op muren en steenen, aan dijken, enz. *Apr.* — *Jun.* ♃ (Rabenh. p. 176.).

In Herb.: hoogendijk b. Rotterdam, Lac.; Leymuiden, D., Mb. Variat:

β. capsula emersa. (O. Floerkii *Hnsch.*, Rabenh. p. 177). In Herb.: Leymuiden, D., Mb.; Sloten, Aalsmeer, hoogendijk b. Rotterdam, dijk langs de rivier b. het dorp de groote Lindt, Lac.

γ. capsula exserta, calyptra nuda. (O. riparium *Hueb.*, Rabenh. p. 177.). Even als de vorige verscheidenheid op vochtigere en nu en dan door het water besproeide plaatsen langs rivier- en meeroevers. In Herb.: Sloten, Aalsmeer, de groote Lindt, Lac.; Leymuiden, D., Mb.

1477. O. anomalum Hedw. Op haven- en stadsmuren, daken, steenen, dijken, watervallen, zelden op boomstammen. ♃ *Apr. Maj.* (Rabenh. p. 177.; *Orth. saxatile* FL. B. S. II. p. 116.).

In Herb.: Beek, Abel.; Kampen, Deventer, Top; Velp, Utrecht, hoogendijk b. Rotterdam, Lac.; Wassenaar, D.; Haarlem, Büse. Bovendien: Dordrecht, Lac. in herb. v. d. B.; Groningen, Miq. in herb. pr. Variat:

β. caule ramisque elongatis, foliis late lanceolatis, pedicello elongato. (*γ*) Br. et Sch. (Rabenh. p. 178. c.). In Herb.: op zerken van het kerkhof te Zeist, Wils; Maastricht, Franq.

1478. O. Ludwigii Schwaegr. Op jonge beuken-, eiken- en populieren stammen. ♃ *Aug. Sept.* (Rabenh. p. 178.).

In Herb.: Leyden, D.; Velp, Arnhem, Lac. Bovendien: op Bree-vecht b. Vreeland (Utrecht), Lac. in herb. pr.

** *Peristomio duplici.*

1479. O. obtusifolium Schrad. Op de stammen van olmen, eiken, ijpen en popels. *Zonder vrucht.* ♃ Maj. Jun. (Rabenh. p. 179.).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Uilenpas b. Zutphen; Un. 1850.; Dordrecht, Jutphaas, Loenen, Lac.; Renkum, Büse; Voorschoten, D., Mb. Bovendien: Heerjansdam, Lac. in herb. pr.; Nijmegen, FL. B. S.).

1480. O. pumilum Schwaegr. Aan olmen, ijpen, wilgen, popels, enz. ♃ *Mart.* — *Maj.* (Rabenh. p. 179.).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Dordrecht, Zwijndrecht, Gorinchem, Zuilen, t. Utrecht en de Bildt, Lac; Bovendien: Amsterdam, Lac. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.

1481. O. fallax Bruch. Aan ijpenstammen. ♃ *Mart.* — Maj. (*O. pumilum* b. *fallax* Rabenh. p. 179.).

In Herb.: Amsterdam, Lac.

1482. O. tenellum Bruch. Aan wilgen, ijpen en popelstammen; zeldzamer op steenen palen en keijen. ♃ *Apr. Jun.* (Rabenh. p. 179.).

In Herb.: Leyden, D., Mb.; t. Muiden en Muiderberg, Maartensdijk, Heerjansdam, Lac.; Deventer, Wilpe, Dubbeldam, Dordrecht, Cop; Berg en dal b. Nijmegen, Abel; ZuidBeveland, v. d. B. Bovendien: Utrecht, Abcoude, Lac. in herb. pr.

1483. O. patens Bruch. Aan ijpenstammen en die van andere boomen op het veld en in bosschen. ♃ *Maj.* (Rabenh. p. 180.).

In Herb.: Rozenburg b. Amsterdam, Lac.

Species in Germania media et meridionali haud infrequens, nostra in patria verosimiliter aeque ac in septentrionali Germaniae parte cum affinibus speciebus commutata.

1484. O. affine Schrad. Aan alle soorten van boomstammen langs wegen en in bosschen; minder algemeen op daken, schuttingen en muren. ♃ *Maj.* — *Jul.* (Rabenh. p. 180.)

In Herb.: Leyden, Hillegom, Haarlem, Kampen, Oosterhout, Zalk, Harderwijk, Nijmegen, Zuid-Beveland. Bovendien: Deventer, Wilpe, Diepenveen, Twello, Cop in herb. Dav.; Velp, Utrecht, de Bildt, Lac. in herb. pr.; Rotterdam, Miq. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Heikop b. Vianen, Groningen, Haren, FL. B. S.).

1485. O. fastigiatum Bruch. Op sparren-, ijpen-, elzen-, wilgen- en popel-stammen, zeldzamer op steenen. ♃ *Apr.* — *Jun.* (Rabenh. p. 181.).

In Herb.: Amsterdam, Utrecht, huis ter Heide (Utr.), Dordrecht, Velp, Soestdijk, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Leyden, Zandvoortsche straatweg, D., Mb. Bovendien: Zeist, Amstelveen, Zeeburg, Lac. in herb. pr.

1486. O. speciosum N. ab Es. In bosschen en op verspreide boomen, aan wilgen, popels, ijpen, linden, sparren, enz. ♃ *Apr.* — *Jun.* (Rabenh. p. 182.).

In Herb.: Leyden, Noordwijkerhout, D.; Amsterdam, Sloten, Abcoude, Vossegat b. Utrecht, de Bildt, Blaauwkapel, Soestdijk, Ameliswaard, Zeist, Heerjansdam, Velp, Lac. Bovendien: Vreeland, Bloemendaal, Lac. in herb. pr.; Deventer, Cop in herb. Dav.

1487. O. coarctatum P. Beauv. In bosschen op popels, eiken, sparren, beuken, berken, enz. ♃ *Jul.* — *Sept.* (Rabenh. p. 183.).

In Herb.: Leyden, Amerongen, D.; Bloemendaal, Ede, Velp, verscheidene bosschen in Gelderland, Lac.; Deventer, Diepenveen, Twello, Twyselenberg b. Hattem, Top; Beekbergerwoud, Mb.; Water-Meerwijk b. Nijmegen, Abel.; Hulshorst b. Harderwijk, Bond. Bovendien: Bree-vecht b. Vreeland, de Bildt, Lac. in herb. pr.; Zuid-Beveland, v. d. B. in herb. Lac. Variat:

β. dilatatum Rabenh. p. 183 (*O. dilatatum* Br. et Sch.). In Herb.: Assen, Heyn.; Beekhuizen b. Velp, v. d. B. Bovendien: Zutphen, Cop in herb. Dav.

1488. O. crispum Hedw. Op dezelfde plaatsen als de vorige en daarmede dikwerf vermengd voorkomende op populieren, pijnboomen, wilgen, beuken, eiken en zelden op steenen van zeedijken. ♃ *Jul.* — *Sept.* (Rabenh. p. 183.).

In Herb.: Hillegommerduin, D., Mb.; Bergen, Muiden, Vossegat b. Utrecht, de Bildt, Barneveld, Arnhem, Velp, Maartensdijk, bosschen van Gelderland, Lac.; Amerongsche berg, D.; Soerensche bosch, Un. 1849.; Harderwijk, Jungh.; Twijselenberg b. Hattem, Top; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.

Obs. Loca natalia Florae Belg. Sept. de industria omisimus, quia alia verosimiliter ad *O. coarctatum*, alia ad ejusdem varietatem *β. dilatatum*, alia ad *O. crispum* ipsum pertinent.

1489. O. crispulum Hornsch. Minder algemeen verspreid als de beide vorige soorten, doch op dezelfde standplaatsen in bosschen. ♃ *Maj. Jun.* (Rabenh. p. 183.).

In Herb.: Harderwijk, Bond.; Ede, Geldersche bosschen, Bloemendaal, Bergen b. Alkmaar, Lac.

1490. O. stramineum Hornsch. In bosschen, langs wegen, enz. op wilgen, ijpen, beuken, eiken, popels en elzen. ♃ *Maj.* — *Jul.* (Rabenh. p. 184.).

In Herb.: Noordwijk, D.; Bergen b. Alkmaar, Bloemendaal, Sloten, Amsterdam, Amstelveen, Baarn, Vossegat en batterij b. Utrecht, Soestdijk, de Bildt, Zeist, Arnhem, Velp, Barneveld, Lac.

1491. O. diaphanum Schrad. Vrij algemeen op boomstammen in bosschen en langs wegen, op hakhout, steenen, daken, enz. ♃ Mart. *Apr. Maj.* (Rabenh. p. 185.).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Groningen, Heyn.; Kampen, Top, Bond.; Renkum, Büse; Haarlem, Büse, Splitg.; Bloemendaal, Leyden, D., Mb. Bovendien: Katwijk, Utrecht, Blaauwkapel, Lac. in herb. pr.; Deventer, Cop in herb. Dav.; Sloten aan de Haarlemmermeer, Miq. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Nijmegen, Heikop b. Vianen, Haren, Paterwolde, Ootmarsum, Breekelenkamp, Zwolle, Hattem, Dalsem, enz. FL. B. S.).

1492. O. Lyellii Hook. et Tayl. In bosschen op oude eiken, beuken, wilgen en andere boomen, zelden vruchtdragend. ♃ *Aug. Sept.* (Rabenh. p. 186.).

In Herb.: Katwijk, Noordwijk, Noordwijkerhout, D., Mb., Wils; Kampen, Oosterhout, Essenburg b. Harderwijk, Bond., Top; Zeist, Un. 1847.; Velp, Renkum, Büse; Soerensche bosch, Uilenpas, Un. 1849., 1850.; Ewijk, Beuningen b. Nijmegen, Abel.; Heerjansdam, Dordrecht, Gorinchem, Utrecht, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Zeist, de Grebbe, Lac. in herb. pr.; Zutphen, Twello, Wilpe, Cop. in herb. Dav.; Vreeswijk, Lac. in herb. v. d. B.

1493. O. leiocarpum Br. et Sch. Vrij algemeen op boomen in bosschen, langs wegen, enz. ♃ *Maj. Jun.* (Rabenh. p. 185.; *Orth. striatum* FL. B. S. II. p. 118.).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Groningen, D.; Utrecht, Amsterdam, Velp, Lac.; Renkum, Büse; Kampen, Bond., Top; Katwijk, Wassenaar, Leyden, D., Mb. Bovendien: Ameliswaard, Dordrecht, Lac. in herb. pr.; Walcheren, v. d. B. in herb. pr.; Deventer, Twello, Wilpe, Cop in herb. Dav.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Friesland, Fris.).

1494. O. pulchellum Hook. et Tayl. Zeldzaam op vruchtboomèn en wilgen. ♃ *Mart. — Maj.* (Rabenh. p. 186.).

In Herb.: Leyderdorp, D.; Amsterdamsche straatweg b. Utrecht, Lac.

1495. O. Jutlandicum Brid. Aan boomstammen, voornamelijk eiken, popels, wilgen en ijpen; aan steenen van zeedijken, enz. ♃ *Zonder vrucht.* (*O. phyllanthum* Rabenh. p. 183.).

In Herb.: Haarlem, Mb.; Noordwijk, D., Mb., Wils; Amsterdam, Muiderberg, Abcoude, Blaauwkapel, Heerjansdam, Lac.; Walcheren, v. d. B. Bovendien: Utrecht, Ameliswaard, Dordrecht, Lac. in herb. pr.

Ord. Zygodonteae.

ZYGODON Hook. et Tayl.

1496. Z. viridissimus Brid. Algemeen in bosschen en langs wegen op stammen van verschillende boomen (ijpen, linden, wilgen, doch vooral eiken), zeldzamer op muren van steenen bruggen, palen, schuttingen en steenen van dijken. ♃ *Apr.* — *Jun.* (Rabenh. p. 175.)

In Herb.: Voorschoten, Noordwijk, D., Mb.; Velzen, Büse; Kampen, Bond., Top; Bloemendaalsche bosch, halfweg Haarlem aan het IJ, Amsterdam, Muiden, Muiderberg, Utrecht, Heerjansdam, Dordrecht, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Walcheren, v. d. B. in herb. pr.

Ord. Encalypteae.

ENCALYPTA Schreb.

1497. E. streptocarpa Hedw. In bosschen en op beschaduwde rotswanden. ♃ Jul. — Sept. (Rabenh. p. 172).

In Herb.: Bloemendaal, Büse. Bovendien: rotsen te Caastert, Franq. in herb. pr.

1498. E. rhabdocarpa Schwaegr. Langs zandige slootwallen. ♃ Jul. Aug. (Rabenh. p. 171).

In Herb.: in menigte aan den slootwal langs Brinkgreve b. Deventer, Cop, Top.

Obs. Licet magna copia in loco indicato obvia, tamen ad rariores pertinet, nec hucusque alio patriae loco inventa est. Specimina herbarii offerunt uberrimas capsulas effoetas simulque calyptratas immaturas: mensibus Mart. — Maj. collecta sunt.

1499. E. ciliata Hedw. Aan zandige slootwallen. ♃ *Mart.* — Jun. (Rabenh. p. 170.).

In Herb.: Diepenveen b. Deventer, zeldzaam, Top. (*Capsulae gymnostomae*).

1500. E. vulgaris Hedw. Aan muren van dijken en aan zandige drooge slootwallen. ♃ *Maj. Jun.* (Rabenh. p. 169).

In Herb.: Noldijk b. Heerjansdam, Lac. Bovendien: Ubbergen b. Nijmegen, de Beijer in herb. Miq.; (Enck b. Harderwijk, Gort.). Variat:

β. *mutica;* peristomio nullo, foliis obtusis. (γ. Rabenh. p. 170.). Noldijk b. Heerjansdam, Lac. in herb. pr.; Pietersberg b. Maastricht, Franq. in herb. pr.

E. fimbriata Brid. (*Bryum extinctorium majus* β. L.). Indigenam citat van Geuns in Spicilegio suo p. 74.: Op den Essenburg b. Harderwijk.

Ord. Trichostomeae.

BARBULA.

1501. B. ruralis Hedw. Algemeen op dorren zandgrond, in de duinen, aan oude boomstronken, op stroo- en rietdaken, aan heuvels, vochtige muren, enz. ♃ *Febr.* — *Jun.* (Rabenh. p. 112.).

In Herb.: Haarlem, Splitg.; Overveen, Büse; Hillegom, D.; Utrecht, Blaauwkapel, Lac.; Kampen, konijnenbelten b. Zwolle, Bond.; IJsselmuiden, Top; Nijmegen, Abel.; Zuid-Beveland, Walcheren, v. d. B. Bovendien: Katwijk, D. in herb. pr.; Diepenveen, Cop in herb. Dav.; (Friesland, Fris.; Amsterdam en elders, FL. B. S.). Variat:

β. *rupestris* (Rabenh. p. 112.). Op drooge zonnige muren.

In Herb.: hoogendijk b. Kralingen, Lac.; Kampen, Bond.

1502. B. laevipila v. Hall. Zeer algemeen aan boomstammen, zelden op steenen. ♃ *Maj. Jun.* (Rabenh. p. 111).

In Herb.: Haarlem, Leyden, Amsterdam, Amstelveensche weg, Diemermeer, ringdijk b. Amsterdam, Kampen, IJsselmuiden, Zwolle, Dordrecht, Zwijndrecht, Ubbergen b. Nijmegen, Zuid-Beveland. Bovendien: (Vianen, Heikop, FL. B. S.); Groningen, Miq. in herb. pr.; Walcheren, v. d. B. in herb. pr.; Zutphen, Dubbeldam, Cop in herb. Dav.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; Utrecht, Lac. in herb. pr.

Obs. Occurrit forma, foliorum limbo apicali juxta pilum *abbreviatum* parumper *adscendente*. In Herb.: op wilgen bij Heerjansdam, Lac. Bovendien: op natte ijpen b. Utrecht, Lac. in herb. pr.

1503. B. latifolia Br. et Sch., Op verschillende boomstammen, vooral aan oude wilgen en ijpen, zelden aan houten bruggen en schuttingen. ♃ *Apr. Maj.* (Rabenh. p. 111).

In Herb.: Renkum, Büse; Zwijndrecht, Heerjansdam, Dordrecht, Utrecht, Vianen, Vreeswijk, Lac.; Diemermeer, Romb., Lac. Bovendien: Rotterdam, Amsterdam, Lac. in herb. v. d. B.; Sassenheim, D. in herb. pr.

1504. B. muralis Timm. Op oude muren, daken, zandigen grond, palen, enz. overal algemeen. ♃ *Apr.* — *Jun.* (Rabenh. p. 109).

In Herb.: Leyden, Haarlem, Amsterdam, Kampen, Zwolle, Nijmegen, Renkum, Utrecht, Heukelom, Dordrecht, Goes. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr. Variat:

β. incana Br. et Sch. (Rabenh. p. 109.). Op gebaggerden, uitgedroogden, zandigen kleigrond, op steenen, enz.

In Herb.: Westerdoksdijk b. Amsterdam, Haarlemmermeer b. Aalsmeer, Lac.

γ. aestiva. (Rabenh. p. 109.; *B. aestiva* Schultz.). Op daken en in de voegen van muren.

In Herb.: Kampen, Top; Zuilen, Utrecht, Vreeswijk, Heerjansdam, Lac. Bovendien: Zuid Beveland, v. d. B. in herb. pr.

δ. rupestris. Op vochtige steenen langs oevers, zeldzaam. (Rabenh. p. 109.; *B. rupestris* Schultz.).

In Herb.: Haarlemmermeer bij Sloten, Lac.

1505. B. subulata Brid. Op naakten zandgrond, aan zandige wallen, in de duinen, aan den voet van boomen, op opene en beschaduwde plaatsen. ♃ *Maj.* — *Aug.* (Rabenh. p. 110.).

In Herb.: Aardenhout, Splitg.; Velzerent, Büse; Bloemendaalsche bosch, Wils; Bennenbroek, Mb.; Voorschoten, D.; de Bildt, Lac.; Diepenveen, Top; Zalk, Bond.; Renkum, Büse; Marienboom b. Nijmegen, Abel.; Groningen, Heyn.; Fort Isabel, Hov.; St. Jan Steen, Walcheren, v. d. B. Bovendien: Zuilen, Lac., in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Friesland, Fris.; Harderwijk, Gort.).

1506. B. revoluta Schwaegr. Op klei- en kalkgrond, op heuvels, muren, enz. ♃ Jun. Jul (Rabenh. p. 108.).

Maastricht, Franq. in herb. pr. L.

1507. B. convoluta Hedw. Op drooge plaatsen langs wegen en dijken, in de duinen, enz. op zand- en kleigrond. ♃ (Rabenh. p. 109.).

In Herb.: Katwijk, de Haan; Noordwijk en Wassenaar, D., Mb.; Amsterdam, Zeeburg, Utrecht, Lac.;

Goes, v. d. B. Bovendien: Diepenveen, Cop in herb. Dav.; Zwijndrecht, Lac. in herb. pr.

Obs. Locus natalis, quem Gorterus huic speciei tribuit prope Noordwijk, non omni dubio vocat: B. convolutae scilicet caespites terram, neque salicum truncos habitant.

1508. B. fallax Hedw. Algemeen op zand- en zandigen kleigrond, op dijken, oude muren, langs rivieroevers, op steenen, enz. op drooge en vochtige, opene en beschaduwde plaatsen. ♃ *Jul.* — *Jan.* (Rabenh. p. 106.).

In Herb.: Leyden, Leymuiden, Zandvoort, Utrecht, Jutphaas, Kampen, konijnenbelten b. Zwolle, Platvoet b. Deventer, Velp, Zwijndrecht, Mallegat en Merwe b. Dordrecht, Zuid-Beveland. Bovendien: (Amsterdam, FL. B. S.).

1509. B. unguiculata Hedw. Op vochtigen klei- en zandgrond, op akkers, tusschen hakhout, langs wegen, aan slootwallen, op oude vochtige muren, enz. overal algemeen. ♃ *Dec.* — *Maj.* (Rabenh. p. 105).

In Herb.: Leyden, Amsterdam, Kampen, Beuningen b. Nijmegen, Groningen. Bovendien: Twello, Cop in herb. Dav.; Utrecht, Zuilen, Zwijndrecht, Lac. in herb. pr.; Maastricht, Franq.; (Rotterdam, de Geer). Variat:

β. *cuspidata.* (Rabenh. p. 105; *B. cuspidata* Schultz.; *B. unguiculata β.* FL. B. S. II. p. 136.). Met de soort zelve op grazige plaatsen.

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Helpen, Miq. in herb. pr.

γ. *apiculata.* (Rabenh. p. 105; *B. apiculata* Hedw.). Op vochtige plaatsen aan den voet van boomen, enz.

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

δ. *microcarpa.* (Rabenh. p. 105; *B. microcarpa* Schultz.). Op steenen en grazige plaatsen.

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

ε. *obtusifolia.* (Rabenh. p. 105; *B. obtusifolia* Schultz.). Op drooge muren van steden en dijken.

In Herb.: Utrecht, hoogendijk b. Kralingen, Lac.

ζ. *fastigiata.* (Rabenh. p. 105; *B. fastigiata* Schultz.) Op stadsmuren.

In Herb.: Utrecht, Lac.

1510. B. inclinata Schwaegr. Op onbegroeide duinheuvels algemeen, zeldzamer op muren. ♃ Vere. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 107.).

In Herb.: Lisserduin, muren te Lisse, Wassenaarsche duinen, D., Mb.

1511. B. tortuosa Web. et Mohr. In de duinen. ♃ Vere. (Rabenh. p. 107).

In Herb.: Noordwijk, D.

1512. B. aloïdes Br. et Sch. Zeldzaam op gebaggerden, kleiachtigen zandgrond. ♃ Autumno. Hyeme. *Jan.* (Rabenh. p. 104.).

In Herb.: Westerdoksdijk b. Amsterdam, Lac.

1513. B. ambigua Br. et Sch. Zeldzaam met de vorige soort. ♃ Autumno. Vere. *Febr.* (Rabenh. p. 104).

In Herb.: Westerdoksdijk b. Amsterdam, met *B. rigida* vermengd, Lac.

1514. B. rigida Schultz. Zeldzaam; met de vorige soort. ♃ Auctumno. Hyeme. *Mart.* (Rabenh. p. 103).

In Herb.: Westerdoksdijk b. Amsterdam, Lac. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.

TRICHOSTOMUM Hedw.

1515. Tr. rigidulum Sm. Aan muren en steenen van dijken, aan palen langs de Haarlemmermeer, enz. ♃ *Dec.* — *Apr.* (Rabenh. p. 115).

In Herb.: Leymuiden, Aalsmeer, Sloten, hoogendijk b. Rotterdam, Lac. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. in herb. pr.

1516. Tr. mutabile Br. et Sch. Aan steenen van dijken. ♃ Mart. Apr. (Rabenh. p. 114).

In Herb.: IJdijk b. Amsterdam, Lac.

Tr. tortile Schrad. Op zand- en kleigrond aan de kanten van wegen, enz. ♃ Oct. (Rabenh. p. 116). Variat:

β. pusillum Rabenh. l. l. (*Didymodon pusillus* FL. B. S. II. p. 152.).
(Harderwijk, FL. B. S.). n. v. i.

1517. **Tr. homomallum** Br. et Sch. Op zandigen en veenachtigen grond op beschaduwde plaatsen, langs straatwegen, holle wegen, in bosschen, enz. ♃ *Sept. — Jul.* (Rabenh. p. 117; *Didymodon homomallus* FL. B. S. II. p. 152).

In Herb.: Harendermolen, v. Hall; Grebbe, Rhede, Velp, Arnhem, Lac.; Voorst, Büse; Beek, Un. 1847. Bovendien: bosch te Ede, Lac. in herb. pr.; Nijmegen, Haren, Miq. in herb. pr.

1518. **Tr. pallidum** Hedw. In bosschen op den grond. ♃ Maj. (Rabenh. p. 117).

In het bosch van Gronsfelt, Franq. in herb. pr. L.

1519. **Tr. limosum** D. et Mb. Op gebaggerden zandigen kleigrond. ♃ *Mart.*

Dioïcum; dense caespitosum; folia patenti-recurva, e basi lata subdecurrente spathulato-lanceolata, obtusiuscula, concava, margine reflexa, costa sub apice evanescente; capsula ovali-oblonga vel oblongo-cylindrica, annulo destituta; peristomio brevi.

Plantae dense caespitosae, 0,004′—0,006′ altae, obscure virides. Caulis erectus, subsimplex, innovando ramosus; rami plerumque bini, fastigiati. Folia patenti-recurva, subsquarrosa, sicca tortilia, inferiora remotiora minora latiora acutiuscula, superiora sensim confertiora et majora, e basi lata amplexicauli et subdecurrente spathulato-lanceolata, obtusiuscula, concava, margine reflexa, costa valida sub apice evanida; retis areolis parvis, chlorophyllosis, basilaribus parum majoribus et diaphanis. Flores dioici. Folia perichaetii exteriora comalibus similia; interiora erecta, subcon-

voluta, exterioribus minora, obtusa, lanceolato-ligulata, archegonia eparaphysata includentia, retis areolis in baseos alis vix pellucidioribus. Pedicellus arcuato- vel flexuoso-erectus, sicco torto, ex eodem perichaetio solitarius. Capsula erecta, ovali-oblonga vel oblongo-cylindrica; operculum e basi conica in rostrum curvatum vel oblique incurvum brevius longiusve protensum. Annulus nullus. Peristomium valde fragile: dentes 16 e membrana basilari angusta breves, in linea divisuriali dilacerati et perforati, erecto-conniventes, sicci incurvi vel apice parum recurvi, nodulosi, granuloso-asperi.

In Herb.: Westerdoksdijk b. Amsterdam, Lac.

Obs. Inter congeneres proximum *Tr. tophaceo.* Magnitudo vero, ramificatio, foliorum directio et forma diversitatis notas sufficientes largiuntur, quominus specifice distinguatur. Subinde *Tr. tophacei* formae inveniuntur, quae quodammodo conveniunt cum *Tr. limoso*, qualem e rupibus arenaceis provinciae Devonshire nobiscum communicavit clariss. SCHIMPER, qui tamen nostra specimina *Tr. limosi* diversa habuit atque speciem distinctam constituere arbitratus est.

TAB. I. 1. *Planta nat. magnit.*; 2. 3. 4. *plantae decies auctae*; 5. *planta vicies aucta*; 6. 6. *folia caulina superiora*, *trigesies et quinquies aucta*; 7. *sectio folii transversa*; 8. *basis*; 9. *apex folii*, ducenties aucti; 10. *folium perichaetii*, 11. *idem interius*, trigesies et quinquies auctum; 12. *archegonium*, *centies auctum*; 13. *operculum vicies auctum*; 14. *peristomium humidum*, *quinquagies auctum*; 15. *ejusdem pars ducenties aucta.*

DISTICHIUM Br. et Sch.

1520. D. inclinatum Br. et Sch. In de duinen niet zeldzaam, doch zonder vrucht. ♃ Aestate. (Rabenh. 119.).

In Herb.: Zandvoort, Büse; Noordwijk, Katwijk, groot Berkhey b. Wassenaar, Scheveningen, D. Mb.

Obs. Verosimiliter hucusque cum *Ceratodonte purpureo* commutatum. Forsan etiam huc referendum est D. capillaceum, a Sch. Stekhoven indigenum notatum.

DESMATODON Brid.

1521. D. flavicans Br. et Sch. Op steenen langs rivieroevers zeldzaam. ♃ Aestate. (Rabenh. p. 101.).

In Herb.: Lek b. Vianen, Kraamw. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. in herb. pr.

DIDYMODON Hedw. emend.

1522. D. rubellus Br. et Sch. Vrij algemeen op beschaduwde of vochtige plaatsen, aan steenen van watervallen en zeedijken, in de duinen, hier en daar in bosschen op stammen van ijpen, eiken, wilgen, enz.; zelden op den grond. ♃ *Maj.* — *Dec.* (*Trichostomum rubellum* Rabenh. p. 115.; *Weisia recurvirostris* D. Bijdr. t. d. Fl. Leid.).

In Herb.: Leyden, Noordwijk, Bloemendaalsche bosch, Haarlemmermeer b. Sloten, Muiderberg, Schalkwijk, Utrecht, de Bildt, Zuilen, Renkum, Velp, Deventer, Dordrecht, Zwijndrecht, Heerjansdam, Zuid-Beveland, Rotterdam.

1523. D. luridus Hornsch. Op vochtigen kleiachtigen grond, op steenen en muren van dijken, aan den voet van boomen langs de rivieren, op stadswallen, palen langs de Haarlemmermeer, enz. ♃ *Nov.* — *Apr.* (Rabenh. p. 102).

In Herb.: Leyden, D., Mb.; Haarlemmermeer b. Sloten, Aalsmeer en Leymuiden, Utrecht, Heerjansdam, Zwijndrecht, hoogendijk b. Rotterdam, Funen en Westerdoksdijk b. Amsterdam, Lac. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. in herb. Lac.

1524. D. cylindricus Br. et Sch. Op vochtige plaatsen aan den voet van wilgen en op steenen langs oevers van rivieren en meeren, op muren van dijken. ♃ Sero autumno. *Zonder vrucht* (Rabenh. p. 102).

In Herb.: Zwijndrecht, Heerjansdam, Leyden, Haarlemmermeer b. Sloten, hoogendijk b. Kralingen, Westerdoksdijk te Amsterdam, Lac.

1525. D. flexifolius Hook. et Tayl. Op onbegroeiden, steenachtigen bodem. ♃ Apr. (Rabenh. p. 103). *Zonder vrucht.*

Maastricht, Franq. in herb. pr. L.

Ord. Dicranaceae.

CYNODONTIUM Br. et Sch.

1526. C. Bruntoni Br. et Sch. Op zandsteen-rotsen. ♃ Jun. (Rabenh. p. 128). *Zonder vrucht.*

Pietersberg b. Maastricht, Franq. in herb. pr. L.

CERATODON Brid.

1527. C. purpureus Brid. Zeer algemeen op drooge en vochtige zand-, veen-, en heidegrond, muren, daken, steenen, langs dijken en wegen, in weiden, op akkers, in de duinen, enz. ♃ *Dec. — Maj.* (Rabenh. p. 134.; *Dicranum purpureum* α. β. γ. FL. B. S. II. p. 148).

In Herb.: Leyden, Warmond, Wassenaar, Scheveningen, Haarlem, Haarlemmermeer b. Sloten, Diemermeer, Zeist, Kampen, Amerongen, Harderwijk, Ubbergen, Beek, Nijmegen, Oosterhoutsch bosch, Meppel, Rosmalen, Helvoirt, Zuid-Beveland, Walcheren. Bovendien: Blaauwkapel, de Bildt, Zwijndrecht, Lac. in herb. pr.; Deventer, herb. Dav.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; Haren, Paterwolde b. Groningen, Miq. in herb. pr.; (Voorschoten, Gort.).

Obs. Species magnitudine et ramificatione, longitudine et directione foliorum capsulaeque adeo varia pro loci natalis diversitate, ut formae ab auctoribus propositae nullo limite circumscribendae sint omnesque ad typum redeant.

DICRANUM Br. et Sch.

1528. **D. undulatum** Turn. In bosschen, op vochtige heidegrond, in de duinen, op drooge en vochtige veenakkers, op moerassige plaatsen, enz. ♃ *Jul.* Aug. (Rabenh. p. 148.; *Dicranum rugosum* FL. B. S. II. p. 144).

In Herb.: Groningen, Heyn.; Renkum, Büse; Larenstein b. Velp, Soestdijk, Rijzenburg, t. de Bildt en Maartensdijk, t. Abcoude en Vinkenveen, Baarnsche bosch, Muiderberg, Amsterdam, Lac.; Beek, Un. 1847.; Beekhuizen b. Velp, Walchersche duinen, v. d. B.; Leymuiden, D., Mb., Büse. Bovendien: Katwijk, D. in herb. pr.; Harendermolen, Miq. in herb. pr.; Schouwen, v. d. B. in herb. pr.; Waverveen, Lac. in herb. v. d. B.; (Paterwolde, Haarlemmerhout, FL. B. S.).

1529. **D. spurium** Hedw. Op zandige en veenachtige heidegrond. ♃ Maj. — Jul. (Rabenh. p. 147.). *Zonder vrucht.*

In Herb.: N.-Loosdrecht, de Bildt, Soest, Soestdijk, Rijzenburg, Ede, Velp, Lac.; Doorn, Renkum, Büse; Hulshorst b. Harderwijk, Bond.; heide b. Groesbeek, Un. 1847. Bovendien: heide achter Westbroek, Gevers Deynoot in herb. v. d. B.

1530. **D. scoparium** Hedw. Op alle soort van gronden, doch voornamelijk op heide-, zand en duingrond, zoowel op opene als op beschaduwde plaatsen en in de bosschen; overal algemeen. ♃ *Mart.* — *Aug.* (Rabenh. p. 145.; *D. scoparium* α. et β. FL. B. S. II. p. 144).

In Herb.: Haarlem, Zandpoort, Bloemendaalsche bosch, Overveen, Hillegommerduin, Leyden, Naarden, Baarnsche bosch, Zeisterbosch, Amerongen, Velp, Twello, Diepenveen, Wilpe, Soerensche bosch, Nijmegen, Amersfoort, Trieselenberg b. Hattem, Harderwijk, Zalk, Oldenbroek, Haren b. Groningen, Hulst, Walchersche duinen, Zuid-

Beveland. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Ootmarsum, FL. B. S.; Friesland, Fris.). Variat:

β. *orthophyllum* Brid. (Rabenh. p. 145). In Herb.: duinen b. Haarlem, Büse; bosschen b. Velp, Lac.; Walchersche duinen, v. d. B.; Haren b. Groningen, Heyn. Bovendien: de Bildt, Lac. in herb. pr.; Breda, Mb. in herb. pr.

1531. D. congestum Brid. Op duingrond en lage drooggliggende heidegrond, op beschaduwde plaatsen. ♃ *Jul.* (Rabenh. p. 146).

In Herb.: Noordwijkerhout, Wils; Hillegommerduin, Voorschoten, D., Mb.; Lunteren, Lac.; Zeisterbosch, Un. 1847.; Amerongen, Venloo, D.; Diepenveen, Oosterhout b. Kampen, Top; Rosmalen, Hov. Variat:

β. *flexicaule* (γ.) Br. et Sch. (Rabenh. p. 146). In Herb.: Fort Isabel t. Vught en 's Bosch, Hov.

1532. D. majus Schwaegr. In bosschen, vooral in bergachtige streken. ♃ *Jul.* (Rabenh. p. 148).

In Herb.: Beek, Ubbergen, Abel., Lac.; Soerensche bosch, Un. 1849.; Doornwerth b. Arnhem, berg aan de Grebbe, Assen, Beekhuizen b. Velp, Lac.; Velp, Renkum, Büse.

1533. D. palustre Brid. Op moerassigen veengrond, in duinpannen, op drijfgronden, in rietlanden, enz. ♃ Aestate. (Rabenh. p. 147).

In Herb.: Schouwen, v. d. B.; Paterwolde, D.; Groesbeeksche heide, Un. 1847.; Amstelveen, Waververveen, Vinkenveen, Zeedijk b. Muiderberg, Lac.; Leymuiden, D., Mb. Variat:

β. *polycladum* (γ.) Br. et Sch. (Rabenh. p. 147). Op veengrond. *Zonder vrucht.* In Herb.: Kudelstaart, Lac.

1534. D. montanum Hedw. Op vermolmde eiken- en berkenstronken, zeldzamer op den grond, in boschrijke streken. *Zonder vrucht.* ♃ Aestate. (Rabenh. p. 143).

In Herb.: Ede, Beekhuizen en Roosendaal b. Arnhem, Tafelberg aan de Grebbe, Lac.

1535. D. flagellare Hedw. In bosschen op vermolmde tronken en op boomwortels, voornamelijk van eiken; ♃ Jun. — Aug. (Rabenh. p. 143).

In Herb.: Ede, Beekhuizen b. Velp, Lac.

1536. D. Schreberi Hedw. Op vochtigen kleigrond aan slootkanten (vooral nieuwlings afgegravene,) op uiterwaarden, enz. ♃ *Sept.* — *Nov.* (Rabenh. p. 139).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Heerjansdam, Barendrecht, Dordrecht, Lac. Bovendien: Thomaswaard b. Werkendam, Lac. in herb. pr.

1537. D. rufescens Turn. Op vochtigen heideachtigen zandgrond, aan zandwallen, enz. ♃ *Sept. Oct.* (Rabenh. p. 140).

In Herb.: Gorsel, Zuidloo b. Bathmen, Un. 1850. Bovendien: langs de zoom van het bosch van Gronsfelt, Franq. in herb. pr.

1538. D. varium Hedw. Op vochtigen kleigrond langs slooten en rivieren, op kale en begroeide grazige plekken in weilanden en bouwlanden, enz. ♃ *Sept.* — *Maj.* (Rabenh. p. 140).

In Herb.: Jutphaas, Dordrecht, Heerjansdam, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Leyden, D., Mb. Bovendien: Utrecht, Lac. in herb. v. d. B. Variat:

β. callistomum (♂.) Br. et Sch. (Rabenh. p. 140).

In Herb.: Lek b. Vreeswijk, Lac.

1539. D. subulatum Hedw. Op vochtigen zand- en gemengden kleiachtigen grond. ♃ Aug. (Rabenh. p. 141.; *Dicran. heteromallum β. subulatum* v. H.).

In Herb.: bij Groningen, v. H.

1540. D. heteromallum Hedw. Zeer algemeen op vochtigen zand- en heidegrond, in bosschen, langs holle wegen, op drooge zandige slootwallen, op beschaduwde en opene plaatsen in de duinen, aan boomstronken, enz. ♃ *Aug.* — *Maj.* (Rabenh. p. 141).

In Herb.: Haarlem, Leyden, Noordwijkerhout, Haagsche bosch, Meppel, Zwolle, Hulshorst b. Harderwijk, Twello, Deventer, Ubbergen, St. Anna b. Nijmegen, Uddelermeer, Amerongen, Renkum, Hulst, Walchersche duinen. Bovendien: de Bildt, Lac. in herb. v. d. B.; Bergen op Zoom, Lac. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Heemze, Ehrh.; Friesland, Fris.). Variat:

β. *interruptum* (γ.) Br. et Sch. (Rabenh. p. 141).
In Herb.: Poelgeest b. Leyden, D., Mb.

1541. D. cerviculatum Hedw. Op veen- en veenachtigen heidegrond, langs slooten en den zoom van bosschen. ♃ *Maj.* — *Jul.* (Rabenh. p. 140).

In Herb.: Gieten, v. d. B.; Veenendaal, Lac.; Noordwijk, D. Bovendien: Assen, Miq. in herb. pr.; (witte veen te Haren b. Groningen, FL. B. S.). Variat:

β. *pusillum.* (*Dicr. pusillum* Hedw.). Rabenh. p. 141. In Herb.: t. Abcoude en Vinkenveen, Soesterveen, Lac.; Renkum, Büse; Uddelermeer, Un. 1849.; Assen, Heyn.; Hulst, v. d. B.

1542. D. pellucidum Hedw. In moerassen. ♃ Autumno et primo vere. (Rabenh. p. 138.; *Bryum pellucidum* Gort. Fl. 7. Prov. p. 290).

(Inlandsch volgens Boerhaave *Ind. alt.*; in de moerassen, Gort.). n. v. i.

CAMPYLOPUS Brid.

1543. C. atrovirens de Not. Op heideachtigen veengrond in bergachtige streken. *Zonder vrucht.* ♃

Caespitosus; caule pluries dichotomo, dense folioso, basi et in ramorum axillis radiculoso; foliis patentibus, e basi lanceolata subulatis, apice hyalinis, areolis basilaribus dilatatis; capsula minori ovata, in pedicello cygneo demissa, vaginula breviore. Br. et Sch. fasc. XLI. p. 5. tab. IV.

In Herb.: Uddelermeer, Un. 1849.

1544. C. densus Br. et Sch. Op vochtigen zandgrond. ♃ *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 150).

In Herb.: St. Jan Steen, v. d. B.

1545. C. fragilis Br. et Sch. In veen- en zandgrond, op veenakkers, langs slootkanten, in bosschen en eikenkreupelhout, enz. ♃ *Apr. Maj.* (*Thysanomitrion flexuosum* b. *saxicola* Rabenh. p. 149.; *Dicranum flexuosum* FL. B. s. II. p. 146).

In Herb.: Haren, v. H.; Hulst, Smilde, v. d. B.; Velp, huis ter Heide, de Bildt, Lac.; Haagsche bosch, Abtspoel b. Leyden, D., Mb. Bovendien: Bergerbosch b. Alkmaar, Lac.; (Heerenveen en elders in de wouden van Friesland, enz., Fris.).

Ord. Leucophaneae.

LEUCOBRYUM Hmpe.

1546. L. vulgare Hmpe. Op vochtigen grond en lage drassige plaatsen in bosschen en op de heidevelden, aan den voet van boomstammen, somtijds geheele boomstronken overdekkend. ♃ *Sept. — Jan.* (Rabenh. p. 120.; *Dicranum glaucum* FL. B. s. II. p. 148).

In Herb.: Haren, Staphorstsche bosch b. Meppel, Heyn.; Trieselenberg b. Hattem, Hulshorst b. Harderwijk, Bond.; Amerongen, D.; Soerensche bosch, Un. 1849; Ubbergen, Beek, Abel.; Beekbergen, Renkum, Büse; Ede, Soest, de Bildt, Lac.; Beekhuizen b. Velp, St. Jan Steen, v. d. B.; Maastricht, Franq. Bovendien: ('s Hage en elders, FL. B. s.).

Ord. Weisiaceae.

SELIGERIA Br. et Sch.

1547. S. tristicha Br. et Sch. Zeldzaam op kalkvoegen van oude stadsmuren. ♃ *Febr.* — Maj. (Rabenh. p. 132).

In Herb.: aan de Merwe op den stadsmuur van Dordrecht, Lac.

WEISIA Hedw.

1548. W. viridula Brid. Algemeen op beschaduwden vochtigen zandgrond, op akkers, langs wegen, zandige wallen, dijken, enz., zeldzamer op kleigrond. ♃ *Febr.* — Maj. (Rabenh. p. 125).

In Herb.: Leyden, D., Mb., Oudem.; Oud-Diemen b. Amsterdam, Sloten, Zuilen, Lac.; Jutphaas, v. d. Trappen; Groningen, Heyn.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Diepenveen, Cop in herb. Dav.; Utrecht, de Grebbe, Lac. in herb. pr.; Pietersberg, Franq. in herb. pr.; Haren b. Groningen, Miq. in herb. pr.; (Nijmegen, FL. B. S.; Harderwijk, Gort.).

Obs. Variat caule elatiore, foliis augustioribus, capsula subcylindrica, peristomio pallidius colorato minusque perfecto, etc. pro varia conditione loci natalis.

1549. W. cirrhata Hedw. Algemeen op berken- en andere oude boomstammen, rieten daken, [rasterwerk, op steenen, hunnebedden en op zandigen grond aan den voet van oude tronken in sparrenbosschen. ♃ *Apr.* — *Jul.* (Rabenh. p. 127).

In Herb.: Haren, Heyn; Borger, Rolde, v. d. B.; Bathmen, Un. 1850.; de Bildt, Dordrecht, Amsterdam, Ede, Lac.; de Grebbe, Oudem.; Renkum, Büse; Amerongsche berg, Leyden, D.; Haarlem, de Haan. Bovendien: Velp, Oosterhoutsche heide b. Breda, Lac.

in herb. pr.; Groningen, v. H. in herb. Lac.; Pietersberg, Franq. in herb. pr.; (Breukelenkamp, Zwolle, Havelte, FL. B. S.).

1550. W. mucronata Br. et Sch. Op kleiachtigen grond in bosschen. ♃ Mart. Apr. (*W. apiculata* Rabenh. p. 126).

Maastricht, Franq. in herb. pr. L.

HYMENOSTOMUM R. Brwn.

1551. H. microstomum R. Brown. Tusschen andere mossoorten b. v. *Pottia truncata*, in elzenboschjes, langs slootwallen, op vochtigen kleigrond, enz. ♃ *Dec. Verc.* (Rabenh. p. 123).

In Herb.: Klopvaart b. Utrecht, Overeind van Jutphaas, Lac. Bovendien: Vossengat b. Utrecht, Lac. in herb. v. d. B.

ASTOMUM Hmpe.

1552. A. crispum Hmpe. Op kleigrond, op opene en grazige plaatsen, aan batterijen en zeedijken. ⊙. ♃ *Febr.* — Jun. (*Phascum crispum* Rabenh. p. 81).

In Herb.: Vossengat b. Utrecht, Oud-Diemen b. Amsterdam, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B.

Ord. Pottiaceae.

POTTIA Ehrh.

1553. P. cavifolia Ehrh. Op kalkachtigen kleigrond aan nieuwlings opgegravene wallen, langs rivieroevers en op grazige plaatsen zeldzaam. ⊙. ♂ *Oct.* — Maj. (Rabenh. p. 96).

In Herb.: Leyden, D., Mb.; Krimpen a. d. Lek, Merwede b. Papendrecht, Lac.; Pietersberg b. Maastricht, Franq.

1554. P. Heimii Br. et Sch. Op vochtige en drassige plaatsen in zand- en kleigrond, op zilten grond, naakte en grazige plekken, langs waterkanten en slooten, zeldzamer op oude muren en palen. ♂. (...) *Apr.* — *Jul.* (Rabenh. p. 97).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Amsterdam, Lac.; Katwijk, Kronenstein b. Leyden, D., Mb. Bovendien: Zwijndrecht, Lac. in herb. pr. Variat:

β. *cylindrica* Br. et Sch.; foliis tenuioribus, capsula angustiore, cylindrica, operculo longius rostellato. Br. et Sch. fasc. XVIII—XX. p. 12.

In Herb.: Sloten, Lac.

1555. P. eustoma Ehrh. Algemeen op klei- en kleiachtigen zandgrond, langs rivieroevers, op waarden, weiden, stadswallen, akkers, langs slooten, enz. ⊙. ♂ *Sept.* — *Maj.* (*P. truncata* Rabenh. p. 97.; *Gymnostomum truncatulum* et *var. β.* FL. B. s. II. p. 168).

In Herb.: Amsterdam, Klop b. Utrecht, Thomaswaard b. Werkendam, Lac.; Groningen, Heyn.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Leyden, D., Mb. Bovendien: Pietersberg b. Maastricht, Franq. in herb. pr.; Nijmegen, Groningen, Miq. in herb. pr. Variat:

β. *major.* (*Pottia intermedia* Rabenh. p. 97.; *Gymnostomum intermedium* FL. B. s. II. p. 170). In Herb.: Leyden, D., Mb.; Beverwijk, Büse; Zuid-Beveland, v. d. B.; Noldijk b. Heerjansdam, Lek b. Vianen, Merwe b. Dordrecht, Zuilen, hoogendijk b. Rotterdam, Lac.; Kampen, Zalk, Top. Bovendien: Pietersberg, Franq. in herb. pr.; Helpen b. Groningen, Miq. in herb. pr.

1556. P. minutula Br. et Sch. Op vochtigen kleigrond aan den voet van boomen, langs voetpaden en wegen, op kale en grazige plaatsen, langs rivieroevers, enz. ⊙ *Sept.* — *Mart.* (Rabenh. p. 97).

In Herb.: Helpen, Heyn.; Zuid-Beveland, v. d. B.;

Merwe b. Papendrecht, t. Utrecht en Bunnik, Lac.; Leyden, D., Mb. Bovendien: Thomaswaard b. Werkendam, Lac. in herb. pr.; Pietersberg b. Maastricht, Franq. in herb. pr. Variat:

β. *conica.* (P. minutula c. conica Rabenh. p. 97). In Herb.: Leyden, D., Mb.; Utrecht, Lac.; Goes, v. d. B.

ANACALYPTA Röhl.

1557. A. Starkeana Bryol. germ. Op kleigrond langs rivieroevers. ⊙ *Dec.* (Rabenh. p. 98).

In Herb.: Merwede b. Papendrecht, Lac.

1558. A. lanceolata Röhl. Op kleigrond tusschen het gras en op kale plekken, op stadswallen, oude muren en aan dijken. ♃ *Apr. Maj.* (Rabenh. p. 99).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Noldijk b. Heerjansdam, Utrecht, hoogendijk b. Rotterdam, Lac.; Leyden, D., Mb. Bovendien: Pietersberg b. Maastricht, Franq. in herb. pr.

Ord. Funariaceae.

SPLACHNUM L.

1559. S. ampullaceum L. Op lage veenachtige weilanden, zeldzaam. ♃ Jul. (Rabenh. p. 95).

In Herb.: t. Loenen en Beekbergen, Büsc; Maastricht, Franq. Bovendien: (t. Stavoren en het Prinsenmeer, Reinw. in FL. B. S.).

PHYSCOMITRIUM Br. et Sch.

1560. Ph. sphaericum Br. et Sch. Op uitdroogende kleigrond langs rivieren, dijken, overstroomde plaatsen, enz. ⊙ *Nov.* Variat:

β. cuspidatum D. et Mb.; foliis cuspidato-acuminatis, margine serrulatis, costa apicem attingente.

In Herb.: aan de oevers der Merwede te Papendrecht, Lac.

Obs. Nova illa varietas omnino convenit cum descriptione varietatis, de qua auctores Bryologiae germanicae in adnotatione tertia ad *Gymnostomum sphaericum* loquuntur, quam varietatem dubii ad *Physcomitrium acuminatum* retulerunt Bryologiae Europeae auctores. Nostra specimina, cum clariss. Schimpero communicata, ipsi characterem nullum satis gravem praebuerunt, quominus *specifice* distinguantur: hanc ob rem varietatem nostram icone illustravimus.

Tab. II. 1. 1. *plantae nat. magnit.*; 2. *planta septies aucta*; 3. 4. 5. *folia caulina et comalia*, *vicies aucta*; 6. *apex*, 7. *basis folii septuagesies auctі*; 8. *antheridia cum paraphysibus*, 9. *archegonium*, *centies aucta*; 10. *calyptra*, *decies aucta*; 11. *capsula effoeta sicca*, *vicies aucta*.

1561. Ph. pyriforme Br. et Sch. Zeer algemeen, doch voornamelijk op kleigrond, in drassige weilanden, op akkers, langs slootkanten, enz. ⊙ *Maj.* — *Jul.* Rabenh. p. 87.; *Gymnostomum pyriforme* FL. B. S. II. p. 168).

In Herb.: Amsterdam, Groot-Bentveld, Haarlem, Leyden, Katwijk, Utrecht, de Bildt, Dordrecht, Ubbergen, Groningen, IJsselmuiden b. Kampen, Zuid-Beveland. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Friesland, Fris.; 's Hage, Gort.).

1562. Ph. fasciculare Br. et Sch. Zeldzaam, op vochtigen kleigrond aan slootwallen tusschen andere mossen. ⊙ *Apr.* Maj. (*Entosthodon fascicularis* Rabenh. p. 88).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Warmonderhek, D. Bovendien: Pietersberg b. Maastricht, Franq.

1563. Ph. ericetorum de Not. Zeldzaam in klaverlanden en lagen veenachtigen heidegrond. ⊙ *Aug.* — *Maj.* (*Entosthodon ericetorum* Rabenh. p. 88).

In Herb.: Woudenberg, Ede, Lac.

FUNARIA Schreb.

1564. F. hygrometrica Hedw. Zeer algemeen op zand- en kleigrond, in bosschen, tuinen, weiden, op akkers, onbegroeide èn nieuwlings omgespitte plaatsen, op muren, enz. ⊙ *Per totum annum. Apr. Maj.* (Rabenh. p. 89).

In Herb.: Leyden, Voorschoten, Warmond, Haarlem, Sloten, Zalk, Twello, Diepenveen, Nijmegen, Dordrecht, Groningen, Zuid-Beveland. Bovendien: Utrecht, Zwijndrecht; Lac. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Friesland, Fris.; Bronkhorst, 's Hage, Gort.).

Variat:

β. *patula* Br. et Sch. (Rabenh. p. 90). In Herb.: Rosmalen, Hov.; Overveen, D., Mb.

γ. *calvescens*; caule et foliis var. β., capsula in pedicello elongato, stricto suberecta, graciliore. Br. et Sch. fasc. XI. p. 9. In Herb.: Leyden, D., Mb., Oudem.

Ord. Fissidenteae.

FISSIDENS Hedw.

1565. F. adiantoides. Op vochtigen veen-, heide- en zandgrond, aan den voet van boomen in bosschen, in lage duinpannen, enz. ♃ *Febr.* — *Jun.* (Rabenh. p. 306).

In Herb.: Bentveld, Büse; Noordwijkerhout, Wils; Wassenaar, D., Mb.; Bloemendaalsche bosch, Achtienhoven, Kortenhoef, Vinkenveen, Lac.; Hoonsche diep, Heyn.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Ubbergen, Beek, Abel. Bovendien: Nijmegen, de Beijer in herb. Miq.; Beekbergerwoud, Mb., in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Haagsche bosch, Gort.; Zandvoort, FL. B. S.).

Variat:

β. marginatus Brid.; caule abbreviato, foliis densius approximatis, apice profundius eroso-dentatis, margine latiore magisque diaphano instructis. (Rabenh. p. 306 in adnot.). In Herb.: Groot-Berkhey b. Wassenaar, D., Mb.; Vinkenveen, Rhenen, Lac.; Rosmalen, Hov.

Obs. Haec varietas in ditione Florae nostrae nondum fructigera lecta est atque in muris, in dunis locisque turfosis siccioribus tantum occurrit.

1566. F. taxifolius Hedw. Algemeen op kale plekken tusschen het gras, op beschaduwde kleigronden. ♃ *Dec.* — *Maj.* (Rabenh. p. 305).

In Herb.: Groningen, Utrecht, Zuilen, Amsterdam, Leyden, Oosterhoutsche bosch (Nijm.), Velp, Zuid-Beveland. Bovendien: Dordrecht, Lac. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Friesland, Fris.).

1567. F. bryoïdes Hedw. Op vochtige, beschaduwde en opene plaatsen, in kleigrond, op steenen, dijken, enz. ☉. ♃ *Sept.* — *Apr.* (Rabenh. p. 305.; *F. bryoides* et *F. osmundioides* FL. B. S. juxta spec. auth.; *F. incurvus* D. et Mb. *Bijdr.* I., v. d. B. *Enum.* III. p. 20).

In Herb.: Harendermolen, Groningen, Heyn.; Rosendaal b. Velp, Büse, Lac.; Zuilen, Utrecht, Amsterdam, Loenersloot, Lac.; Leyden, Oudem., D., Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Neerbosch (Nijm.), Abel. Bovendien: Haren, Miq. in herb. pr.; Groningen, v. Hall in herb. Lac.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; Haagsche bosch, Gort.).

1568. F. incurvus Schwaegr. Op vochtige steenen. ♃ *Jan.* — *Jul.* (Rabenh. p. 304).

Roosendaal b. Velp, Lac. in herb. pr.

1569. F. crassipes Wils. Op vochtige havenmuren en palen. ♃ *Jul.* — *Jan.*

Elatior, monoïcus; floribus terminalibus; caule flexuoso-ascendente vel in aqua fluctuante, simplici vel dichotomo; foliis subremotis, multijugis, superiorum lamina verticali ligulata, acuminata, costa sub apice evanida, marginata, margine latiore apicem versus obsoleto et leniter denticulato; capsula in pedicello crassiusculo e stramineo rubello erecta vel subobliqua, operculo capsula breviore, rostello plus minus producto, calyptra *F. incurvi;* flore masculo tetraphyllo, antheridiis majoribus. Br. et Sch. fasc. XLII. suppl. 1.; *F. incurvus β. fontanus* Rabenh. p. 305).

In Herb.: stads- en havenmuren van Dordrecht, aan palen in de rivier b. Dordrecht, Lac., Hov.

Sect. Stegocarpi.

Cladocarpi.

Ord. Sphagnaceae.

SPHAGNUM Dill.

1570. Sph. cymbifolium Ehrh. Algemeen op veengrond, moerassige heide, in lage weilanden, rietvelden en op moerassige plaatsen in bosschen. ♃ *Jul.* — *Sept.* (Rabenh. p. 73). Variat:

α. *obtusifolium* Ehrh.; Funck. *fasc. crypt.* n°. 229; ramulis brevibus, obtusis, remotis, summis arcte congestis brevissimis. In Herb.: Leymuiden, D., Mb.; Zeist, Rijzenburg, Driebergen, Un. 1847.; Soesterveen, Lac.; Haren b. Groningen, Miq.; Oisterwijk, G. Broers. Bovendien: Nijmegen, v. d. Trappen in herb. v. d. B.

β. *turgidum* Mart. (α.) Rabenh. p. 74. In Herb.

Leymuiden, D., Mb.; Soesterveen, de Bildt, Lac.; Zeist, Rijzenburg, Driebergen, Un. 1847; Beekbergerwoud, Mb. Bovendien: St. Jan Steen, v. d. B. in herb. pr; Achtienhoven, Lac. in herb. pr.

γ. *latifolium* Hedw.; Vaill. *Bot. Par.* tab. 23. fig. 3.; robustius, ramis longioribus, cuspidato-attenuatis, laxius foliosis. In Herb.: Zeist, Rijzenburg, Driebergen, Un. 1847.; Meppel, Heyn. Bovendien: de Bildt, Waverveen, Lac. in herb. pr.

δ. *pycnocladum* Mart.; (β.) Rabenh. p. 74. In Herb.: Haagsche bosch, D.; Soesterveen, Lac.; Zeist, Rijzenburg, Driebergen, Un. 1847.; Amersfoort, Splitgerb. Bovendiën: Breda, Lac.

ε. *squarrosulum* Nees.; (γ.) Rabenh. p. 74. In Herb.: Wychen, Waverveen, Lac.; St. Jan Steen, v. d. B.

1571. Sph. squarrosum Pers. Algemeen op moerassige veen- en heidegronden, op rietvelden, lage weilanden en moerassige plaatsen in bosschen. ♃ *Jun.* — *Sept.* (Rabenh. p. 74).

In Herb.: Warmond, Wils, D., Mb.; Leymuiden, D., Mb.; Koog a. d. Zaan, Kerbert; Amsterdam, Lac., Romb., M. Doorn.; Amstelveen, Waverveen, Achtienhoven, Lac.; Zeist, Rijzenburg, Un. 1847. Bovendien: St. Jan Steen, v. d. B. in herb. pr.; (de Bildt, Haren, Onnen, Ootmarsum, Assen, FL. B. S.).

1572. Sph. compactum Brid. Op moerassige plaatsen in heide- en veengronden. ♃ *Jun.* — *Sept.* (Rabenh. p. 76).

In Herb.: Nuenen, Hov. Bovendien: (Oosterwolde, Valkenswaard, FL. B. S.). Variat:

β. *robustum* C. Müll. In Herb.: de Bildt, Lac.; Rijzenburg, Un. 1847.; Gorsel, Un. 1850.; Nuenen, Hov.; Smilde, v. d. B. Bovendien: Maartensdijk, Lac. in herb. pr.

γ. *rigidum* C. Müll. In Herb.: de Bildt, Lac.; Rijzenburg, Un. 1847.; t. Goor en Hengeveld, Cop; Hatert b. Nijmegen, Abel.; Raalte, Heyn. Bovendien: Someren (N. Brab.), de Bruyn in herb. pr.

δ. *ramulosum* C. Müll. In Herb.: b. Deventer, Cop.

Obs. Varietates β. et γ. iisdem locis occurrunt, prouti solum humidius vel magis paludosum est. Illa humilior densiusque compacta, haec procerior et laxius ramosa.

1573. Sph. molluscum Bruch. Op moerassigen heidegrond. ♃ Jul. *Aug.* (Rabenh. p. 74).

In Herb.: Zeist, Rijzenburg, Un. 1847.

Obs. Species laxe caespitosa, insignis teneritudine, fragilitate, mollitie et nitore sericeo; ab aliis speciebus diversa: statura minore; ramulis tribus, fasciculatim laxe circa caulem dispositis, uno robustiore curvato-patente attenuato, duobus gracilioribus minoribus filiformibus magisque deflexis; foliis ovatis, acutiusculis, valde concavis, apice summo tenuissime denticulatis; cellulis rhomboidalibus, marginalibus linearibus angustissimis.

1574. Sph. subsecundum. Op vochtigen en moerassigen veen- en veenachtigen heidegrond, in vijvers, beeken en slooten, op drassige plaatsen in bosschen, enz. ♃ Jul. *Aug.* Sept. (Rabenh. p. 76).

In Herb.: Achtienhoven, Lac., Wils. Bovendien: de Bildt, Lac. in herb. pr. (*Zonder vrucht*). Variat:

β. *contortum* Rabenh. l. l. p. 77.; (*Sph. contortum* Nees). *Zonder vrucht.* In Herb.: Achtienhoven, Lunteren, Sypenberg b. Velp, Hilversum, Abcoude, Lac.; Dorth b. Deventer, Un. 1850.

γ. *rufescens* Rabenh. l. l. p. 77.; (*Sph. contortum* β. *rufescens* Nees.). *Zonder vrucht.* In Herb.: Sypenberg b. Velp, Lac.

δ. *turgidum* Müll.; ramis turgidis, cuspidatis; foliis apice valde truncatis, emarginato-quinquedentatis, latissimis. Müll. *Syn. Musc.* p. 101. In Herb.: langs vijvers in het bosch b. Zeist en Rijzenburg, Un. 1847.; Baarn, Sypenberg b. Velp, Lac.; Nuenen, N. Brab.), Hov.

Obs. A specie differt statura robustiore; ramis turgidis, fasciculato-subsenis, teretibus, rigidis, ad apicem cuspidatum ramulorum usque arcte convolutis. Nonnullis in locis rufescit, simili modo ac reliquae varietates. Specimina, prope *Velp* collecta, formam sistunt intermediam eamque varietati *contortae* accedentem.

ε. *denticulatum* D. et Mb.; (*Sphagnum denticulatum* Brid.). Caule fluitante, diviso; ramulis fasciculatis, subbinis, deflexis; foliis caulinis distantibus, rameis laxis, omnibus e basi cordata subamplexicauli oblongo-ovatis, apice denticulatis, flaccidis. Brid. *Bryol. univ.* I. p. 10. In Herb.: in vijvers en slooten b. Zeist, Un. 1847.; t. Goor en Hengeveld, Cop; Meppel, Heyn.; Hatert b. Nijmegen, Abel.; Wolfheze, Lac. Bovendien: de Bildt, Lac. in herb. v. d. B.; Soestdijk, v. d. Trappen in herb. v. d. B.; St. Jan Steen, v. d. B. in herb. pr.

ζ. *fluitans* Hampe *veg. cell. Hercyn.* n°. 121.; penitus submersum, flaccidum; ramis remotis, ad caulis apicem haud congestis; foliis praemagnis, dissitis, patentibus. (*Zonder vrucht*). In Herb.: Zeist en Rijzenburg in vijvers; Un. 1847.

1575. Sph. flexuosum D. et Mb. In moerassigen heide- en veengrond met en tusschen andere soorten. ♃ Jun. *Zonder vrucht.* (*Sph. subsecundum* Hmpe *veg. cellul. Herc.* n°. 122.).

Caulis flexuosus, subsimplex; rami subquini, flexuoso-tortiles, cuspidato-attenuati; folia laxe disposita, sericea, patula, sicca undulata margine apiceque recurva, ovato-lanceolata, apice acuto convoluta.

Planta pallide viridis, sicca ex albido flavescens, mollis, sericeo-nitida. Caulis adscendens, flexuosus, innovando subinde divisus. Rami flaccidi, remoti, versus caulis apicem approximati, comales dense congesti brevissimi, fasciculati, subquini, filiformes, apice attenuati, laxe foliosi. Fasciculi cujusvis rami duo superiores flexuoso tortiles, arcuato recurvi; inferiores tres deflexi, siccitate cauli arcte adpressi ipsumque prorsus obtegentes. Folia laxe imbricata, hyalina; *caulina* remotiora, late ovata, obtusa, summo apice excepto marginata; areolatione e cellulis angustissimis, serpentino-flexuosis, fibris annularibus carentibus, apicalibus laxioribus, ductubus cellulosis interpositis; *ramea* erecto-patula, sicca undulata erecta apice recurva et margine reflexa, ovato-lanceolata, acutiuscula, integerrima, concava. tenuissime marginata, margine versus limbi apicem involuto; areolatione e cellulis parvis, serpentinis, fibris annularibus instructis, versus folii basin magnitudine increscentibus. Folia peduncularia late ovato-oblonga, valde concava, vix marginata, apice convoluto truncato-obtusa, e cellulis rhombeo- hexagonis, parvis, inanibus, versus marginem apicemque limbi magnitudine decrescentibus, densissimis. Capsula ovato-globosa, breviter exserta.

In Herb.: Soesterveen, Waverveen, Lac.; Wychen, Heumen, Hatert, Abel.; Zeist, Rijzenburg, Un. 1847.

Obs. Species intermedia inter *Sph. subsecundum* et *Sph. cuspidatum*. Ab illa facile distinguitur nitore sericeo, mollitie, laxa foliorum dispositione, foliis siccis undulatis et margine recurvis. Ab hac foliorum margine angustiore, areolatione diversa laxiore, etc. Occurrit, uti in omnibus reliquis hujus generis speciebus, forma gracilior et omnibus partibus tenerior, cujus folia caulina subinde acutiuscula apice e cellulis constant fibris annularibus praeditis.

Tab. III. 1. *planta*, 2. *fasciculus ramorum*, magn. natur.; 3. *folium caulinum*, 4. 4. *ramea*, 5. *pedunculare*, trigesies aucta: 6. *folium caulinum*, 7. *rameum*, 8. *pedunculare*, centies aucta; 9. *ramuli sicci pars*, decies aucta.

β. recurvum D. et Mb.; elongatum, ramorum fasciculi inferiores valde remoti, ita ut caulis splendens nudus appareat, rami subulati rigidiores minusque flexuosi; folia densius imbricata, siccitate minus undulata, apice vero uncinato-recurvis.

In Herb.: Beek b. Nijmegen, Un. 1847.

1576. Sph. acutifolium Ehrh. In moerassige rietvelden en veenen. ♃ *Jul. Aug.* (Rabenh. p. 75).

In Herb.: Leymuiden, D., Mb.; Soesterveen, Lac. Bovendien: Oosterhoutsche heide b. Breda, Lac. in herb. pr. Variat:

β. robustum (*γ.*) Rabenh. l. l. p. 75. In Herb.: Kortenhoef (Utrecht), Lac.

γ. subulatum Brid.; caule erecto, diviso; ramulis densissime confertis, erectiusculis, tereti-subulatis; foliis ovato-lanceolatis, concavis, appressis; theca ovata; pseudopodio brevi. Brid. *Bryol. un.* I. p. 18.

In Herb.: Beekhuizen b. Velp, Lac.; Leymuiden, D., Mb.

1577. Sph. capillifolium Ehrh. Op dezelfde plaatsen als de vorige soort. ♃ *Jun.* — *Sept.* (*Sph. acutifolium β.* Rabenh. p. 75.; *Sph. cuspidatum* D. *Bijdr.* I.).

In Herb.: Leymuiden, Warmond, D., Mb., Wils; Zeist, Un. 1847.; Rijzenburg, Oudem.; Velp, Lac.; t. Zoest en Amersfoort, Cop; Loosdrecht, M. Doorn.; Harendermolen, Miq. Bovendien: St. Jan Steen, v. d. B. in herb. pr.; de Bildt, Breda, Kraamw. in herb. v. d. B. Variat:

β. tenue Nees (*Sph. acutifolium δ.* Rabenh. l. l. p. 75.). In Herb.: Haagsche bosch, D.; Waverveen, Lac.; Zeist, Un. 1847. Bovendien: Warmond, D. in herb. v. d. B.; St. Jan Steen, v. d. B. in herb. pr.

Obs. Occurrit praeterea prope *Amstelodamum* forma peculiaris, capsulis duplo minoribus et foliis peduncularibus praemagnis. Ulterius observanda erit, num specifice distincta sit, quum fructus in speciminibus nostris nondum ad maturitatem perfectam pervenerint. *Sphagnum capillifolium* a specie praecedente diversum habemus: folia enim media sua circiter parte in acumen contrahuntur, dum in *Sph. acutifolio* ejusque varietatibus folia ovata sunt, vel si longiora

evadunt, sensim ad formam ovato-lanceolatam transeunt; areolatio in *Sph. acutifolio* evidenter minus laxa est; denique capsulae in *Sph. capillifolio* basi in pedunculum attenuantur. Hanc ob causam varietas *tenue*, ab auctoribus plurimis ad *Sph. acutifolium* relata, etiam ad *Sph. capillifolium* pertinere rati sumus.

1578. Sph. cuspidatum Ehrh. In moerassige heide- en veen-poelen. ♃ *Jul. Aug.* (Rabenh. p. 75.).

In Herb.: Amerongen, D.; Soesterveen, Hilversum, Sypenberg b. Velp, Lac.; Harendermolen, Miq.; Meppel, Heyn. Bovendien: (Dragten, Valkenswaard, Ootmarsum, Assen, FL. B. S.). Variat:

β. plumosum Nees. (*Sph. laxifolium β.* Rabenh. p. 76.). In Herb.: Soestdijk, Maarsbergen, Lac.; Meppel, Heyn.; Smilde, v. d. B.

Obs. Species ab omnibus congeneribus indigenis diversa cellularum angustarum areolatione densiore, foliorum margine latiore e pluribus seriebus cellularum composito. — Varietas *β. plumosum* in aqua submersa fluitat; ramulis patulis, divaricatis pendulisve, geminatis vel ternatis, fere omnibus remotis; foliis elongatis, filiformibus, subulato-attenuatis, flexuoso-undulatis, patulis, margine versus apicem subtiliter et remote denticulato.

Sect. Cleistocarpi.

Ord. Phascaceae.

PLEURIDIUM Brid.

1579. Pl. subulatum Br. et Sch. Op zandige veenachtige weilanden en bouwlanden, langs beschaduwde wallen op de heide, in bosschen, enz. ♃ *Sept. — Apr.* (Rabenh. p. 79.; *Phascum subulatum* FL. B. S. II. p. 172).

In Herb.: Leyden, D., Mb.; Achtienhoven, Sloten, Beekhuizen b. Velp, Groningen, Lac.; Amersfoort, Splitg., Renkum, Büse. Bovendien: Zeist, Woudenberg, Lac. in herb. pr.; Boteringepoort te Groningen, v. Hall in herb. Miq.; Maastricht, Franq. in herb. pr.; (Harderwijk, v. Geuns).

1580. Pl. nitidum Br. et Sch. Op vochtigen zand- en zandigen kleigrond, in bouwlanden en op beschaduwde plaatsen. ⊙ *Jun. Jul.* (Rabenh. p. 79.; *Phascum nitidum* FL. B. S. II. p. 172).

In Herb.: Woudenberg, Velp, Lac. Bovendien: Haren b. Groningen, v. Hall in herb. Lac.

1581. Pl. alternifolium Brid. Op vochtigen kleigrond. ♃ *Apr.* Maj. (Rabenh. p. 79).

In Herb.: Jutphaas b. Utrecht, Lac.

PHYSCOMITRELLA Br. et Sch.

1582. Ph. patens Br. et Sch. Op vochtigen kleigrond langs rivieroevers. ⊙ *Jul. — Nov.* (*Ephemerum patens* Rabenh. p. 85).

In Herb.: Thomaswaard Werkendam, Merwede en Biesbosch b. Dordrecht, Lac. Bovendien: Merwede b. Gorinchem, Lac. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr. Variat:

β. megapòlitanum. (*Eph. patens* b. *megapolitanum* Rabenh. p. 85.; *Phascum patens* v. Hall. *Bijdr. t. d. Nat. Wet.* VII. p. 346). In Herb.: Lek b. Vianen, v. Hall in herb. Lac. Bovendien: Merwede b. Gorinchem, Lac. in herb. pr.

γ. pedicellatum; capsula in pedicello longiore emersa. Br. et Sch. fasc. XLII. p. 2. In Herb.: Merwede b. Papendrecht, Krimpen aan de Lek, Lac.

EPHEMERUM Hmpe.

1583. E. pachycarpon Hmpe. Op beschaduwden kleigrond, aan dijkjes en slootkanten. ⊙ *Oct.* — *Maj.* (Rabenh. p. 85).
In Herb.: Merwepolder b. Dordrecht, Lac.; Zuid Beveland, v. d. B.

1584. E. cohaerens Hmpe. Op zandigen kleigrond langs rivieroevers. ⊙ *Nov.* (Rabenh. p. 84).
In Herb,: Merwede b. Papendrecht, Lac.

1585. E. serratum Hmpe. Op zandigen kleigrond, aan boomwortels in bosschen, op kale plekken tusschen het gras, aan slootkanten, enz. ⊙ *Aug.* — *Mart.* (Rabenh. p. 84.).
In Herb.: Leyden, D., Mb.; Bathmen, Un. 1850. Bovendien: de klop b. Utrecht, Lac. in herb. v. d. B.

PHASCUM L.

1586. Ph. bryoïdes Dicks. Op zand- en kleigrond, op waarden, braakliggende akkers, enz. ⊙ *Mart. Apr.* (Rabenh. p. 83).
In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Lek b. Vianen, koningslaan b. Utrecht, Lac.; Zuidwijk b. Leyden, D., Mb., Wils.

1587. Ph. cuspidatum Schreb. Zeer algemeen op zand- en kleigrond, in weiden, op bouwlanden, in moeshoven en tuinen, enz. ⊙ *Febr.* — *Maj.* (Rabenh. p. 82).
In Herb.: Zuid-Beveland, Groningen, Renkum, Amsterdam, Leyden. Bovendien: Utrecht, Lac. in herb. pr.; Deventer, Cop in herb. Dav.; Zwolle, Miq. in herb. pr.; (Staverden op de Veluwe, Gort.; Bergummerheide, Hitsum, Schalsum, Fris.; Onland b. Groningen, FL. B. S.) Variat:

β. macrophyllum; caule altiore, foliis longioribus lineali-lanceolatis, capsula minore. Br. et Sch. fasc. XLIII. p. 4. (*Phascum macrophyllum* Wib. flor. Werthhem. p. 282.). In Herb.: Meppel, Heyn.; Utrecht, Lac.; Leyden, D., Mb.

γ. *Schreberianum* (b) Rabenh. p. 82.; (*Phascum affine* FL. B. S. II. p. 174.). In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Utrecht, Lac.; Leyden, D., Mb. Bovendien: Heerjansdam, Lac. in herb. pr.; (Hortus Botanicus te Leyden, FL. B. S.).

δ. *piliferum* (γ) Rabenh. p. 82. (*Phascum piliferum* FL. B. S. II. p. 174.). In Herb.: Leyden, D., Mb.; Utrecht, Lac.; ZuidBeveland, v. d. B. Bovendien: Groningen, Miq. in herb. pr.; (Nijkerk op de Veluwe, v. Geuns).

ε. *curvisetum* (δ) Rabenh. p. 82. In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Utrecht, Lac. in herb. pr.; Leyden, D. in herb. v. d. B.

ACAULON Müll.

1588. A. muticum Müll. Op zand- en kleigrond. ⊙ Autumno sero. — *Febr.* (*Phascum muticum* Rabenh. p. 81. FL. B. S. II. p. 172).

In Herb.: Groningen, v. Hall. Bovendien: Helpen b. Groningen, Miq. in herb. pr.; (bouwland b. Harderwijk, v. Geuns).

Sect. *Schistocarpi.*

Ord. Andreaeaceae.

ANDREAEA Ehrh.

1589. A. Rothii Web. et Mohr. Op vochtige zonnige plaatsen aan graniet-, zandsteen- en andere steen-blokken. ♃ *Maj.* Jun. (Rabenh. p. 72).

In Herb.: Hunnebedden b. Borger en Rolde, v. d. B.

Subclass. Hepaticae Schreb.

Sect. *Ricciaceae* Endl.

Ord. **Riccieae** Ldbg.

RICCIA Mich.

1590. R. fluitans L. In stilstaande wateren, vijvers en slooten. ⊙ Autumno. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 3).

In Herb.: Beekbergerwoud, Mb.; Warmond, Sassenheim, D., Mb.; Utrecht, Blaauwkapel, Oud-Loosdrecht, Loenen, Baambrugge, Ede, Lac.; Dordrecht, Nuenen, 's Bosch, Hov. Bovendien: Friesland, Fris.). Variat:

β. *canaliculata* Hoffm.; angustior, margine adscendente sulcata. Gottsche *Syn. Hep.* p. 610. In Herb.: Sassenheim, D.; Achtienhoven, Utrecht, Blaauwkapel, Soestdijk, Lac.; Son (N. Brab.), Hov.

1591. R. natans L. In stilstaande wateren, vijvers en slooten. ⊙? Autumno: *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 3).

Amby, Franq. in herb. pr.; (Elburg, van Geuns *Spicil.*).

1592. R. crystallina L. Op vochtigen zandgrond, tusschen straatsteenen, enz. ⊙ Autumno. Vere. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 3).

In Herb.: Leyden, D., Mb.; Middenduin b. Overveen, Büse. Bovendien, Bentveld, Büse in herb. pr.; Kau, Franq. in herb. pr.; (Hengelo, Ehrh.; Harderwijk, van Geuns).

1593. R. glauca L. Op vochtige gronden en bouwlanden, in tuinen. langs rivieroevers, enz. ⊙? — *Autumno.* (Rabenh. p. 4).

In Herb.: Leyden, Mb.; Soestdijk, Maartensdijk, Zwijndrecht, Lac.; Clinge, v. d. B. Bovendien: Wassenaar; Büse in herb. pr.; (Harderwijk, van Geuns; Groningen, Haren, Paterwolde, Vianen, FL. B. S.).

Sect. *Anthocerideae* Cda.

Ord. Anthoceroteae Nees.

ANTHOCEROS Mich.

1594. A. laevis L. Op vochtige zand- en kleigronden, aan slootwallen. ⊙? — *Aug. Sept.* (Rabenh. p. 5.)

In Herb.: Bathmen, Un. 1850.; Soestdijk, Lac. Bovendien: Gronsfelt, Franq. in herb. pr.; (Haarlem, Linnaeus; Haren, Boxtel, FL. B. S.).

1595. A. punctatus L. Op gelijke plaatsen als de vorige soort. ⊙? — Autumno. (Rabenh. p. 5).

(Harderwijk, van Geuns *Spicil.*) n. v. i.

Sect. *Marchantieae* Nees.

Ord. Jecorariceae Nees.

FIMBRIARIA Nees.

F. pilosa Tayl. (*Marchantia tenella* FL. B. S. II. p. 218). Meerburg hanc speciem indigenam citat: *b. Wassenaar in elzenboschjes.* Est vero summopere dubia indigena, montium editiorum et Alpium tantum incola.

REBOULIA Raddi.

1596. R. hemisphaerica Raddi. In bergachtige streken op kalkhoudenden grond, aan rotsen, enz. ♃ *Mart.* — *Jun.* (Rabenh. p. 9).

Maastricht, Franq. in herb. pr. L.

FEGATELLA Raddi.

1597. F. conica Cda. Op vochtigen beschaduwden grond, aan waterkanten, langs beeken. ♃ Autumno. Vere. (Rabenh. p. 10.; *Marchantia conica* FL. B. S. p. 218).

Inlandsch volgens Boerhaave.

Obs. In Herbario adest specimen sterile, prope Wassenaar lectum, quod autem nimis mancum, quominus sine dubio huc referatur.

PREISSIA Nees.

1598. Pr. commutata Nees. In duinpannen, op vochtige zand- en kleigronden. ♃ *Apr.* — *Jun.* (*Preissia commutata* α. *major* Rabenh. p. 11).

In Herb.: Noordwijkerhout, D.; Zandvoort, Mb.; Jutphaas, Lac.; Brinkgreve b. Deventer, Top. Bovendien: Holten (Overijssel), Büse in herb. pr.

MARCHANTIA L.

1599. M. polymorpha L. Op moerasgrond, langs waterkanten, op vochtige plaatsen in tuinen, tusschen straatsteenen, enz. algemeen. ♃ *Jul.* — *hyem.* (Rabenh. p. 11). Variat:

α. *aquatica;* laciniis magis minusve elongatis, late linearibus subcuneatisve, costa media crassiore plerumque colorata. (*M. polymorpha* A. *communis* α. *aquatica* Gottsche *Syn. Hepat.* p. 523). In Herb.: Meppel, Heyn; Vinkenveen, Kortenhoef, Amstelveen, Lac.; Ootmarsum, Miq.; Postbrug b. Leyden, D.

β. *riparia;* laciniis valde tenuibus, apice vel dilatatis basique attenuatis, vel lineari-elongatis, horizontalibus, costa subconcolori. Gottsche l. l. p. 523. In Herb.: Leyden, D.

γ. domestica; frondibus minoribus obovato-cuneatis horizontalibus, laciniis brevibus lobiformibus, squamulis denticuliformibus saepe cinctis. Gottsche l. l. p. 523. In Herb.: Smilde, v. d. B.; Nijmegen, Abel.; Amsterdam, Lac.; Leyden, D. Bovendien: Oranjezon (Walch.) v. d. B. in herb. pr.

Ord. Lunularieae.

LUNULARIA Mich.

1600. L. vulgaris Mich. Langs waterkanten, op kalkgrond en oude muren. ♃ (Rabenh. p. 12.; *Marchantia cruciata* FL. B. S. II. p. 218).

(Inlandsch volgens Boerhaave *Ind. alt.;* b. Haarlem, Linnaeus, *Hort. Cliff.*). n. v. i.

Sect. *Jungermannieae.*

A. Frondosae.

Ord. Metzgerieae Nees.

METZGERIA Raddi.

1601. M. furcata Nees. Algemeen op boomstammen en op steenen. ♃ *Febr.* — *Apr.*, *Aug.* — *Oct.* (Rabenh. p. 13.; *Jungermannia furcata* FL. B. S. II. p. 212). Variat:

α. minor; confertius furcatim divisa, laciniis brevibus obtusissimis, aliis furcatis, aliis simplicibus. (*M. furcata β 2. minor* Gottsche *Syn. hep.* p. 503.; *J. furcata* Hook. *Brit. Jung.*). In Herb.: Zuid-Beveland, Nijmegen, Arnhem, Velp, Amerongen, Harderwijk, Zalk, Soestdijk, Dordrecht, Amsterdam, Haarlem, Haagsche Schouw en Endegeest b. Leyden.

β. gemmifera (*δ.*) Nees.; parva, aeruginosa aut amethystina, furcatim subfasciculatimque divisa, laciniis plerisque subulato-attenuatis apice gemmiferis. Gottsche l. l. p. 503. In Herb.: Leiduin b. Haarlem Mb.; Utrecht, Heerjansdam, Lac. Bovendien: Heikop b. Vianen, v. Hall in herb. Miq.; Voorschoten, D. in herb. v. d. B.

Ord. Aneureae Nees.

ANEURA Dumort.

1602. A. palmata Nees. Aan rottende boomstronken. ♃ Vere. *Zonder vrucht.*

α. polyblasta (*c*) Rabenh. p. 14. In Herb.: Velp, Lac.

1603. A. multifida Dum. Op vochtige moerassige gronden tusschen het gras. ♃ *Mart.* — *Maj.* (*Jungermannia multifida* FL. B. S. II. p. 214). Variat:

α. ambrosioides (*b.*) Rabenh. p. 14. In Herb.: Paterwolde, Miq.; Kampen, Top; Amstelveen, Baambrugge, Achtienhoven, Lac.; Katwijk, Noordwijk, D.; Warmond, Mb.; Oosterzwake, Wemeldinge, v. d. B.

1604. A. pinguis Dum. Op vochtige en moerassige gronden, tusschen het gras. ♃ *Mart.* — *Maj.* (Rabenh. p. 13.; *Jungermannia pinguis* FL. B. S. II. p. 214). Variat:

α. lobulata Nees.

* *crassior* Nees.; tota terrae adpressa et repens, divergenti-lacera, marginibus obtusis crispulis, calyptra elongato-clavata. Gottsche *Syn. hep.* p. 494. Op droogere grazige plekken.

** *tenuis* Nees; marginibus tenuioribus, fronde magis elongata minusque subdivisa. Gottsche l. l. Op moerassige plaatsen.

In Herb.: *) Haarlem, D.; Amsterdam, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. **) Baambrugge, Achtienhoven, Lac. Bovendien: Wemeldinge, v. d. B. in herb. pr.

β. *denticulata* Nees. In Herb.: Achtienhoven, Lac.

Ord. Haplolaeneae Nees.

BLASIA Michel.

1605. B. pusilla L. Op vochtige zandige kleigronden, aan slootwallen. ⊙? — Febr. Mart. (Rabenh. p. 15.; *Jungermannia Blasia* FL. B. S. II. p. 214). Variat:

α. *Hookeri* Nees. In Herb.: Bathmen, Keppel, Dorth, Un. 1850.; Soestdijk, Doetichem, Lac.; Harendermolen, Dassen. Bovendien: Haren, Miq. in herb. pr.; Gronsfelt, Franq. in herb. pr.

β. *Funckii* Nees. In Herb.: Bathmen, Un. 1850.; Weurt, Abel.; Soestdijk, Lac.; Maastricht, Franq. Bovendien: (Harderwijk, van Geuns *Spicil.*).

PELLIA Raddi.

1606. P. epiphylla Nees. Op vochtige beschaduwde zand-, veen- en kleigronden. ♃ *Mart.* — *Maj.* (Rabenh. p. 15.; *Jungermannia epiphylla* FL. B. S. II. p. 214.).

A. *Fronde plana aut planiuscula teneriori, post exsiccationem flaccida.*

α. *fertilis* Nees.; frondibus arcte repentibus, a basi cito deperientibus ideoque brevibus, subsimpliciter bifurcis, oblongo-cuneatis, subrepandis lobulatisve. Gottsche *Syn. hep.* p. 488. In Herb.: Zandvoort, Büse; Noordwijkerhout, Voorschoten, D.; de Bildt, Soestdijk, Baambrugge, Jutphaas, Amstelveen, Vreeswijk, Heerjansdam, Velp, Lac.;

Beek, Ubbergen, Abel.; Amersfoort, Cop; Groesbeek, Un. 1847.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Breda, Verkouteren. Bovendien: Oosterbeek, Aardenhout, Büse in herb. pr.

β. *speciosa* Nees.; frondibus laxius repentibus aut adscendentibus, longis latisque, regulariter et subpalmatim dichotomis, planis, margine subrepandis. Gottsche l. l. Variat:

β* *longifolia* Nees.; frondibus in lacinias longas margine inciso-lobatas et undatas divisis. Gottsche l. l. p. 489. Brouwerskolk b. Overveen, Büse in herb. pr.

B. *Fronde planiuscula in plerisque autem margine undulata aut crispa atque adscendente rigidula.*

α. *undulata* (ε.) Nees.; longiuscula, late linearis, dichotoma, marginibus horizontalibus rariusve adscendentibus repando-lobatis. In aquis erecta. Gottsche l. l. p. 489. In Herb.: Velp, Lac.

β. *aëruginosa* (ζ.) Nees.; minor, simplex aut ex latere patenti-ramosa, late linearis, apice parum dilatata, marginibus undulato-lobulatis adscendentibus. Plerumque purpurascenti-virens aut aëruginosa, quandoque tota purpurea. Gottsche l. l. p. 489. In Herb.: Amstelveen, Lac.

Obs. Inter specimina occurrit praeterea forma, prope *Velp* lecta, quae omnino convenit cum *Pelliae epiphyllae* varietate *furcigera.* Quum autem fructificatio desideratur, dubius haereo, num specimina illa pertineant ad *Pelliam calycinam* Nees, an ad varietatem supra memoratam referenda sint. Hinc ulterius observanda.

Ord. Diplomitrieae Endl.

BLYTTIA Endl.

1607. Bl. Lyellii Endl. Op boschrijke, moerassige veengronden. ♃ Vere. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 16).
a. Flotoviana (*b.*) Rabenh. In Herb.: Haagsche bosch, D.; Soest, Amstelveen, Leymuiden, Lac.

Ord. Codonieae Dum.

FOSSOMBRONIA Raddi.

1608. F. pusilla Nees. Op lage, doch droogliggende, veenachtige zand- en heidegronden, aan slootwallen, in bouwland, enz. ⊙? — *Aug.* — *Nov.* (Rabenh. p. 17.).

In Herb.: Dorth, Keppel, Un. 1850; Ede, Soestdijk, Baarnsche bosch, Lac.; Beekbergerwoud, Mb. Bovendien: Paterwolde, Miq. in herb. pr.; Woudenberg, Lac. in herb. pr.

Sect. *Jungermannieae.*

B. Foliosae.

Ord. Jubuleae Nees.

FRULLANIA Raddi.

1609. Fr. Tamarisci Nees. Aan boomstammen en struiken, op den grond, op mos, bepaaldelijk in zand- en heidestreken. ♃ *Aug.* (Rabenh. p. 20; *Jungermannia dilatata* FL. B. S. II. p. 196.).

In Herb.: Harendermolen, v. Hall; Borger, Rolde, v. d. B.; Hattem, Top, Bond.; Soerensche bosch, Un. 1849; Velp, Lac., v. d. B., Un. 1849; Amerongen, D.; Renkum, Roosendaal, Büse; de Bildt, Lac. Bovendien: Friesche palen, v. Hall in herb. Miq.; Nijmegen, Beyer in herb. Miq.; Zutphen, Wtt. in herb. Büse.

1610. **Fr. dilatata** Nees. Algemeen aan boomstammen, op keisteenen en steenblokken. ♃ *Vere. Aestate.* (Rabenh. p. 19; *Jungermannia Tamarisci* FL. B. S. II. p. 196.).

In Herb.: Borger, Rolde, Haren, Zalk, Kampen, Deventer, Amerongen, Ubbergen, Utrecht, Amsterdam, Muiderberg, Haarlem, Leyden, Zuid-Beveland, Maastricht. Variat:

β. microphylla Nees. In Herb.: Arnhem, Lac.; Ubbergen, Abel.; Renkum, Büse; Zuid-Beveland, v. d. B.; Leyden, D. Bovendien: Aardenhout, Roosendaal b. Arnhem, Büse in herb. pr.

Ord. Platyphyllae Nees.

MADOTHECA Dum.

1611. **M. platyphylla** Dum. Aan boomstammen. ♃ Vere. Autumno. (Rabenh. p. 21.; *Jungermannia platyphylla* FL. B. S. II. p. 198.). *Zonder vrucht.*

In Herb.: Walchersche duinen, v. d. B.; Wassenaar, D., Mb.; Velzen, Büse; Utrecht, Schalkwijk aan de Lek, Amsterdam, Bloemendaal, Dordrecht, Lac.; Zutphen, Stekh.; Maastricht, Franq Bovendien: Ubbergen, Beyer in herb. Miq.; (Jutphaas, de Geer *Spicil.*).

Obs. Omnia specimina indigena, quae vidi, ad formam *convexulam* varietatis *α. communis* pertinent.

1612. **M. laevigata** Dum. Aan rotsen, op boomwortels, in beschaduwde bergachtige streken. ♃ Aestate? (Rabenh. p. 20.).

In Herb.: Maastricht, Franq. L.

RADULA Nees.

1613. R. complanata Dum. Aan boomstammen. ♃ *Febr. Mart.* (Rabenh. p. 22; *Jungermannia complanata* FL. B. S. II. p. 196.).

In Herb.: Groningen, Haren, Havelte, Zuid-Beveland, Kampen, Zalk, Deventer, Utrecht, Kuilenburg, Amerongen, Ubbergen, Amsterdam, Haarlem. Bovendien: Maastricht, Franq. in herb. pr.

Obs. Variat saepius foliis *propaguliferis*, v. g. in Herb.: Harderwijk, Papendrecht, Amstelveen, Leyden. Bovendien: Bathmen, Dijkwelle.

Ord. Ptilideae Nees.

PTILIDIUM Nees.

1614. Pt. ciliare Nees. Op heidegrond en in dennenbosschen, tusschen mos. ♃ Autumno. Vere. (Rabenb. p. 23; *Jungermannia ciliaris* FL. B. S. II. p. 190.).

In Herb.: Meppel, Heyn.; Doorn, Bennekom, Büse; Zeist, Un. 1847; de Bildt, Rijzenburg, Maartensdijk, N. Loosdrecht, Velp, Lac.; Arnhem, Bond.; Venloo, D. Bovendien: Hatert b. Nijmegen, Beyer in herb. Miq.; Harendermolen, Miq. in herb. pr.; Renkum, Büse in herb. pr.; (Heemze aan de Vecht, Ehrh. b. van Geuns.).

Obs. In patria nostra hucusque non nisi forma *ericetorum* hujus speciei reperta est.

TRICHOCOLEA Dumort.

1615. Tr. Tomentella Nees. Op vochtige en mosrijke plaatsen in bosschen en langs beekjes. ♃ Apr. — Jun. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 24.; *Jungermannia Tomentella* FL. B. S. II. p. 190.).

In Herb.: Beekbergerwoud, Mb. Büse; Beek, Abel. Bovendien: St. Lavante, Franq. in herb. pr.; Haarlemmerhout, Meerburg b. Gort.?). Variat:

β. subsimplex (ε.) Nees.; caule tenero laxe et dissite subpinnato, foliis laxe dispositis dissitis. Gottsche *Syn. hep.* p. 237. In Herb.: Beekbergerwoud, Mb.

Ord. Trichomanideae Nees.

MASTIGOBRYUM Nees, Ldbg. et G.

1616. M. trilobatum Nees. In bergachtige streken aan kanten van bosschen, op groote bladmossen. ♃ Verc. (Rabenh. p. 27; *Jungermannia trilobata* FL. B. S. II. p. 198.).

In Herb.: Beek b. Nijmegen, Lac. Bovendien: (Puttensche bosch, Harderwijk, van Geuns *Spicil.*).

LEPIDOZIA Nees, Ldbg. et G.

1617. L. reptans Nees. Op beschaduwden grond in bosschen. ♃ *Maj. Aug.* (Rabenh. p. 27.).

In Herb.: Hattem, Top; Soerensche bosch, Un. 1849. Ubbergen, Abel.; Halsteren, Soestdijk, de Grebbe, Ede, Velp, Beek, Lac. Bovendien: Gronsfelt, Franq. in herb. pr.; Renkum, Büse in herb. pr. Variat:

β. tenera Hüben., (*d*) Rabenh. p. 27. In Herb.: Beek, Lac.

CALYPOGEIA Raddi.

1618. C. Trichomanis Cda. In vochtige, beschaduwde veen-, heide- en zandgronden, op mos. ♃ *Apr.* (Rabenh. p. 28; *Jungermannia Trichomanis* FL. B. S. II. p. 202.). Variat:

α. communis Nees. In Herb.: Soerensche bosch, Un.

1849.; Ubbergen, Abel.; Beek, Baarnsche bosch, N. Loosdrecht, Achtienhoven, de Bildt, Lac.; Velp, v. d. B.; Leyden, Mb.; Haagsche bosch, Leymuiden, D. Bovendien: Haren, v. Hall in herb. Miq.

α^1. *repanda* Nees. In Herb.: Zeist, Un. 1847. Bovendien: Gronsfelt, Franq. in herb. pr.

α^2. *Sprengelii* Nees. In Herb.: St. Jan Steen, v. d. B.; de Bildt; Lac.; Leyden, Mb.

β. *adscendens* Nees. In Herb.: Leymuiden, D., Lac., Mb.; Kudelstaart, Amstelveen, Kortenhoef, Achtienhoven, Lac.; Warmond, Mb.

γ. *attenuata* Nees. In Herb.: veengrond b. het Haarlemmermeer, Büse; Amstelveen, Kudelstaart, Leymuiden, Lac. Bovendien: Rheederoord b. Arnhem, Büse in herb. pr.

Ord. Geocalyceae Nees.

SACCOGYNA Dum.

S. viticulosa Dum. (*Jungermannia viticulosa* FL. B. s. p. 202.). (Puttensche bosch op de Veluwe, van Geuns *Spicil.*). n. v. i.

Obs. Indigena dubia. Num apud nos confusa cum specie praecedente, cujus licet minus raro obviae nullam mentionem fecit Geunsius?

Ord. Jungermannideae Nees.

CHILOSCYPHUS Cda., Dum., Nees.

1619. Ch. polyanthus Cda. Op moerasgrond, angs beken. ♃ Vere. (Rabenh. p. 30.).

In Herb.: Beek, Abel.; Mormerdal b. Beek, Wolfheze, Un. 1847.

1620. Ch. pallescens Nees. Op vochtige, moerassige gronden. ♃ *Apr. Maj.* (Rabenh. p. 30.)

In Herb.: Warmond, Mb.; Achtienhoven, Baambrugge, O. Diemen, Amstelveen, Kudelstaart, Lac.; Zutphen, Stekh.; Groesbeek, Un. 1847.; Gronsfelt, Franq.

LOPHOCOLEA Nees.

1621. L. heterophylla Nees. Aan vermolmde boomstronken, op veengrond. ♃ *Mart.* — *Maj.* (Rabenh. p. 31.; *Jungermannia heterophylla* FL. B. S. p. 206).

In Herb.: Harderwijk, Bond.; Walcheren, Zuid-Beveland, v. d. B.; Leyden, Mb.; Haarlem, Renkum, Büse; Utrecht, de Bildt, Kudelstaart, Amstelveen, Lac. Bovendien: Haren, Miq. in herb. pr.

1622. L. bidentata Nees. In beschaduwde, vochtige zand-, veen- en heidegronden, op mos en aan den voet van boomstammen. ♃ *Majo.* Aestate. (Rabenh. p. 32.; *Jungermannia bidentata* FL. B. S. II. p. 204).

In Herb.: Groningen, Harderwijk, Zalk, Deventer, Beekbergerwoud, Nijmegen, Ubbergen, Velp, Zuilen, de Bildt, Zeist, Amstelveen, Kudelstaart, oud-Diemen, Leyden, Haagsche bosch, Warmond, Zandvoort, Zuid-Beveland, Walcheren. Bovendien: Groningen; Miq. in herb. pr.; Maastricht, Franq. in herb. pr.

LIOCHLAENA Nees.

1623. L. lanceolata Nees. Op zandigen kleigrond, op vochtige beschaduwde plaatsen, langs beeken, enz. ♃ Mart. (Rabenh. p. 33.; *Jungermannia lanceolata* FL. B. S. II. p. 200).

(Aan de Vecht b. Heemze, Ehrh. b. van Geuns *Spicil.*). n. v. i.

SPHAGNOECETIS Nees.

1624. Sph. communis Nees. In veengrond, langs heidepoelen; op *Sphagna*, *Aulacomnion palustre*, enz. ♃ Aestate. *Zonder vrucht.* Variat:

α. vegetior Nees. (*Sph. communis* Rabenh. p. 33.; *Jungermannia Sphagni* FL. B. S. II. p. 202.). In Herb.: Haren, v. Hall; Meppel, Heyn.; Smilde, St. Jan Steen, v. d. B.; Leymuiden, Mb.; Achtienhoven, Wils, Lac.; de Bildt, Soest, Hilversum, Muiden, Lac. Bovendien: Groningen, v. Hall in herb. Miq.; Zutphen, Wtt. in herb. Büse; Lanaken, Franq. in herb. pr.; (Paterwolde, Harendermolen, Ootmarsum, FL. B. S.).

β. macrior et fructifera Nees. (*Jungermannia denudata* FL. B. S. II. p. 200). (Haren, Harendermolen, Ootmarsum, FL. B. S.). n. v. i.

JUNGERMANNIA L. emend.

1625. J. setacea Web. Op veengrond in bosschen. ♃ *Aestate.* Variat:

α. minor Nees. (*J. setacea* Rabenh. p. 35.). In Herb.: Smilde, Zuiddorpe, v. d. B.; Velp, Baarnsche bosch, Soest, N. Loosdrecht, Achtienhoven, de Bildt, Lac. Bovendien: Harendermolen, Paterwolde, Miq. in herb. pr.

β. sertularioides Hüben. In Herb.: Leymuiden, Mb.; Zeist, Un. 1847; de Bildt, Baarn, N. Loosdrecht, Lac.

γ. Schultzii Hüben., (d.) Rabenh. p. 35. In Herb.: Achtienhoven, Lac.

1626. J. connivens Dicks. Op veenachtige gronden, rottend hout en mos. ♃ *Maj.* Variat:

α. conferta Nees. (*J. connivens* Rabenh. p. 36). In Herb.: Rolde, Smilde, v. d. B.; Amstelveen, Achtienhoven, Lac.; Leymuiden, Mb. Bovendien: Harendermolen, Miq. in herb. pr.

β laxa Nees. In Herb.: Leymuiden, Mb.; Soest, N. Loosdrecht, Maartensdijk, Lac.

1627. J. bicuspidata L. Op zand-, heide- en veengrond. ♃ *Sept.* (Rabenh. p. 36). Variat:

A. *Folia laxe imbricata, in ramis sterilibus magis minusve remota.*

α. vulgaris Nees. In Herb.: Achtienhoven, Lac., Wils; de Bildt, N. Loosdrecht, t. Muiden en Muiderberg, Velp, Lac.; Ubbergen, Abel.; Beekhuizen b. Arnhem, St. Jan Steen, v. d. B.; Sassenheim, Warmond, D. Bovendien: Haren, v. Hall in herb. Miq.; Voorst, Büse in herb. pr.; Zuiddorpe, Hulst, v. d. B. in herb. pr.

β. rigidula Nees. In Herb.: Amersfoort, Cop.

γ. uliginosa Nees. (*Forma diffusa*). In Herb.: Amstelveen, Lac.

B. *Folia in ramis sterilibus dense imbricata, rami julacei.*

α. conferta Nees. (*J. curvifolia* D. *Bijdr.* II.). In Herb.: Noordwijk, Poelgeest b. Leyden, D.; Haagsche bosch, Mb. Bovendien: Leymuiden, D. in herb. Lac.; Renkum, Büse in herb. pr.

1628. J. divaricata E. Bot. Op schaduwrijke plaatsen, op rottende plantaardige voorwerpen. ♃ *Apr.*, *Maj.*, *Aug. Sept.* (Rabenh. p. 38.; *J. divaricata α. laxa* Nees.).

In Herb.: Amstelveen, Leymuiden, Lac. Variat:

β. filiformis Nees. In Herb.: Walchersche duinen, v. d. B.

γ. rubriflora (*d.*) Rabenh. p. 38. In Herb.: Smilde, v. d. B.; Soerensche bosch, Soestdijk, Ede, Velp, Amstelveen, Lac.

1629. J. Starkii Funck. Op zandgrond, aan kanten van bosschen en heidewallen, op mos, enz. ♃ *Autumno.* (Rabenh. p. 38). Variat:

α. julacea Nees. (*J. byssacea* D. *Bijdr.* II.; Gev. Deyn. *Flor. Rh. Traj.*). In Herb.: Velp, Hilversum, Ubbergen, Lac.; Keppel, Un. 1850.; Noordwijkerhout, D. Bovendien: Vossegat b. Utrecht, Gevers in herb. v. d. B.

β. procerior Nees. In Herb.: Velp, Spoel b. Kuilenburg, Lac.

Obs. *J. byssacea* in Fl. Belg. Sept. II. p. 210 et in herbariis species est collectiva, partim ad *J. divaricatam* E. Bot., partim ad *J. Starkii Funck*, partim ad *J. Francisci* et denique partim ad *J. setaceam* referenda.

1630. J. Francisci Hook. In zandige beschaduwde gronden, naar den zeekant. ♃ Vere. (*J. byssacea* FL. B. S. II. p. 210 ex parte).

Amphigastriata; trunco fructifero abbreviato; caule rigido, rhizomatico; ramis sterilibus erectis, nonnullis apice gemmigeris, microphyllis; foliis diametro caulis vix latioribus, pallidis roseisve, semiverticalibus, subimbricatis, subsecundis, concavis, crassiusculis, ad $\frac{1}{4}$ bifidis, sinu lobisque obtusis; retis maculis grandiusculis interstitiisque grossis pellucidis; amphigastriis ovatis, bifidis; involucri foliis adpressis, bifidis, integerrimis; perianthio oblongo, tenui; capsula ovali, fusca. Gottsche *Syn. hep.* p. 133.

In Herb.: Zuiddorpe, v. d. B. (1845.). Bovendien: Haren b. Groningen, Miq. in herb. pr. (1831.).

1631. J. barbata Schreb. Op beschaduwde plaatsen in heide-, duin- en veengrond, op sparren-naalden, blad- en korstmossen. ♃ Jun. — Oct. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 40.). Variat:

α. attenuata Mart. In Herb.: Beek b. Nijmegen, Lac.

β. Schreberi Nees. (e.) Rabenh. l. l. p. 41. In

Herb.: Borger, Rolde, v. d. B.; Soerensche bosch, Un. 1849.; Amerongen, D.; Arnhem, Velp, Ede, Lac.; Renkum, Büse; Leymuiden, Mb.

γ. *quinquedentata* Nees. (*f.*) Rabenh. l. l. p. 42. (*Jungermannia quinquedentata* FL. B. S. II. p. 212). In Herb.: Noordwijk, D.; Ede, Lac. Bovendien: Renkum!, Büse in herb. pr.; (Heemze, Ehrh. b. van Geuns; Puttensche bosch, van Geuns *Spicil.*).

J. saxicola Schrad. (*J. resupinata* FL. B. S. II. p. 192.) a Geunsio indicatur: in het Elspeter bosch op de Veluwe. Indigena summopere dubia.

1632. J. incisa Schrad. Op veen- en vochtigen zandgrond, op mos. ♃ *Apr. Maj.* (Rabenh. p. 44; *Jung. incisa* α. *compactior* Nees.).

In Herb.: Smilde, v. d. B.; Ede, N. Loosdrecht, de Bildt, Lac. Bovendien: Haren, Miq. in herb. pr.

Obs. Folia saepius globulifera occurrunt in hac specie, v. g. in Herb.: b. Velp, Lac.

1633. J. intermedia Ldbg. Op zandgrond tusschen mos. ♃? Autumn. Vere. (Rabenh. p. 44.). Variat:

β. *major* Nees. In Herb.: Walchersche duinen, v. d. B.

1634. J. bicrenata Ldbg. Op duin- en heidegrond, aan zandige wallen en wegen. ♃? *Sept.* — *Jun.* (Rabenh. p. 45.; *J. globulifera* FL. B. S. II. p. 210 ex parte).

In Herb: Clinge, St. Jan Steen, v. d. B.; Apeldoorn, Un. 1849.; Keppel, Un. 1850.; Soestdijk, Laren, Ede, Velp, Arnhem, de Bildt, Lac. Bovendien: Harendermolen, Miq. in herb. pr.; Renkum, Büse in herb. pr.; Lanaken, Franq. in herb. pr.

1635. J. excisa Dicks. Op duin- en heidegrond. ♃ *Aug.* — *Oct.* (Rabenh. p. 46).

In Herb.: Langeveld b. Noordwijkerhout, D.; Velp, Lac. Bovendien: Heemskerk, Renkum, Büse in herb. pr.; (Harendermolen, FL B. S.).

1636. J. ventricosa Dicks. Langs holle wegen en voetpaden, tusschen mos op beschaduwden grond. ♃ Autumno. (Rabenh. p. 48.). Variat:

α. *conferta* Nees; dense contexta et magis conferta, brevior; foliis magis minusve imbricatis, leniter patulis, margine supero evidenter inflexo; perianthiis brevioribus, saepe ob supervenientes innovationes dorsalibus. Gottsche *Syn. hep.* p. 108. In Herb.: bosch van Leuveren, Bond.; Ubbergen, Abel.; Beek, Velp, Soest, Baarn, Lac.

β. *laxa* Nees.; caule proceriore, laxiore; foliis magis minusve distantibus, inferioribus saltem patentibus, situ aut horizontali aut semiverticali texturaeque mollioris; perianthiis longioribus, obovatis, plerisque terminalibus; innovationibus laxioribus. Gottsche *Syn. hep.* p. 109. In Herb.: Halsteren b. Bergen op Zoom, Beek, Ede, Baarn, Lac.; Harendermolen, v. Hall. Bovendien: (Heemze, Ehrh. b. van Geuns *Spicil.*)

Obs. Variat praeterea utraque varietas foliorum dentibus gemmiparis.

1637. J. inflata Huds. Op veengrond, lage moerassige heidevelden, langs poelen, enz. ♃ *Maj.* (Rabenh. p. 49). Variat:

α. *subaggregata* (β.) Nees., Rabenh. l. l. In Herb.: Smilde, v. d. B.; Dorth, Un. 1850.; de Bildt, Ede, Maartensdijk, Lac.

α* *hercynica* (β*) Nees., Rabenh. In Herb.: Soest, Lac.

β. *laxa* (γ.) Nees., Rabenh. In Herb.: Smilde, v. d. B.; Veenendaal, Ede, Velp, Maartensdijk, N. Loosdrecht, Soest, Lac. Bovendien: Hilversum, Lac. in herb. pr.; Valkenswaard, v. Hall in herb. Miq.

1638. J. acuta Ldgb. Op zandgrond, tusschen mos, aan rotsen. ♃ Autumn. Vere. (Rabenh. p. 50).

In Herb.: de Bildt, Lac. Bovendien: Renkum, Büse in herb. pr.; St. Lavante, Franq. in herb. pr.

1639. J. hyalina Lyell. Op vochtigen zandgrond, in greppels, langs bosschen en wegen. ♃ Primo vere. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 54.). Variat:

α. major Nees.; crassior; foliis latioribus, subimbricatis vel patulis, magis undulatis. Gottsche *Syn. hep.* p. 92. In Herb.: Soestdijk, Lac. Bovendien: Gronsfelt, Franq. in herb. pr.

β. colorata (*γ*.) Nees.; minor; foliis minus undulatis, fusco-purpureis. In Herb.: de Bildt, Lac.

1640. J. crenulata Sm. Op vochtige zandgronden, langs holle wegen en greppels. ♃ *Apr. Maj.* — *Sept.* (Rabenh. p. 55.).

In Herb.: Uddelermeer, Un. 1849.; Bathmen, Un. 1850.; Soestdijk, Ede, Rheede, Velp, N. Loosdrecht, Lac.; Groningen, Dassen. Bovendien: Haren, Miq. in herb. pr.; Valkenswaard, v. Hall in herb. Miq.

1641. J. Taylori Hook. Op veengrond, lage heidevelden en in poelen, op *Sphagna*, enz. ♃ *Majo.* (Rabenh. p. 57.). Variat:

α. genuina; caule adscendente, brevi, debili, parce dichotome diviso, subflabellari; foliis superioribus purpureis. (*J. Taylori β*** Gottsche *Syn. hep.* p. 82.). In Herb.: Smilde, v. d. B.

β. anomala Nees. (*J. anomala* Rabenh. p. 57.). *Zonder vrucht.* In Herb.: Leymuiden, D., Mb.; Soest, Hilversum, N. Loosdrecht, Lac.; Smilde, v. d. B.

1642. J. exsecta Schmid. Aan beschaduwde, veenachtige heidewallen. ♃ Aestate. (Rabenh. p. 58.; *J. globulifera* FL. B. S. II. p. 210. ex parte).

In Herb.: Halsteren b. Bergen op Zoom, Hilversum, de Bildt, Lac. Bovendien: Haren?, Harendermolen?, Dassen in herb. Heyn. *sine loco natali;* Renkum, Büse in herb. pr.

1643. J. obtusifolia Hook. Op zandigen kleigrond, in holle wegen en langs voetpaden. ♃ Vere. (Rabenh. p. 58.).

In Herb.: Velp, v. d. B., Lac.; Beek, Lac.

1644. J. albicans L. Od beschaduwde heidegronden, langs bosschen en slootwallen. ♃ *Jun. Jul.* Variat:

α. vittata Nees. (*J. albicans* Rabenh. p. 59.). In Herb.: Voorst, Büse; de Bildt, Soestdijk, Beek, Lac.; Zeisterbosch, Oudem., Lac.; Arnhem, Groesbeeksche heide, Un. 1847.; Ubbergen, Abel.; Velp, Top, Lac., v. d. B., Büse; Keppel, Un. 1850.; Soerensche bosch, Uddelermeer, Un. 1849.; Harendermolen, v. Hall, Dassen; St. Jan Steen, v. d. B.; Maastricht, Franq. Bovendien: Clinge, v. d. B. in herb. pr.

Obs. Locis ericetosis et turfosis siccioribus caulis brevior evadit et procumbit, folia magis adscendunt, eorumdem vitta obscurior fit atque tota planta rufescit. Characteres illi autem in variis speciminibus adeo variant totque transitus sistunt, ut propriam stabilemque varietatem vel formam efficere nequeant. Specimina *J. obtusifoliae* FL. B. S. II. p. 194., quae vidi, omnia pertinent ad *J. albicantem* et quidem magis minusve ad formam illam *infuscatam.*

SCAPANIA Ldbg.

1645. Sc. curta Nees. Op vochtigen zand- en kleigrond, in holle wegen en langs voetpaden. ♃ Aestate. Autumn. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 59.).

In Herb.: Keppel, Un. 1850.; Ede; Velp, Soestdijk, Beek, Lac.

1646. Sc. nemorosa Nees. In bosschen, langs slootwallen en op moerassigen veengrond. ♃ *Jun. Jul.* (*Jungermannia nemorosa* FL. B. S. II. p. 194.). Variat:

α. communis Nees. (*Scap. nemorosa* Rabenh. p. 60.). In Herb.: Harderwijk, Bond.; Halle, Büse; Velp, v. d. B.; Soerensche bosch, Un. 1849., Ede, de Bildt, Lac. Bovendien: Roosendaal, Bennekom, Voorst, Büse in herb. pr.

β. purpurascens Hook. (Rabenh. p. 61). In Herb.: Achtienhoven, Lac.

1647. Sc. irrigua Nees. Op moerassigen veengrond en lage heidevelden. ♃ Vere? *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 61).

In Herb.: Smilde, v. d. B.; Maartensdijk, de Bildt, Achtienhoven, Ede, Waverveen, Lac. Variat:

β. globulifera (*γ.*) Nees.; terrestris, minor, foliis purpurascentibus viridibusve, omnium lobis mucronatis, inferiorum lobulo dorsali adscendente, superiorum majorumque apice incurvo, globulis terminalibus compressis rosulatis. Gottsche *Syn. hep.* p. 67. In Herb.: Dorth, Keppel, Un. 1850.

Obs. Variat praeterea foliis imbricatis vel magis minusve distantibus. Has formas, inter specimina nostra obvias, separatim indicare nolui, quia in conditione sterili verosimiliter magis loci natalis diversitati tribuendae sunt.

1648. Sc. undulata Nees et Mtge. Op vochtige of moerassige plaatsen, langs waterkanten, beken, enz. ♃ Vere. Prima aestate. (Rabenh. p. 62.; *Jungermannia undulata* FL. B. S. II. p. 192. ex parte).

(Aan de Vecht b. Heemze, Ehrh. b. van Geuns *Spicil.*). n. v. i.

1649. Sc. compacta Ldbg. Langs bosschen, heidewallen en heuvels. ♃ *Mart.* — *Jul.* (Rabenh. p. 64.; *Jungermannia undulata* FL. B. S. II. p. 192. ex parte; *Jungermannia montana* Flor. Rheno-Traj. p. 158.).

In Herb.: Harderwijk, bosch van Leuveren, Bond.; Uddelermeer, Un. 1849.; Renkum, Büse; Ede, Velp, de Bildt, Soestdijk, Baarnsche bosch, Laren b. Naarden

Breda, Lac.; Harendermolen, v. Hall. Bovendien: Friesche palen, v. Hall in herb. Miq.; Apeldoorn, Wtt. in herb. Büse; Doorn, Roosendaal b. Arnhem, Büse in herb. pr.

PLAGIOCHILA Nees et Mtge.

1650. Pl. asplenioides Nees et Mtge. Op vochtige mosrijke plaatsen in bosschen, langs beekjes. ♃ Jul. Aug. (*Jungermannia asplenioides* FL. B. S. II. p. 198.). Variat:

- *α. major* Nees. (Rabenh. p. 64). In Herb.: Beekgerwoud, Mb., Büse; Ubbergen, Abel.; Beek, Lac.; Wolfheze, Un. 1849.; St. Lavante, Franq. Bovendien: Berg en dal b. Nijmegen, Beijer in herb. Miq.; (Harderwijk, Gort.).

Ord. Gymnomitria Nees.

ALICULARIA Cda.

1651. A. scalaris Cda. Op vochtigen zandigen grond, langs bosschen en heidewallen, in greppels, enz. ♃ *Maj.* — *Aug.* Variat:

- *α. major* Nees. (*A. scalaris* Rabenh. p. 66.). In Herb.: Ubbergen, Abel.; Apeldoorn, Uddelermeer, Un. 1849.; Ede, Velp, N. Loosdrecht, Maartensdijk, de Bildt, Lac. Bovendien: Beekbergen, Wtt. in herb. Büse; Doorn, Renkum, Voorst, Warnsveld, Büse in herb. pr.
  - *α* compressa* (*c.*) Rabenh. p. 66. In Herb.: Velp, Soestdijk, Lac.
- *β. minor* Nees, Rabenh. (*b.*) p. 66. In Herb.: Dorth, Keppel, Un. 1850.; Apeldoorn, Un. 1849.; Velp, Lac.

SARCOSCYPHUS Cda.

1652. S. Funckii Nees. Op zandigen kleigrond, dorre zonnige heideheuvels, in voetpaden, enz. ♃ *Maj. Aug.* Variat:

β. *minor* Nees. (Rabenh. p. 66). In Herb.: Apeldoorn, Un. 1849.; Keppel, Un. 1850.; Velp, Büse, Lac.; Ede, Soestdijk, Baarnsche bosch, Lac. Bovendien: Renkum, Büse in herb. pr.

1653. S. Ehrharti Cda. Op vochtige, beschaduwde zandgronden, langs de kanten van bosschen. ♃ Apr. Maj. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 67.).

In Herb.: Velp, v. d. B.; Hatert b. Nijmegen, Abel.; Apeldoorn, Un. 1849.; Harderwijk, Bond.; t. Rhede en Velp, Ede, Soestdijk, Baarnsche bosch, Breda, Lac. Bovendien: Renkum, Bennekom, Büse in herb. pr.

Obs. Loca natalia Florae Belgii Septentrionalis in hac enumeratione Hepaticarum de industria omisi quotiescunque non constabat de specie, varietate vel forma, quorsum referenda forent.

* * *

ADDENDA ET EMENDANDA.

p. 2. n° 1338. *adde :* Velp.
» 4. n° 1347. » Berg en dal b. Nijm., Abel.
» 7. n° 1354. al. 4. : costa unia, *lege :* costa unica.
» 11. n° 1366. *adde :* Velp, Büse.
» 13. n° 1372. *lege :* **H. crassinervium** Wils. Op dijken, havenmuren, steenen, enz. langs rivieren. ♃ *Dec.* (Rabenh. p. 299.).
» 13. n° 1373 γ. *adde :* Renkum.
» 16. n° 1384. » Haarlemmerhout op steenen, Overveen, Büse.
» 16. n° 1384 γ. » Berg en dal b. Nijm., Abel.
» 17. n° 1388. » Velsen, Büse.
» 17. n° 1389. » Velp, Velsen.
» 18. n° 1390. » Renkum, Büse.
» 21. n° 1399. » Bloemendaal, Büse.
» 27. n° 1414. » Driebergen, Oudem.
» 28. n° 1415. » Driebergen, Oudem.; Haarlemmerhout, Büse.
» 28. n° 1419. » Driebergen, Oudem.; Renkum, Büse.
» 33. n° 1436. » Amerongen, Oudem.
» 45. n° 1475. **H. ciliata.** *lege :* **H. ciliata** Hedw.
» 68. n° 1555. *adde :* Berg en dal b. Nijm., Abel.
» 71. n° 1565. **F. adiantoides.** *lege:* **F. adiantoides** Hedw.
» 74. n° 1571 γ. *adde :* Berg en dal b. Nijm., Abel.
» 74. n° 1571 δ. » Berg en dal b. Nijm., Abel.
» 75. n° 1574. **Sph. subsecundum.** *lege :* **Sph. subsecundum** Nees.
» 77. n° 1575. *adde :* Berg en dal b. Nijm., Abel.
» 77. n° 1575. Tabulae explicatio sequenti ratione emendetur:

Tab. III. 1. *planta*, 2. 2. *fasciculi ramorum*, magn. natur.; 3. *folium caulinum*, 4. 4. *ramea*, trigesies aucta; 5. *f. pedunculare*, decies et quinquies *auctum*; 6. *folium caulinum*, 7. *rameum*, centies aucta; 8. 8. *f. peduncularis* basis et apex, centies aucta; 9. *ramuli sicci pars*, decies *aucta*.

INDEX GENERUM SPECIERUM ET SYNONYMORUM.

(*Synonyma litteris cursivis indicantur.*)

Acaulon.
muticum *Müll.* 82.
Alicularia.
scalaris Rabenh. 104.
scalaris *Cda.* 104.
α. major *Nees* 104.
α* compressa (c.(*Rabenh.* 104.
β. minor *Nees* 104.
Anacalypta.
lanceolata *Röhl.* 69.
Starkeana *Br. germ.* 69.
Andreaea.
Rothii *Web. et Mohr.* 82.
Aneura.
multifida *Dum.* 87.
α. ambrosioides (b.) *Rabenh.* (87.
palmata *Nees* 87.
α. polyblasta (c.) *Rabenh.* 87.
pinguis *Dum.* 87.
α. lobulata *Nees* 87.
α* crassior *Nees* 87.
α** tenuis *Nees* 87.
β. denticulata *Nees* 88.
Anomodon.
curtipendulus Rabenh. 23.
viticulosus *Hook. et Tayl.* 23.
Anthoceros.
laevis *L.* 84.
punctatus *L.* 84.
Antitrichia.
curtipendula *Brid.* 23.
Astomum.
crispum *Hmpe.* 67.
Aulacomnion.
androgynum *Schwägr.* 40.
palustre *Schwägr.* 40.
β. imbricatum *Br. et Sch.* 40.
γ. fasciculare *Br. et Sch.* 40.
δ. polycephalum *Br. et Sch.* (40.
Barbula.
aestiva Schultz 54.
aloides *Br. et Sch.* 56.
ambigua *Br. et Sch.* 56.
apiculata Hedw. 55.
convoluta *Hedw.* 54.
cuspidata Schultz 55.
fallax *Hedw.* 55.
fastigiata Schultz 56.
inclinata *Schwägr.* 56.
laevipila *v. Hall* 53.

- latifolia *Br. et Sch.* 53.
- *microcarpa* Schultz 55.
- muralis *Timm.* 53.
  - β. incana *Br. et Sch.* 54.
  - γ. aestiva. 54.
  - δ. rupestris. 54.
- *obtusifolia* Schultz 55.
- revoluta *Schwägr.* 54.
- rigida *Schultz* 56.
- *rupestris* Schultz 54.
- ruralis *Hedw.* 52.
  - β. rupestris *Rabenh.* 53.
- subulata *Brid.* 54.
- tortuosa *Web. et Mohr.* 56.
- unguiculata *Hedw.* 55.
  - β. cuspidata. 55.
  - β. FL. B. S. 55.
  - γ. apiculata. 55.
  - δ. microcarpa. 55.
  - ε. obtusifolia. 55.
  - ζ. fastigiata. 56.

Bartramia.
- fontana *Brid.* 41.
- *ityphylla* FL. B. S. 41.
- ityphylla *Brid.* 42.
- marchica *Brid.* 41.
- Oederi *Sw.* 42.
- pomiformis *Hedw.* 41.

Blasia.
- pusilla *L.* 88.
  - α. Hookeri *Nees* 88.
  - β. Funckii *Nees* 88.

Blyttia.
- Lyellii *Endl.* 90.
  - α. Flotoviana(b.) *Rabenh.* 90.

Bryum.
- alpinum *L.* 39.
- annotinum *Hedw.* 35.
- argenteum *L.* 39.
  - β. majus *Schwägr.* 39.
  - γ. lanatum. 39.
- atropurpureum *Web. et Mohr.* (39.
- bimum *Schreb.* 36.
- caespiticium *L.* 38.
  - β. gracilescens *Br. et Sch.* 38.
  - γ. imbricatum *Br. et Sch.* 38.
- capillare *Hedw.* 36. 37.
  - β. majus *Br. et Sch.* 37.
  - γ. flaccidum *Rabenh.* 37.
  - b. *macrocarpum* Rabenh. 37.
- carneum *L.* 35.
- cernuum *Br. et Sch.* 32.
- *crudum.* FL. B. S.; D. Bijdr. 34.
- *cuspidatum* FL. B. S. 31.
- *decipiens* FL. B. S. 35.
- erythrocarpon *Schwägr.* 38.
- *extinctorium majus* β. L. 52.
- *flaccidum* Brid. 37.
- *hornum* FL. B. S. 32.
- inclinatum *Br. et Sch.* 33.
- intermedium *Brid.* 36.
- *julaceum* Schrad. 39.
- *lanatum* Brid. 39.
- latifolium *Br. et Sch.* 33.
- *ligulatum* FL. B. S. 30.
- Ludwigii *Spr.* 34.
- Neodamense *Itzigsohn* 37.
- nutans *Schreb.* 33. 106.
  - β. caespitosum. 34.
  - γ. longisetum. 34.
  - δ. strangulatum. 34.
- *nutans* D. Bijdr. 34.
- pallens *Sw.* 33. 38.
- *palustre* FL. B. S. 40.
- *pellucidum* Gort. 64.
- polymorphum *Br. et Sch.* 33.
- pseudotriquetrum *Schwägr.* 36.
- *punctatum* FL. B. S. 31.
- pyriforme *Hedw.* 35.
- roseum *Schreb.* 36.
- Sphagni *Brid.* 34.
- *sphagnicola* Br. et Sch. 34.
- torquescens *Br. et Sch.* 36.
- turbinatum *Hedw.* 37.
- uliginosum *Br. et Sch.* 33.
- Wahlenbergii *Schwägr.* 35.

Buxbaumia.
aphylla *Hall.* 26.
Calypogeia.
Trichomanis *Cda* 93.
α. communis *Nees* 93.
α^1 repanda *Nees* 94.
α^2 Sprengelii *Nees* 94.
β. adscendens *Nees* 94.
γ. attenuata *Nees* 94.
Campylopus.
atrovirens *de Not.* 64.
densus *Br. et Sch.* 65.
fragilis *Br. et Sch.* 65.
Catascopium.
nigritum *Brid.* 42.
Catharinea.
Callibryon *Ehrh.* 29.
β. abbreviatum *Br.et Sch.* 29.
tenella *Röhl.* 29.
undulata FL. B. S. 29.
β. minor. FL. B. S. 29.
Ceratodon.
purpureus *Brid.* 58. 60.
Chiloscyphus.
pallescens *Nees* 95.
polyanthus *Cda.* 94.
Cinclidotus.
fontinalioides Lac. Bijdr. 25.
riparius *W. Arn.* 25.
β. terrestris. 25.
Climacium.
dendroides *Web. et Mohr.* 20.
Cryphaea.
heteromalla *Brid.* 22.
Cynodontium.
Bruntoni *Br. et Sch.* 60.
Desmatodon.
flavicans *Br. et Sch.* 59.
Dichelyma.
falcatum *Myrin.* 25.
Dicranum.
cerviculatum *Hedw.* 64.
β. pusillum. 64.
congestum *Brid.* 62.
β. flexicaule *Br. et Sch.* 62.
flagellare *Hedw.* 63.
flexuosum FL. B. S. 65.
glaucum FL. B. S. 65.
heteromallum *Hedw.* 63.
β. interruptum *Br.et Sch.* 64.
β. subulatum v. Hall. 63.
majus *Schwägr.* 62.
montanum *Hedw.* 62.
palustre *Brid.* 62.
β. polycladum *Br.et Sch.* 62.
pellucidum *Hedw.* 64.
purpureum FL. B. S. 60.
pusillum Hedw. 64.
rufescens *Turn.* 63.
rugosum FL. B. S. 61.
Schreberi *Hedw.* 63.
scoparium *Hedw.* 61.
β. orthophyllum *Brid.* 62.
α. et *β.* FL. B. S. 61.
spurium *Hedw.* 61.
subulatum *Hedw.* 63.
undulatum *Turn.* 61.
varium *Hedw.* 63.
β. callistomum *Br.et Sch.* 63.
Didymodon.
capillaceus Stekh. 58.
cylindricus *Br. et Sch.* 59.
flexifolius *Hook. et Tayl.* 60.
homomallus FL. B. S. 57.
luridus *Hornsch.* 59.
pusillus FL. B. S. 57.
rubellus *Br. et Sch.* 59.
Diphyscium.
foliosum *Web. et Mohr.* 25.
Distichium.
inclinatum *Br. et Sch.* 58.
Encalypta.
ciliata *Hedw.* 52.
fimbriata *Brid.* 52.
rhabdocarpa *Schwägr.* 51.
streptocarpa *Hedw.* 51.

vulgaris *Hedw.* 52.
  β. mutica. 52.
Entosthodon.
  ericetorum Rabenh. 70.
  fascicularis Rabenh. 70.
Ephemerum.
  cohaerens *Hmpe.* 81.
  pachycarpon *Hmpe* 81.
  patens Rabenh. 80.
    b. *megapolitanum* Rabenh. 80.
  serratum *Hmpe* 81.
Fegatella.
  conica *Cda.* 85.
Fimbriaria.
  pilosa *Tayl.* 84.
Fissidens.
  adiantoides *Hedw.* 71. 106.
    β. marginatus *Brid.* 72.
  bryoides *Hedw.* 72.
  crassipes *Wils.* 72.
  incurvus D. et Mb. Bijdr.; En. Zeel. 72.
  incurvus *Schwaegr.* 72. 73.
    β. *fontanus* Rabenh. 73.
  osmundioides FL. B. S. 72.
  taxifolius *Hedw.* 72.
Fontinalis.
  antipyretica *L.* 24.
  squamosa *L.* 24.
Fossombronia.
  pusilla *Nees* 90.
Frullania.
  dilatata *Nees* 91.
    β. microphylla *Nees* 91.
  Tamarisci *Nees* 90.
Funaria.
  hygrometrica *Hedw.* 71.
    β. patula *Br. et Sch.* 71.
    γ. calvescens *Br. et Sch.* 71.
Georgia.
  Mnemósynum *Ehrh.* 30.
Grimmia.
  apocarpa FL. B. S. 44.
  crinita *Brid.* 44.
  gracilis Schwägr. 45.
  pulvinata *Hook. et Tayl.* 44.
  rivularis Schwägr. 45.
Gymnostomum.
  intermedium FL. B. S. 68.
  pyriforme FL. B. S. 70.
  sphaericum Bryol. germ. 70.
  truncatulum FL. B. S. 68.
Hedwigia.
  ciliata *Hedw.* 45. 106.
Hookeria.
  lucens *Sm.* 20.
Hymenostomum.
  microstomum *R. Brown.* 67.
Hypnum.
  abietinum *L.* 2.
  aduncum *L.* 2. 7.
    β. revolvens. 7.
    γ. ambiguum *Schrad.* 8.
  albicans *Neck.* 16.
  Alopecurum *L.* 19.
  aquatile Mart. 11.
  brevirostre *Ehrh.* 6.
  chrysophyllum *Brid.* 7.
  commutatum FL. B. S. 7.
  commutatum *Hedw.* 2.
    β. falcatum. 2.
  confertum *Dicks.* 14.
  cordifolium *Hedw.* 4.
    β. fluitans *Rabenh.* 5.
  crassinervium *Wils.* 13. 106.
  Crista castrensis *L.* 9.
  cupressiforme *L.* 10.
    β. filiforme *Brid.* 10.
    γ. lacunosum *Brid.* 10.
    δ. chrysocomum *Brid.* 11.
    ε. tectorum *Brid.* 11.
    η. turfosum. 11.
  curvatum Rabenh. 19.
  cuspidatum *L.* 4.
    β. flexile *Schwägr.* 4.
  denticulatum *L.* 17.

diffusum Bland. 8.
elodes *Spruce* 7.
falcatum Brid. 2.
filicinum *L.* 3.
flexile Brid. 4.
fluitans *L.* 8.
  β. polycarpon. 8.
  γ. diffusum. 8.
  δ. scoparium. 8.
  ε. tenuissimum. 8.
  η. orthophyllum. 8.
  ϑ. remotifolium. 9.
  ι. plumosum. 9.
fluviatile *Sw.* 3.
glareosum *Bruch.* 15.
intricatum FL. B. S. 14.
longirostrum *Ehrh.* 5.
loreum *L.* 5.
lutescens *Huds.* 15.
lycopodioides *Schwägr.* 7. 9.
megapolitanum *Bland.* 14.
molluscum *Hedw.* 10.
murale *Neck.* 14.
myosuroides *L.* 19.
myurum *Poll.* 19.
nitens *Schreb.* 4.
palustre *L.* 11.
piliferum *Schreb.* 12.
plumosum *L.* 15. (15.
  β. pseudo-plumosum *Brid.*
polyanthum *Schreb.* 18. 106.
polycarpon Bland. 8.
polymorphum Hedw. 7.
populeum *Hedw.* 15.
  β. erythropodium *Brid.* 15.
populeum FL. B. S. 14.
praelongum *L.* 12.
  β. atrovirens *Brid.* 12.
purum *L.* 3.
radicale P. Beauv. 18.
recognitum Hedw. Rabenh. 2.
revolvens Sw. 7.
rigidulum Br. et Sch. 14.
riparioides FL. B. S. 11.
riparium *L.* 16. 106.
  β. longifolium *Brid.* 16.
  γ. trichopodium *Schultz.* 16.
  δ. homomallum. 16.
  ε. pseudostellatum. 16.
  ζ. Brid. 16.
rivulare *Bruch.* 13.
rugosum *Ehrh.* 9.
ruscifolium En. Zeel. 13.
ruscifolium *Neck.* 11. 106.
  β. prolixum *Dicks.* 12.
rutabulum *L.* 12.
salebrosum *Hoffm.* 15.
Schreberi *Willd.* 3.
scoparium Brid. 8.
scorpioides *L.* 9.
sericeum *L.* 19.
serpens *L.* 17. 106.
  β. contextum *Brid.* 18.
  γ. spinulosum *Hedw.* 18.
  δ. byssoides *Brid.* 18.
  ε. radicale. 18.
silesiacum *P. Beauv.* 17. 106.
splendens *Hedw.* 1.
squarrosum *L.* 6.
stellatum *Schreb.* 6.
  β. protensum *Rabenh.* 6.
  γ. tenellum *C. Müll.* 6.
Stokesii *Turn.* 12.
subsphaericarpon Brid. 11.
subtile *Hoffm.* 18.
sylvaticum *L.* 17.
tamariscinum *Hedw.* 2. 106.
  β. recognitum. 2.
tenellum *Dicks.* 14.
  β. rigidulum. 14.
triquetrum *L.* 5.
uncinatum *Hedw.* 10.
undulatum *L.* 17.
velutinum *L.* 13.
  β. sericeum. 13.
  γ. intricatum *Schreb.* 13. 106.

Jungermannia.
acuta *Ldbg.* 100.
albicans *L.* 102.
  α. vittata *Nees* 102.
albicans Rabenh. 102.
anomala Rabenh. 101.
asplenioides FL. B. S. 104.
barbata *Schreb.* 98.
  α. attenuata *Mart.* 98.
  β. Schreberi Nees 99.
  γ. quinquedentata *Nees* 99.
bicrenata *Ldbg.* 99.
bicuspidata *L.* 97.
  A *α.* vulgaris *Nees* 97.
  A *β.* rigidula *Nees* 97.
  A *γ.* uliginosa *Nees* 97.
  B *α.* conferta *Nees* 97.
bidentata FL. B. S. 95.
Blasia FL. B. S. 88.
byssacea FL. B. S.; D. Bijdr.; Gev. (Deyn. 98.
ciliaris FL. B. S. 92.
complanata FL. B. S. 92.
connivens Rabenh. 97.
connivens *Dicks.* 96.
  α. conferta *Nees* 97.
  β. laxa *Nees* 97.
crenulata *Sm.* 101.
curvifolia D. Bijdr. 97.
denudata FL. B. S. 96.
dilatata FL. B. S. 90.
divaricata *E. Bot.* 97.
  α. *laxa* Nees 97.
  β. filiformis *Nees* 97.
  γ. rubriflora (d.) *Rabenh.* 97.
epiphylla FL. B. S. 88.
excisa *Dicks.* 99.
exsecta *Schmid.* 101.
Francisci *Hook.* 98.
furcata FL. B. S. 86.
globulifera FL. B. S. 99. 101.
heterophylla FL. B. S. 95.
hyalina *Lyell.* 101.
  α. major *Nees* 101.
  β. colorata (*γ.*) *Nees* 101.
incisa *Schrad.* 99.
  α. *compactior* Nees 99.
inflata *Huds.* 100.
  α. subaggregata (*β.*) *Nees* 100.
  *α** hercynica (*β**) *Nees* 100.
  β. laxa (*γ.*) *Nees* 100.
intermedia *Ldbg.* 99.
  β. major *Nees* 99.
lanceolata FL. B. S. 95.
montana Fl. Traject. 103.
multifida FL. B. S. 87.
nemorosa FL. B. S. 102.
obtusifolia *Hook.* 102.
obtusifolia FL. B. S. 102.
pinguis FL. B. S. 87.
platyphylla FL. B. S. 91.
quinquedentata FL. B. S. 99.
resupinata FL. B. S. 99.
saxicola *Schrad.* 99.
setacea Rabenh. 96.
setacea *Web.* 96.
  α. minor *Nees* 96.
  β. sertularioides *Hüben.* 96.
  γ. Schultzii *Hüben.* 96.
Sphagni FL. B. S. 96.
Starkii *Funck.* 98.
  α. julacea *Nees* 98.
  β. procerior *Nees* 98.
Tamarisci FL. B. S.. 91.
Taylori *Hook.* 101.
  α. genuina. 101.
  β. anomala *Nees* 101.
Tomentella FL. B. S. 92.
Trichomanis FL. B. S. 93.
trilobata FL. B. S. 93.
undulata FL. B. S. 103.
ventricosa *Dicks.* 100.
  α. conferta *Nees* 100.
  β. laxa *Nees* 100.
viticulosa FL. B. S. 94.
Lepidozia.
reptans *Nees* 93.

β. tenera *Hüben.* 93.
Leptodon.
Smithii *Mohr.* 22.
Leskea.
complanata Hedw. 21.
paludosa FL. B. S. 22.
polyantha Hedw. 18.
polycarpa *Hedw.* 22.
sericea Hedw. 19.
subtilis Hedw. 18.
trichomanoides FL. B. S.; Hedw. 21.)
Leucobryum.
vulgare *Hmpe* 65.
Leucodon.
sciuroides *Schwägr.* 24.
Liochlaena.
lanceolata *Nees* 95.
Lophocolea.
bidentata *Nees* 95.
heterophylla *Nees* 95.
Lunularia.
vulgaris *Mich.* 86.
Madotheca.
laevigata *Dum.* 91.
platyphylla *Dum.* 91.
α. communis convexula 91.
Marchantia.
conica FL. B. S. 85.
cruciata FL B. S. 86.
polymorpha *L.* 85.
α. aquatica. 85.
A. *communis* α. *aquatica* Gottsche 85.
β. riparia. 85.
γ. domestica. 85.
tenella FL. B. S. 84.
Mastigobryum.
trilobatum *Nees* 93.
Meesia.
uliginosa *Hedw.* 40.
Metzgeria.
furcata. Hook 86.
β? *minor* Gottsche 86.
furcata *Nees* 86.
α. minor. 86.
β. gemmifera (δ.) *Nees* 87.
Mnium.
affine *Bland.* 30.
β. elatum *Br. et Sch.* 31.
cinclidioides *Hüben.* 31.
cuspidatum *Hedw.* 31.
fasciculare Brid. 40.
hornum *Hedw.* 32.
polycephalum Brid. 40.
punctatum *Hedw.* 31. 32.
rostratum *Schwägr.* 31.
rostratum D. et Mb. 31.
subglobosum *Br. et Sch.* 32.
undulatum *Hedw.* 30.
Neckera.
complanata *Br. et Sch.* 21. 106.
crispa *Hedw.* 20.
curtipendula FL. B. S. 23.
heteromalla FL. B. S. 22.
pumila *Hedw.* 21.
viticulosa FL. B. S. 23.
Omalia.
trichomanoides *Br. et Sch.* 21.
Orthotrichum.
affine *Schrad.* 48.
anomalum *Hedw.* 46.
β. (γ) *Br. et Sch.* 46.
coarctatum *Beauv.* 48.
β. dilatatum *Rabenh.* 49.
crispulum *Hnsch.* 49.
crispum *Hedw.* 49.
cupulatum FL. B. S. 45.
cupulatum *Hoffm.* 46.
β. caps. emersa. 46.
γ. caps. exserta. 46.
diaphanum *Schrad.* 49.
dilatatum Br. et Sch. 49.
fallax *Bruch* 47.
fastigiatum *Bruch* 48.
Floerkii Hnsch. 46.
Jutlandicum *Brid.* 51.

leiocarpum *Br. et Sch.* 50.
Ludwigii *Schwägr.* 46.
Lyellii *Hook et Tayl.* 50.
obtusifolium *Schrad.* 47.
patens *Bruch* 47.
phyllanthum Rabenh. 51.
pulchellum *Hook et Tayl.* 50.
pumilum *Schwägr.* 47.
  β. *fallax* Rabenh. 47.
riparium Hüben. 46.
speciosum *Nees* 48.
stramineum *Hnsch.* 49.
striatum FL. B. S. 50.
tenellum *Bruch* 47.
Pellia.
ephiphylla *Nees* 88.
  A α. fertilis *Nees* 88.
  A β. speciosa *Nees* 89.
  A β* longifolia *Nees* 89.
  B α. undulata *Nees* 89.
  B β. aëruginosa *Nees* 89.
  var. *furcigera*. 89.
calycina Nees 89.
Phascum.
affine FL. B. S. 82.
bryoides *Dicks.* 81.
crispum Rabenh. 67.
cuspidatum *Schreb.* 81.
  β. macrophyllum. 81.
  γ. Schreberianum. 82.
  δ. piliferum. 82.
  ε. curvisetum. 82.
macrophyllum Wib. 81.
muticum Rabenh. 82.
nitidum FL. B. S. 80.
patens v. Hall 80.
piliferum FL. B. S. 82.
subulatum FL. B. S. 79.
Physcomitrella.
patens *Br. et Sch.* 80.
  β. megapolitanum. 80.
  γ. pedicellatum. 80.
Physcomitrium.
acuminatum Br. et Sch. 70.
ericetorum *de Not.* 70.
fasciculare *Br. et Sch.* 70.
pyriforme *Br. et Sch.* 70.
sphaericum *Br. et Sch.* 69.
  β. cuspidatum *D. et Mb.* 70.
Plagiochila.
asplenioides *Nees et Mtge.* 104.
  α. major *Nees* 104.
Pleuridium.
alternifolium *Brid.* 80.
nitidum *Br. et Sch.* 80.
subulatum *Br. et Sch.* 79.
Pogonatum.
aloides *Brid.* 26.
  β. minus. 26.
defluens Brid. 26.
nanum *Brid.* 26.
urnigerum *Brid.* 27.
Polytrichum.
aloides FL. B. S. 26.
alpestre β. *affine* FL. B. S. 28.
commune *L.* 27. 106.
  β. perigoniale. 27.
  γ. uliginosum. 27.
formosum *Hedw.* 28. 106.
gracile *Menz.* 28.
juniperinum *Hedw.* 28.
nanum FL. B. S. 26.
pallidisetum Funck 28.
perigoniale Michx. 27.
piliferum *Schreb.* 28. 106.
  β. Hoppei FL. B. S. 29.
pumilum FL. B. S. 26.
strictum *Menz.* 28.
uliginosum Hüben. 27.
urnigerum FL. B. S. 27.
Pottia.
cavifolia *Ehrh.* 67.
customa *Ehrh.* 68.
  β. major. 68.

Heimii *Br. et Sch.* 68.
  β. cylindrica *Br. et Sch.* 68.
intermedia Rabenh. 68.
minutula *Br. et Sch.* 68.
  β. conica. 68.
truncata Rabenh. 67. 68.
Preissia.
commutata *Nees* 85.
  α. *major* Rabenh. 85.
Ptilidium.
ciliare *Nees* 92.
Racomitrium.
aciculare *Brid.* 44.
canescens *Brid.* 42.
  β. prolixum *Br. et Sch.* 43.
  γ. ericoides *Br. et Sch.* 43.
fasciculare *Brid.* 44.
heterostichum *Brid.* 44.
lanuginosum *Brid.* 43.
  β. depauperata. 43.
Radula.
complanata *Dum.* 92.
Reboulia.
hemisphaerica *Raddi* 84.
Riccia.
crystallina *L.* 83.
fluitans *L.* 83.
  β. canaliculata *Hoffm.* 83.
glauca *L.* 83.
natans *L.* 83.
Saccogyna.
viticulosa *Dum.* 94.
Sarcoscyphus.
Ehrharti *Cda.* 105.
Funckii *Nees* 105.
  β. minor *Nees* 105.
Scapania.
compacta *Ldbg.* 103.
curta *Nees* 102.
irrigua *Nees* 103.
  β. globulifera (γ) *Nees* 103.
nemorosa Rabenh. 103.
nemorosa *Nees* 102.
  α. communis *Nees* 103.
  β. purpurascens *Hook.* 103.
undulata *Nees* et *Mtge.* 103.
Schistidium.
apocarpum *Br. et Sch.* 44.
  β. gracile. 45.
  γ. rivulare. 45.
ciliatum FL. B. S. 45.
Seligeria.
tristicha *Br. et Sch.* 66.
Sphagnoecetis.
communis Rabenh. 96.
communis *Nees* 96.
  α. vegetior *Nees* 96.
  β. macrior et fructifera *Nees* 96.)
Sphagnum.
acutifolium *Ehrh.* 78. 79.
  β. robustum. 78.
  γ. subulatum *Brid.* 78.
acutifolium β. Rabenh. 78.
  δ. Rabenh. 78.
capillifolium *Ehrh.* 78. 79.
  β. tenue *Nees* 78.
compactum *Brid.* 74.
  β. robustum *C. Müll.* 74.
  γ. rigidum *C. Müll.* 74.
  δ. ramulosum *C. Müll.* 75.
contortum Nees 75.
  β. *rufescens* Nees 75.
cuspidatum *Ehrh.* 77. 79.
  β. plumosum *Nees* 79.
cuspidatum D. Bijdr. 78.
cymbifolium *Ehrh.* 73.
  α. obtusifolium *Ehrh.* 73.
  β. turgidum *Mart.* 73.
  γ. latifolium *Hedw.* 74.
  δ. pycnocladum *Mart.* 74.
  ε. squarrosulum *Nees* 74.
denticulatum Brid. 76.
flexuosum *D. et Mb.* 76. 106.
  β. recurvum *D. et Mb.* 77.
laxifolium β. Rabenh. 79.
molluscum *Bruch.* 75.

squarrosum *Pers.* 74.
subsecundum Hmpe. 76.
subsecundum *Nees* 75. 77. 106.
β. contortum *Rabenh.* 75.
γ. rufescens *Rabenh.* 75.
δ. turgidum *C. Müll.* 75.
ε. denticulatum *D. et Mb.* 76.
ζ. fluitans *Hmpe.* 76.
Splachnum.
ampullaceum *L.* 69.
Tetraphis.
pellucida FL. B. S. 30.
Thysanomitrion.
flexuosum b. *saxicola* Rabenh. 65.)
Trichocolea.
Tomentella *Nees.* 92.
β. subsimplex (ε) *Nees* 93.
Trichostomum.
canescens FL. B. S. 42.
ericoides FL. B. S. 43.
homomallum *Br. et Sch.* 57.
lanuginosum FL. B. S. 43.
limosum *D. et Mb.* 57.
mutabile *Br. et Sch.* 56.
pallidum *Hedw.* 57.
rigidulum *Sm.* 56.
rubellum Rabenh. 59.
tortile *Schrad.* 57.
β. pusillum *Rabenh.* 57.
Webera.
caespitosa Hoppe et Hnsch. 34.
longiseta Brid. 34.
strangulata Nees 34.
Weisia.
apiculata Rabenh. 67.
cirrhata *Hedw.* 66.
mucronata *Br. et Sch.* 67.
recurvirostris D. Bijdr. 59.
viridula *Brid.* 66.
Zygodon.
viridissimus *Brid.* 51.

* * *

PRODROMUS

FLORAE BATAVAE.

PRODROMUS
FLORAE BATAVAE.

IN SOCIORUM INPRIMIS USUM EDENDUM CURAVIT

SOCIETAS

Promovendo Florae Batavae studio.

VOLUMEN II.

(*Plantae cellulares.*)

PARS I.

SUMTIBUS SOCIETATIS,
APUD
JAC. HAZENBERG, CORNELII FIL.

1853.

Subclass. Lichenes.

Ord. Gymnocarpi.

Trib. Parmeliaceae.

Subtrib. Usneaceae.

USNEA Dill.

1654. U. barbata Fr. In boschrijke streken aan boomstammen, palen, schuttingen, enz. *Met vrucht a.* (Rabenh. p. 120). Occurrit:

a. florida (U). Hoffm. In Herb.: Rasterwerk bij 't Loo, Un. 1849. Bovendien: Maastricht, Herb. Franq.; Sourensche bosch, v. d. Ende in Herb. v. H. et VZ.; (Gelderland en N.-Braband, Miq. in FL. B. S.)

b. hirta (U). Hoffm. In Herb.: de Bild, Zeist, Soestdijk, Harderwijk, omstr. v. Nijmegen, Velp, Amsterdam (*pusilla*, ½ *poll.*). Bovendien: Middachten, Rheederoort, 's Hage (Herb. VZ).

c. implexa v. Hall. In Herb.: Velp, Lac.; Zwolle, Kuhl. Bovendien: Valte, v. H.; Renkom, Buse in Herb. v. d. B.; (Harderwijk, Boxmeer, Nijmegen, Utrecht, enz. FL. B. S.)

Obs. Formae, quas Friesius p. 18 *plicatam* et *dasypogam* nuncupat, quaeque a Schaerero optimo jure ad formas *alpestres* hujus Lichenis referuntur, vix in planitiebus nostris occurrunt. Cuncta, quae vidi, specimina indigena longe distant a formis, quibus in regionibus alpino-sylvestribus superbire solet pulcher hic Lichen, potiusque referunt formam *b.* pendulam, elongatam, fibrillosam.

1655. U. articulata Hoffm. Op het zand der duinen. *Zonder vrucht.* (*Alectoria articulata* Rabenh. p. 120). In Herb.: Duinen bij Wassenaar, Haarlem en in 't eiland Walcheren.

Obs. Arboream hanc non vidi, licet in FL. B. S. memoretus. Specimina exotica, in arboribus collecta, a nostratibus multum recedunt. Caeterum hic Lichen non quidem est articulatus sed nodoso-inflatus, sorediis non acervulis, sed irregulariter trans epidermidem *longitudinaliter fissam* erumpentibus; ramificatio porro est subdichotoma, color in statu recenti in stramineum vergit, etc. Notandum porro *U. barbatam* in dunarum vicinia vix observari. Num forsan forma Europae occidentali littorali propria? In Anglia quoque litus marinum inhabitat; cf. Hooker Engl. Fl. II. p. 231.

EVERNIA Fr.

1656. E. jubata Fr. Aan granietblokken en in de duinen (*a*); aan boomstammen, rasterwerk, oude schuttingen, enz. in boschrijke streken (*b*). *Zonder vrucht.* (*Bryopogon jubatus* Rabenh. p. 119). Occurrit:

- *a. bicolor* Fr. (*E. bicolor* FL. B. S. p. 248). In Herb.: Hunnebedden b. Gieten en Borger, v. d. B. Bovendien: Zorgvliet? Herb. VZ.
- *b. implexa* (*c.*) Fr. (*E. jubata* FL. B. S. p. 248). In Herb.: Soestdijk, Lac.; 't Loo, Un. 1849. Bovendien: Weerdinge, v. H.; Renkom, Buse in Herb. v. d. B.; Zorgvliet, Herb. VZ.; (Harendermolen, FL. B. S.).

1657. E. divaricata Ach. Op het zand der duinen, (aan

boomstammen). *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 116.)

In Herb.: Vlakte van Waalsdorp, de Br. Bovendien: v. H. in Herb. pr. et VZ.

1658. E. Prunastri Ach. Aan boomstammen, palen, schuttingen, enz.; op den grond in heide- en duinstreken (*β*.). *Zeer zeldzaam met vrucht.* (Rabenh. p. 116).

In Herb.: Darthuizen (*fruct.* v. H.), Amsterdam (*pumila*, ½ *poll.*), Nijmegen, Haarlem, Monster, Katwijk, de Bild, Zeist, Apeldoorn, Hattem, Kampen, Harderwijk, Zuid-Beveland., Walcheren. Bovendien: Leijden, Lochem, Maastricht. Variat:

β. arenaria Fr. In Herb.: Kampen, Bond.; Walcheren, v. d. B.; Bergen b. Alkmaar, Lac.

1659. E. furfuracea Mann. Aan boomstammen (eiken, dennen, berken), rasterwerk, schuttingen, enz. in boschrijke streken. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 116).

In Herb.: 't Loo en Apeldoorn, Un. 1849; Rolde, v. d. B. Bovendien: Renkom, Buse in Herb. v. d. B.; Waalsdorp, Herb. VZ.; Maastricht, Herb. Franq.

RAMALINA Ach.

1660. R. fraxinea Schaer. (Enum. p. 9). Aan verschillende boomstammen, zeldzamer aan oud hout. *Allerwege met vrucht.* (Rabenh. p. 117). Occurrit:

a. ampliata Schaer. (*R. calicaris a. fraxinea* Fr. et FL. B. S.) In Herb.: Leijden, Haarlem, Amsterdam, Nijmegen, Utrecht, Zuijlen, Kampen, Zuid-Beveland.

b. fastigiata Schaer. (*R. calicaris b. fastigiata* Fr. *et* FL. B. S.) In Herb.: Amsterdam, Leijden, Haarlem, Kampen, Zuid-Beveland.

c. calicaris Schaer. (*R. calicaris c. canaliculata* Fr.) Maastricht, Herb. Franq.

1661. R. farinacea Schaer. (*R. calicaris γ. canaliculata* FL. B. S.; d. *farinacea* Rabenh. p. 117). Aan verschillende boomstammen. *Zeer zeldzaam met vrucht.*

In Herb.: Haarlem (*fruct.*), Splitg.; (*fruct.*) Mb.; Rijnsburg, de Bild, Kampen, Ubbergen, Amsterdam, Zuid-Beveland. Bovendien: Groningen, v. H. in Herb. VZ.; Deventer, Herb. Dav.

Obs. Lubenter hanc a *R. fraxinea* distinguendo Schaererum (Enum. p. 8) sequor. Praeter thalli indolem et sorediorum constantiam, quae in illa rarissima sunt, distinctionem suadet distributio geographica. *R. farinacea* nempe apud nos est frequentissima, excepta forma *glabra* quae rarius occurrit, dum *R. fraxinea* c., cujus formam sorediatam sistit *R. farinacea* secundum auctores caetores, extra Limburgum nondum observata est.

Inter multa denique *R. farinaceae* specimina unum alterumve modo scutelliferum vidi, dum *R. fraxinea* vix umquam sterilis observatur: quod illa ex sorediorum praesentia male interpretari videtur, quandoquidem specimina quoque prorsus glabra apotheciis carent.

1662. R. pollinaria Ach. Aan oude schuttingen, palen, enz. aan boomstammen; ook aan muren. *Zonder vrucht.* (*Lichen nivalis* Gort. p. 307? Rabenh. p. 117).

In Herb.: Amsterdam, Haarlem, Muijderberg, Loosduinen, Rijnsburg, Lisse, Utrecht, Zoelen b. Thiel, Kampen, Walcheren, Zuid-Beveland. Bovendien: (Vianen, Groningen, FL. B. S.).

1663. R. polymorpha Ach. Aan steenen, rotsen, enz. *Met vrucht.* (Rabenh. p. 117).

Maastricht, Franq. in Herb. pr. et v. d. B. L.

1664. R. scopulorum Ach. Aan steenen enz. naar den zeekant. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 118).

In Herb.: Zeeburg b. Amsterdam. Lac.

Obs. Forma valde atypica, quae magnitudine excepta, satis bene convenit iconi E. Bot. 1353 *L. stictoceros*). Friesius hanc ad *Everniam Prunastri* refert; pariter Schaererus, hic quidem fide spec. a Borrero missi. Specimina indigena nihilominus amicum inventorem secutus, ad *R. scopulorum* retuli ob saporem evidentissime *amarum*, qui in *E. Prunastri* leviter est adstringens.

CETRARIA Fr.

1665. C. aculeata Fr. Op den grond in duin- en heidestreken. *Zeldzaam met vrucht.* (*Cornicularia aculeata* Rabenh. p. 118).

In Herb.: Duinen b. Wassenaar en op Walcheren, heidevelden b. de Bild, (*fruct.* Lac.), bosch bij Zeist (*fruct.* Oudem.), Nijmegen, Zwolle, Harderwijk, Smilde, enz. Bovendien: Amersfoort (*fruct.*), Herb. Splitg.; Maastricht, Franq. in Herb. pr.

C. Islandica Ach. Indigenam indicat Gorterus p. 307, ni potius aliam speciem animadvertendam putes, nuperiusque in ericetis Prov. Drenthe lecta esse fertur.

C. nivalis Ach. Indigenam in dunis pr. Hillegom dicit Gorterus p. 307. Voluitne *Ramalinam pollinariam*?

1666. C. glauca Ach. Aan boomstammen, enz. in boschrijkestreken. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 113).

Renkom (op Pinus), Buse in Herb. v. d. B. Bovendien: (duinen te Katwijk? Gort. p. 309. Num *Parmelia perlata?*).

1667. C. sepincola Ach. Aan oud hout en boomstammen (eiken, beuken, enz.) in boschrijke streken. *Zonder vrucht.* (*Parmelia aleurites* FL. B. S. p. 288. fide specim. assentiente ipso Cl. auctore; Rabenh. p. 113).

In Herb.: Uddelermeer en 't Loo, Un. 1849; Rolde in Drenthe, v. d. B. Bovendien: Weerdinge, v. H. in Herb. v. d. B. et VZ.

Obs. Specimina indigena pertinent ad formam b. *chlorophyllam* Schaer. (*ulophylla* Ach. Wallr). Rabenh. p. 113. Forma speciei typica regionibus montanis et alpinis propria esse videtur.

Subtrib. Parmelieae.

PELTIGERA Hoffm.

1668. P. malacea Ach. Op den grond in bosschen. (Rabenh. p. 67.)

In Herb.: Darthuizen, v. H. Bovendien: (de Bild, FL. B. S. p. 277.)

1669. P. aphthosa Hoffm. Op gelijke plaatsen als de vorige. (Rabenh. p. 67.)

(Staverden op de Veluwe v. G. p. 60.) n. v. i.

1670. P canina Hoffm. Op mossen aan den voet van oude boomstammen, op grazige plaatsen in zandige streken, enz. (Rabenh. p. 66.)

In Herb.: Monster, Amsterdam, 's Graveland, Kampen, Beekbergerwoud, Twello, Walcheren. Bovendien: Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.; Deventer, Cop in Herb. Dav.; (Friesland, M.; Zutphen, Haarlemmerhout, enz. Gort; Nymegen, Haren, Helpen, enz. FL. B. S.) Variat:

β. (*P.*) *spuria* Ach. (*γ*) Schaer. (Enum. p. 21.) Thallo pusillo, digitato-lobato.

In Herb.: Kampen, Zwolle, Bond. Bovendien: 's Hage, Herb. VZ.

Occurrit praeterea: *sorediis margine consito*. In Herb.: Funen b. Amsterdam, Lac.

1671. P. rufescens Hoffm. Op gelijke pl. als de vorige. (Rabenh. p. 67.)

In Herb.: Zwolle, Bond; Spoel b. Culemborg, Lac. Bovendien: 's Hage, Herb. VZ.; Helpen, v. H. in Herb. v. d. B.; Twello, Cop in Herb. Dav.; (Zeist, FL. B. S.).

1672. P. polydactyla Flörke. Op gelijke pl. als de vorige, vooral in boschrijke streken. (Rabenh. p. 67.)

In Herb.: Nymegen, Abel.; de Bild, Oud Diemen, Spoel b. Culemborg, Lac.; Wassenaar, Leymuiden, Mb.; Goes, v. d. B.; duinen b. Haarlem, Splitg. Monster, Un. 1851; Oldenbroek, Bond.; Keppel b. Doesburg, Un. 1850; Darthuizen, v. H. Bovendien: Deventer, Cop in Herb. Dav.; (Prov. Groningen, Drenthe, FL. B. S.) Variat:

β. scutata (γ.) Schaer. In Herb.: Smilde, v. d. B. Bovendien: (Haren, de Bild, FL. B. S.)

1673. P. horizontalis Hoffm. Op den grond in bergachtige en boschrijke streken. (Rabenh. p. 66). (Rheede b. Arnhem, FL. B. S.) n. v. i.

Obs. Adest hujus speciei exemplar in Herb. VZ., *P. rufescens* inscriptum, nullo addito loco natali, verosimiliter exoticum. Specimen nomine *P. horizontalis* insignitum, a. cl. v. Hall benevole communicatum, pr. Darthuizen collectum, evidenter pertinet ad *P. polydactylam*. Num forte subest permutatio speciminum?

PARMELIA Fr.

Imbricaria Dc.

* *Glaucescentes.*

1674. P. perlata Ach. Aan oude stammen van verschillende boomen. *Zonder vrucht.* (*Lichen glaucus* Gort. p. 309? Rabenh. p. 60).

In Herb.: Amsterdam, de Bild, Uddelermeer, Kampen, Hattem, Ubbergen, Zuid-Beveland. Bovendien: Maastricht, Herb. Franq.; Voorschoten, Gev. in Herb. v. d. B.; Darthuizen, v. H. in Herb. VZ.; (Leyden, Haarlem, Zwolle, Vianen, Groningen, enz. FL. B. S.).

1675. P. tiliacea Ach. Aan boomstammen zeldzaam. *Met vrucht a.* (Rabenh. p. 60; *P. quercifolia* Schaer. Enum. p. 43). Occurrit:

a. munda Schaer. Renkom (aan Betula, *fruct.*) Buse; Maastricht, (*fruct.*) Franq. in Herb. v. d. B. Bovendien: (Darthuizen, v. H. in FL. B. S. p. 287).

b. furfuracea Schaer. (*L. scorteus* E. Bot. t. 265). In Herb.: Kampen, Bond.; Ubbergen, Abel.

1676. P. Borreri Turn. Aan verschillende boomstammen, in Zeeland meest aan vruchtboomen; ook aan oude schuttingen, enz. *Zonder vrucht.* (*P. dubia* Schaer. Enum. p. 45; Rabenh. p. 60).

In Herb.: Dordt, Rotterdam, Amsterdam, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Deventer, Cop in Herb. Dav.; Leijden, Mb.; Velp, v. d. B. in Herb. pr.

1677. P. saxatilis Ach. Aan oude stammen van verschillende boomen, aan palen, schuttingen, granietblokken, enz. *Zeldzaam met vrucht.* (Rabenh. p. 59). Occurrit:

a. munda. In Herb.: Leijden, Haarlem, Amsterdam, Monster (*fruct.*) Schaer. Un. 1851, Utrecht, Uddelermeer (*fruct.*) Un. 1849, Kampen, Nijmegen, Zuid-Beveland (*fruct.*) v. d. B. Bovendien: Maastricht, Beek (*fruct.*) Un. 1847, in Herb. v. d. B.; Deventer (*fruct.*) Cop in Herb. Dav.; Haarlem (*fruct.*) Herb. Splitg.; Haagsche bosch, Herb. VZ.

b. furfuracea Schaer. In Herb.: Oude eiken bij 't Uddelermeer, Un. 1849; Haagsche bosch, de Haan.

c. parasitica (*δ.*) Schaer. In Herb.: Hunnebedden bij Borger, v. d. B.

Obs. Occurrunt praeterea in ericetis: forma *leptophylla* (laciniis thallinis angustis, discretis) et locis humidis *pannosa* (hypothallo luxuriante); utramque legi in ericetis turfosis pr. Smilde (Drenthe).

1678. P. laevigata Ach. Aan boomstammen; in Zeeland met *P. Borreri* aan fruitboomen. *Zonder vrucht.* (*P. tiliacea* Enum. Zeel. III. p. 2; *L. laevigatus* (*excepto colore alieno*) E. Bot. t. 1852; *P. sinuosa* Fr. p. 63; *P. sinuosa α.* Schaer. Enum. p. 43; *P. sinuosa β.* Rabenh. p. 59).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Apeldoorn, Un. 1849.

Obs. Species pulchra, *P. saxatili* et *physodi* intermedia, huic tamen magis quam illi accedens. Ab illa differt: thallo aequali, nitido, laciniis apice revolutis, sorediis marginalibus et terminalibus, etc., a *P. physode* recedit: hypothallo atrofibrilloso, lacinis thallinis planis, etc. Denique notanda auctorum controversia in citanda E. Bot., cujus tab. 1852 hanc 2050 contra *L. sinuosum* exhibet, qui, me quidem judice, e serie est ochroleuca et quidem *P. conspersae* affinis; num *P. relicina β.* Fr. p. 70?

1679. P. physodes Ach. Aan boomstammen (Pinus, Betula, enz.), schuttingen, enz.; ook op het zand der duinen en op heidevelden, op steenblokken (FL. B. S.) en aan muren. *Zeldzaam met vrucht.* (*P. ceratophylla* Schaer. Enum. p. 41; Rabenh. p. 58).

In Herb.: Duinen b. Wassenaar, Zomerzorg, de Bild, Soestdijk (*fruct.* Lac.), Uddelermeer, Harderwijk, Hattem, Gorsel, Diepenveen, Smilde, Ubbergen, (*fruct.* Abel.), Velp, Walcheren. Bovendien: Maastricht, Herb. Franq.; Darthuizen, v. H. in Herb. VZ.;

(Arnhem, Zutphen, 's Heerenberg, Overijssel, Prov. Groningen, Utrecht, Drenthe, enz. FL. B. S.) variat:

β vittata (*δ*) Schaer. (*P. encausta* FL. B. S. fide specim.). In Herb.: Harderwijk, Bond. Bovendien: Harendermolen, v. H. in Herb. v. d. B.

** Olivaceo-spadiceae.

1680. P. acetabulum Fr. Aan verschillende boomstammen door het geheele land. *Rijkelijk vruchtdragend*, (*in Zeeland slechts eenmaal met vrucht aangetroffen*). (Rabenh. p. 58).

In Herb.: Haarlem, Amsterdam, Utrecht, Nijmegen, Monster, Kampen, Keppel, Velp, Zuid-Beveland. Bovendien: Maastricht, Herb. Franq.; Velp, Zeist, Leijden, de Bild, Herb. v. d. B.; Deventer, Herb. Dav.; (t. Utrecht en Amersfoort, Zwol, Ehrh.; Friesland, 's Hage, Vianen, N.-Braband, Groningen, enz. FL. B. S.).

1681. P. olivacea Ach. Aan verschillende (meest gladstammige) boomen, oude schuttingen, dakpannen, muren en steenen, enz. *Zeldzaam met vrucht*. (Rabenh. p. 57). Occurrit:

a. corticola Schaer. (Spic. p. 465). In Herb.: Amsterdam, Utrecht, de Bild, Uddelermeer (*fruct.*) Un. 1849, Kampen, N. Loosdrecht, Zuid-Beveland. Bovendien: Velp (*fruct.*), Velzen (*fruct.*), Beek, Leijden, Zeist, Herb. v. d. B.; Maastricht, Herb. Franq.; Deventer, Herb. Dav.; Heikop, v. H. in Herb. V Z.

b. saxicola Schaer. ibid. (*P. dendritica* Schaer. Enum. p. 48, num Fr? *P. stygia* FL. B. S. fide specim.) Hunnebedden te Rolde en Borger, Herb. v. d. B., Herb. v. H.; Weerdinge, v. H. in Herb. v. d. B. et Herb. v. H.

*** Ochroleucae.

1682. **P. caperata** Ach. Aan verschillende boomstammen, nu en dan aan oude schuttingen. *Eenmaal met vrucht verzameld.* (Rabenh. p. 57).

In Herb.: Dordt, Leijden, Haarlem, Amsterdam, Utrecht, de Bild, Zalk, Hattem, Ubbergen, Twello, Zuid-Beveland. Bovendien: Walcheren (*fruct.* v. d. B.), Velp, Zeist, Herb. v. d. B.; Maastricht, Herb. Franq.; Darthuizen, v. H. in Herb. VZ.; Deventer, Herb. Dav.; 's Hage, Herb. VZ.; (Friesland, Groningen, Drenthe, FL. B. S.).

1683. **P. conspersa** Ach. Aan granietblokken. *Met vrucht* (*P. centrifuga* excl. varr. Rabenh. p. 56).

In Herb.: Hunnebedden b. Borger, v. d. B. Bovendien: Drummen en Bronniger, v. H. in Herb. pr.

1684. **P. ambigua** Ach. Aan boomstammen en oud hout zeldzaam. *Met vrucht.* (*P. diffusa* Rabenh. p. 56). Groningen (aan Wilgen), v. H. in Herb. v. d. B.

P. centrifuga Ach. Aan steenblokken naar den zeekant. (Rabenh. p. 56. pr. p.).

(Zeedijk b. Nijkerk, v. G. p. 57; Bunschoten, Reinw. in FL. B. S.) n. v. i.

Obs. Species non visa ideoque et propter ambiguitatem dubia. Num forte *P. conspersam* observarunt auctores nostrates, an vero *P. parietinam* γ?

**** Citrinae.

1685. **P. parietina** Duf. Allerwege aan boomstammen, palen, schuttingen, muren, steenen, op daken, enz. *Met vrucht.* (Rabenh. p. 55).

In Herb.: Amsterdam, Leijden, Utrecht, Nijmegen, Kampen, Zuid-Beveland. Variat:

β. *laciniosa* (e)? Fr. In Herb.: Aan struiken, enz. b. Scheveningen, Un. 1851.

γ. *aureola* Ach. (*P. centrifuga* v. G.?) Op dijken aan boomen, steenen, palen enz.; bijzonder naar den zeekant.

In Herb.: Utrecht, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Kampen, Herb. Top.

δ. *polycarpa* (f) Fr. Aan boomen, schuttingen, palen, enz. In Herb.: Amsterdam, Lac.; Smilde, Zuid-Beveland, v. d. B.

ε. *candelaria* (†) Fr. Aan de schaduwzijde van oude boomstammen. In Herb.: Kampen, Bond.; Amsterdam, Lac.; Goes, v. d. B.

ζ. *citrinella* (n) Fr. Aan oude palen en planken. In Herb.: Kampen, Bond.; Amsterdam, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B.

1686. P. chrysophthalma Ach. Aan boomstammen en takken zeer zeldzaam. *Met vrucht.* (*Hagenia chrysophthalma* Rabenh. p. 115).

In Herb.: Utrecht (aan wilgen), Lac. Bovendien: Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.

Physcia.

1687. P. ciliaris Ach. Aan stammen en takken van verschillende boomen door het geheele land. *Met vrucht.* (*Hagenia ciliaris* Rabenh. p. 115).

In Herb.: Amsterdam, Haarlem, Utrecht, Kampen, Zuid-Beveland, Nijmegen.

1688. P. pulverulenta Ach. Aan boomstammen, oude schuttingen, enz. zeldzamer aan steenen door het geheele land. *Met vrucht.* (Rabenh. p. 63). Occurrit:

α. *allochroa* Schaer. Enum. p. 38. In Herb.: Leyden, Amsterdam, Utrecht, Nijmegen, Dordt, Zuid-Beveland, Haarlem.

b. *angustata* (*β.*) Schaer. In Herb.: Amsterdam, Kampen, Zuid-Beveland.

c. *grisea* (*γ.*) Schaer. (*β farrea* FL. B. S. p. 292). Aan de schaduwzijde en den voet van boomstammen. In Herb.: Kampen, Utrecht, Nijmegen, Zuid-Beveland. Bovendien: Zorgvliet bij 's Hage, Herb. VZ.; Maastricht, Herb. Franq. (Amsterdam, Groningen, Leijden, FL. B. S.)

d. *venusta* (*ε.*) Schaer. In Herb.: Dordt, de Bild, Lac.

1689. P. Clementiana Turn. Aan verschillende boomstammen niet menigvuldig. *Zeldzaam met vrucht.* (*P. astroidea b.* Fr. p. 81 (vix FL. B. S. p. 292); Rabenh. p. 63; *β. Caricae* Schaer. Enum. p. 40).

In Herb.: Amsterdam, Lac.; Ysselmuiden, Bond.; Zuid-Beveland (*fruct*), v. d. B.; Dubbeldam, Cop in Herb. Dav.

Obs. Specimen *P. astroïdeae,* a Cl. v. Hall missum, dubium est; equidem potius referrem ad *P. obscuram* d.

1690. P. stellaris Ach. Aan stammen en takken van verschillende boomen door het geheele land. *Met vrucht.* (Rabenh. p. 61). Occurrit:

a. *aipolia* Schaer. Enum. p. 39. In Herb.: Haarlem, Amsterdam, Kampen, Breda, Zuid-Beveland, Nijmegen.

b. *ambigua* Schaer. In Herb.: Amsterdam, de Bild, Lac.; Nijmegen, Abel.

c. *hispida* Schaer. In Herb.: Utrecht, Kampen, Nijmegen, Zuid-Beveland.

d. *tenella* Schaer. In Herb.: Amsterdam, Zuid-Beveland.

e. *coerulescens* Schaer. (*Lecanora Hageni* Ach.; Fl. D. Lich. 106; Rabenh. p. 38). In Herb.: t. Amsterdam en Haarlem, Lac.

1691. P. caesia Ach. Aan steenen, dakpannen, oude schuttingen, enz. zeldzamer aan boomstammen. *Zeer zeldzaam met vrucht.* (*P. pulchella* Schaer. Enum. p. 40; Rabenh. p. 62).

In Herb.: Utrecht, Amsterdam (*fruct.*), Lac.; Kampen, Bond.; Goes, v. d. B. Bovendien: Darthuizen, v. H. in Herb. VZ.; (Prov. Groningen, Vianen, enz. FL. B. S.).

1692. P. obscura Ehrh. Aan verschillende boomstammen, oude schuttingen, palen, enz.; aan steenen, muren, op pannendaken, enz. *Met vrucht.* (Rabenh. p. 61). Occurrit:

a. chloantha Schaer. Enum. p. 37. In Herb.: Amsterdam, Rotterdam, Lac.; Kampen, Bond.; Zuid-Beveland, v. d. B.

b. ciliata Schaer. (*β. P. ulothrix* Fr. p. 85; *P. obscura?* FL. B. S. p. 294). In Herb.: Utrecht, Lac. Bovendien: Gronsfelt, Franq. in Herb. v. d. B.; Groningen, v. H. in Herb. VZ.

c. orbicularis (*γ.*) Schaer. In Herb.: Amsterdam, Lac.; Kampen, Bond.; Zuid-Beveland, v. d. B.

d. adglutinata (*δ.*) Schaer. (*P. astroïdea?* FL. B. S. p. 292). In Herb.: Amsterdam, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Vianen? v. H. in Herb. v. d. B.

Amphiloma.

P. rubiginosa Ach. Aan boomstammen. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 55).

Zuid-Beveland, Herb. v. d. B.; Naaldwijk, Herb. v. d. Tr.

Obs. Utrumque specimen aliquantulum dubium est. Nolui tamen omittere speciem, distributione sua per regionem littoralem Europae occidentalis a Flora nostra verosimiliter haud prorsus alienam.

Psoroma.

1693. P. triptophylla Fr. Op den grond op beschaduwde plaatsen, aan den voet van boomstammen, enz. *a.*; *b.* aan steenen. *Met vrucht.* Occurrit:

a. coronata Fr. p. 91. (FL. B. S. p. 302: *Lecidea tript. β.* Schaer. Enum. p. 98; *Biatora tript. b.* Rabenh. p. 91). In Herb.: Haren (Gron.), v. H. Bovendien: Keppel bij Doesburg, Lac. in Herb. v. d. B.

b. Schraderi (?) Fr. (*Lecid. triptoph.* cum var. *ε.* Schaer. l. l.; *Biat. tript. c.* Rabenh. l. l.). In Herb.: Muur van den Hoogen dijk langs de Maas, Haarlemmer meer b. Sloten, Lac.

1694. P. brunnea Ach. Op den grond op en tusschen mossen. *Met vrucht.* (*Lecidea triptophylla γ. Pezizoïdes* Schaer. l. l.; *Lecanora brunnea* Rabenh. p. 45).

In Herb.: Maastricht, Franq. L.

Placodium.

1695. P. crassa Ach. Op den grond aan rotsen enz., in bergachtige streken. *Met vrucht.* (*Lecanora crassa β.* Schaer. Enum. p. 58; Rabenh. p. 44).

St. Pietersberg bij Maastricht, Herb. Franq. L.

1696. P. lentigera Ach. Op gelijke plaatsen als de vorige; in de duinen. *Met vrucht.* (*Lecanora crassa α.* Schaer. Enum. p. 58; Rabenh. p. 43).

In Herb.: Duinen b. Haarlem en Zandpoort. Bovendien: Rotsen bij Kau, Herb. Franq.

1697. P. saxicola Ach. Aan steenblokken, oude muren (*β.*), op pannen- en leijendaken, enz.; zeldzaam aan boomstammen (Lac.) en op oud hout (v. H.). *Dik-*

wijls met vrucht. (*Lecanora muralis* α. Schaer. Enum. p. 66; Rabenh. p. 42).

In Herb.: Amsterdam, Dordt, Utrecht, zeedijk bij Muijden, Hoogen dijk bij Rotterdam, Ede, Lac. Bovendien: Maastricht, Herb. Franq.; Heikop bij Vianen, v. H. in Herb. VZ. Variat:

β. *galactina* (*d.*) Fr. In Herb.: Amsterdam, Lac.; Kampen, Bond.; Goes, v. d. B.

1698. P. cartilaginea Ach. Aan rotsen enz. naar den zeekant. *Met vrucht.* (*Lecanora cartilaginea* Rabenh. p. 42).

Op daken te Sauwerd (Gron.), v. H. in Herb. v. d. B. Bovendien: (Baflo (Gron.) en Putten op de Veluwe, v. H. in FL. B. S.).

1699. P. murorum Ach. Aan steenen, muren, daken, enz. door het geheele land; zeldzaam aan boomstammen en oud hout. *Met vrucht; *** gewoonlijk zonder vrucht.* (*Lecanora murorum* Rabenh. p. 41). Species polymorpha.

Ex formis atypicis, quas enumerat Friesius (p. 155) sequentes vidi indigenas:

* *lobulata.* Goes (aan eene schutting), v. d. B. in Herb. pr. Bovendien: Haarlem, Herb. Splitg.

** *crenulata.* Goes (aan muren), v. d. B. in Herb. pr.

*** *citrina.* In Herb.: Amsterdam, Lac.; Kampen, Bond.; Goes, v. d. B. Variat porro:

β. *miniata* Fr. In Herb.: Steenen palen bij Osdorp, Lac.

γ. *callopisma* Fr. (*Lecanora callopisma* Schaer. Enum. p. 63; Rabenh. p. 41). In Herb.: zeedijk b. Zeeburg (aan graniet), Lac.

1700. P. fulgens Ach. Op den grond, aan zandsteen en kalkrotsen. *Met vrucht.* (*P. friabilis* α. Schaer. Enum. p. 64; Rabenh. p. 40).

In Herb.: Rotsen bij Kau, Franq. L.

Psora.

1701. P. candicans Fr. Aan kalkrotsen. *Met vrucht.* (*Lecanora candicans* Schaer. Enum. p. 59).

Thallo crustaceo, contiguo, adnato, glauco-candicante, ambitu laciniato-lobato, apotheciis appressis, disco marginato pruinoso, fusco-nigricante, margine thallode persistente. Fr. Lich. reform. p. 123.

St. Pietersberg b. Maastricht, Herb. Franq. L.

Obs. Species rara extra Angliam, Galliamque meridionalem non observata, cujus specimen perfectissimum (E. Bot. t. 1778!) offert Herb. Franq. Thallus in hoc est ultrapollicaris, imbricatus, humectatus sordide ochroleucus, mox desiccatus candicans, tenuissime pruinosus; apothecia plana sunt, nigra, humectata leviter fuscescentes, margine thallode tenui, integro.

1702. P. circinata Ach. Aan muren en steenen. *Met vrucht.* (*Lecanora radiosa* Schaer. Enum. p. 60; Rabenh. p. 39). Occurrit:

a. radiosa Fr. In Herb.: Muur van den Hoogen dijk bij Rotterdam, Lac.

b. myrrhina Fr. Met de vorige, Lac.

Patellaria.

* Glaucescentes.

1703. P. pallescens Fr. Aan steenen en muren; ook aan boomstammen (*β*). (*P. pallescens β. Parella* FL. B. S. p. 306; *Lecanora Parella* Rabenh. p. 35).

In Herb.: Steenen aan den zeedijk b. Muijden en Zeeburg, Lac. Bovendien: Kademuur te Deventer, Un. 1850; (Nijkerk, Ehrh.). Variat:

β. corticola Schaer. Spic. p. 399. In Herb.: Twello, Bond. Bovendien: Middelbert (*Gron.*), v. H. in Herb. v. d. B.

1704. P. tartarea Ach. Op den grond in heide- en bergstreken, aan steenen, rotsen, boomstammen, enz. (Rabenh. p. 35).

('t Loo, Ehrh. ap. v. G. p. 56). n. v. i.

1705. P. subfusca Ach. Aan boomstammen, oud hout, op den grond, aan muren, steenen, enz. (*Lecanora subfusca* Rabenh. p. 33. Huc *P. pallescens* Enum. Zeel. III. p. 4 et *P. varia* ibid. p. 5).

In Herb.: Haarlem, Overveen, Utrecht, de Bild, Kampen, Velp, Nijmegen, Heerjansdam, Zuid-Beveland, Harderwijk.

Obs. Stirps tam versipellis, ut vix duo sibi similia specimina colligas: formas s. varietates corticolas, ab auctoribus descriptas, distinguere frustra conatus sum. Duae tantum seorsim notandae videntur, altera terraecola, saxicola altera:

β. crenulata (*μ*) Schaer. (k. Rabenh. p. 33). Heide b. Maastricht, Herb. Franq.

γ. leucopis (*η*) Schaer. (g. Rabenh. l. l.; *L. punctatus* E. Bot. 450). In Herb.: Ydijk bij Amsterdam, Kerkmuur te Heerjansdam, Lac.; Kampen, Bond.; Oosterscheldedijk, v. d. B.

1706. P. albella Fr. Aan verschillende (gladstammige) boomstammen; *β.* ook aan palen, planken, schuttingen, enz. (Fr. Summ. veg. p. 107; *P. subfusca γ. P. albella* Fr. p. 139; *Lecanora pallida* Schaer. p. 78; Rabenh. p. 34).

In Herb.: Muiderberg, Soestdijk, Lac.; Deventer, Top; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Maastricht, Franq. Variat:

β. angulosa Schaer. (*P. subf. δ.* Fr. l. l., var. *γ*? FL. B. S. p. 308). In Herb.: Amsterdam, Utrecht, Lac.; Kampen, Bond.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Haarlem, Herb. Splitg.

1707. P. frustulosa Ach. Aan rotsen en steenblokken (graniet).

In Herb.: Hunnebedden bij Borger, v. d. B.

Obs. Specimina optime conveniunt iis, quae in eodem loco legit Cl. v. Hall mecumque benevole communicavit. De specie quidem omnino, me judice, dubitari posset, licet thallus lobis turgidis effiguratus, areolatus etc. hanc a proxime vicinis disjungere suadet.

1708. P. atra Ach. Aan steenen en muren, aan boomstammen (eiken, olmen, esschen), hier en daar aan schuttingen. (*Lecanora atra* Rabenh. p. 32).

In Herb.: Leijden, Haarlem, Mb.; Scheveningen, Un. 1851; Amsterdam, Utrecht, Soestdijk, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B.; zeedijk bij Muiden en te oud Diemen, Lac. Bovendien: Maastricht, Herb. Franq.; Kampen, Herb. Top; Haarlem, Herb. Splitg. (Harderwijk, Nijkerk, v. G.; Groningen, Vianen, enz. FL. B. S.).

1709. P. cinerea Fr. Aan steenen, muren, enz. (*Urceolaria cinerea* Rabenh. p. 25).

In Herb.: Hoogen dijk b. Rotterdam en zeedijken b. Amsterdam, Lac.

1710. P. sophodes Ach. Aan boomstammen, aan palen, schuttingen, enz. (*Lecanora* Schaer. Enum. p. 70; Rabenh. p. 34).

In Herb.: versch. pl. bij Amsterdam, Lac.; Goes, v. d. B. Bovendien: Maastricht, Herb. Franq. Variat:

β. *exigua* Fr. (*L. Pinicola* E. Bot. 1851). In Herb.: Utrecht, Amsterdam, Lac.; Goes, v. d. B.

** Ochroleucae vel Citrinae.

P. haematomma Ehrh. Aan rotsen en steenen, aan boomstammen (eiken, beuken, enz.) (*Lecanora* Schaer. En. p. 84; Rabenh. p. 36. *L. ochroleucus* v. G. Spic. p. 55).

(Zeedijk b. Nijkerk, v. G.; Groningen, Nieuwersluis, Driebergen, enz. v. H. in FL. B. S.) n. v. i.

Obs. Speciminulum, hoc nomine a Cl. FL. B. S. auctore inscriptum, quod coram habeo, vix dubie ad aliam speciem pertinet: forsan cum alio permutatum est. Non vero possum, quin propterea de specie dubitem.

1711. P. varia Ehrh. Aan palen, schuttingen, enz. nu en dan aan boomstammen (γ.) (*Lecanora* Schaer. p. 82; Rabenh. p. 37).

In Herb.: verschill. pl. bij Amsterdam, Lac. Bovendien: Maastricht, Herb. Franq.; (omstr. v. Groningen, Zwolle, Heikop, v. H. in FL. B. S.). Variat:

β. *sepincola* (ε) Schaer. (*b. symmicta* Fr. p. 156; Enum. Zeel. IV. p. 115). In Herb.: Rolde, v. d. B. Bovendien: Groningen, v. H. in Herb. VZ.; Goes, v. d. B. in Herb. pr.

γ. *maculiformis* (ζ) Schaer. (*Patellaria gilva* FL. B. S. p. 314 fide specim. excl. Synon.).

In Herb.: Ede, Lac.; Zeist, Un. 1847. Bovendien: Darthuizen, v. H. in Herb. VZ.

1712. P. chondrotypa Ach. Aan berkenstammen. (Ach. Syn. p. 167; *P. varia* β. *P. chondrotypa* Fr. Lich. ref. p. 157).

Obs. Forma, siquidem *P. variae*, adeo insignis ut seorsim enumeretur, ne cum allatis hujus speciei formis confundatur. Ab Achario l. l. ita definitur: Crusta effusa membranacea diffracto-subrimosa lutescenti-pallida, apotheciis sparsis carneofuscescentibus concavis, disco demum hemisphaerico (primitus) cinereo-pruinoso, marginem thallodem postremo excludente.

Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B. L.

1713. P. luteo-alba (*Lecid.*) Schaer. Aan boomstammen (iepen, populieren, wilgen enz.), ook aan schuttingen, palen, enz. (*P. cerina* b. *gilva* Fr. fide Synon.

p. 168; Rabenh. p. 37; *Lecid. aurantiaca β. luteoalba* Schaer. Spic. p. 180; *Lich. Helv. exsicc.* N. 475; *Lecid. aurantiaca* Sommerf. Crypt. Norv. N. 153).

Zuid-Beveland, v. d. B. in Herb. pr.; Maastricht, Herb. Franq. Variat:

β. *holocarpa* (γ) Schaer. (*P. cerina* c. *pyracea* Fr. l. l.; *P. aurantiaca* FL. B. S. p. 312 fide specim.; *Lecidea aurant.* Flörke D. L. N. 185.)

In Herb.: omstr. v. Utrecht, Amsterdam, Lac. Bovendien: Heemstede, v. H. in Herb. v. d. B.; Maastricht, Herb. Franq.

1714. P. vitellina Ach. Aan oude planken, schuttingen, palen, hekken, enz.; (op pannendaken en aan muren, FL. B. S.) (*Lecanora* Rabenh. p. 36).

In Herb. Kampen, Bond.; Goes, v. d. B. Bovendien: (t. Harlingen en Franeker, Eelderwolde, Groningen, FL. B. S.) Variat:

β. *holocarpa* Fr. In Herb.: Amsterdam, Lac.; Goes v. d. B.

1715. P. aurantiaca Fingerh. Aan boomstammen (wilgen, populieren enz.) en oud hout; β. en γ. aan muren, steenen, enz. (*Lecidea* Schaer. Enum. p. 148; *Biatora* Rabenh. p. 89).

In Herb.: Haarlem, Splitg.; Goes, v. d. B. Bovendien: Tjepma bij Utrecht, v. d. Tr. in Herb. Top. Variat:

β. *flavovirescens* (γ) Schaer. (*Biat. rupestris* d. Rabenh. p. 90). In Herb.: Haarlemmermeer b. Sloten, Lac. Bovendien: Goes, v. d. B. in Herb. pr.

γ. *calva* (γ) Fr. (*Lecid. rupestris β.* Schaer. Enum. p. 146; Rabenh. p. 90). In Herb.: Haarlemmermeer b. Sloten, Hoogen dijk b. Rotterdam, Lac. Bovendien: Maastricht, Herb. Franq.

1716. P. cerina Ach. Aan boomstammen (wilgen, iepen, populieren, esschen, appel, enz.); zelden aan oud hout. (*Lecidea* Schaer. Enum. p. 148; *Lecanora* Rabenh. p. 37.)

In Herb.: Scheveningen, Un. 1851; Amsterdam, Utrecht, Lac.; IJsselmuiden, Kampen, Bond.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Vianen, v. H. in Herb. VZ.; Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.; (Sassenheim, 's Hage, Vianen, Zwolle, Groningen, FL. B. S.)

Obs. *Lignicolam* modo vidi apud nos. Caeterum forma *cyanolepra* (γ. Schaer., *Fr.) nobis videtur esse primaria, quippe cum omnia specimina indigena huc proprie pertinent.

1717. P. haematites Chaub. Aan populieren, esschen, appelboomen, enz. met de vorige. (*P. cerina* γ. *P. haematites* Fr. p. 169; *Lecid. cerina* δ. Schaer. p. 148.)

In Herb.: Scheveningen, Un. 1851; Amsterdam, Utrecht, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.

Obs. Equidem hanc numquam cum *P. cerina* confluentem, at constanter diversam vidi, licet commixtae saepe occurrant. Thallo quidem obscure cinereo ad illam accedit, at apotheciis confertis, e laete rubro ferruginascentibus eorumque margine tumido sequenti speciei est propior.

1718. P. ferruginea Fr. Aan verschillende boomstammen (beuken, eiken, esschen, olmen, wilgen, kersen), aan schuttingen, palen, enz. β. aan steenen en rotsen. (*Lecidea* Schaer. p. 144; *Biatora* Rabenh. p. 89.)

In Herb.: Leijden, Mb.; Kampen, Bond.; Breda, Utrecht, Soestdijk, Amsterdam, Lac.; Beekhuizen, Domburg, v. d. B.; 't Joppe, Gorsel, Keppel, Un. 1850. Bovendien: Maastricht, Franq., de Bild, Westbroek, Lac., Vught, Hov., Haamstede, Zuid-Beveland, v. d. B. in Herb. pr.; ('t Loo, Oldbroek, Ehrh. Nijmegen, Haagsche bosch, Groningen, Driebergen, FL. B. S.) Variat:

β. festiva (γ) Fr. In Herb.: Aan steenen voorbij Zeeburg b. Amsterdam, Lac.

Urceolaria.

1719. P. sulphurea Fr. Aan muren en steenen. (Summ. veg. p. 108; *P. sordida β.* Lich. ref. p. 179; *Lecanora polytropa δ.* Schaer. Enum. p. 82; *Lecan. rimosa* e. Rabenh. p. 32.)

In Herb.: Muur van het Funen, steenen bij Zeeburg te Amsterdam, Kerk te Muiderberg, Lac.

1720. P. calcarea Ach. Aan rotsen, steenblokken en oude muren. (*Urceolaria* Schaer. p. 91; Rabenh. p. 26). Occurrit:

a. concreta Schaer. In Herb.: Haarlemmermeer b. Sloten, muur aan de groote Lindt bij Dordt, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: (Leijden, FL. B. S.)

b. contorta Schaer. In Herb.: Hoogen dijk bij Rotterdam, Haarlemmermeer bij Sloten en Aalsmeer, Lac.

1721. P. glaucopis Schaer. Aan muren en steenen. (*Urceolaria glaucopis* Schaer. Enum. p. 89; Rabenh. p. 26; *P. calcarea β. glaucopis* Fr. p. 189).

In Herb.: Haarlemmermeeroever b. Sloten, muur langs de rivier b. de groote Lindt (?), Lac.

Obs. *P. calcareae* ceu varietatem subjungit Cl. Fries (l. l.); nos cum Schaerero seorsim proponimus, quo diligentius inquiratur, utrum revera a specie dicta, an potius a *P. cinerea* ortum ducat.

1722. P. scruposa Sommerf. Aan steenen en rotsen, op 't zand der duinen; op heidevelden en in veenstreken β. (*Urceolaria* Schaer. p. 89; Rabenh. p. 26; FL. B. S. p. 316 incl. var. β?)

In Herb.: Duinen b. Wassenaar, Mb., Lac.; duinen b. Haarlem, Splitg. Bovendien: St. Pietersberg b. Maastricht, Herb. Franq.; (Hunnebedden te Borger? Helpen bij Groningen, enz. FL. B. S.) Variat:

β. bryophila Fr. In Herb.: Heide b. Smilde, v. d. B.

THELOTREMA Ach.

1723. T. lepadinum Ach. Aan oude eiken- en beukenstammen. (Rabenh. p. 14; *Pertusaria Wulffenii?* FL. B. S. saltem pr. p.)

In Herb.: Haarlemmerhout, Mb.; Soerensche bosch, Un. 1849.

GYALECTA Schaer.

1724. G. cupularis Schaer. Aan zand- en kalksteen. (Rabenh. p. 28).

St. Pietersberg bij Maastricht, Herb. Franq. L.

Trib. Lecideaceae.

Subtrib. Cladonieae.

STEREOCAULON DC.

1725. S. tomentosum (Laur.) Fr. Op heidegrond tusschen mos, enz. (Rabenh. p. 112; *S. paschale* FL. B. S. p. 256 pro parte fide specim.)

In Herb.: Darthuizerberg, v. Hall.

1726. S. paschale (Laur.) Fr. Op dorre, zonnige plaatsen in heidestreken, mastbosschen, enz. (Rabenh. p. 112; *Lichen paschalis* v. G. p. 61).

In Herb.: Darthuizerberg, v. H.; Ryzenburg, Mb.; bosch en heide bij Zeist en de Bild, Lac.; Amersfoort, Splitg.; Veluwe b. Harderwijk, Bond. Bovendien:

Deventer, Herb. Top; (Elspeet, Putten, t. Zwolle en de kleine Haar, Ehrh. ap. v. G. l. l.)

1727. S. condensatum (Laur.) Fr. Op leemachtigen zandgrond in zand- en heidestreken. (Rabenh. p. 112; *S. condyloïdeum* FL. B. S. p. 258.).

* apotheciis stipitatis (*S. pileatum* Ach.),

** apotheciis in thallo sessilibus (*S. condyloïdeum* Ach.)

In Herb.: * Hatert, Abel.; Harderwijk, Jungh. Bovendien: Darthuizen, Herb. v. Hall. ** Zeist, de Bild, Lac.; Harderwijk, Jungh.; Maastricht, Franq.; Bovendien: Amerongsche berg, v. H. in Herb. VZ.

CLADONIA Hoffm.

* Glaucescentes.

1728. C. alcicornis Flörke. In de duinen, in zand- en heidestreken op den grond, op oude rietendaken; (op oude boomstammen? FL. B. S.) *Zeldzaam met vrucht.* (Rabenh. p. 108.)

In Herb.: Zeist, Loosdrecht, Lac.; Breesaap, Un. 1848; Velzen, Bond.; Walchersche duinen, v. d. B.; Monster, Loosduinen, Un. 1851. Bovendien: Vught, Hov. in Herb. pr.; (Beekbergerwoud? Haarlem, Groningen, enz., t. Oldenzaal en Bentheim, FL. B. S.)

** Fuscescentes.

1729. C. cervicornis Schaer. In zand- en heidestreken in bosschen en op bedekte plaatsen.. *Met vrucht.* (Enum. p. 195; *C. gracilis* a. *verticillata* Fr. p. 219; FL. B. S. p. 260; A. Rabenh. p. 106).

Thallo foliaceo, laciniato-lobato, laciniis latiusculis, erectis, persistente, podetiis cartilagineis, glauco-virescentibus, turbinatis, scyphis dilatatis, planiusculis, (plerumque) e centro proliferis.

In Herb.: Harderwijk, Bond.; Zeist, de Bild, Lac., Oudem.; heide bij 't Soerensch bosch, Un. 1849; Smilde, v. d. B. Bovendien: Renkom, Buse in Herb. v. d. B.; Kampen, Herb. Top; Maastricht, Franq.; (Harendermolen, FL. B. S.)

1730. **C. pyxidata** Fr. Op den grond in duinen, heidevelden en zandgronden, aan oud hout, in holle boomtronken, op oude rietendaken, enz. *Met vrucht.* Occurrit:

a. communis Rabenh. p. 107. In Herb.: Leijden, Haarlem, Spoel b. Kuilenburg, Utrecht, Harderwijk, Nijmegen, Sloten, Zuid-Beveland, Walcheren, Schouwen.

b. neglecta Rabenh. l. l.

* *Pocillum* Flörke. Maastricht, Herb. Franq.

** *cariosa* Schaer. In Herb.: Maastricht, Franq.

1731. **C. gracilis** Flörke (nec Fr.) Op drooge, zonnige plaatsen in heidestreken. (*C. gracilis β.* FL. B. S. p. 260; c. Fr. p. 219). *Met vrucht b.* Occurrit:

a. chordalis Schaer. Minor, podetiis filiformibus, scyphis angustis. Enum. p. 195.

In Herb.: Tusschen Beek en Groesbeek, Un. 1847.

b. turbinata Schaer. Procerior, podetiis validis, scyphis subdilatatis. l. l. p. 196.

In Herb.: Hattem, Bond.; Harderwijk, Jungh.; Zeist, de Bild, Soest, Lac.; heide bij 't Soerensch bosch, Un. 1849. Bovendien: Driebergen, v. H., in Herb. VZ.; Renkom, Buse, Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.; Zorgvliet bij 's Hage, Herb. VZ.; Amersfoort, Herb. Splitg.; (Haren, Harendermolen, FL. B. S.)

1732. **C. degenerans** Flörke. Op den grond in heidestreken, mastbosschen, enz. *Met vrucht b.* Occurrit:

a. glabra Schaer. Rabenh. p. 105.

In Herb.: Heide bij 't Soerensch bosch, Un. 1849; omstreken van Nijmegen, Abel. Bovendien: Smilde, v. d. B. in Herb. pr.; Driebergen? Herb. v. H.

b. pityrea Schaer. Rabenh. l. l.

In Herb.: de Bild, Lac.

Obs. Specimen herbarii Cl. v. Hall, quod vidi, est vetustissimum, valde intricatum, qualia locis humidis saepius omnium Cladoniarum occurrunt, degenerata, in quo equidem typum *C. cervicornis* Schaer. (= *C. grac. verticillata*) potius agnoscerem. At in re tam difficili judicium lubenter suspendo.

1733. C. fimbriata Fr. Aan oud hout, aan den voet van oude stammen, in holle tronken, op den grond in duinen, zand- en heidegronden. *Met vrucht.* Occurrit:

a. brevipes Rabenh. p. 107. In Herb.; Leijden, Amsterdam, Utrecht, de Bild, Blaauwkapel, Zalk, Smilde, Walcheren, Zuid-Beveland. Bovendien: Haagsche bosch, Herb. VZ.; (Helpen, Haren, FL. B. S.)

b. tubaeformis Fr. In Herb.: Haarlem, Leijden, Zuid-Beveland. Bovendien: Zorgvliet b. 's Hage, Herb. VZ.; (Amsterdam, Utrecht, Groningen, Zwolle, FL. B. S.)

c. radiata Fr. In Herb.: Baarnsche bosch, Zeist, de Bild, Lac.; Harderwijk, Bond. Bovendien: Driebergen, v. H.; (Nijmegen, Haarlem, Beekbergerwoud, Haren, Harendermolen, FL. B. S.)

1734. C. cornuta Fr. Op den grond in heidestreken, op oud hout en vermolmde boomtronken; op oude rietendaken (FL. B. S.)

In Herb.: Marum (Gron.), v. Hall.

Obs. Speciem FL. B. S. non sine dubio repeto; speciminulum, quod coram habeo, equidem potius ad *C. fimbriatam* c. referrem.

1735. C. brachiata Fr. Op den grond in boschrijke zand- en heidestreken. (*C. cenotea* Schaer. Enum. p. 198; Rabenh. p. 102). *Met vrucht a.* Occurrit:

a. cenotea Fr. In Herb.: Konijnenbelten b. Zwolle, Bond.; Heide bij 't Soerensch bosch, Un. 1849. Bovendien: Heide bij Vught, Hov., Maastricht, Franq. in Herb. pr.

b. furcellata Fr. Maastricht, Herb. Franq.

1736. C. furcata Sommerf. Op den grond in de duinen, in zand- en heidestreken. *Met vrucht b.* en *d.* Occurrit:

a. crispata Fr. (B. Rabenh. p. 103; *C. ceranoïdes* Schaer. Enum. p. 197). In Herb.: Kampen, Bond.; Oosterhoutsch bosch (Nijm.), Abel.; Walchersche duinen, v. d. B.

b. racemosa Fr. (γ. FL. B. S. p. 266; C. *a.* et *b.* Rabenh. l. l.). In Herb.: de Bild, Lac. Bovendien: Wassenaar, Mb. in Herb. v. d. B.; Waalsdorp bij 's Hage, Herb. VZ.; Kampen, Herb. Top; Maastricht, Herb. Franq.; (Driebergen, Darthuizen, Harendermolen, Haarlem, FL. B. S.).

c. subulata Fr. (β. FL. B. S. l. l.; C. *c*—*e*. Rabenh. l. l.). In Herb.: Zwolle, Kampen, Harderwijk, Deventer, Zeist, Achttienhoven, Amsterdam, Wassenaar, Leijden, Walcheren. Bovendien: 's Hage, Herb. VZ.; (Nijmegen, Driebergen, Harendermolen, FL. B. S.).

d. rangiformis Schaer. (δ. FL. B. S. l. l.; * Fr. p. 230; C. *f.* Rabenh. l. l.). In Herb.: Kampen, Zeist, Amsterdam, Wassenaar, Spoel bij Kuilenborg, Zuid-Beveland, Walcheren. Bovendien: Maastricht, Herb. Franq.; (Nijmegen, Zwolle, de Bild, Harendermolen, Groningen, enz. FL. B. S.).

1737. C. squamosa Hoffm. Op den grond en aan vermolmde boomtronken in boschrijke zand- en heidegronden. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 102.)

In Herb.: Soerensch bosch, Un. 1849; Amersfoort, Splitg. Bovendien: Zwolle, Dassen in Herb. v. Hall; Maastricht, Franq. in Herb. pr.

*** Cocciferae.

1738. C. cornucopioïdes Fr. Op den grond in zand- en heidegronden, vooral in de hooge veenen, ook in de duinen, op oude rietendaken, enz. (*C. coccifera* Rabenh. p. 99; *C. pleurota* et *extensa* Schaer. Enum. p. 186 et 187). *Rijkelijk vruchtdragend.*

In Herb.: de Bild, Lac.; Amersfoort, Splitg.; Harderwijk, Jungh., Bond.; Smilde, v. d. B.; Beek, Nijmegen, Abel. Bovendien: Leijden, Mb., Renkom, Buse in Herb. v. d. B.; Maastricht, Franq. in Herb. pr.; Baarn, v. H., Bergen op Zoom, v. d. Cop in Herb. VZ.; Colmschate, Herb. Top.

1739. C. Flörkeana Fr. Op den grond en aan oude boomstammen in heidestreken. *Met vrucht.* (Rabenh. p. 101).

Maastricht, Franq. in Herb. pr. L.

1740. C. digitata Hoffm. Aan den voet van oude boomstammen en aan vermolmd hout op heidebodem, enz. *Met vrucht.* (Rabenh. p. 98).

In Herb.: Ubbergen, Abel.

Obs. Meesii et Gorteri de hoc Lichene indigeno testimonium valde est suspectum. Conjicere quidem licet eos in mente habuisse *C. macilentam*, sed certi quid proferre non licet, deficientibus speciminibus authenticis.

1741. C. macilenta Hoffm. Op den grond en aan vermolmde tronken in heide- en veenstreken. *Met vrucht.* (*C. macilenta* excl. *b.* et *d.* Fr. p. 241; A. Rabenh. p. 97; *α.* et *β.* FL. B. S. p. 270).

In Herb.: Amersfoort, Splitg.; de Bild, Lac.; Soerensche bosch, Un. 1849; Beek, Nijmegen, Abel.; Sonsche heide, Hov.; Smilde, v. d. B. Bovendien: 's Hage, Herb. VZ.; Deventer, Herb. Top; Harendermolen, v. H., Zeisterheide, Mb. in Herb. v. d. B.; Maastricht, Herb. Franq.; (Valkenswaard, Groningen, enz. FL. B. S.)

Obs. Nonnulla ex his in posterum *C. Flörkeanae* erunt adnumeranda. Specierum vero tam affinium characteres quum non ex paucis, iisque haud raro imperfectis, speciminibus certo definiri possint, illa nomine magis usitato *C. macilentae* referre malui. Plurimae Cladoniae non nisi e serie formarum completa tuto dignoscuntur.

1742. C. rangiferina Hoffm. Allerwege in de duinen, in bosschen op zandgronden, op de heidevelden, enz. *Met vrucht.* (Rabenh. p. 109).

In Herb.: Holl. duinen, de Bild, Driebergen, Harderwijk, Kampen, Zwolle, Hattem, Deventer, Spoel b. Kuilenburg, Nijmegen, Beek, Walchersche duinen. Variat:

β. *sylvatica* Fr. In Herb.: Heide t. Beek en Groesbeek, Un 1847. Bovendien: Maastricht, Herb. Franq.; Harendermolen, v. H. in Herb. VZ.

* *turgida.* Incrassata, axillis valde hiantibus, ramulis lateralibus brevibus; (forma uliginosa). In Herb.: Muijderberg, Lac.; Harderwijk, Bond. Bovendien: Haarlem, Buse, Achttienhoven, Lac. in Herb. v. d. B.

1743. C. uncialis Fr. Op zand-, heide- en veengronden in bosschen en op opene begroeide plaatsen. *Zeldzaam met vrucht.* (α. et β. FL. B. S. p. 270; *C. stellata* Schaer. Enum. p. 200; Rabenh. p. 109.)

In Herb.: de Bild, Lac., Deyn.; Harderwijk, Bond.; Smilde (*fruct.*), Beekhuizen, v. d. B.; Hatert, Abel.; Vught, Hov.; Maastricht, Franq.

Bovendien: Harendermolen, v. H. in Herb. VZ.; Amersfoort, Herb. Splitg.; Zeisterbosch, Lac. in Herb. v. d. B.; (Zutphen, Rheede, Bergumerheide, FL. B. S.)

1744. C. Papillaria Ehrh. Op opene, zonnige plekken in heide- en veengronden. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 108). Occurrit:

a. vulgaris Rabenh. In Herb.: Smilde, v. d. B.; Woeste hoeve (Veluwe), Un. 1849.

b. stipitata Rabenh. In Herb.: Heide bij Lanaken, Franq. Bovendien: Renkom, Buse in Herb. v. d. B.; (t. Voorthuizen en Apeldoorn, Ehrh. ap. v. G.).

BAEOMYCES Fr.

1745. B. roseus Pers. Op dorre plekken in heidestreken. *Met vrucht.* (Rabenh. p. 97).

In Herb.: de Bild, Lac., Gev.; Nijmegen, Abel.; St. Jan Steen, v. d. B.; Maastricht, Franq. Bovendien: Renkom, Buse in Herb. v. d. B.; Colmschate, Herb. Top; (Friesland, M.; Lorenich, Rheenen, Haarlemmerhout, Gort.; Drenthe, Overijssel, Gelderland, Darthuizen, Driebergen, Harendermolen, FL. B. S.).

Subtrib. Lecidinae.

BIATORA Fr.

1746. B. decipiens Fr. Op den grond aan steenen en rotsen in bergstreken. (Rabenh. p. 95).

In Herb.: St. Pietersberg bij Maastricht, Franq. L.

1747. B. byssoïdes Fr. Op den grond, aan de kanten van sloten en greppels in zand- en heidestreken. (Rabenh. p. 96; *Baeomyces rufus* FL. B. S. 274).

In Herb.: Harderwijk, Jungh.; de Bild, Lac.; Keppel b. Doesburg, Un. 1850; Hatertsche heide bij Nijmegen, Gev. Deijn.; Beek, Abel. Bovendien: de Bild, v. H. in Herb. VZ.; Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.; Deventer, Cop in Herb. Dav.; (t. Zwolle en de kleine Haar, Ehrh. ap. v. G. p. 53; Prov. Overijssel, Groningen, Darthuizen, FL. B. S.).

1748. B. icmadophila Fr. In veenachtige heidestreken op den grond, op mospollen, boomtronken, rottend hout, enz. (Rabenh. p. 95).

In Herb.: Smilde, v. d. B. Bovendien: Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.

1749. B. sphaeroïdes Schaer. Aan de stammen van verschillende boomen; op den grond op mossen, enz. (Schaer. Enum. p. 139; Rabenh. p. 94; *B. vernalis b.* et *c.* Fr. Lich. ref. p. 261; *B. vernalis* Fr. Summ. veg. p. 112). Occurrit:

a. albella Schaer. In Herb.: Iepen aan den Amsteldijk b. Amsterdam, Lac.

b. effusa Schaer. (*c.* Rabenh. l. l.; *B. rosella* FL. B. S. p. 318 fide spec.) In Herb.: Iepen en Wilgen bij Amsterdam, Haagsche bosch, Lac. Bovendien: Groningen, v. H., Utrecht (aan Aesculus), Lac. in Herb. v. d. B.

c. conglomerata (γ) Schaer. (*d.* Rabenh. l. l.; *B. vern. b.* Fr. l. l.) In Herb.: Soerensche bosch (aan oude eiken), Un. 1849.

d. vernalis (η) Schaer. (*h.* Rabenh. l. l.). In Herb.: Duinen b. Haarlem, Splitg.

1750. B. luteola Fr. Aan oude stammen, meest van Wilgen en Iepen. (Fr. Summ. veg. p. 112; *B. vernalis a. luteola* Fr. Lich. ref. p. 260; *B. rubella* Schaer. Enum. p. 142; Rabenh. p. 94; *B. vernalis* FL. B. S. p. 318; Enum. Zeel. III. p. 6).

In Herb.: Harderwijk, Jungh.; Rijnsburg, de Haan;

Utrecht, Westbroek, Zuilen, Amsterdam, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Vianen, Groningen, v. H. in Herb. VZ; Kampen, Herb. Top; Haarlem, Herb. Splitg.

1751. B. anomala (*Lecid.*) Schaer. Aan boomstammen en oud hout. (Enum. p. 138 *α*.; Rabenh. p. 92 a; vix Fr. p. 269).

Diepenveen, Cop in Herb. Dav.

1752. B. decolorans Fr. Op den grond in veenachtige heide- en zandstreken. (*B. granulosa α*. Schaer. Enum. p. 137; Rabenh. p. 93).

In Herb.: Zeist, Lac.

1753. B. flexuosa Fr. Aan oude palen, schuttingen, enz. (van eiken- en dennenhout). (Fr. Summ. veg. p. 112; *B. decolorans β*. Lich. ref. p. 268; *B. granulosa β*. Schaer. l. l.; *b*. Rabenh. l. l.).

In Herb.: Groningen, v. H.; schuttingen b. Zeeburg, Lac.; Rolde, v. d. B. Bovendien: (Helpen, Haren, Harendermolen, ter Apel, t. Drouwen en Bronniger, FL. B. S.).

1754. B. Lightfootii (*Lecid.*) Schaer. Aan eiken- en beukenstammen. (Enum. p. 138; *B. rivulosa b. corticola* Fr. p. 272; Rabenh. p. 92).

In Herb.: Utrecht, Lac. Bovendien: Haamstede, v. d. B. in Herb. pr.

1755. B. uliginosa Fr. Op van tijd tot tijd vochtige plaatsen in veen- en heidestreken, op vergane mossen, vermolmde boomtronken, enz. (Rabenh. p. 90).

In Herb.: de Bild, Lac.; Woeste Hoeve (Veluwe), Un. 1849; Smilde, v. d. B. Bovendien: Darthuizen, v. H. in Herb. v. d. B.; (Katwijk? Haren, Paterwolde, FL. B. S.) Variat:

β. fuliginea (*c.*) Fr. Aan boomstammen en op oud hout.

In Herb.: Aan iepen b. Amsterdam, Lac. Bovendien: aan oude hekken te Rolde, v. d. B. in Herb. pr.

γ. *coenosa* (*d.*) Fr. Hunnebedden b. Borger, v. H. in Herb. v. d. B.

1756. B. quernea Fr. Aan oude eiken- en beukenstammen. (Rabenh. p. 90).

In Herb.: Soestdijk, de Bild, Arnhem, Lac.; Soerensche bosch, Un. 1849.

LECIDEA Fr.

1757. L. canescens Ach. Aan verschillende boomen, oude schuttingen, palen, enz.; aan muren en steenen. *Niet zelden met vrucht.* (Rabenh. p. 89).

In Herb.: Amsterdam, Doorn., Lac.; Haarlem, Mb.; Utrecht, Lac.; Kampen, Bond.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Zwijndrecht, Lac. Bovendien: Groningen, v. H. in Herb. VZ.; Maastricht, Herb. Franq.; (Leijden, Vianen, Zwolle, FL. B. S.)

1758. L. vesicularis Ach. Op den grond in de duinen en in heidestreken. (Rabenh. p. 88).

In Herb.: Scheveningen, v. d. B.; Velzen en de Beverwijk, Lac. Bovendien: St. Pietersberg b. Maastricht, Herb. Franq.; (t. Haarlem en Zandvoort, Leijden, t. de Bild en Zeist, FL. B. S.).

1759. L. contigua Fr. Aan rotsen en steenblokken. (Rabenh. p. 85).

In Herb.: Zeeburgerdijk b. Amsterdam, Lac.; Hunnebedden b. Borger, v. d. B.

1760. L. nitidula Fr. Aan muren, steenblokken en gerolde steenen. (*L. crustulata* Schaer. Enum. p. 128; Rabenh. p. 84).

In Herb.: IJdijk t. Sloterdijk en Halfweg, heide b. Soestdijk, Lac. Bovendien: Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.

1761. L. atro-alba Ach. Aan rotsen, steenblokken en steenen. (Rabenh. p. 83; *L. fusco-atra* FL. B. S. p. 324 et *L. petraea* p. 326).

In Herb.: Hunnebedden bij Borger, v. d. B.; heide bij Zeist, Lac.; St. Anna b. Nijmegen, Abel. Bovendien: (Lochem, Zutphen, Helpen, FL. B. S. p. 327). Variat:

β. fusco-atra (*c.*) Rabenh. Zeeburgerdijk bij Amsterdam, Lac.

γ. dendritica (*d.*) Rabenh. In Herb.: Heide b. Beekhuizen, v. d. B.

L. fusco-atra Fr. (*L. fumosa* Schaer. p. 109; Rabenh. p. 82; FL. B. S. p. 326.)

Obs. Speciminibus indigenis non visis dubia nobis species; num forte ad *L. atro-albam β.* citanda fuerat?

1762. L. confluens Schaer. Aan rotsen en steenblokken. (Rabenh. p. 82).

In Herb.: Hunnebedden b. Borger, v. d. B.

1763. L. chalybea Borr. Op dakpannen.

Thallus e plumbeo-nigrescens, tartareus, contiguus vel tenuissime rimulosus. Apothecia extus intusque atra, minutissima, sessilia, disco plano, margine prominente, integro. (Engl. Bot. Suppl. I. t. 2687, fig. 2; Schaer. Enum. p. 117.)

In Herb.: Amsterdam, Lac.

1764. L. geographica Schaer. Aan rotsen en steenblokken. (Rabenh. p. 80; *L. atrovirens* v. G. Spicil. p. 53.)

In Herb.: Zeedijk bij Zeeburg, Lac.; Hunnebedden bij Borger, v. d. B. Bovendien: (Zeedijk b. Nijkerk, v. G. l. l.).

1765. L. premnea Ach. Aan de stammen van Fraxinus (Fr.), Populieren, Eiken (Rabenh.).

In Herb.: Walchersche duinkant (aan eiken), v. d. B. Bovendien: Naaldwijk, Herb. v. d. Tr.

Obs. *L. parasema β.* FL. B. S. p. 328 hic excludenda est:

speciminulum, quod manu auctoris inscriptum vidi in Herb. VZ. valde alienum est. Species distinctissima!

1766. L. parasema Fr. Aan verschillende boomen. (Rabenh. p. 79; FL. B. S. p. 326? vix! excl. saltem β. et γ.)

In Herb.: Maastricht, Franq. Variat:

β. *punctiformis* Schaer. (Enum. p. 129; *e.* Rabenh. p. 80). In Herb.: Amsterdam (op Pyrus, Tilia, Salix), Lac.; Smilde (op Pyrus), v. d. B. Bovendien: Slochteren (op Larix), v. H. in Herb. v. d. B.; 's Hage (op Betula), Herb. VZ.; Haarlem, Herb. Splitg.

Obs. Species, optime monente Friesio, rarescens in regionibus maritimis occidentalibus. In patria nostra e rarissimis videtur, ita ut ne unicum, praeter citatum, specimen certo hoc nomine insignire valeam omniaque debuerim referre ad sequentem, apud nos in quovis fere arboris cortice laevigato obviam: illuc specimina quoque, a cl. FL. B. S. auctore pro *L. parasema* determinata pertinere crediderim. Utramque speciem optime distinxerat Splitgerber in Herbario suo. Varietatem, quam, auctores laudatos secutus, proposui, non omni dubio carere, non est reticendum.

1767. L. enteroleuca Fr. Op de schors van onderscheidene boomen (Fraxinus, Populus, Salix, Quercus, Ulmus, Platanus, enz.). (Rabenh. p. 79; *L. parasema* et var. γ. FL. B. S. p. 326, fide spec.; *L. parasema* Enum. Zeel. III. p. 6.)

In Herb.: Utrecht, de Bild, Zwijndrecht, Lac.; Nijmegen, Abel.; Leijden, Overveen, Mb.; Kampen, Twello, Bond.; Loosduinen, Un. 1851; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Groningen, v. H., 's Hage, VZ. in Herb pr.; Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.; Diepenveen, Cop in Herb. Dav.

1768. L. punctata Flörke. Op de schors van sommige boomen, vooral dennen, mastboomen, Larix, enz. (Rabenh. p. 80; *L. dolosa* FL. B. S. p. 328, excl. Syn.)

In Herb.: Op Cypressus in den Hort. Bot. te Amsterdam, Lac.; aan Pinus b. Groesbeek, Un. 1847.

1769. L. albo-atra Schaer. Aan boomstammen, oud hout *a.*; *b.* aan muren, steenen, kalk, enz. (Rabenh. p. 79.) Occurrit:

a. corticola Fr. (*L. albo-atra* FL. B. S. p. 328.) In Herb.: Amsteldijk b. Amsterdam (aan Ulmus) Lac. Bovendien: (Vianen, Haren, Darthuizen, FL. B. S.)

b. saxicola (*c.*) Fr. (*d. epipolia* Rabenh. l. l.; *Lecid. contigua* Enum. Zeel. III. p. 6.) In Herb.: Muur van den Hoogen dijk langs de Maas, IJdijk t. Sloterdijk en Halfweg, oude muren te Amsterdam, Utrecht, enz. Lac.; Goes, v. d. B.

1770. L. sabuletorum Fr. Op den grond op mossen en plantenresten in zand- en heidestreken (*a*), aan boomstammen en op oud hout (*b*). (Rabenh. p. 78.) Occurrit:

a. terrestris. (*L. sabuletorum* FL. B. S. p. 330.) In Herb.: Duinen b. Overveen, v. H. Bovendien: Amersfoort, Herb. Splitg.; Zorgvliet, Herb. VZ.; Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.; (Utrecht, Helpen, FL. B. S.)

b. euphorea Flörke (*d.* Rabenh. l. l.; *L. albo-atra* Enum. Zeel. III. p. 7.) In Herb.: Kampen, Bond.; Goes, v. d. B.

1771. L. milliaria Fr. Aan steenen en oud hout. (Rabenh. p. 77.)

Heide te Rheede bij Arnhem, Herb. v. H.; Amsterdam, Achttienhoven (palen, schuttingen, enz.) Lac.

Trib. Umbilicarieae.

UMBILICARIA Hoffm.

1772. U. pustulata Hoffm. Aan rotsen en steenblokken. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 47).

In Herb.: St. Pietersberg b. Maastricht, Franq. Bovendien: (Oldenzaal, FL. B. S.)

Trib. Graphideae.

OPEGRAPHA Humb.

1773. O. varia Pers. Op de schors van allerlei boomen. (Rabenh. p. 21.) Occurrit:

a. pulicaris Fr. In Herb.: Amsterdam (aan Ulmus), Lac.; Apeldoorn (aan Betula), Un. 1849. Bovendien: Maastricht, Herb. Franq.; Groningen, v. H. in Herb. VZ.; Smilde, v. d. B.; Zeist (aan Fagus), Lac. in Herb. v. d. B.; (Utrecht, Vianen, FL. B. S.)

b. notha Fr. (*e.* Rabenh.). In Herb.: Utrecht, Zuilen (aan Salix), Amsterdam (aan Ulmus), Lac. Bovendien: Zuid-Beveland (aan Salix), v. d. B.; (Groningen, enz., FL. B. S.)

c. signata Fr. (*f.* Rabenh.). In Herb.: Uddelermeer (aan Fagus), Un. 1849; Zuilen, Utrecht, Lac.; Kampen, Bond. Bovendien: (Haarlem, Leiderdorp, Groningen, FL. B. S.)

d. diaphora Fr. In Herb.: Amsterdam (aan Salix), Lac.; Zuid-Beveland (aan Populus), v. d. B. Bovendien: Groningen, v. H. in Herb. VZ.; Utrecht, Lac. in Herb. v. d. B.

1774. O. saxatilis DC. Aan rotsen, muren, kalk, enz. (Rabenh. p. 21.)

In Herb.: Zeeburgerdijk bij Amsterdam, Kerk te Heerjansdam, Lac. Bovendien: Groote Kerk te Goes, v. d. B.; St. Pietersberg te Maastricht, Herb. Franq.

1775. O. atra Pers. Op de gladde schors van verschillende boomen (Salix, Populus, Fagus, enz.). (Rabenh. p. 19). Occurrit:

a. stenocarpa Fr. (*c.* Rabenh.). In Herb.: Amsterdam, Utrecht, Lac.; Beekhuizen, Zuid-Beveland, v. d. B.

b. abbreviata Fr. (*a. b. f.* Rabenh.). In Herb.: Amsterdam, Utrecht, Lac.; Kampen, Bond.; Zuid-Beveland, v. d. B.

c. macularis Fr. (B. Rabenh.)

* *epipasta* (*h.*) Rabenh. (*O. epipasta* FL. B. S. p. 334.) Amsterdam, v. H. in Herb. VZ. et v. d. B.; Utrecht, Lac. in Herb. v. d. B.

** *astroïdea* (*i. k.* Rabenh.). In Herb.: de Bild, Utrecht, Amsterdam, Lac.; Kampen, Bond.; Zuid-Beveland, v. d. B. Variat:

β. O. siderella Fr. (*O. herpetica d.* Rabenh. p. 19.) Maastricht, Herb. Franq.

1776. O. herpetica Ach. Op de schors van esschen, beuken, populieren, enz. (Rabenh. p. 19 excl. *d.* FL. B. S.? p. 334.)

In Herb.: Utrecht, Zeist, Lac. Bovendien: Zuid-Beveland? v. d. B., de Bild, Lac. in Herb. v. d. B.

Obs. Synonymon FL. B. S. dubium est non solum quia *ubique vulgaris* dicitur rarior haec species, sed etiam propter specimina quae vidi authentica, sine dubio ad alias formas referenda.

1777. O. scripta Ach. Op de schors van beuken, eiken, berken, enz. (*Graphis scripta* Rabenh. p. 18). Occurrit:

a. pulverulenta Fr. (*a.* et *c.* Rabenh.). In Herb.: Utrecht, Etten, Lac.; Ubbergen, Abel.; Soerensch bosch, Un. 1849; Smilde, Beekhuizen, v. d. B. Bovendien: Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.; Utrecht, v. H., Haagsche bosch, VZ. in Herb. pr.; Haarlem, Herb. Splitg.

b. recta Fr. (*b.* Rabenh.). In Herb.: Beekhuizen, v. d. B.

c. serpentina Fr. (*e.* Rabenh.). In Herb.: Beek, Un. 1847; Liesbosch b. Breda, Amsterdam, Lac. Bovendien: Utrecht, Lac. in Herb. v. d. B.

d. arthonioïdea (*h.*) Rabenh. (γ. FL. B. S.). (Driebergen, FL. B. S.).

1778. O. dendritica Ach. Op de schors van eiken en beuken. (*Graphis dendritica* Rabenh. p. 18).

In Herb.: Liesbosch b. Breda, Lac.

LECANACTIS Eschw.

1779. L. lyncea Fr. Op de schors vooral van oude eiken. (Rabenh. p. 17).

In Herb.: Haagsche bosch, de Haan, Lac.

1780. L. impolita Fr. Op de schors vooral van oude eikenboomen. (Rabenh. p. 18; *Parmelia impolita* * Fr. p. 183).

In Herb.: Uddelermeer, Un. 1849.

Obs. Lichen valde singularis, cujus historia licet multis controversiis dedit ansam, nondum est absoluta. Cf. v. Flotow in Bot. Ztg. 1845 p. 253. Indigenam indicasse scopo nostro nunc sufficit.

CONIANGIUM Fr.

C. vulgare Fr. Aan oud dennen- en eikenhout, schaars op de schors dier boomen. (*Coniocarpon vulgare* Rabenh. p. 75).

(Harendermolen, FL. B. S. p. 339). D. V.

CONIOCARPON Schaer.

1781. **C. cinnabarinum** DC. Aan verschillende boomstammen, (beuken, olmen, berken, eiken, enz.) (Rabenh. p. 75).

In Herb.: Liesbosch b. Breda, Lac.; Haagsche bosch, de Haan. Bovendien: Zuid-Beveland, Herb. v. d. B.; (Groningen, Valkenswaard, FL. B. S.).

Trib. Calicieae.

CONIOCYBE Ach.

1782. **C. furfuracea** Fr. Op den grond aan ontblootte boomwortels, aan rottend hout, in holle boomtronken, enz. (Rabenh. p. 75).

In Herb.: Meppel, Heijn.; Utrecht, Lac. Bovendien: Deventer, Herb. Top; (Paterwolde, Haren, FL. B. S.) Variat:

β. *sulfurella* Fr. (*c.* Rabenh.) In Herb.: Abcoude, Zuilen, Lac.; Goes; v. d. B. Bovendien: Achttienhoven, Lac. in Herb. v. d. B.; (Heikop b. Vianen, FL. B. S.).

CALICIUM Fr.

1783. **C. curtum** Turn. et Borr. Aan oud eiken- en dennen hout. (*C. nigrum* Rabenh. p. 74).

In Herb.: Groningen, v. H.; rasterwerk van het park te Soestdijk, Lac.

1784. **C. subtile** Fr. Aan oude schuttingen, palen, enz. (*Coniocybe nigricans?* FL. B. S. p. 340; *Calicium pusillum* Rabenh. p. 74).

In Herb.: Ondersch. pl. bij Amsterdam, Lac. Bovendien: Vianen? v. H. in Herb. v. d. B. (specimen valde mancum).

1785. C. populneum Brond. Op de schors van populieren.

Thallus albidus, leprosus, cohaerens, laevigatus, determinatus; apothecia minutissima, atra, epruinosa, (excipulo e clavato-conico lentiformi, praemagno, stipite brevi, firmiusculo). Cf. Schaer. Enum. p. 170; Duby. Bot. Gall. II. p. 638; FL. B. S. p. 342 in adnot.) Amersfoort, Herb. Splitg.

1786. C. trichiale Ach. Aan oud, vermolmd hout, op de schors van eiken en dennen. (Rabenh. p. 72 excl. *c.*)

In Herb.: Haagsche bosch, Lac.; Twello, Bond. Bovendien: Beekhuizen, Herb. v. d. B.

1787. C. hyperellum Wahl. Op de schors en het hout van oude eiken, dennen, enz. (*a.* Rabenh. p. 73).

In Herb.: Uddelermeer, Un. 1849.

1788. C. trachelinum Ach. Aan oud hout, vooral in holle tronken van wilgen, populieren, enz.; ook aan de schors en het hout van eiken. (Rabenh. p. 73; *C. trachelinum* et *C. hyperellum* fide specim. FL. B. S. p. 342).

In Herb.: Harderwijk, Jungh.; Utrecht, Zuilen, Soestdijk, Zwijndrecht, Lac.; Uddelermeer, Un. 1849; Goes, v. d. B.; Leijden, de Haan. Bovendien: Groningen, v. H. in Herb. VZ. en v. d. B.

1789. C. chrysocephalum Ach. Aan het hout en op de schors van eiken, berken, dennen, enz. (Rabenh. p. 72).

In Herb.: Groningen, v. H.

Obs. Specimen citatum ad *C. trachelinum* potius pertinere suspicor quidem, at vero certiori definitioni haud sufficit.

1790. C. phaeocephalum Turn. et Borr. Aan oud hout, op de schors van verschillende boomen. (Rabenh. p. 72; *C. subtile*, FL. B. S. p. 340; fide specim).

In Herb.: Zuilen, Utrecht, Lac.; Haren b. Groningen, v. H.; Goes, v. d. B.

1791. C. tympanellum Ach. Aan oud hout. (*Trachylia inquinans* Rabenh. p. 69).

In Herb.: Rasterwerk van 't park te Soestdijk (met *C. curtum*), Lac.

1792. C. turbinatum Pers. Op de korst en apothecien van *Pertusaria communis*. (*Trachylia sessilis* Rabenh. p. 69).

Uddelermeer, Un. 1849.

Ord. Angiocarpi.

Trib. Sphaerophoreae.

SPHAEROPHORON Pers.

1793. S. coralloïdes Pers. Op den grond, aan steenen, aan den voet van boomstammen, enz. in heidestreken. (Rabenh. p. 76).

In Herb.: St. Pietersberg bij Maastricht, Franq. Bovendien: Duinen op Zorgvliet b. 's Hage? Herb. VZ.; (Beekhuizen v. H. in FL. B. S.).

Trib. Endocarpeae.

ENDOCARPON Hedw.

1794. E. miniatum Ach. Aan rotsen en steenblokken, meest in bergachtige streken. (Rabenh. p. 29.)

In Herb.: St. Pietersberg b. Maastricht, Franq. L.

1795. E. pusillum Hedw. Op den grond, aan steenen, enz. (Rabenh. p. 29.)

In Herb.: St. Pietersberg b. Maastricht, Franq. L.

PERTUSARIA DC.

1796. P. communis DC. Op de schors van eiken en beuken; *β.* bovendien op esschen, iepen, wilgen, populieren, enz. (Rabenh. p. 15.)

In Herb.: Beek, Un. 1847; Beekhuizen, v. d. B.; Soerensch bosch, Un. 1849; Soestdijk, de Bild, Liesbosch b. Breda, Lac. Bovendien: Haamstede, Herb. v. d. B.; Haarlem, Herb. Splitg.; (Harderwijk, 't Loo, Arnhem, Nijmegen, Utrecht, Darthuizen, Vianen, Groningen, enz. FL. B. S.). Variat:

β. variolosa Schaer. (Enum. p. 229; *sorediata* Fr. p. 422.) Occurrit:

* *faginea* (*γ*.) FL. B. S. In Herb.: Haarlemmerhout, Mb.; Amsterdam, Utrecht, de Bild, Lac.; Harderwijk, Jungh.; Kampen, Bond.

** *globulifera* (*b.*) Fr. In Herb.: de Bild, Watergraafsmeer, Heerjansdam, Lac.; Kampen, Bond. Bovendien: Haagsche bosch, Herb. VZ.

*** *orbiculata* (*c.*) Fr. In Herb.: Haarlemmerhout, Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Leijden, Mb. in Herb. v. d. B.

**** *isidioïdea* Schaer. In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Utrecht, Lac. in Herb. v. d. B.

1797. P. leioplaca Schaer. Aan beuken, Sorbus, enz. (Enum. p. 230; *P. communis d.* Fr. p. 421; Rabenh. p. 16.)

In Herb.: Domburg, v. d. B. Variat:

β. variolosa Schaer. (*Thelotrema Variolarioïdes*

Ach. Syn. p. 117; *Pertus. Wulffenii b.* et *c.* Rabenh. p. 15.) In Herb.: Utrecht, Lac.; Uddelermeer en Soerensch bosch, Un. 1849.

1798. P. Wulffenii DC. Aan beukenstammen.

In Herb.: Beekhuizen? v. d. B.

Obs. Species, siquidem indigena, ex rarissimis! Cuncta, quae vidi, specimina ad *P. communem* pertinere visa sunt. Hinc in FL. B. S. p. 347 ubi plurima loca natalia memorantur, confusam cum *Thelotremate lepadino* suspicari ausus sum. Quantum caeterum vel in speciebus vulgatissimis dijudicandis dissentiant summi Lichenographi, ex hocce genere optime patet. *P. leioplacam* Cl. Fries statum e loco atypicum habet *P. communis,* dum eandem specie distinguit Schaererus, ejusdemque speciei status variolosus a Friesio memoratur sub *Parmelia impolita.* Nos ob hanc rationem seorsim proponimus, nimirum ut attentius in formas tam intricatas animadvertant socii.

SEGESTRELLA Fr. (*)

1799. S. vermicellifera Fr. Op de schors en vooral op het hout van wilgen, populieren, enz. (Summ. veget. p. 120; *Pyrenothea vermicellifera* Fr. Lich. ref. p. 452; Rabenh. p. 23; *P. leucocephala* FL. B. S. p. 350 saltem pr. p.)

In Herb.: Harderwijk, Jungh.; Osdorp b. Amsterdam, Haagsche bosch, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Groningen, v. H. in Herb. VZ.

Trib. Verrucarieae.

STIGMATIDIUM Meyer.

1800. S. crassum Dub. Aan beuken- en eikenstammen.

(*) = *Segestria* Fr. Lich. ref. p. 429. Cf. Emend. p. 460.

(*S. obscurum* Rabenh. p. 17; *Sagedia aggregata* Fr. p. 416; *Opegrapha crassa* Schaer. Enum. p. 159.)

In Herb.: Haagsche bosch, de Haan; Uddelermeer? Un. 1849.

SAGEDIA Fr.

1801. S. fuscella Fr. Aan steenen en muren, vooral op kalk. (Rabenh. p. 16; *Lecidea contigua* FL. B. S. p. 324 fide specim.)

In Herb.: Batterijen te Groningen, v. H.; Sassenheim, de Haan; muren aan het Funen te Amsterdam, aan de Maas te Rotterdam en Groote Lindt, stadsmuren te Utrecht, kerkmuren te Westbroek, Muiderberg, enz. Lac.; Goes, v. d. B.

1802. S. viridula Fr. Aan den voet van muren en aan steenen op vochtige plaatsen. (Rabenh. p. 16.)

In Herb.: Leijden, Dozy; Amstelveensche weg b. Amsterdam, Lac. Bovendien: St. Pietersberg b. Maastricht, Herb. Franq.

VERRUCARIA Pers.

* Saxatiles.

1803. V. epipolaea Ach. Aan steenen en muren. (Schaer. Enum. p. 218; Rabenh. p. 8; E. Bot. Suppl. t. 2647. f. 3; *V. argillacea?* Fr. Lich. ref. p. 434.)

In Herb.: Muur van den Hoogen dijk bij Rotterdam, Lac.

1804. V. muralis Ach. Aan steenen en vooral aan de kalk van muren. (Rabenh. p. 8; E. Bot. Suppl. t. 2647. f. 2; *V. epipolaea* Schaer. Lich. exs. 441; *Lecidea immersa?* FL. B. S. p. 322; Enum. Zeel. III. p. 6.)

In Herb.: Amsterdam, Utrecht, Lac.; Goes, v. d. B.; Grave, Abel. Bovendien: Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.

1805. V. rupestris Schrad. Aan kalk-rotsen en steenen, muren, enz. (Rabenh. p. 8.)

In Herb.: Amsterdam, Utrecht, Lac.; Goes, v. d. B. Bovendien: Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.; (Katwijk, Groningen, FL. B. S.)

1806. V. nigrescens Pers. Aan kalksteenen, muren, enz. (Rabenh. p. 9.)

In Herb.: Steenen aan den zeedijk b. Muiderberg, muren van het kruidmagazijn en aan het Funen te Amsterdam, Lac.

1807. V. margacea Wahl. Aan van tijd tot tijd ondergedoken of bespoelde steenen, rotsen, enz.

In Herb.: Haarlemmermeeroever b. Aalsmeer (aan *Schiefer*), Lac.

1808. V. umbrina Wahl. Als de vorige. (Rabenh. p. 10.)

In Herb.: Zeedijk bij Zeeburg en Muiderberg, Haarlemmermeer bij Sloten en Aalsmeer, Lac.

1809. V. maura Wahl. Aan rotsen en steenblokken langs de zeekust. (Rabenh. p. 10.)

In Herb.: Zeedijk bij Zeeburg en Muiden, Lac.

** Corticolae.

1810. V. pinguis Chev. Op de schors van beuken en andere gladstammige boomen. (Fr. Lich. ref. p. 443; *Pyrenula pinguis* Schaer. Enum. p. 213.)

Differt a proxime sequente: crusta oleoso-pingui, peritheciis tenuioribus, minoribus, ostiolo umbilicato-pertuso vel rimoso.

In Herb.: Haagsche bosch, VZ.

1811. V. nitida Schrad. Aan oude beukenstammen (Rabenh. p. 13.)

Utrecht, Herb. v. Hall.

1812. V. alba Schrad. Op de schors van verschillende boomen (Ulmus, Salix, Populus, Tilia, Betula, etc.) (Rabenh. p. 13.)

In Herb.: Kampen, Bond.; Utrecht, Zuilen, Amsterdam, Zwijndrecht, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Vianen, v. H. in Herb. VZ.; Haarlem, Herb. Splitg.; Zalk, Herb. Top; (Groningen, FL. B. S.)

1813. V. biformis Turn. Op de schors van olmen, wilgen, esschen en eiken. (Rabenh. p. 11; *V. alba β.* Enum. Zeel. III. p. 8; *V. niveo-atra* FL. B. S. p. 348 fide spec.)

In Herb.: Amsterdam, Utrecht, Leijden, Lac.; Kampen, Bond.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Vianen, v. H. in Herb. VZ.; Haarlem, Herb. Splitg.; (Groningen, Helpen, Haren, FL. B. S.)

1814. V. epidermidis Fr. Op de gladde schors van berken en abeelen. (Rabenh. p. 11.)

In Herb.: Leijden, de Haan; Zuid-Beveland, v. d. B.; Amsterdam, Utrecht, Lac. Bovendien: Haarlem, Herb. Splitg.; Utrecht, v. H. in Herb. v. d. B.

1815. V. punctiformis Pers. Op de gladde schors van berken en elzen. (Rabenh. p. 13.)

In Herb.: Meppel, Heyn.; Meerhuizen b. Amsterdam, Lac.; (Groningen, Vianen, Utrecht, enz. FL. B. S.)

Trib. Limborieae.

PYRENOTHEA Fr.

1816. P. leucocephala Fr. Aan oude eiken; ook aan beuken en dennen. (Rabenh. p. 23.)

In Herb.: Uddelermeer en Soerensch bosch, Un. 1849.

THROMBIUM Wallr.

1817. T. niveo-atrum Turn. Aan oud hout van wilgen.

Thallus tartareo-farinosus, candidus, rugulosus, tenuissime rimuloso-areolatus, effusus. Apothecia globosa vel difformia, minuta, innata, ostiolo pertuso, tandem considente, rugoso. Schaer. (Enum. p. 224; *Verrucaria* E. Bot. Suppl. t. 2637. f. 1; Enum. Zeel. IV. p. 115).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

1818. T. sticticum Schaer. Aan oud hout van wilgen, eiken, enz.

Thallus leprosus, albus, tenuis. Apothecia subglobosa, minuta, sessilia, ad basin a thallo subcoronata, ostiolo pertuso. Schaer. (Enum. p. 223 (excl. Syn. Fr.); *Verrucaria stictica* Flörke Dld. Lich. 168).

In Herb.: Amsterdam, Lac.; Goes, v. d. B.

* * *

Subclass. Byssaceae.

Ord. Collemaceae.

COLLEMA. Hoffm.

1819. C. pulposum Bernh. Op den grond op vochtige plaatsen, op mossen, enz. *Met vrucht.* (Rabenh. p. 53).

In Herb.: Batterijen b. Utrecht; Lac.; Leijden, D. Mb.; Duinen b. Haarlem, Splitg.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Groningen, v. H. in Herb. VZ.; Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.

1820. C. crispum Schaer. Op den grond aan voetpaden, afgestoken slootkanten, enz. *Met vrucht.* (Rabenh. p. 52; *C. pulposum β*? FL. B. S. p. 282).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

1821. C. tenax Sw. Op den grond en aan muren op vochtige plaatsen. *Met vrucht.* (Rabenh. p. 52).

In Herb.: Utrecht, muur van den Hoogen dijk te Rotterdam? Lac.; Goes? v. d. B.

1822. C. multifidum Schaer. Aan steenen, muren enz. *Met vrucht.* (Rabenh. p. 51; *C. melaenum* FL. B. S. p. 282; Enum. Zeel. IV. p. 115).

In Herb.: Leijden, Rijnsburg, de Haan; Utrecht, Haarlemmermeeroever bij Sloten, Lac.; Kampen, Bond. Bovendien: Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B. Variat:

β. marginale Schaer. (*d.* Rabenh.) In Herb.: Watervallen op Roozendaal bij Arnhem, Un. 1849.

1823. C. rupestre Schaer. Aan rotsen, steenblokken en muren. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 50). Occurrit:

a. *furvum* (β.) Schaer. (*b.* Rabenh.) In Herb.: Hunnebedden b. Gieten, v. d. B.

b. *fasciculare* (γ.) Schaer. (*c.* Rabenh.) In Herb.: muren b. Voorschoten, Mb.

1824. C. nigrescens Ach. Aan boomstammen (Salix, Populus, Ulmus, enz.) *Zonder vrucht.* (*C. vespertilio* Rabenh. p. 50).

In Herb.: Zalk, Harderwijk, Bond.; Utrecht, Heerjansdam, Lac.; Zwolle, v. H.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Deventer, Cop in Herb. Dav.; Leijden, Mb. in Herb. v. d. B.; Maastricht, Herb. Franq.

1825. C. cretaceum Schaer. Aan kalk van muren naar den zeekant. *Zonder vrucht.*

Thallus coriaceus, microphyllinus, lobatus, rufo-fuscus, udus, pulposo-gelatinosus, prasinus; lobis in orbem expansis, angustis, convexiusculis, incisis. Apothecia patellaeformia, centralia, sessilia, minuta. (Schaer. Enum. p. 259; E. Bot. t. 738 (*Lichen cretaceus*).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

LEPTOGIUM Fr.

1826. L. corniculatum Hoffm. Op leemachtigen zandgrond tusschen mossen, aan den voet van boomstammen, enz. *Zonder vrucht.* (Rabenh. p. 50).

In Herb.: Haren b. Groningen, v. Hall.

1827. L. atrocoeruleum Schaer. In de duinen en in zandige streken op den grond op mossen, enz. *Met vrucht b.* (Rabenh. p. 49). Occurrit:

a. *lacerum* (α.) Schaer. (*Collema lacerum* FL. B. S. p. 284 *Tremella Lichenoïdes* v. G. Spicil. p. 63).

In Herb.: Bloemendaal, Un. 1848; Splitg.;

B. Wils; Haarlem, v. Hall. Bovendien: Wassenaar, Mb. in Herb. v. d. B.; (Veluwe, v. G. l. l.; Delft, FL. B. S.).

b. tenuissimum (δ.) Schaer. (*e.* Rabenh.) In Herb.: Groot Berkheij b. Wassenaar, Mb.; Walchersche duinen, v. d. B. Bovendien: Batterijen b. Utrecht, Lac., Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.

1828. L. minutissimum Flörke. Aan vermolmd hout van wilgen. (Rabenh. p. 49).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

Subclass. Algae.

Trib. Heterocarpeae.

Subtrib. Choristocarpeae.

Ord. Platynoblasteae.

Fam. Plocamieae.

PLOCAMIUM Lam.[x]

1829. *__P. coccineum__ Lgb. Aan op het zeestrand uitgeworpen Algen. (Rabenh. p. 173; Harv. Phyc. t. 44.)
Scheveningen, Herb. Bisch.

Fam. Delesserieae.

HYPOGLOSSUM Kg.

1830. *__H. Woodwardi__ Kg. Parasitisch op aangespoelde Algen. (Rabenh. p. 174; *Delesseria Hypoglossum* Harv. Phyc. t. 2.)
Zandvoort, Herb. Buse; Scheveningen, Herb. VZ.

1831. ***H. alatum** Kg. Als de voorgaande. (Rabenh. l. l.; *Delesseria alata* Harv. Phyc. t. 244.)
Katwijk, Herb. de Vriese.

Ord. Coeloblasteae.

Fam. Champieae.

GASTROCLONIUM Kg.

1832. ***G. ovale** Kg. Aan het zeestrand uitgeworpen. (Rabenh. p. 154; *Chylocladia ovalis* Harv. Phyc. t. 118.)
In Herb.: Scheveningen, VZ. Bovendien: Zandvoort, Herb. Buse.

LOMENTARIA Lgb.

1833. ***L. Kaliformis** Gaill. Aan de zeekust aangespoeld. (Rabenh. p. 153; *Chylocladia Kaliformis* Harv. Phyc. t. 145.)
Zandvoort, Herb. Buse.

***L. articulata** Lgb. Als de voorgaande. (Rabenh. l. l.; *Gastrophycus articulatus* (?) FL. B. S. p. 390.)
(Friesche kust? Br.) n. v. i.

Fam. Chondrieae.

LAURENCIA Lam.x

1834. ***L. pinnatifida** Lam.x Aan de zeekust aangespoeld. (Rabenh. p. 155; Harv. Phyc. t. 55.)
In Herb.: Scheveningen, VZ. Bovendien: Zandvoort, Herb. Buse.

LOPHURA Kg.

1835. ****L. gracilis** Kg. Aangespoeld aan het zeestrand. (*Rhodomela subfusca* Rabenh. p. 169; FL. B. S. p. 388; Harv. Phyc. t. 244.)

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B. Bovendien: Texel, Hoffm. in Herb. Dav.; (Harlingen, Muld. in FL. B. S.)

Fam. Polysiphonieae.

BOSTRYCHIA Mont.

1836. B. Scorpioïdes Mont. Op slikken en schorren langs de kust tusschen *Salicornia*, *Halimus*, enz.

Subsetacea, 2—3 pollicaris plus minusve intricata, subdichotoma, ramis 3—4 pinnatis, pinnis pinnulisque patentibus apice circinatis, carpocloniis ovato-lanceolatis pedunculatis, cystocarpiis sessilibus. Kg. (Spec. p. 839; Harv. Phyc. t. 48; *Rhodomela Scorpioïdes* FL. B. S. p. 386)

In Herb.: Oosterschelde, enz. v. d. B. Bovendien: (Friesche kust, Br. in FL. B. S.)

POLYSIPHONIA Grev.

1837. ****P. elongata** Ag. Aan het zeestrand, veelal op andere Algen. (Rabenh. p. 164; Harv. Phyc. t. 292 et 293.)

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B.

P. violacea Ag. Aan de kust. (Rabenh. p. 162; FL. B. S. p. 394)

(Texel, Muld.) n. v. i.

1838. P. atrorubescens Grev. Op steenen, schelpen, enz. langs de zeekust. (Rabenh. p. 160; *Conf. atrorubescens* Dillw. t. 70.)

In Herb.: Oosterschelde, Zandkreek, v. d. B.

1839. P. variegata Ag. Aan steenen, palen, enz. alsmede aan *Zostera* in zilte binnenwateren. (Rabenh. p. 159.)

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

Obs. Optime speciem pulchram et habitatione submarina insignem descripsit et icone illustravit Harvey Phyc. Brit. tab. 155. In Europa litora Galliae, Hispaniae et Italiae habitat: in Angliae oris meridionalibus nuperius fuit inventa et quidem similibus ac apud nos locis. Cum speciminibus, in lagunis Venetiarum, ubi nulla hac Polysiphonia vulgatior, lectis a cl. Meneghini, specimina indigena omnibus notis conveniunt.

1840. P. stricta Grev. Aan de zeekust parasitisch op andere Algen. (Rabenh, p. 160; *Conf. stricta* Dillw. t. 40.)

In Herb.: Zandkreek, v. d. B. Bovendien: (Friesche kust, Br. FL. B. S. p. 394.)

1841. P. nigrescens Grev. Aan het zeestrand op steenen, enz., dikwijls aan oesterschelpen. (Rabenh. p. 167; Harv. Phyc. t. 277.)

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B. Bovendien: (Texel, Friesche kust, Katwijk, FL. B. S.)

1842. P. violascens Kg. Aan steenen, palen, schelpen en Fucoïdeën langs de zeekust.

Subpalmaris, basi ultra setacea, ramosissima, ramis rigidis, dichotomis, confertis patentibus, articulis inferioribus 20 — siphoneis diametro aequalibus, superioribus 10 — siphoneis parum longioribus, geniculis inferioribus tumidis, siphonibus supremis confluentibus, obscuris, obsoletis. Kg. Spec. p. 813.

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

1843. P. dichocephala Kg. Als de vorige, doch zeldzamer. (Rabenh. p. 167.)

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B.

1844. ***P. Agardhiana** Grev. Aan het zeestrand uitgeworpen. (Rabenh. p. 167; *P. atrorubescens* Harv. Phyc. t. 172.)

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B.

1845. P. fastigiata Grev. Op Fucoïdeën parasitisch, bij voorkeur op *Ozothallia vulgaris.* (Rabenh. p. 167; Harv. Phyc. t. 299.)

In Herb.: Scheveningen, VZ.; stranden van Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Texel, J. C. Broers in Herb. v. d. B.; (Terheide, Delfzijl, Koehool, FL. B. S.)

Subtrib. Paracarpeae.

Ord. Periblasteae.

Fam. Sphaerococceae.

RHODOPHYLLIS Kg.

1846. *R. bifida Kg. Aangespoeld aan het zeestrand. (Kg. Spec. p. 786; *Rhodymenia bifida* Harv. Phyc. t. 32).

Zandvoort, Herb. Buse.

SPHAEROCOCCUS Ag.

1847. S. confervoïdes Ag. Aan steenen en Fucoïdeën langs de zeekust. (Rabenh. p. 171; *Gigartina confervoïdes* FL. B. S. p. 384; *Gracilaria conf.* Harv. Phyc. t. 65).

In Herb.: Scheveningen, VZ.; Oosterschelde, v. d. B. Bovendien: Zandvoort, Herb. Buse; (Friesche kust, FL. B. S.)

***S. palmatus** Kg. Aangespoeld uit zee. (Rabenh. p. 172; *Halymenia palmata*, FL. B. S. p. 388).
(Zandvoort, Gort. sec. FL. B. S.) n. v.

Fam. Cystocloniceae.

CYSTOCLONIUM Kg.

1848. C. purpurascens Kg. Aan steenen, enz. aan het zeestrand. (Rabenh. p. 170; *Hypnea purpurascens* Harv. Phyc. t. 116).
In Herb.: Helder, J. C. BROERS.

Fam. Gigartineae.

CHONDRUS Lam.ˣ

1849. C. crispus Lam.ˣ Aan steenen, palen, enz. langs de zeekust. (Rabenh. p. 148; Harv. Phyc. t. 63; *C. polymorphus* FL. B. S. p. 384).
In Herb.: Helder. J. C. BROERS. Bovendien: Friesche kust, Mq. in Herb. VZ.

MASTOCARPUS Kg.

1850. M. mamillosus Kg. Als de vorige. (Rabenh. p. 152; *Gigartina mamillosa* Harv. Phyc. t. 199).
In Herb.: Helder, J. C. BROERS.

GRATELOUPIA Ag.

1851. *G. Filicina Ag. Aan het zeestrand uitgeworpen. (Rabenh. p. 151; Harv. Phyc. t. 100).
Zandvoort, Herb. Buse.

Fam. Halymenieae.

CATENELLA Grev.

1852. **C. Opuntia** Grev. Aan steenen langs de zeekust. (Rabenh. p. 150; Harv. Phyc. t. 88).

In Herb.: Mond der Oosterschelde, v. d. B. Bovendien: Westerschelde bij Vlissingen, v. d. Cop in Herb. VZ.

DUMONTIA Lam.x

* **D. filiformis** Grev. Aan het zeestrand. (Rabenh. p. 150; Harv. Phyc. t. 59; *Halymenia filiformis*, FL. B. S. p. 388).

(Scheveningen, Pallas ap. Gmelin l. l. p. 181; Friesche kust, FL. B. S.) n. v.

Ord. Epiblasteae.

Fam. Corallineae.

JANIA Lam.x

1853. * **J. rubens** Lam.x Parasitisch op aangespoelde Algen. (Rabenh. p. 130; Harv. Phyc. t. 252).

Scheveningen, Herb. Bisch.

CORALLINA Tourn.

1854. * **C. officinalis** L. Als de vorige. (Rabenh. p. 130; Ellis. Nat. Hist. Koraalgew. t. XXIV No. 2.)

Scheveningen, Herb. VZ.

1855. * **C. cypressina** Lam.x Als de beide vorigen.

Ramosissima, ramis bipinnatis, approximatis, subimbricatis, pinnis pinnulisque setaceis, subulatis, rigidis, rec-

tis. Kg. (Spec. p. 706; Esper Zoophyt. t. 7. f. 1. 2 sec. Kg.)
Scheveningen, Herb. Bisch.

Fam. Porphyreae.

HILDENBRANDTIA Nardo.

1856. *H. rosea Kg. Aan steenen en rotsblokken langs de kust. (Rabenh. p. 178; *H. rubra* Harv. Phyc. t. 250).
In Herb.: Amsterdam (zeeweringen langs het IJ). Lac.

PORPHYRA Ag.

1857. P. vulgaris Ag. Aan steenen en schelpen langs het zeestrand. (Rabenh. p. 135; Ag. Icon. Alg. Eur. t. 28; *Ulva purpurea* FL. B. S. p. 414).
In Herb.: Katwijk, Wils; Vlissingen, VZ.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Delfzijl, Mq. in Herb. VZ.

1858. P. laciniata Ag. Als de vorige, doch zeldzamer. (Ag. Icon. cit. t. 27; *P. umbilicalis* Rabenh. p. 135; *Ulva purp.* β? FL. B. S.)
In Herb. Zandkreek, v. d. B.; Katwijk, Splitg. Bovendien: (Helder, Amsterdam, Friesche kust; FL. B. S.)

Ord. Trichoblasteae.

Fam. Ceramieae.

CERAMIUM Kg.

1859. C. rubrum Ag. Aan de zeekust aan steenen, palen, schelpen en Fuci. (Rabenh. p. 144; Harv. Phyc. t. 181).
In Herb.: Scheveningen, VZ.; Oosterschelde, v. d. B. Bovendien: Vlissingen, v. d. Cop in Herb. VZ.; Zandvoort, Buse in Herb. v. d. B.

HORMOCERAS Kg.

1860. * **H. diaphanum** Kg. Als de vorige, meest parasitisch op grootere Algen. (Kg. Spec. p. 675; *Ceramium diaphanum* Harv. Phyc. tab. 193; FL. B. S? p. 398.)

Scheveningen, Herb. VZ. Bovendien: (Friesche kust? FL. B. S.)

GONGROCERAS Kg.

1861. **G. Deslongchampii** Kg. Als de beide vorigen. (*Ceramium Deslongchampii* Rabenh. p. 143; Harv. Phyc. t. 219; *Hormoceras diaphanum* Enum. Zeel. IV. p. 102, non Kg.)

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B.

Fam. Callithamnieae.

PTILOTA Ag.

* **P. plumosa** Ag. Aangespoeld aan het zeestrand. (Rabenh. p. 144.)

(Friesche kust, FL. B., S.) n. v.

GRIFFITHSIA Ag.

* **G. corallina** Ag. Als de vorige.

(Friesche kust, Gort. sec FL. B. S.) n. v.

PHLEBOTHAMNION Kg.

1862. * **P. spinescens** Kg. Op Fucus vesiculosus.

Bipollicare, trichomate primario setaceo, ramis alternis plumosis, longitudinaliter obsessis ramellis fructiferis capillaribus, rigidulis, dichotome corymbosis, apice acute spinescentibus, articulis diametro 2—3 plo longioribus. Kg. Spec. p. 658.

Scheveningen, Herb. Bisch. et VZ.

1863. * **P. tetragonum** Kg. Parasitisch aan zee-wieren. (*Callithamnion* Rabenh. p. 140; Harv. Phyc. t. 136.)

In Herb.: Zandvoort, Buse; Scheveningen, VZ.

* **P. roseum** Kg. Als de vorige. (*Callithamnion* Rabenh. p. 140; FL. B. S. p. 400.)

(Hollandsche en Friesche kust aan *Ozothallia*, FL. B. S.) n. v.

1864. * **P. tetricum** Kg. Als de vorigen. (*Callithamnion* Rabenh. p. 140; Harv. Phyc. t. 188.)

In Herb.: Scheveningen, Bisch.

CALLITHAMNION (Lgb.) Kg.

1865. **C. Daviesii** Lgb. Aan zeewieren langs de zeekust. (Rabenh. p. 140; Lgb. Hydrophyt. t. 41 B. f. 1—3; Harv. Phyc. t. 314.)

Scheveningen (aan *Himanthalia*), Herb. VZ.

1866. **C. thuyodes** Ag. Aan zeewieren. (Rabenh. p. 139; *C. thuyoideum* Harv. Phyc. t. 269.)

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B. Bovendien: Scheveningen, Herb. VZ.

1867. **C. Rothii** Lgb. Aan steenen langs de zeekust. (Rabenh. p. 139; Harv. Phyc. t. 120.)

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B.

1868. **C. clavatum** Ag. Aan schelpen, zeewieren, enz. langs de zeekust.

Trichomatibus setaceis, subdichotomis, ramis sursum incrassatis, articulis diametro triplo, supremis quadruplo longioribus. Kg. Spec. p. 641.

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

1869. **C. Borreri** Ag. Aan de zeekust. (Kg. Spec. p. 643; Harv. Phyc. t. 159; *C. seminudum* Rabenh. p. 139.)

Scheveningen, Herb. VZ.

Trib. Isocarpeae.

Subtrib. Malacophyceae.

Ord. Angiospermeae.

Fam. Sargasseae.

SARGASSUM Ag.

* **S. bacciferum** Ag. Aangespoeld aan de kust. (Rabenh. p. 193; Harv. Phyc. t. 109; *S. Columbi* Mq. in FL. B. S. p. 360.)

Scheveningen, Herb. VZ.

Fam. Cystosireae.

HALIDRYS Lgb.

1870. H. siliquosa Lgb. Aan steenen, enz., doch meestal uitgeworpen aan het zeestrand. (Rabenh. p. 191; Harv. Phyc. t. 66; *Cystoseira* FL. B. S. p. 362.)

In Herb.: Katwijk, Mb.; Walcheren, v. d. B. Bovendien: Scheveningen, Herb. VZ.; (kust van Groningen en Friesland, FL. B. S.)

CYSTOSIRA Ag.

C. discors Ag.

(Friesland, Gort. sec. FL. B. S.)

PHYLLACANTHA Kg.

1871. * **P. fibrosa** Kg. Aangespoeld aan het zeestrand. (*Cystoseira* Rabenh. p. 192; Harv. Phyc. t. 133; FL. B. S. p. 364.)

In Herb.: Wijk aan Zee, Buse. Bovendien: Domburg, v. d. B. in Herb. pr.; Scheveningen, Herb. VZ.

HALERICA Kg.

H. Ericoïdes Kg. (Zeestranden, Gort. sec. FL. B. S. (*Cystoseira*) p. 364.)

Fam. Fuceae.

OZOTHALLIA Dcne.

1872. O. vulgaris Dcne. Aan steenen, palen, enz., langs het zeestrand. (*O. nodosa* Rabenh. p. 190; *Cystoseira nodosa* FL. B. S. p. 362; *Fucus nodosus* Harv. Phyc. t. 158.)

In Herb.: Scheveningen, VZ.; Katwijk, Splitg., Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: (Groningsche en Friesche kust, FL. B. S.)

FUCUS L.

1873. F. vesiculosus L. Aan steenen en palen der zeeweringen. (Rabenh. p. 189; Harv. Phyc. t. 204.)

In Herb.: van verschillende plaatsen aan de Noordzee, ook in de Zuiderzee.

Obs. Species omnium maxime vulgaris adeoque polymorpha, ut singulas formas enumerare parum conducere videatur. Reliquis constantior est forma *linearis* Ag. vesicularum et fructus defectu et fronde anguste lineari aequilato, quae in ostio Scaldis, conchis lapillisque adnata, frequenter occurrit.

1874. F. Ceranoïdes L. Als de vorige; zeer zeldzaam. (Rabenh. p. 190; Harv. Phyc. t. 271.)

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B. Bovendien: Zandvoort, Herb. Splitg.; (Friesche kust, Wieringen, Ameland, FL. B. S.)

1875. F. serratus L. Met *F. vesiculosus.* (Rabenh. p. 190; Harv. Phyc. t. 47.)

In Herb.: Scheveningen, VZ; Zuid-Beveland, v. d. B.

Bovendien: (Katwijk, Gort.; Helder, Texel, FL. B. S.)

1876. F. canaliculatus L. Met de overige Fuci, doch zeldzamer. (Rabenh. p. 190; Harv. Phyc. t. 229.)

In Herb.; Zuid-Beveland (Zandkreek en Oosterschelde), v. d. B.; strand v. Holland (aangespoeld) v. d. Tr. Bovendien: Schouwen, v. d. B. in Herb. pr.

HIMANTHALIA Lgb.

1877. * **H. lorea** Lgb. Aangespoeld aan de zeekust. (Rabenh. p. 190; Harv. Phyc. t. 78; *Fucus loreus* FL. B. S. p. 376.)

In Herb.: Wijk aan Zee, Buse; Walcheren, v. d. B. Bovendien: Scheveningen, Herb. VZ.; Zandvoort, Herb. Splitg.; Zandkreek v. d. B. (Helder, v. G.; Delfzijl, Harlingen, Ameland, enz. FL. B. S.)

Ord. Gymnospermeae.

Subord. Pycnospermeae.

Fam. Laminarieae.

HAFGYGIA Kg.

1878. * **H. digitata** Kg. Aan het strand uitgeworpen. (*Laminaria* Rabenh. p. 187; FL. B. S. p. 380; Harv. Phyc. t. 223.)

In Herb.: Katwijk, J. C. Broers. Bovendien: (Roptazijl, Meese sec. vG. p. 64.)

LAMINARIA Lam.ˣ

1879. L. Saccharina Lam.ˣ Aan steenen, enz. der zeeweringen langs de kust. (Rabenh. p. 187; Harv. Phyc. t. 289.)

In Herb.: Helder en Nieuwediep, J. C. Broers. Bovendien: Scheveningen, Herb. VZ.; Texel, Hoffm. in Herb. Dav.

1880. L. Phyllitis Lam.x Met de vorige. (Rabenh. p. 187; Harv. Phyc. t. 192; *L. saccharina γ* FL. B. S.)
In Herb.: Helder, J. C. Broers.

Fam. Sporochneae.

DESMARESTIA Lam.x

* **D. aculeata** Lam.x Aan de zeekust aangespoeld. (Rabenh. p. 186.)
(Scheveningen, Verm. in FL. B. S.) n. v.

Fam. Dictyoteae.

ZONARIA Ag.

* **Z. Pavonia** Ag. Aangespoeld. (*Padina Pavonia* Rabenh. p. 181.)
(Scheveningen, Gort. sec. FL. B. S.) n. v.

DICTYOTA Lam.x

* **D. dichotoma** Lam.x Aangespoeld. (Rabenh. p. 182; *Zonaria dichotoma* FL. B. S. p. 380.)
(Friesche kust, Br. in FL. B. S.) n. v.

Fam. Encoelieae.

STRIARIA Grev.

1881. S. attenuata Grev. Aan het zeestrand en in ziltc binnenwateren. (Rabenh. p. 183; Harv. Phyc. t. 25.)

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Bovendien: Zandkreek, Oosterschelde, enz. v. d. B. in Herb. pr.

Fam. Chordeae.

CHORDA Stackh.

1882. C. Filum Lam.x Aan steenen en schelpen langs de kust; β. in zilte binnenwateren. (Rabenh. p. 184; Harv. Phyc. t. 107; *Scytosiphon filum* FL. B. S. p. 366.)

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B. Bovendien: Scheveningen, Herb. VZ.; (Wieringen, Gort.; Katwijk, Friesche kust, FL. B. S.) Variat:

β. *fistulosa* (δ.) Kg. In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Bovendien: (Koehool, Br. in FL. B. S.)

Subord. Cryptospermeae.

Fam. Mesogloeaceae.

CHORDARIA Ag.

1883. C. flagelliformis Ag. Aan oesterschelpen; meest aangespoeld. (Rabenh. p. 180; Harv. Phyc. t. 111.)

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B. Bovendien: (Koehool, Br. in FL. B. S.)

PHYCOPHILA Kg.

1884. P. ferruginea Kg. Aan Fuceën langs de kust. (*Elachista ferruginea* Rabenh. p. 178; *E. fucicola* Harv. Phyc. t. 240; *Conferva* FL. B. S. p. 446.)

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B. Bovendien: Scheveningen, Herb. VZ. et Bisch.; (Warffum, FL. B. S.)

1885. P. flaccida Kg. Als de vorige, doch veel menigvuldiger. (*Elachista* Rabenh. p. 178; Harv. Phyc. t. 260; *Conferva* FL. B. S. p. 448.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: (Groningsche en Friesche kust, FL. B. S.)

1886. P. vulpina Kg. Als de vorigen.

Rufo-ferruginea; trichom. corticalibus elongatis gracilibus, $\frac{1}{100}-\frac{1}{90}'''$ crassis, paranematibus 3''' longis, $\frac{1}{60}-\frac{1}{45}'''$ crassis, articulis diametro aequalibus. Kg. Spec. p. 542.

In Herb.: Scheveningen, V Z.

ELACHISTA Duby.

1887. E. scutulata Duby. Aan de riemvormige vruchtdragers van *Himanthalia*. (Harv. Phyc. t. 323.)

Scheveningen, Herb. Bisch.

Fam. Batrachospermeae.

BATRACHOSPERMUM Roth.

1888. B. moniliforme Roth. In helder stroomend water aan steenen, enz. (Rabenh. p. 95; Dillw. t. 32.)

In Herb.: Maastricht, Franq. Bovendien: (Essenburg bij Harderwijk, v. G. p. 64.)

Fam. Chaetophoreae.

CHAETOPHORA Schrank.

1889. C. atra Kg. In zoetwater aan ondergedoken voorwerpen. (Rabenh. p. 94.)

Leyden (aan een slakkenhuis), Mb. Oudem. in Herb. v. d. B.

1890. C. pisiformis Ag. In zoetwater aan palen, planken, waterplanten, enz. (Rabenh. p. 94; Berk. Glean. t. I. f. 1.)

In Herb.: Beek in 't bosch van Wolfheze, Un. 1847; Goes, v. d. B. Bovendien: Naaldwijk, v. d. Tr. in Herb.: v. d. B.

Obs. In FL. B. S. species haec cum *C. elegante* est confusa.

1891. C. monilifera Kg. Aan zoetwaterplanten en Conferveën. Tab. IV. f. 1.

Phycomate globoso, parvulo (diam. 1‴) viridi-fuscescente, trichomatibus radiantibus, primariis laxis, maxime hyalinis, $\frac{1}{200}$—$\frac{1}{90}$‴ crassis, articulis cylindricis, diametro 3—5plo longioribus, ramulis terminalibus moniliformibus fasciculatis, coloratis, ramosis, $\frac{1}{240}$‴ crassis, articulis ovato-globosis, solidis, hyalino-marginatis, nucleo homogeneo pallide aerugineo vel fuscescente. Kg. Spec. p. 896.

In Herb.: Goes, v. d. B.

1892. C. elegans Ag. Aan waterplanten, gras- en riethalmen, enz. in zoetwater. (Rabenh. p. 93; FL. B. S. p. 466, excl. Syn.; Grev. Scot. crypt. Fl. t. 150.)

In Herb.: Goes, v. d. B. Bovendien: Haarlem, Herb. Splitg.; (Groningen? FL. B. S.)

1893. C. Endiviaefolia Ag. Aan ondergedoken voorwerpen en waterplanten in zoet (en brak?) water. (Rabenh. p. 94; Lgb. Hydrophyt. t. 75.)

In Herb.: Thomaswaard b. Werkendam, Lac. Bovendien: Paterwolde, Miq. in Herb. VZ.; (Ootmarsum, FL. B. S.)

Fam. Lemanieae.

LEMANIA Bory.

1894. L. fluviatilis Ag. In helder, vlietend water van beken en rivieren aan palen, steenen, enz. (Rabenh.

p. 175; *Polysperma fluviatilis* Vauch. Conf. t. 1. f. 3; t. 10. f. 1—3.)

In Herb.: Maastricht, Franq. L.

Subord. Eremospermeae.

* Coeloblasteae.

Fam. Chareae.

HARA Ag.

1895. C. aspera W. In slooten, moerassen, vijvers, enz. (in heide- en veenstreken). (Rabenh. p. 199; Wallr. Ann. Bot. t. VI. f. 3; Grev. Scot. crypt. Fl. t. 339).

In Herb.: Achttienhoven, Lac. Bovendien: Jutphaas, Vinkeveen, Lac., Nieuwland achter 's Gravesande, v. d. Tr. in Herb. v. d. B.; Heusdenhout, Un. 1852.

1896. C. fragilis Desv. Als de vorige. (Rabenh. p. 199; *C. pulchella* Wallr. l.l. t. II; E. Bot. suppl. III. t. 2824).

In Herb.: Halfweg Haarlem en Leijden, Mb.; Dordt, Hov.; Osdorp b. Amsterdam, Maartensdijk, Lac.; Goes, v. d. B. Bovendien: Rozewater b. Velsen, Buse in Herb. v. d. B.; (t. Bentheim en Brekelenkamp, Mq. in FL. B. S.). Variat:

β. capillacea Mq. (St. Jacobs-parochie (Friesl.). v. H. l. l.).

1897. C. polysperma Kg. In slooten, enz. (brak water).

Dioica? caule glabro leviter striato, vix torto, debili, ramis verticillorum 8, ecorticatis, gracilibus, breviter articulatis, spermatiis ovatis numerosis, genicula omnia usque ad ultimum occupantibus, bracteis quaternis subaequilongis spermatio longioribus. Kg. Spec. p. 523.

In Herb.: Utrecht, Sloten (in slooten bij het Haarl. meer), Lac.

1898. C. vulgaris Wallr. In (brakke en zoetwater) slooten en moerassen. (*C. foetida* Rabenh. p. 197).

In Herb.: Haarlemmerhout, Splitg.; Utrecht, Lac.; Wassenaar, Oegstgeest, Stekh.; Dordt, Hov.; Rotterdam, Oudem.; 's Bosch, Hov.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Utrecht, Bergsma in Herb. VZ.; (Leksmond, v. H. in FL. B. S.). Variat:

β. longibracteata Kg. (c. Rabenh. l. l.) In Herb.: Kampen, Bond.

γ. crassicaulis (*ε*) Kg. (g. Rabenh. l. l.) In Herb.: Leijden, Oudem. Bovendien: Loosduinen b. 's Hage, Herb. VZ.

1899. C. stricta Kg. Als de vorigen.

Monoica: rigida, erecta, caule crassiusculo aculeato, valde striato, aculeis sparsis distantibus adpressis, ad basin verticillorum involucrum duplex formantibus, ramis verticillorum patentibus 8, bracteis unilateralibus quaternis, spermatio ovato pluries longioribus. Kg. Spec. p. 524.

Muijderberg, Lac. in Herb. v. d. B.

1900. C. aculeolata Kg. Als de vorigen. (*C. hispida* c. Rabenh. p. 198; *β.* FL. B. S. p. 430).

Waalsdorp, Herb. VZ. Bovendien: (St. Jacobs parochie, v. H. in FL. B. S.)

1901. C. hispida L. In stilstaand zoet- en brakwater. (Rabenh. p. 198; Wallr. Ann. Bot. t. IV).

In Herb.: Muijderberg, Sloten, Lac.; Hulst, v. d. B. Bovendien: Leijden, Mb., Duiveland, D. in Herb. v. d. B.; Loosduinen, Herb. VZ.; Texel, Hoffm. in Herb. Dav.; (Haarlem, v. H. in FL. B. S.)

1902. C. crinita Wallr. In zilte en brakke slooten, moerassen, enz. (Rabenh. p. 199; Wallr. Ann. Bot. t. III).

In Herb.: Sloten, Lac.

NITELLA Ag.

1903. **N. translucens** Ag. In stilstaand water.

Elongata, crassa, verticillis ramorum 6, ramis verticillorum inferiorum simplicibus continuis, superioribus articulatim 2—3 furcatis, verticillis fructiferis minimis dense conglomeratis, tricuspidatis; spermatiis minutis oblongis sessilibus ternis, striis 7 lateralibus notatis. Kg. (Spec. p. 513; Coss. et Germ. Fl. de Paris. Tab. 40 B.)

In Herb.: In uitgegraven putten t. het Fort Isabel en de Vughtsche heide b. 's Bosch, Hov.

1904. **N. flexilis** Ag. In vijvers, slooten, enz. (in heidestreken). (Rabenh. p. 195; *N. Brongniartiana* Coss. et Germ. l. l. t. 40 C.)

In Herb.: Muizerik b. Vught? Hov.; Maastricht, Franq.; Bovendien: (Friesland, v. H. in FL. B. S.)

1905. **N. syncarpa** Kg. Als de vorige. (Rabenh. p. 195; Rchb. Icon. Crit. VIII. 797; Coss. et Germ. l. l. t. 39).

In Herb.: Gelderland (ubi?), Lac.; Utrecht, v. d. Tr. Bovendien: Utrecht, Bergsma in Herb. VZ.

1906. **N. exilis** A. Br. Als de vorigen. (*N. gracilis* Rabenh. p. 194; *N. mucronata* FL. B. S. (nec alior.) fide spec. p. 428; Coss. et Germ. l. l. t. 40 D.)

In Herb.: Uddelermeer, Un. 1849; Vinkeveen, Lac. Bovendien: Meer en Bosch bij Heemstede, v. d. Tr. in Herb. v. d. B.

Obs. Specimina primo loco memorata antea minus recte ad *N. flexilem* retuli (cf. 2de Algol. Bijdr. p. 24), cujus habitum mentiuntur; pertinent autem ad *N. exilem* var. d. *elongatam* Rabenh. l. l.

1907. N. fasciculata A. Br. Als de vorigen. (*N. nidifica* b. *polysperma* Rabenh. p. 196; *N. mucronata* *β. nidifica?* Mq. in FL. B. S. p. 428.)

Mediocris (pedalis, $\frac{1}{2}'''$ crassa), ramis verticillorum articulatis, ad genicula inferiora ramulifera, ramulis infimis furcatis elongatis, multiarticulatis, apice subtiliter apiculatis, verticillis fructiferis dense aggregatis, spermatiis in axillis verticillorum et geniculis ramorum inferioribus dense conglomeratis, perispermio pellucido, a latere 13 — striato. Kg. Spec. p. 517.

In Herb.: Vleuten, Gev. Deijn. Bovendien: (Groningen? v. H. in FL. B. S.)

1908. N. prolifera Kg. (Phyc. Germ.) Als de vorigen. (Rabenh. p. 196; *N. fasciculata β. robustior* Kg. Spec. p. 517).

In Herb.: t. Dordt en Willemsdorp, Alph. en Hov.

Fam. Vaucherieae.

BRYOPSIS Lam.ˣ

1909. *B. plumosa Grev. Aan het zeestrand aangespoeld. (Rabenh. p. 126; Harv. Phyc. t. 3.) Variat:

β. hypnoïdes Kg. (b. *arbuscula* Rabenh. l. l.; Enum. Zeel. IV. p. 99; *B. Hypnoïdes* Harv. Phyc. t. 119).

In Herb.: *α.* en *β.* Zandkreek, v. d. B.

VAUCHERIA Dc.

1910. V. dichotoma Lgb. In zoete en brakke slooten, vijvers, enz. (Rabenh. p. 124; Lgb. Hydr. t. 19. 1 C.)

In Herb.: Kampen, Top.; Haarlemmermeer b. Sloten, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien:

Rotterdam, Oudem. in Herb. v. d. B.; (Leijden, Amsterdam, enz. FL. B. S.)

1911. V. Dillwynii Ag. Op vochtigen grond, aan slootkanten, enz. (Rabenh. p. 125; Lgb. Hydr. t. 21. C.)

In Herb.: Goes, v. d. B. Bovendien: Leijden, Rotterdam, Oudem. in Herb. v. d. B.; (Groningen, FL. B. S.)

1912. V. terrestris Ag. Op vochtigen grond in tuinen, enz., veel in oranjeriën, op bloempotten, enz. (Rabenh. p. 125; Lgb. Hydr. t. 21 A.)

In Herb.: Goes, v. d. B. Bovendien: Rotterdam, Oudem. in Herb. v. d. B.

1913. V. caespitosa Ag. In slooten, vijvers, enz. (Rabenh. p. 126; Lgb. t. 23 B.)

In Herb.: Goes, v. d. B.

1914. V. hamata Lgb. Als de voorgaande. (Rabenh. p. 125; Lgb. t. 20 C.)

In Herb.: Leijden, Mb.; Goes, v. d. B.

1915. V. racemosa Lgb. In stilstaand water, ook op vochtigen grond. (*V. geminata* c. *racemosa* Rabenh. p. 126.)

(Hortus te Franeker, Muld. in FL. B. S.) n. v. i.

1916. V. clavata Ag. In ondiepe slooten, aan den kant van moerassen, enz. (Rabenh. p. 125; Lgb. t. 21 D.)

In Herb.: Goes, v. d. B. Bovendien: Rotterdam, Oudem. in Herb.: v. d. B.

BOTRYDIUM Wallr.

1917. B. argillaceum Wallr. Op vochtigen zandgrond in tuinen, aan afgestoken slootkanten, enz. (*B. granulatum* Rabenh. p. 124; Grev. Alg. Britann. t. 19; *Hydrogastrum granulatum* FL. B. S. p. 420.)

In Herb.: Goes, v. d. B. Bovendien: (Groningen, Sapmeer, Hogezand, Utrecht, Valkenswaard, Amsterdam, Rotterdam, FL. B. S.)

* * Dermatoblasteae.

Fam. Diplostromieac.

PHYCOLAPATHUM Kg.

1918. * **P. Plantagineum** Kg. Aangespoeld. (*Punctaria Plantaginea* Rabenh. p. 183; Grev. Alg. Brit. t. 9; *Zonaria* FL. B. S. p. 380.)

In Herb.: Scheveningen, VZ. Bovendien: (Friesche kust, Br. in FL. B. S.)

Fam. Enteromorpheae.

ENTEROMORPHA Lk.

1919. E. intestinalis Lk. In zoet, zoo wel als in brak en zilt water, en aan de zeekust. (*Solenia intestinalis* FL. B. S. p. 406.)

In Herb.: Leijden, Mb.; Kampen, Top; Goes, v. d. B. Bovendien: Groningen, Mq. in Herb. VZ. Variat:

β. *crispa* Kg. In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Scheveningen, Herb. VZ.

γ. *Cornucopiae* (ζ) Kg. In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

δ. *mesenteriformis* (ε) Kg. In Herb.: Amsterdam, Lac.

1920. E. clathrata Grev. Aan de zeekust en in zilte binnenwateren. (Rabenh. p. 132; *Solenia clathrata* Ag. Icon. alg. Europ. t. 17.)

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Bovendien: Zandkreek, Herb. v. d. B.

1921. *E. ramulosa Hook. Aan de zeekust. (Harv. Phyc. t. 245; *E. clathrata β. ramulosa* Rabenh. p. 133.)

Scheveningen, v. d. Cop in Herb. VZ.

1922. E. paradoxa Kg. In zilte binnenwateren, ook aan de zeekust. (Rabenh. p. 133; *E. erecta* Harv. Phyc. t. 43.)

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

1923. E. corniculata Kg. Als de vorige. Tab. IV. f. 2.

Pallida, confervacea, ramosa, ramis remotis elongatis, longitudinaliter obsessis ramellis spiniformibus, abbreviatis, patentibus; cellulis diam. $\frac{1}{200}$—$\frac{1}{180}'''$. Crassities $\frac{1}{40}$—$\frac{1}{30}'''$, ramorum $\frac{1}{90}$—$\frac{1}{60}'''$, spinarum $\frac{1}{150}$—$\frac{1}{120}'''$. Kg. Spec. p. 480.

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Bovendien: Oosterschelde, Zandkreek, Herb. v. d. B.

1924. E. compressa Grev. Aan de zeekust en in zilte en brakke binnenwateren. (Rabenh. p. 132; *Solenia compressa* excl. var. *β.* FL. B. S. p. 408.)

In Herb.: Scheveningen, VZ.; Leijden, Haarlem, Mb.; Goes, v. d. B. Variat:

β. trichodes (ζ) Kg. In Herb.: Oosterschelde, v. d. B.

1925. E. complanata Kg. Als en met de vorige. (Rabenh. p. 132.)

In Herb.: Scheveningen, VZ.; Zuid-Beveland, v. d. B. Variat:

β. crispa Kg. Oosterschelde, Herb. v. d. B.

γ. Confervacea (δ) Kg. Capillaris, linearis, subramosa, parva, circinata: cellul. diam. $\frac{1}{350}$—$\frac{1}{400}'''$. Kg. Spec. p. 480 (*Schizogonium calophyllum* Enum. Zeel. IV. p. 94.). Oosterschelde (aan *Fucus vesiculosus*), Herb. v. d. B.

δ. ramulosa (ε) Kg. In Herb.: Oosterschelde, v. d. B.

ε. *ramellosa* (ζ) Kg. Capillaris, intricata, subsimplex, $\frac{1}{90}-\frac{1}{70}'''$ lata, inferne ad marginem spinuloso-ramellifera, ramellis confervaceis brevibus divaricatis. Kg. l. l. In Herb.: Brakke slooten bij Goes, v. d. B.

1926. E. Juergensii Kg. Aan de zeekust.

Filiformis, capillaris (plerumque $\frac{1}{60}'''$) simplex, tubulosa, laxe intricata, cellulis oblongis rectangularibus, substantia gonimica contracta, pallide viridi-fuscescente; cellul. diam. $\frac{1}{350}-\frac{1}{240}'''$. Kg. (Spec. p. 481; *Conf. fuscobrunnea* Jürg. Alg. I. N. 5).

In Herb.: Zandkreek (met *E. compressa*), v. d. B.

Obs. Semel pauca specimina *E. fulvescentis* (Kg. Spec. p. 481; Rabenh. p. 133) legi, inter alias Algas implexa, quam vero nunc inter indigenas repetere non licet, quandoquidem illam serius non iterum observaverim.

PHYCOSERIS Kg.

1927. P. Linza Kg. In zilte binnenwateren; aan de zeekust. (Rabenh. p. 136; *Solenia Linza* FL. B. S. p. 410? vix!).

In Herb.: Haven en kreeken bij Goes, v. d. B.

Variat:

β. *spiralis* Rabenh. Scheveningen, Herb. VZ.

γ. *angusta* Rabenh. (excl. Synon.?). Y bij Amsterdam, Herb. Splitg.

P. crispata Kg. (*Solenia compressa* γ. FL. B. S. p. 410). (Friesche kust, Y, FL. B. S.) n. v. i.

1928. P. olivacea Kg. In zilte binnenwateren. (Rabenh. p. 136; *Ulva Lactuca* β. *spiralis?* FL. B. S. p. 414).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

1929. P. gigantea Kg. Aan de zeekust; ook in zilte en brakke binnenwateren. (*Ulva latissima* p. p. Rabenh.

p. 135; Harv. Phyc. t. 171; *U. latissima* et *U. Lactuca* FL. B. S. p. 412. fide specim.).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Dijkshoek, Mq., Scheveningen, Herb. V Z.; (Friesche en Groningsche kust, Zuiderzeestrand, enz. FL. B. S).

1930. P. plicata Kg. Aan de zeekust. (Rabenh. p. 137).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

1931. P. Lapathifolia Kg. Aan schelpen, enz. aan het zeestrand.

Phyllomate tenero, membranaceo, lanceolato, margine undulato, laete viridi, long. 1—2′, latit. 3—4″; cellulis rotundis minutissimis. Kg. Spec. p. 477.

Oosterschelde, Herb. v. d. B.

Fam. Ulvaceae.

ULVA Kg.

1932. U. Lactuca L. Aan steenen, palen, enz. langs de zeekust. (Rabenh. p. 135 Harv. Phyc. t. 243).

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B.

1933. U. latissima (L.) Kg. Aan de zeekust. (Kg. Phyc. gen. t. 20. f. IV; Rabenh. p. 135; *U. sordida* Aresch. Phyc. Scandin. p. 187; t. I. H.)

Oosterschelde (zeer zeldzaam), Herb. v. d. B.

PRASIOLA Ag.

1934. P. crispa Kg. Op oude stroodaken en steeds vochtige plaatsen onder regengoten, enz. (Rabenh. p. 134; Jessen Prasiol. Monogr. p. 18. t. I. f. 10—16).

In Herb.: Rietendak te Rolde, v. d. B.

MERISMOPOEDIA Meyen.

1935. M. punctata Meyen. In brakke slooten met *Diatomeën*, enz. (Rabenh. p. 52; Hassall t. LXXXIV. f. 6).

In Herb.: Goes (met *Synedra tabulata* aan *Enterom. intestinalis*), v. d. B.

*** Tiloblasteae.

a. Confervinae.

Fam. Ectocarpeae.

SPONGONEMA Kg.

1936. S. tomentosum Kg. Aan *Fucoïdeën* parasitisch langs de zeekust. (*Ectocarpus tomentosus* Rabenh. p. 118; FL. B. S. p. 402; Harv. Phyc. t. 182; *Spongomorpha tomentosa* 1e Algol. Bijdr. p. 288).

In Herb.: Scheveningen (aan *Ozothalia*), VZ. Bovendien: Zandkreek (aan *Fucus vesiculosus*), Herb. v. d. B.; (Friesche kust, FL. B. S.)

S. ferrugineum Kg. (Rabenh. p. 118. *Ectocarpus siliculosus* β? FL. B. S. sec. Syn.)

(Koehool, Br. in FL. B. S.) n. v. i.

ECTOCARPUS Lgb.

1937. E. siliculosus Lgb. Aan de zeekust aan palen, steenen, schelpen, enz. (Rabenh. p. 116; Lgb. Hydrophyt. t. 43. C; Harv. Phyc. t. 162).

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B.

1938. E. ceratoïdes Kg. Aan de zeekust op *Polysiphoniën.*

Caespite olivaceo-viridi, plumoso-penicillato, gracili, 2—3" alto, trichomatibus inferne $\frac{1}{45}'''$ crassis, ramosissimis, ramis erectis, ramulis superioribus flagelliformibus ($\frac{1}{250}'''$ crassis) penicillato-fasciculatis, demum in spermatoidia anguste lanceolata longissima, rectiuscula transmutatis, articulis diametro aequalibus vel duplo brevioribus. Kg. (Spec. p. 452; *E. subulatus* Enum. Zeel. IV. p. 97 pro parte.)

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B.

1939. E. approximatus Kg. Op *Sertulariën* en grootere Algen aan de zeekust. (*E. fasciculatus* Kg.; Rabenh. p. 116; Enum. Zeel. IV. p. 97).

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B. Bovendien: Haven v. Goes, Zandkreek, v. d. B. in Herb. pr.

1940. E. acanthoïdes Kg. Aan de zeekust.

Fuscescens vel ferrugineus, trichomatibus intricatis, usque $\frac{1}{55}'''$ crassis, laxe dichotomis, ramulis rarioribus lateralibus, abbreviatis, attenuatis, rigidis, patentissimis spiniformibus; articulis diametro aequalibus vel duplo longioribus, cylindricis. Spermatiis spermatoidiisque ignotis. Kg. Spec. p. 453.

In Herb.: Zandkreek, v. d. B. Bovendien: Oosterschelde, v. d. B. in Herb. pr.

1941. E. gracillimus *β. borealis* Kg. Op *Polysiphoniën* aan de zeekust. (Rabenh. p. 117).

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B.

1942. E. rufulus Kg. Aan de zeekust en in zilte binnenwateren aan Zostera en Algen. (Rabenh. p. 117.)

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

1943. E. ochraceus Kg. Aan de zeekust op *Fucoïdeeën.*

Caespite ochraceo, 3—4" longo, fasciculato, saepius intricato, trichomatibus ramosissimis, ramis patentis-

simis, saepe oppositis, inferne $\frac{1}{60}'''$, superne $\frac{1}{150}'''$ crassis, subflagelliformibus, apice piliferis, articulis diametro aequalibus duplove longioribus, spermatoidiis plus minusvĕ elongatis, interdum in pilum hyalinum, articulatum excurrentibus. Kg. Spec. p. 454.

In Herb.: Scheveningen (op *Fucus vesiculosus*), V Z.

1944. E. subulatus *β. versicolor*. Aan de zeekust.

Caespite olivaceo (in purpureum variegato) fasciculato, 1—1½″ alto, trichomatibus inferne $\frac{1}{70}$—$\frac{1}{60}'''$ crassis, multoties dichotomis, ramis patentissimis, articulis diametro aequalibus, spermatoïdiis sessilibus subulatis, patentibus, apice in pilum longum hyalinum articulatum productis. Kg. Spec. p. 454.

In Herb.: Oosterschelde, v. d. B.

1945. E. patens Kg. Aan de zeekust op *Fucoïdeën*.

Caespite intricato viridi, 1″ longo, trichomatibus inferne $\frac{1}{100}$ — $\frac{1}{75}'''$ crassis, ramosissimis, ramis ramulisque patentibus non piliferis, rigidiusculis, articulis diametro aequalibus vel sesquilongioribus, spermatoïdiis lanceolatis, obtusiusculis, longe pedicellatis, patentibus. Kg. Spec. p. 456.

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

1946. E. rufus Ag. Aan *Polysiphoniën*. (Rabenh. p. 117).

In Herb.: Scheveningen (aan *P. fastigiata*), V Z.

1947. E. littoralis Ag. Menigvuldig vastgehecht aan andere Algen, en drijvend aan de zeekust. (Rabenh. p. 118; Harv. Phyc. t. 197).

In Herb.: Oosterschelde, Zandkreek, v. d. B.; Y bij Amsterdam, Lac.

Obs. Utrum ad hanc speciem, an ad *E. siliculosum* pertineat *E. siliculosus* FL. B. S. p. 402, specimine non viso, dijudicari nequit.

1948. E. subverticillatus Kg. Aan de zeekust. (Rabenh. p. 117).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

1949. E. velutinus Kg. Aan de riemvormige vruchtdragers van *Himanthalia.* (Kg. Spec. p. 458; *Elachistea velutina* Harv. Phyc. t. 28 B.)

In Herb.: Hoek van Oostbeveland, v. d. B.

Fam. Hydrodictyeae.

HYDRODICTYON Roth.

1950. H. utriculatum Roth. In slooten, vijvers enz., in stilstaand of zacht stroomend zoet water. (Rabenh. p. 123; Hassall t. LVIII. *Conf. reticulata* v. G. p. 64.)

In Herb.: Utrecht, v. H.; Zeist, Un. 1847; 's Hage, VZ. Bovendien: (Harderwijk, Velp, v. G.; Rotterdam, Mq. in FL. B. S.)

Fam. Zygnemaceae.

ZYGOGONIUM Kg.

1951. Z. ericetorum Kg. Op vochtige plaatsen in heide- en veengronden. (Rabenh. p. 122; *Conferva ericetorum* Dillw. Tab 1.)

In Herb.: Groesbeek, Un. 1847; Bathmen, Un. 1850; Bavelsche heide b. Breda, Un. 1852.

1952. Z. nivale Kg. In slooten, enz. in stilstaand zoet water. (Rabenh. p. 122.)

In Herb.: Leijden (slooten langs den spoorweg buiten de Marepoort.), Mb., Oudem.

1953. Z. anomalum Kg. In brakke slooten. (Rabenh. p. 122; *Tyndaridea anomala* Hassall t. XXXVIII. f. 2. 3.)

In Herb.: Goes (met *Spirogyra quinina*), v. d. B.

SPIROGYRA Link.

1954. S. subsalsa Kg. In brakke slooten.

Obscure viridis, articulis sterilibus diametro $(\frac{1}{90}''')$

aequalibus vel sesquilongioribus; anfractibus spirae solitariae densis. (Kg. Spec. p. 439.)

Naaldwijk, v. d. Tr. in Herb. v. d. B.

1955. S. inflata Kg. In zoetwater slooten aan grashalmen en andere voorwerpen. (Rabenh. p. 120; Vauch. t. 5. f. 3).

Leijden, Mb. en Oudem. in Herb. pr. et v. d. B.

1956. S. arcta Kg. In stilstaand en zacht stroomend zoet water. (Rabenh. p. 121.)

In Herb.: Leijden, Mb.

1957. S. quinina Link. In vijvers, slooten, enz. in zoet water. (Rabenh. p. 120; Hassall t. XXVIII f. 2; *Zygnema* FL. B. S. p. 442.)

In Herb.: Wassenaar, Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Haarlem, Herb. Splitg.; Rotterdam, Oudem. in Herb. v. d. B.

1958. S. decimina Link. Als de vorige. (Rabenh. p. 121; Hassall t. XXIII f. 3. 4; *Zygnema* FL. B. S. p. 442).

In Herb.: Leijden (Galgewater en Hortus Bot.), Mb., Oudem.; Warmond, v. d. B. Bovendien: Haarlem, Herb. Splitg.; Rotterdam, Oudem. in Herb. v. d. B.

S. adnata Kg. In zoetwater slooten. (Rabenh. p. 121; Vauch. t. 5. f. 4.)

Leijden, (aan *Phragmites*)? Mb. in Herb. v. d. B.

1959. S. nitida Link. In vijvers, vaarten, slooten, enz. vaak vermengd met *S. quinina*. (Rabenh. p. 121; Dillw. t. 5. f. c.; *Zygnema* FL. B. S. p. 445; Hassall t. XXII).

In Herb.: Leijden, v. d. B.; Zeist, Un. 1849. Bovendien: Rotterdam, Oudem. in Herb. v. d. B.; (Ootmarsum, Haren, Groningen, Amsterdam, Mq. in FL. B. S.) Variat:

β. Articulis diametro brevioribus vel subaequalibus interdum ventricosis. (Kg. Spec. p. 442.) In Herb.: Beekbergen, Mb.

1960. S. jugalis Kg. In helder, stroomend water. (Rabenh. p. 121; Dillw. t. 5.)

In Herb.: Beek in het bosch van Wolfheze, Un. 1847.

1961. S. setiformis. Kg. In slooten, enz. in zoet water.

Saturate viridis, articulis diametro ($\frac{1}{25}$—$\frac{1}{20}'''$) aequalibus vel duplo brevioribus, fasciis spiralibus densis. (Kg. Spec. p. 442; Jürg. Alg. X. 6; *Zygnema interruptum* Hassall t. XXI).

Leijden, Oudem. in Herb. v. d. B.

1962. S. alternata Kg. In zoet water.

Laete viridis, articulis diametro ($\frac{1}{20}'''$) aequalibus vel parum longioribus, fasciis spiralibus latiusculis. (Kg. Spec. p. 442; Hassall t. XX).

In Herb.: Leijden, Mb.

1963. S. crassa Kg. In zoet water. (Rabenh. p. 121; Kg. Spec. p. 442; Alg. Dec. N. 98; *Zygnema serratum* Hassall t. XVIII.)

In Herb.: Kampen, Bond. Bovendien: Haarlem, Herb. Splitg.; Rotterdam (Overmaas), Oudem. in Herb. v. d. B.

MOUGEOTIA Ag.

1964. M. genuflexa Ag. In stilstaand, zoet water. (Rabenh. p. 119; Dillw. t. 6; *M. major* Hassall t. XL f. 1; *Zygnema genuflexum* FL. B. S. p. 442.)

In Herb.: Vijver te Rozendaal b. Arnhem, Un. 1849. Bovendien: (Groningen, Mq.)

1965. M. gracilis Kg. Als de vorige. (*M. genuflexa* b. Rabenh. p. 119; Hassall t. XL f. 2.)

Leijden, Mb. en Oudem. in Herb. v. d. B.

Fam. Conferveae.

CHANTRANSIA Desv.

1966. C. chalybea Fr. In snelvlietend water aan hout enz., vooral aan watermolens. (Rabenh. p. 115; Lyngb. t. 44; Jürg. Alg. XII. 3).

In Herb.: Papiermolen te Rozendaal b. Arnhem Un. 1849.

1967. C. coccinea Kg. Op vochtige steenen aan den voet van muren. Tab. IV. f. 3.

Strato indefinito, caespitoso, tomentoso, coccineo-purpurascente; trichomatibus ($\frac{1}{200}$—$\frac{1}{180}$′) inferne fastigiatim ramosis, ramis gracilibus, elongatis, virgatis, erectis, prope apicem ramulosis, ramulis primum adpressis, deinde patentibus abbreviatis; articulis diametro aequalibus vel subduplo longioribus. (Kg. Spec. p. 430).

In Herb.: Goes, v. d. B.

CHROOLEPUS Ag.

1968. C. aureum Kg. Aan vochtige muren en rotsen. (Rabenh. p. 88; Dillw. t. 35).

Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.

BULBOCHAETE Ag.

1969. B. setigera Ag. In stilstaand, zoet water aan waterplanten vastgehecht. (Rabenh. p. 119; Lyngb. t. 45. A; Jürg. Alg. XIII. 5).

In Herb.: Vijver op Rozendaal bij Arnhem (aan *Ceratophyllum*), Un. 1849.

CLADOPHORA Kg.

1970. C. diffusa Harv. Aan de zeekust. (Rabenh? p. 110; Harv. Phyc. t. 130; *C. Hutchinsiae β. distans* Kg. Spec. p. 393).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

1971. C. utriculosa Kg. Aan de zeekust. (*C. diffusa* Rabenh. p. 110 sec. Synon. Roth.; *C. Hutchinsiae* Enum. Zeel. IV. p. 95).

In Herb.: Oosterschelde, Zandkreek, v. d. B.

1972. C. divaricata Kg. Aan de zeekust en in zilte binnenwateren. (Rabenh. p. 107; FL. B. S? p. 454; *C. Hutchinsiae* Jürg. Alg. I. 4).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B. Bovendien: Merwe b. Dordt, Lac.; Oosterschelde, Haven v. Goes, v. d. B. in Herb. pr.; (Groningen? Mq. in FL. B. S.)

1973. C. patens Kg. In zilte en brakke binnenwateren. (Rabenh. p. 109).

In Herb.: Leyden, Mb., Oudem.; Haven van Goes, v. d. B.

1974. C. rupestris Kg. Aan de zeekust. (Rabenh. p. 111; FL. B. S. p. 448; Harv. Phyc. Brit. t. 180).

In Herb.: Helder, J. C. BROERS. Bovendien: Zandkreek (aangespoeld), v. d. B. in Herb. pr.; (Scheveningen, Mq. in FL. B. S.)

1975. C. refracta Kg. In zilte binnenwateren en aan de zeekust. (Rabenh. p. 112; *C. fracta δ* Lgb. t. 52 D. 2).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Variat:

β. *spinulifera* Kg. Trichomatibus elongatis, longitudinaliter vestitis ramellis hinc spinescentibus, unicellularibus, divaricatis, illinc longioribus recurvis, articulis primariis firmis, cylindricis opacis, ramellorum flaccidis, pellucidis. Kg. Spec. p. 398. In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

1976. C. sericea Kg. Aan de zeekust, in zilte en brakke binnenwateren. (Rabenh. p. 109; FL. B. S. p. 450; *C. albida* excl. Syn. 2de Algol. Bÿdr. p. 20; Lyngb. t. 53 A).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Bovendien: Plassen b. Rotterdam, Oudem. in Herb. v. d. B.; (Friessche kust, Br.; Zuid-Holland, Mq. in FL. B. S.)

1977. C. vadorum Kg. In zilt, brak (en zoet?) water, aan de zeekust. (Aresch. Alg. Scandin. exsicc. N. 19; C. *heterochloa* Rabenh. p. 111; Enum. Zeel. IV. p. 96; *C. albida* Jürg. Alg. III. 5 en *C. pulverulenta* ibid. XIX. 4).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Bovendien: Rotterdam, Leyden? Oudem. in Herb. v. d. B.

1978. C. flavida Kg. In brak water. (Rabenh, p. 111; *C. flavescens* Kg. Alg. Dec. N. 61).

In Herb.: Haarlemmermeer b. Sloten, Lac.

1979. C. longicoma Kg. In zilte en brakke binnenwateren.

Inferne ramosissima, ramis elongatis fastigiatis comosis, ramulosis, ramulisque erectis flaccidis, articulis primariis diametro ($\frac{1}{25}$—$\frac{1}{20}'''$) 3—6plo, superioribus ($\frac{1}{90}$—$\frac{1}{60}'''$)6—10plo longioribus; substantia gonimica ad basin articulorum in globulum viridem collapsa, in superiori parte laxe disposita. Kg. Spec. p. 404; (*C. gracilis* Enum. Zeel. IV. p. 96).

In Herb.: Haven van Goes. v. d. B.

1980. C. glomerata (L.) Kg. Aan steenen, hout, enz. in zoet, vooral zacht stroomend water. (Rabenh. p. 109; FL. B. S. p. 456; Dillw. t. 13; Kg. Alg. Dec. N. 148).

In Herb.: Leyden (Galgewater), Mb. Bovendien:

(Rijn b. Utrecht, March. in FL. B. S.) Variat: *β. simplicior* Kg. In Herb.: Sas van Gend, B. Wils en v. d. B.

1981. C. macrogonya (Lyngb.) Kg. Aan hout, enz. in sterkstroomend zoet water b. v. aan watermolens, enz. (Rabenh. p. 107; Lgb. t. 53. C).

In Herb.: Papiermolen te Rozendaal b. Arnhem, Un. 1849.

1982. C. insignis (Ag.) Kg. In zachtstroomend zoet water. (Rabenh. p. 105).

In Herb.: Leyden (Galgewater, vaart naar Leyderdorp, enz.), Mb., Oudem. Bovendien: Rijn bij Alphen, Herb. Bisch.; Vijver b. 's Hage, Herb. VZ.

1983. C. funiformis (Roth.) Kg. In zoet-water slooten. (Rabenh. p. 107).

In Herb.: Goes, v. d. B.

1984. C. crispata (Roth.) Kg. In zoet en brak water; ook in zilte binnenwateren. (Rabenh. p. 107 excl. var.; Kg. Alg. Dec. N. 66).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Bovendien: Oud-Poelgeest b. Leyden, Oudem. in Herb. v. d. B.

1985. C. brachyclados Kg. In zoet-water slooten. (C. *crispata* d. Rabenh. p. 107; Kg. Alg. Dec. N. 67).

In Herb.: Hulst, B. Wils en v. d. B.

1986. C. canalicularis (Roth.) Kg. Aan hout, enz. in zachtstroomend en stilstaand zoet water. (Rabenh. p, 108).

In Herb.: Galgewater bij Leijden, Mb. en Oudem.

1987. C. rigidula Kg. In brak stilstaand water. (Rabenh. p. 107; *Tolypothrix coactilis β. fusca* 2de Algol. Bijdr. p. 16).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

1988. C. fracta (Dillw.) Kg. In zoet en brak water. (Rabenh. p. 106 excl. a; Dillw. t. 14; Harv. Phyc. t. 294.)

In Herb.: Leijden, Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Zorgvliet bij 's Hage, Herb. V Z.; Rotterdam, Oudem.; Merwe b. Dordt, Lac. in Herb. v. d. B. Variat:

β. prolifera (γ.) Kg. (c. Rabenh. l. l.) In Herb.: Goes, v. d. B.

1989. C. gossypina (Drap.) Kg. Als de vorige. (*C. fracta* b. *patens* Rabenh. p. 106; a. Kg. Alg. Dec. N. 68.)

In Herb.: Haven v. Goes, v. d. B.; Vijver rond het slot te Zeist, Un. 1847. Bovendien: Slooten b. Goes, v. d. B. in Herb. pr.

1990. C. oligoclona Kg. Aan waterplanten, enz. in snel vlietend water. (Kg. Alg. Dec. N. 62; *C. Flotowiana* Rabenh. (non Kg.) p. 108).

In Herb.: Zuiddorpe (Z. Vlaanderen), B. Wils en v. d. B.

Obs. Iterum notandum *C. Flotowianae* et *oligoclonae* nomina in Kg. Phyc. Germ. p. 218 esse permutata (Cf. Enum. Zeel. IV p. 96), qui error in Flora Rabenhorstiana redit, ubi nomina sub N. 5354 et 5355 permutanda sunt.

1991. C. Spongomorpha lanosa (Roth.) Kg. Aan *Fucoïdeën* aan de zeekust. (Rabenh. p. 113; Jürg. Alg. IX. 10; Harv. Phyc. t. 6.)

In Herb.: Scheveningen (aan *F. vesiculosus*), V. Z.

RHIZOCLONIUM Kg.

1992. R. setaceum Kg. In zilte binnenwateren. Tab. IV f. 4. Pallidum, articulis diametro ($\frac{1}{50}$—$\frac{1}{30}$") $1\frac{1}{2}$—4plo longioribus, flaccidis. Kg. (Spec. p. 383; Bot. Ztg. 1847 p. 166; non *Conf. setacea* Rabenh. p. 104).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

R. rivulare Kg. = C. *rivularis* Gort. sec. Mq. in FL. B. S. p. 452. n. v. i.

1993. R. salinum Kg. Op vochtige, soms overstroomde plaatsen langs brakke slooten, enz. (*Conf. salina* Rabenh. p. 106; *Zygnema littoreum* Kg. Alg. Dec. N. 46).

In Herb.: Goes, v. d. B.

1994. R. biforme Kg. In zilte binnenwateren.

Pallidum, trichomatibus biformibus, tenuioribus $\frac{1}{180}$—$\frac{1}{150}'''$, crassioribus $\frac{1}{120}$—$\frac{1}{90}'''$ crassis, articulis diametro 2—3plo longioribus. Kg. Spec. p. 384.

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

1995. R. interruptum Kg. In zilte binnenwateren. (Rabenh. p. 106).

In Herb.: Haven van Goes.

1996. R. arenosum (Carm.) Kg. Op zandbanken langs de zeekust.

Pallide et sordide virens, articulis diametro ($\frac{1}{150}$—$\frac{1}{90}'''$) 2—3plo longioribus. Kg. (Spec. p. 384; *Conferva arenosa* Harv. Man. of Brit. Alg. p. 130; Phyc. t. 54 C).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

1997. R. affine Kg. Op den grond langs rivieren, moerassen, enz.

Saturate viride, longissimum, molle, trichomatibus $\frac{1}{120}$—$\frac{1}{110}'''$ crassis, ramulo uno alterove brevissimo instructis; articnlis diametro aequalibus vel sesquilongioribus. Kg. (Spec. p. 385; *R. obtusangulum* excl. Syn. 1^{e} Algol. Bijdr. p. 286).

In Herb.: Merwe-oevers bij Dordt, Lac.

1998. R. lacustre Kg. In en langs stroomend en stilstaand zoet water.

Intricatum, laxe crispatum, articulis diametro ($\frac{1}{150}$—$\frac{1}{120}'''$) 2—4plo longioribus, amylophoris, primum viridibus deinde expallescentibus, cylindricis vel ad genicula parum contractis, ex membrana gelinea firma formatis. Kg. (Spec. p. 385; *Conf. fracta* Funck Crypt. gew. n. 822 in meo ex.)

In Herb.: Leijden, Mb., Oudem.; Zuid-Beveland, v. d. B. Variat:

β. *velutinum* Kg. Viride, articulis diametro aequalibus vel duplo longioribus, omnibus cylindricis. Kg. l. l. In Herb.: Merwe bij Dordt, Lac.; Leijden, Mb.

γ. *rigidum* Kg. Trichomatibus rectiusculis, substantia gonimica minus granulosa. Kg. l. l. In Herb.: Goes, v. d. B.

1999. R. bombycinum Kg. In zilte binnenwateren.

Pallide viride, articulis diametro ($\frac{1}{180}$—$\frac{1}{150}$) aequalibus cylindricis. Kg. (Spec. p. 386; (non *Conf. bombycina* Rabenh. p. 103); *R. Kochianum* 2^{e} Algol. Bijdr. p. 20).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

CHAETOMORPHA Kg.

2000. C. rigida (Ag.) Kg. Aan de zeekust, zodevormend. (Rabenh. p. 104.)

In Herb.: Scheveningen. VZ.

2001. C. Dalmatica (β. *septentrionalis.*) Kg. Aan de zeekust, zodevormend. (Rabenh. p. 104).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B. Bovendien: Scheveningen, VZ. in Herb. v. d. B.; Vlissingen, v. d. Cop in Herb. VZ.

2002. C. Linum (Roth) Kg. Aan de zeekust, in zilte binnenwateren, soms in brak water naar den zeekant. Zodevormend. (Rabenh. p. 105; Jürg. Dec. III. N. 10; *C. Linum?* FL. B. S. p. 446.)

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

2003. C. crassa (Ag.) Kg. Als en met de vorige. (Rabenh. p. 105; *C. Linum* Harv. Phyc. t. CL. A; Jürg. in Funck Crypt. gew. N. 718 in meo ex.)

In Herb.: Kusten van Zuid-Beveland, v. d. B.

2004. C. Melagonium (Web. et M.) Kg. Vastgehecht aan steenen, enz. langs de zeekust. (Rabenh. p. 105; Harv. Phyc. t. XCIX. A; *C. aerea?* excl. saltem Syn. FL. B. S. p. 446.)

In Herb.: Helder, J. C. Broers.

PSICHOHORMIUM Kg.

2005. P. cinereum (*γ. contiguum*) Kg. In zoetwater slooten.

Viridi- cinereum, fragile, articulis diametro $(\frac{1}{220}$—$\frac{1}{200}''')$ $1\frac{1}{2}$ longioribus, cingulis calcareis seriem continuam formantibus cylindricis globosisve. Kg. (Spec. p. 375; *Oedogonium vesicatum β. lumbricale* 2de Algol. Bijdr. p. 286.)

In Herb.: Leijden, Mb.

CONFERVA Link.

2006. C. tenerrima Kg. In zoetwater. (Rabenh. p. 103; Kg. Alg. Dec. N. 55).

In Herb.: Goes v. d. B.

2007. C. ochracea Kg. In zoetwater.

Pallide virens, particulis ochraceis inquinata, articulis diametro $(\frac{1}{360}$—$\frac{1}{450}''')$ subaequalibus vel 2—3plo longioribus. Kg. (Phyc. Germ. p. 202; Alg. Dec. N. 57; *C. affinis γ. abbreviata* Kg. Spec. p. 371).

In Herb.: Goes, v. d. B.

C. fugacissima Roth.

(Rotterdam, Mq. in FL. B. S. p. 454). n. v. i.

2008. C. bombycina Ag. Allerwege in zoet water

(Rabenh. p. 103; *C. sordida* Jürg. Alg. III. 6; FL. B. S. p. 452).

In Herb.: Goes, v. d. B. Variat:

β. sordida (*γ.*) Kg. Trichomatibus crassioribus ($\frac{1}{200}$—$\frac{1}{150}'''$), articulis diametro $1\frac{1}{2}$—3plo longioribus. (*C. sordida* Dillw. t. 60). In Herb.: Goes, v. d. B.

2009. C. punctifera Kg. In zoet water. Tab. IV. f. 5.

Albo-virescens, submucosa, curvata; articulis diametro ($\frac{1}{180}$—$\frac{1}{120}'''$) $1\frac{1}{2}$—3plo longioribus, hyalinis, subtiliter et eleganter nigro-punctatis, levissime ventricosis, geniculis leviter contractis. Kg. (Bot. Ztg. 1847 p. 223; Spec. p. 372).

In Herb.: Goes, v. d. B.

2010. C. fontinalis Berk. Aan ondergedoken planten in zoet water.

Parasitica, recta, rigida, submucosa, amoene viridis, articulis diametro ($\frac{1}{150}$—$\frac{1}{120}'''$) 8plo (6—10plo) longioribus. Kg. (Spec. p. 372; Berk. Glean. t. 14. f. 1; non *C. fontinalis* Rabenh. p. 105 quae est *Rhizoclonium fontinale* Kg.)

In Herb.: Goes, v. d. B.

OEDOGONIUM Link.

2011. O. nodosum Kg. In zoet water.

Fusco-lutescens, articulis diametro ($\frac{1}{150}'''$) $1\frac{1}{2}$—2plo longioribus, fructiferis globosis lucido-aurantiacis. Kg. (Spec. p. 365; *Vesiculifera crispa* Hassall t. LII. f. 8).

Leyden, Mb. in Herb. v. d. B.

2012. O. Boscii Breb. In zoet water met andere *Conferveën.*

Pallidum, flaccidum, articulis diametro ($\frac{1}{250}'''$) 3—6plo longioribus, hyalinis, fructiferis valde tumidis (diam.

$\frac{1}{60}$—$\frac{1}{50}'''$) ovato-oblongis, striis transversalibus obsoletis. Kg. (Spec. p. 366; Leclerc in Ann. du Mus. X. t. 25 sec. Kg.)

In Herb.: Goes, v. d. B.

2013. O. tumidulum (E. Bot.) Kg. In zoet water tusschen andere *Conferveën; β.* vastgehecht aan hout, ondergedoken planten, enz. (Rabenh. p. 102; *Vesiculifera Boscii* Hassall t. LII. f. 3—5).

In Herb.: Leyden, Oudem. Variat:

β. parasiticum Kg. In Herb.: Zwake (Zuid-Beveland), v. d. B.

? O. echinospermum A. Br. In zoet water.

Viride, articulis diametro ($\frac{1}{120}$—$\frac{1}{95}'''$) 2—4plo longioribus (terminali mucronato), fructiferis inflatis, spermatiis globosis, fusco-aurantiacis, epispermio hyalino echinato. Kg. (Spec. p. 366.)

Leyden (langs het Marendijkje), Oudem. in Herb. v. d. B.

Obs. Species dubia, in vivis et vegetis speciminibus denuo observanda.

2014. O. grande Kg. Aan ondergedoken planten in zoet water. (*O. tumidulum* d. *grande* Rabenh. p. 102).

In Herb.: Zuid-Beveland (Ooster-Zwake), v. d. B.

2015. O. intermedium Kg. In zoet water. (Rabenh. p. 102; *Ulothrix compacta* Kg. Alg. Dec. N. 48; *O. capillare* Enum. Zeel. IV. p. 94).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2016. O. capillaceum Kg. In zoet water.

Saturate viride, articulis diametro ($\frac{1}{100}'''$) $1\frac{1}{2}$—2plo longioribus, fructiferis subtumidulis elliptico-sphaericis. Kg. (Spec. p. 367; *Vesiculifera virescens* Hassall t. L. f. 5).

In Herb.: Leyden (Galgewater), Mb., Oudem.; Zuid-Beveland, v. d. B.

2017. O. affine Kg. In zoet water. (Rabenh. p. 103;

Vesiculifera dissiliens Hassall t. L. f. 7).

In Herb.: Leyden, Oudem.

2018. O. capillare (Ag.) Kg. Zodevormend en aangehecht in zacht stroomend en stilstaand zoet water. (Rabenh. p. 102; Kg. Alg. Dec. N. 36 et 49; (*Conf.*) FL. B. S? p. 452).

In Herb.: Merwe b. Dordt, Lac.; Leyden, Mb. Oudem.

2019. O. stagnale Kg. Aan waterplanten in zoet water.

Rigidulum, sordide et pallide viridulum, fuscescens, articulis diametro ($\frac{1}{60}$—$\frac{1}{55}'''$) aequalibus, fructiferis parum tumidis, elliptico-oblongis, amylophoris, albis, rarius fuscescentibus. Kg. (Spec. p. 368.)

Leyden (aan *Lemna* wortels), Mb. in Herb. v. d. B.

GLOEOTILA Kg.

2020. G. pallida Kg. In zoet water. (Rabenh. p. 97; diam. $\frac{1}{350}'''$, nec $\frac{1}{650}'''$).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2021. G. chlorosira Kg. In brak water.

Caespite elongato (4—6″) laete viridi, articulis diametro ($\frac{1}{240}'''$) aequalibus, gonidiis moniliformibus, distantibus, subglobosis, interdum depressis, pectinatis. Kg. (Spec. p. 363.)

In Herb.: Wilhelminapolder bij Goes, v. d. B.

Fam. Ulotricheae.

BANGIA Lgb.

2022. B. investiens Zan. Parasitisch aan andere Algen in ziltc binnenwateren.

Parva, coccineo-rosea, articulis diametro ($\frac{1}{200}$—$\frac{1}{60}'''$) aequalibus vel duplo brevioribus, gonidiis flaccidis. Kg.

(Spec. p. 359; Zanard. Notiz. interno alle cellul. marin. etc. p. 68. tab. f. I).

In Herb.: Haven van Goes (aan *Chaetom. crassa*), v. d. B.

2023. B. atropurpurea Ag. In rivieren en stroomend water, aan palen, planken, enz. (Rabenh. p. 131; Kg. Alg. Dec. N. 141; Ag. Icon. Alg. Europ. t. 25).

In Herb.: Merwe bij Dordt (aan *Cinclidotus*), Lac.

GONIOTRICHUM Kg.

2024. G. Ceramicola (Lgb.) Kg. Op verschillende zeealgen parasitisch. (*Bangia elegans* Harv. Phyc. t. 246; *Hormidium Ceramicola* Rabenh. p. 96).

In Herb.: Zandkreek (aan *Polysiph. violascens*), v. d. B.

DRAPARNALDIA Ag.

2025. D. plumosa Ag. In zoet water. (Rabenh. p. 100 excl. varr.; Kg. Alg. Dec. N. 19; Dillw. Conf. t. 12).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

STIGEOCLONIUM Kg.

2026. S. subspinosum Kg. Aan *Conferveën* en waterplanten in zoet water.

Caespite elongato, amoene viridi, trichomate primario parce ramoso vel subsimplici, articulis diametro ($\frac{1}{240}'''$) aequalibus vel usque triplo longioribus, ramulis solitariis (rarissime binis oppositis) abbreviatis, spiniformibus, acutis, nec piliferis, patentibus, inferioribus remotissimis, superioribus approximatis. Kg. Spec. p. 352.

Leyden (aan *Conferveën*), Mb. in Herb. v. d. B.

2027. S. tenue (Ag.) Kg. Als de vorige. (*Myxonema tenue* Rabenh. p. 100; *Draparnaldia tenuis* Ag. Icon. Alg. Europ. tab. 38).

In Herb.: Leyden, Mb.

2028. S. fasciculare Kg. In zoet water aan grashalmen, enz. Tab. V. f. 1.

Caespite amoene viridi, lubrico, trichomate primario $\frac{1}{200}'''$ crasso, ramis erectis, subtorulosis, flagelliformibus, ramulis penicillatim fasciculatis, densis, erectis, ramellosis, omnibus apice in pilum hyalinum longissimum productis; articulis diametro aequalibus vel brevioribus. Kg. (Bot. Ztg. 1847 p. 177; Spec. p. 355).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2029. S. crassiusculum Kg. In zoet-water slooten aan grashalmen, enz.

Caespite $\frac{1}{2}$—1″ longo, flavo-viridi, trichomatibus $\frac{1}{120}'''$, ramulis $\frac{1}{200}'''$ crassis, articulis primariis diametro 3—6plo longioribus, ramulorum aequantibus vel parum brevioribus. Kg. (Spec. p. 355).

In Herb.: Goes, v. d. B.

Obs. *Conf. virgulata* Mq. in FL. B. S. p. 450 ad hoc genus pertinere videtur; n. v. i.

SCHIZOGONIUM Kg.

2030. S. Neesii Kg. Aan boomstammen. (Rabenh. p. 98).

In Herb.: Keppel (aan *Pinus*), Un. 1850.

2031. S. tortum (Ag.) Kg. In ziltc binnenwateren en aan de zeekust. (Rabenh. p. 97; *Conf. floccosa* Jürg. Alg. XVI. 7.)

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

2032. S. percursum (Ag.) Kg. Als de vorige. (*S. tortum* b. Rabenh. p. 97; *Enteromorpha percursa* Harv. Phyc. t. CCCLII; *Ulva* Jürg. Alg. XVII. 12).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B. Bovendien: Haven van Goes, v. d. B. in Herb. pr.

2033. S. contortum (Jürg.) Kg. Aan de zeekust; β. in zilte en brakke slooten.

Saturate viride; trichomatibus duplicatis plerumque $\frac{1}{100}-\frac{1}{90}'''$, quadruplicatis $\frac{1}{60}-\frac{1}{50}'''$ latis; cellulis diametro triplo brevioribus, gonidiis flaccidis quadrangularibus. Kg. (Spec. p. 351; *Conf. contorta* Jürg. Alg. VI. 4).

Ooster-Schelde, Herb. v. d. B. Variat:

β. *ramulosum* Kg. In Herb.: Goes, v. d. B.

2034. S. lactevirens (Harv.) Kg. Aan steenen en *Fucoïdeën* langs de zeekust. (Rabenh. p. 98).

Katwijk, Herb. de Vriese.

ULOTHRIX Kg.

2035. U. subtilis Kg. Aan grashalmen enz., in zoet water; ook in brak water met *Conferveën*.

Articulis diametro ($\frac{1}{450}-\frac{1}{400}'''$) aequalibus, interdum parum longioribus. Kg. (Spec. p. 345).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2036. U. pallidevirens Kg. Aan steenen, waterplanten, enz., in zoet water.

Pallida, articulis diametro ($\frac{1}{300}-\frac{1}{240}''$) aequalibus, interdum parum longioribus. Kg. (Spec. p. 346; *Myxonema brachymelium?* Rabenh. p. 99).

In Herb.: Leyden, Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B.

2037. U. tenerrima Kg. In zoet en brak water tusschen andere Algen.

Laete viridis, articulis diametro ($\frac{1}{240}''$) aequalibus vel duplo brevioribus. Kg. (Spec. p. 346; Alg. Dec. N. 56; *Conferva tenerrima* Rabenh. p. 103).

In Herb.: Goes, v. d. B.

2038. U. Kochii Kg. Tusschen *Enteromorphen* in zilt en brak water.

Viridis, trichomatibus basi attenuatis apicem versus $\frac{1}{180}$—$\frac{1\frac{1}{3}}{100}'''$ crassis, articulis inferioribus diametro aequalibus, superioribus 2—3plo brevioribus, pectinatis. Kg. (Spec. p. 346).

Zandkreek, Herb. v. d. B.

2039. U. aequalis Kg. In zoet-water slooten, in water binnen'skamers lang bewaard. (Rabenh. p. 99; *Lyngbya floccosa* Hassall. t. LX f. 1. 2).

In Herb.: Goes, v. d. B. Variat:

β *pallida* Kg. Articulis diametro ($\frac{1}{150}$—$\frac{1}{140}'''$) parum longioribus. Zuid-Beveland, Herb.: v. d. B. (*Ulothrix pallescens* Enum. Zeel. IV p. 94).

2040. U. tenuis Kg. In zoet water aan grashalmen enz. Viridis, articulis diametro ($\frac{1}{150}$—$\frac{1}{110}'''$) 2plo brevioribus pectinatis. Kg. (Spec. p. 347; *U. tenuissima* Alg. Dec. N. 144).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2041. U. Lenormandi Kg. In kreeken langs de zeekust. Tab. V. f. 2.

Amoene et intense viridis, mucosa, trichomatibus curvatis, elongatis, laxe implicatis, torulosis, articulis plerumque geminatis, diametro ($\frac{1}{125}$—$\frac{1}{100}'''$) subaequalibus vel 2—3plo brevioribus, gonidiis in articulis longioribus globosis vel subangulatis, in articulis brevioribus pectinatis, geniculis alternatim et inaequaliter contractis. Kg. (Spec. p. 347; *Hormidium Lenormandi* Enum. Zeel. IV. p. 93).

In Herb.: Kreeken in de Ooster-Schelde, v. d. B.

2042. U. implexa Kg. In zilte binnenwateren.

Pallide viridis, crispa, spiraliter torta et implicata, articulis diametro ($\frac{1}{180}$—$\frac{1}{150}'''$) 2plo brevioribus vel aequalibus; nucleis cellularum (saepe pectinatis) punctato-granulatis. Kg. (Spec. p. 349. *Hormidium implexum* Enum. Zeel. IV. p. 93).

Haven van Goes (tusschen *Rhizocl. interruptum*), v.d.B.

2043. U. radicans Kg. Op den grond op vochtige plaatsen, aan den voet van muren; soms in 't water. (*Hormidium murale* Rabenh. p. 96; Enum. Zeel. IV. p. 94; *Oscillatoria muralis* FL. B. S. p. 436).

In Herb.: Leyden Mb.; Goes, v. d. B.

2044. U. parietina Kg. Aan boomstammen en houten schuttingen op steeds vochtige plaatsen. (*Hormidium parietinum* Rabenh. p. 96; 1e Algol. Bijdr. p. 285).

In Herb.: Boomen op de ruïne te Leyden, v. d. B.; Dennen in 't Ulvenhoutsch bosch, Un. 1852.

2045. U. crenulata Kg. Op smeltende sneeuw vroeg in 't voorjaar, (in oranjeriën op vochtige plaatsen, Kg.)

Pallide viridis, mucosa, articulis extus subtiliter crenulatis, geminatis, approximatis, diametro ($\frac{1}{180}$—$\frac{1}{150}'''$) aequalibus vel 2plo brevioribus. Kg. (Spec. p. 350).

In Herb.: Goes, v. d. B.

b. Oscillarinae.

Fam. Rivularieae.

EUACTIS Kg.

2046. E. atra (Roth.) Kg. Op den grond, aan steenen en andere voorwerpen langs de zeekust. (*Rivularia* Rabenh. p. 92; *Linkia* Lgb. t. 67, f. 1—4).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

2047. E. Lens Kg. Aan steenen in zilte binnenwateren.

Lenticularis, subtus concava, dura, olivaceo-atra, superficie polita, (diametro $\frac{1}{2}''$—$1''$) zonis interioribus concentricis 3—4, approximatis peripherica fusca, intermedia viridescente, centrali lutescente, trichomatibus basi $\frac{1}{750}$—$\frac{1}{700}'''$ crassis, articulatim interruptis, sursum sensim attenuatis, ocreis basi dilute lutescentibus, medio hyalinis, apice aureo-fuscis, penicillatis. Kg. (Spec. p. 341).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

RIVULARIA Roth.

2048. R. angulosa Roth. Aan waterplanten, enz. in zoet (en brak?) water. (*Gloiotrichia natans* Rabenh. p. 90; *Ulva pruniformis* E. Bot. t. 968).

Bij 's Hage (aan *Chara*), VZ. in Herb. v. d. B.

LIMNACTIS Kg.

2049. L. dura Kg. Aan waterplanten en Algen in zoet en brak water. (*Rivularia dura* Rabenh. p. 92; *R. Pisum* FL. B. S. p. 466 saltem pr. p.)

In Herb.: Kampen (aan *Chara*), Bond. Bovendien: Haagsche Schouw, de Haan in Herb. de Vr.

PHYSACTIS Kg.

2050. Ph. Pisum (Ag.) Kg. In zoet water vastgehecht aan waterplanten en drijvend. (*Rivularia dura* b. *Pisum* Rabenh. p. 93; *Rivul. Pisum* Berkel. Glean. t. 2. f. 2).

In Herb.: Zeist, Un. 1847.

Fam. Scytonemeae.

SYMPHYOSIPHON Kg.

2051. S. Contarenii Kg. Aan palen, enz. langs de zeekust. (Rabenh. p. 86; Kg. Tab. phyc. II. t. 41. f. III; *Schizosiphon scopulorum* 2de Alg. Bijdr. p. 16 excl. Syn.).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

TOLYPOTHRIX Kg.

2052. T. pumila Kg. Op vochtige plaatsen en in zoet water aan planten. (Kg. Tab. phyc. II. t. 31. f. I; *Calothrix muscicola* c. Rabenh. p. 84).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2053. **T. distorta** (Dillw.) Kg. In brak en zoet water. (Kg. Tab. phyc. II. t. 33. f. V; *Calothrix distorta* Rabenh. p. 84).

In Herb.: Sas van Goes, v. d. B.

Fam. Nostoceae.

NOSTOC Vauch.

2054. **N. minutissimum** Kg. Aan ondergedoken planten en plantendeelen in zoet water; β. op vochtigen zandgrond.

Globosum, durum, magn. $\frac{1}{30}$—$\frac{1}{4}'''$, trichomatibus aequalibus, saturate aerugineis, densissime intricatis, peridermide fuscescente. Kg. (Spec. p. 295; Tab. phyc. II. t. 1. f. 1).

In Herb.: Goes, v. d. B. Variat:

β. *terrestre* Kg. In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2055. **N. Lichenoides** Vauch. Op vochtigen zandgrond. (Rabenh. p. 64; Kg. Tab. phyc. II. t. 2. f. 3 *N. sphaericum* Enum. Zeel. IV. p. 91).

2056. **N. coeruleum** Lgb. In stilstaand zoet water aan Algen en waterplanten, later drijvend. (Rabenh. p. 64; Kg. Tab. phyc. II. t. 3. f. IV; *N. verrucosum* 1e Algol. Bijdr. p. 284).

In Herb.: Leyden, B. Wils; 's Hage, Overveen, VZ.; Groesbecksche heide, Un. 1847.

2057. **N. commune** Vauch. Op den grond tusschen het gras, op beschaduwde plaatsen, enz. (Rabenh. p. 63; Kg. Tab. phyc. II. t. 6. f. I).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Amsterdam, Utrecht, Lac. Bovendien: Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.

2058. N. verrucosum Vauch. Aan steenen enz. in snelvlietend water. (Rabenh. p. 64; Kg. Tab. phyc. II. t. 9. f. 2; *Tremella verrucosa* Gort. p. 314 sec. FL. B. S. p. 470).

(In beeken op de Veluwe, Gort. l. l.) n. v. i.

2059. N. spongiaeforme Ag. In slooten, enz. aan en tusschen mossen (*Hypnum fluitans*). (Rabenh. p. 65; Kg. Tab. phyc. II. t. 9. f. IV).

In Herb.: Leyden, Mb.

2060. N. piscinale Kg. In slooten tusschen *Lemna* enz. drijvend. (Rabenh. p. 66; Kg. Tab. phyc. II. t. 11. f. 3).

In Herb.: Leyden, Mb.; Goes, v. d. B.; Nijmegen, Abel.

2061. N. purpurascens Kg. In vijvers, slooten, enz. (Kg. Tab. phyc. II. t. 11. f. 4; *N. rufescens* Kg. Alg. Dec. N. 31; Rabenh. p. 64).

In Herb.: Beek achter het grotwerk te Roozendaal b. Arnhem, Un. 1849.

NODULARIA Mert.

2062. N. spumigera Mert. In zilte binnenwateren. (Rabenh. p. 69; Kg. Tab. phyc. I. t. 100. f. I; Jürg. Alg. XV. 4).

In Herb.: Haven van Goes (met *Oscillaria major*), v. d. B.

2063. N. Suhriana Kg. In zoet-water slooten. (Rabenh. p. 69; Kg. Tab. phyc. I. t. 100. f. II).

In Herb.: Zuid-Beveland (met *Sphaerozyga catenula*), v. d. B.

SPERMOSIRA Kg.

2064. S. Vrieseana Kg. In zilte binnenwateren tusschen *Conferveën*.

Implicata, trichomatibus curvatis, diam $\frac{1}{250}$—$\frac{1}{220}$‴, coeruleo-aeruginosis, spermatiis granulosis fuscis, diametro $\frac{1}{210}'''$. Kg. (Bot. Ztg. 1847 p. 197; Tab. phyc. I. t. 100 f. IV).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

2065. S. major Kg. Met andere *Nostoceën* in zilte en brakke slooten, enz.

Trichomatibus subsolitariis, $\frac{1}{150}'''$ crassis, articulis demum omnibus in spermatia interrupte seriata, depresso-elliptica, granulata, fusca mutatis. Kg. (Bot. Ztg. 1847 p. 197; Tab. phyc. I. t. 100. f. V; *S. littorea* Harv. Phyc. t. CXIII. f. c.).

In Herb.: Goes (aan en tusschen *Chaetom. crassa*), v. d. B.

CYLINDROSPERMUM Kg.

C. licheniforme Kg. (= *Sphaerozyga Jacobi* Ag. (sec. Kg.) FL. B. S. p. 438.) n. v.

2066. C. riparium Kg. Op den bodem van slooten, enz. en tusschen *Conferveën*. (Rabenh. p. 68; Kg. Tab. phyc. I. t. 97. f. V).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2067. C. conglobatum Kg. Tusschen Conferven-draden in zoet-water slooten. (Rabenh. p. 68; Kg. Tab. phyc. I. t. 97. f. VI).

In Herb.: Zuid-Beveland (tusschen *Oedogon. grande*), v. d. B.

2068. C. limicola Kg. Aan de zeekust op slikken tusschen en aan *Conferveën*. (Rabenh. p. 68; Kg. Tab. phyc. I. t. 98. f. II).

In Herb.: Slikken der Zandkreek, v. d. B.

2069. C. macrospermum Kg. Op vochtigen grond in tuinen, enz., aan afgestoken slootkanten en aan den kant van moerassen, enz. (Rabenh. p. 69; Kg. Tab. phyc. I. t. 98. f. IV).

In Herb.: Leyden, Mb.; Goes, v. d. B.

SPHAEROZYGA Ag.

2070. S. sabulosa Kg. Op den bodem en aan den rand van zilte binnenwateren, van moerassen, enz. (Rabenh. p. 67; Kg. Tab. Phyc. I. t. 95. f. II).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Bovendien: Zwake (Zuid-Beveland), Herb. v. d. B.

2071. S. Flotowiana Kg. In zoet-water slooten.

Aeruginea, trichomatibus $\frac{1}{700}'''$ crassis, omnibus aequalibus, moniliformibus, articulis saepius dimidiatis vel geminatis, subglobosis. Kg. (Spec. p. 290; Tab. phyc. I. t. 95. f. IV).

In Herb.: Zuid-Beveland (tusschen *Hypnum fluitans*), v. d. B.

2072. S. flexuosa Ag. In zoet-water slooten, aan ondergedoken planten; ook op oude rieten-daken. (Rabenh. p. 67; Kg. Tab. phyc. I. t. 95. f. VIII; Ag. Icon. ined. Ed. 2da t. X).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2073. S. variabilis Kg. In zoet water.

Gelatinosa, aeruginea, trichomatibus moniliformibus (diam. $\frac{1}{700}'''$) articulis globosis vel ellipticis, interdum dimidiatis, demum in spermatia seriata, fuscescentia, elliptica, granulosa (diam. $\frac{1}{600}$—$\frac{1}{400}'''$) intumescentibus. Kg. (Spec. p. 291; Tab. phyc. I. t. 96. f. IV; *S. seriata* Enum. Zeel. IV. p. 92).

In Herb.: Zwake in Zuid-Beveland, v. d. B.

2074. S. Oscillarioïdes (Bory) Kg. In zoet-water slooten tusschen *Conferveën* en water-planten.

Gelatinosa; aeruginea, trichomatibus moniliformibus (diam. $\frac{1}{450}$—$\frac{1}{480}'''$), articulis ellipticis oblongisve, saepius medio contractis et dimidiatis, spermatiis granulatis, ellipticis, diam. ($\frac{1}{300}$—$\frac{1}{220}'''$). Kg. (Spec. p. 291; Tab. phyc. I. t. 96. f. VI. (nec. V.)).

In Herb.: Goes, (aan *Batrachium* sp.) v. d. B. Bovendien: Leyden, Mb. in Herb. v. d. B.

2075. S. insignis Kg. In zoet-water slooten aan bladeren enz.

Gelatinosa, bullosa, aeruginea, trichomatibus $\frac{1}{500}$—$\frac{1}{450}'''$ crassis, articulis oblongo-ellipticis, medio dimidiatis, homogeneis, lucido-aerugineis, spermatiis elliptico-oblongis, evidentibus, homogeneis (non granulatis). Kg. (Spec. p. 291; Tab. phyc. I. t. 96. f. V. (nec. VI.)).

In Herb.: Leyden, Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B.

2076. S. Catenula Kg. Met andere *Nostoceën* in zoet water slooten.

Aeruginea, trichomatibus $\frac{1}{230}'''$ crassis, evidentissime moniliformibus elongatis, articulis distincte granulatis, globosis ovatisve, dimidiatis vel geminatis, spermatiis hinc globosis illinc ovatis cylindricisve parum crassioribus. Kg. (Spec. p. 893; Tab. phyc. I. t. 96. f. VII).

Zuid-Beveland (met *Nodularia Suhriana*), v. d. B.

ANABAENA (Bory) Kg.

2077. A. nodularia Kg. In brak en zilt water op den bodem en aan *Conferveën*. (Rabenh. p. 66; Kg. Tab. phyc. I. t. 93. f. V).

In Herb.: Haven en kreeken b. Goes, v. d. B. Bovendien: Leyden, Mb., Oudem. in Herb. v. d. B.

2078. A. stagnalis Kg. Aan *Conferveën* en met andere *Nostoceën* in zoet en brak water. (Rabenh. p. 66; Kg. Tab. phyc. I. t. 93. f. VI).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2079. A. intricata (Berk.) Kg. Tusschen *Lemna* in zoet-water slooten. (Rabenh. p. 67; Kg. Tab.

phyc. I. t. 94. f. I; *Monormia intricata* Berk. Glean. t. 18).

In Herb.: Leyden, Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B.

2080. A. flos aquae (Lgb.) Kg. In zilte en brakke binnenwateren. (Rabenh. p. 66; Kg. Tab. phyc. I. t. 94. f. IV; *Nostoc flos aquae* Lgb. Hydr. t. 68. D).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

2081. A? obsoleta Kg. In zoet-water slooten tusschen *Lemna*.

Viridis, fuscescens, trichomatibus flaccidis obsoletis, (parallelis) rectiusculis $\frac{1}{500}$—$\frac{1}{480}$''' crassis, nodosis, articulis depressis, diametro 2—3plo brevioribus, disciformibus, nec globosis nec ellipticis, nodis magnis exacte globosis, diam. $\frac{1}{240}$'''. Kg. (Spec. p. 289; Tab. phyc. t. 94. f. V).

In Herb.: 's Hage, V Z.

LIMNOCHLIDE Kg.

2082. L. Harveyana Kg. In stilstaand zoet water. (Kg. Tab. phyc. I. t. 91. f. II. γ; *L. flos aquae* Rabenh. p. 81; *Aphanizomenon incurvum* Morren Recherches s. l. Hydroph. Belg. I; Hassall t. 76. f. 6).

In Herb.: Goes, v. d. B.

Genus obscurum:

ANHALTIA Schwabe.

A. Fridericae Schwabe (Linnaea 1834 p. 127. t. II. f. 1. 2; Kg. Spec. p. 344; *Nostoc batrachenteron* Mq. in FL. B. S. p. 468).

Fam. Lyngbyeae.

LYNGBYA Ag.

2083. L. solitaris Kg. In zoet water aan *Lemna* wortels.

Subsolitaris, sparsa, trichomatibus $\frac{1}{350}'''$ crassis, brevissime articulatis, aerugineis, gracillimis, flexuoso-curvatis, vagina vitrea, arcta, tenuissima (interruptione trichomatis interni tantum conspicua), laevissima. Kg. (Spec. p. 279; Tab. phyc. I. t. 86. f. I.)

In Herb.: Leyden (met *Melosira distans*), v. d. B.

2084. L. ambigua Kg. In zilte binnenwateren.

Implicata, pulchre aeruginea, trichomatibus obsolete vaginatis, $\frac{1}{200}$—$\frac{1}{150}'''$ crassis, articulis brevissimis, pulchre transversim punctatis, vaginis aegre conspicuis mucosis achromaticis. Kg. (Tab. phyc. I. p. 47; t. 87. f. IV; *L. Schowiana* Kg. Spec. p. 280. (quoad specim. indigena); Enum. Zeel. IV. p. 93).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

2085. L. interrupta Kg. In zilte binnenwateren en aan de zeekust.

Mucosa, compacta, expansa, nigro-viridis, trichomatibus $\frac{1}{180}$—$\frac{1}{150}'''$ (cum vagina) crassis, viridi-vel fusco-lutescentibus, leviter flexuosis, parallelis, distincte articulatis, articulis diametro 4—5plo brevioribus, granulosis, vaginis firmis, achromaticis, crassiusculis, laevissimis, pellucidis, spermatiis distinctissimis, exacte globosis, epispermio hyalino cinctis.

β. Hollandica. Vaginis diam. $\frac{1}{150}$—$\frac{1}{120}'''$, interdum fuscescentibus. Kg. (Spec. p. 282; Tab. phyc. I. t. 88. f. 4).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

2086. L. aeruginosa Ag. Als de vorige. (Rabenh. p. 82; Kg. Tab. phyc. I. t. 88. f. VII; *Oscillatoria aestuarii* Jürg. Alg. XV. 5).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

LEIBLEINIA Endl.

2087. L. virescens Kg. Parasitisch aan Algen in zilte binnenwateren.

Trichomatibus laxe fasciculatis, virescentibus, $\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}'''$ altis, $\frac{1}{120}$—$\frac{1}{110}'''$ cum vagina crassis, vaginis hyalinis laevissimis. Kg. (Spec. p. 277; Tab. phyc. t. 83. f. V).

In Herb.: Haven van Goes (aan *Chaetomorpha crassa*), v. d. B.

2088. L. chalybea Kg. Aan draadvormige Algen in zilte binnenwateren en aan de zeekust. (Kg. Tab. phyc. I. t. 84. f. I; *L. confervicola* Rabenh. p. 83; Jürg. Alg. Dec. XVIII. 6).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Bovendien: Ooster-Schelde, Zandkreek, Herb. v. d. B.

2089. L. polychroa Menegh. Aan de zeekust en in zilte binnenwateren. (Rabenh. p. 83; Kg. Tab. phyc. I. t. 85 f. V).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

Fam. Leptotricheae.

LEPTOTHRIX Kg.

2090. L. radians Kg. Parasitisch aan Algen in brakke en zilte slooten, enz.

Trichomatibus brevissimis ($\frac{1}{15}$—$\frac{1}{12}'''$ long.), caespitosis, radiatim dispositis, fuscescentibus, rectis, inarticulatis, homogeneis, basi cohaerentibus sursum liberis diam. $\frac{1}{1000}$—$\frac{1}{800}$'''. Kg. (Spec. p. 263; Tab. phyc. I. t. 59. f. IV).

In Herb.: Zuid-Beveland (aan *Chaetom. crassa*) v. d. B.

Fam. Oscillarieae.

CHTHONOBLASTUS Kg.

Obs. Trichomatibus numerosis e vaginis anastomosantibus fasciculatim prorepentibus a reliquis generibus distinctum. Cf. Kg. Phyc. gen. p. 196.

2091. C. repens (Harv.) Kg. Op den grond op vochtige plaatsen, aan den voet van muren, enz.

Strato fusco-vel viridi-chalybeo, vagina gelatinoso-mucosa, obsoleta aperta, trichomatibus $\frac{1}{450}$''' crassis, aequalibus, distincte articulatis, articulis diametro aequalibus, linea media dimidiatis, ad genicula catenulis geminis granulorum transversalibus ornatis. Kg. (Spec. p. 260; Tab. phyc. t. 54. f. I; *Symphyothrix repens* Enum. Zeel. IV. p. 91; *Microcoleus repens* Hassall t. LXX. f. 1).

In Herb.: Goes, v. d. B.

2092. C. Vaucheri Kg. Op gelijke pl. als de vorige. (Kg. Spec. p. 260; Tab. phyc. t. 54. f. II; *Microcoleus terrestris?* FL. B. S. p. 438).

Haarlem, Amsterdam, Herb. Splitg.

2093. C. anguiformis Kg. Op den bodem en aan den rand van kreeken aan de kust.

Strato compacto obscure et sordide viridi, vagina ampliori, fasciculis densissimis, trichomatibus $\frac{1}{600}$''' crassis, articulis geminatis, geminis distantibus geniculo pellucido discretis, diametro parum longioribus. Kg. (Spec. p. 262; Tab. phyc. I. t. 57. f. I; *C.*

Lyngbyei Enum. Zeel. IV. p. 91. (non Kg.); *Microcoleus anguiformis* Hassall t. LXX. f. 3).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

PHORMIDIUM Kg.

Obs. Genus vaginis in stratum membranaceum concretis ab *Oscillaria* diversum. Cf. Kg. Phyc. gen. p. 190.

2094. P. vulgare Kg. Overal op vochtigen grond langs muren, tusschen en op straatsteenen, enz. (Kg. Tab. phyc. t. 46. f. IV; *Microcoleus autumnalis* (excl. Syn. Vauch.) Rabenh. p. 76; *M. terrestris?* FL. B. S. (excl. eod. Syn.)

In Herb.: Goes, v. d. B. Variat:

β. *chalybeum* (*η.*) Kg. (Tab. cit. f. IV. f; *Oscillatoria subfusca* FL. B. S. p. 438). Haarlem, Herb. Splitg.

2095. P. membranaceum Kg. Aan planken, palen enz. in vijvers, slooten enz. (Kg. Tab. phyc. t. 46. f. II; *Microcoleus membranaceus* Rabenh. p. 77; *Oscillatoria papyrina* FL. B. S. p. 436 fide specim.)

Haarlem, Herb. Splitg.

2096. P. Lyngbyaceum Kg. Op mos van een oud rieten-dak.

Strato viridi-nigrescente, trichomatibus $\frac{1}{350}$—$\frac{1}{300}$''' crassis, aerugineis, omnibus vaginatis, vaginis arctis membranaceis flaccidis trichomata superantibus, articulis obsoletis non granulatis. Kg. (Spec. p. 255; Tab. phyc. t. 46. f. III).

In Herb.: Goes, v. d. B.

2097. P. Corium (Ag.) Kg. Aan steenen enz. in stroomend water. (Kg. Spec. p. 257; Tab. phyc. I. t. 48 f. VI; *Microcoleus Corium* Rabenh. p. 77).

In Herb. Leyden, Mb.

OSCILLARIA Bosc.

2098. O. subtilissima Kg. In slooten enz. in het *stratum* van andere *Oscillariën.*

Strato luteo-viridi, trichomatibus $\frac{1}{2000}'''$ crassis, gracillimis, fasciculatis, fasciculis annulatim circinatis, viridi-lutescentibus. Kg. (Spec. p. 238; Tab. phyc. I. t. 38. f. VII).

In Herb.: Goes (tusschen *O. anguina* en *natans*), v. d. B.

2099. O. gracillima Kg. In slooten en moerassen. (Rabenh. p. 73; Kg. Tab. phyc. t. 39. f. II).

In Herb.: Goes, v. d. B.

2100. O. aerugineo-coerulea Kg. In slooten, enz. soms op den bodem van waterplassen op rottende plantendeelen.

Strato coeruleo-aerugineo, trichomatibus $\frac{1}{500}$—$\frac{1}{450}'''$ crassis, subobsolete articulatis, articulis diametro subduplo brevioribus, dimidiatis, ad genicula subtiliter punctatis, apiculo attenuato evidentius articulato. Kg. (Spec. p. 240; Tab. phyc. t. 39. f. IX).

In Herb.: Leyden, Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B.

2101. O. antliaria Jürg. Aan pompen, op vochtige plaatsen onder dakgoten, enz. (Rabenh. p. 75; Kg. Tab. phyc. t. 40. f. VI; Jürg. Alg. XIV. 4).

In Herb.: Leyden, Mb.

2102. O. tenuis Kg. In slooten aan steenen vastgehecht en drijvend. Variat:

α. viridis (Vauch.) Kg. (Spec. p. 242; Tab. phyc. t. 41. f. VI; *O. viridis* Rabenh. p. 73; Enum. Zeel. IV. t. 90; *O. contexta* 1e Algol. Bijdr. p. 284.) In Herb.: Goes, v. d. B. Boyendien: Leyden, Mb. in Herb. v. d. B.

β. gyrosa (ζ.) Kg. Strato chalybeo. In Herb.: Leyden, Mb.

2103. O. natans Kg. In zoet-water slooten. (Kg. Spec. p. 242; Tab. phyc. t. 40. f. IV; Alg. Dec. N. 34; *O. formosa* Rabenh. p. 74. excl. varr).

In Herb.: Goes, v. d. B.

2104. O. limosa Ag. Op den bodem van grachten, slooten, enz., later drijvend. (Rabenh. p. 73; Kg. Tab. phyc. I. t. 41. f. II; FL. B. S. p. 436).

In Herb.: Leyden (stad's grachten), Mb. (Galgewater), Mb., Oudem. Variat:

β. chalybea (η) Kg. (Tab. phyc. t. cit. f. III).

In Herb.: Goes (op moerassigen grond), v. d. B.

2105. O. glaucescens Kg. In zoet-water slooten.

Strato natante tenui, cinereo-glaucescente, sublivido, trichomatibus fragilissimis, rigidis, rectis, $\frac{1}{280}$—$\frac{1}{240}'''$ crassis, articulis distinctissimis, diametro subaequalibus, dimidiatis, ad genicula catenulis granulorum binis ornatis. Kg. (Spec. p. 244; Tab. phyc. I. t. 42. f. I).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2106. O. nigra Vauch. In grachten, slooten, enz. (Rabenh. p. 74; Kg. Tab. phyc. I. t. 42. f. III; Vauch. Conf. t. 15. f. 4).

In Herb.: Leyden, Mb. Bovendien: Merwe bij Dordt, Lac. in Herb. v. d. B.

2107. O. anguina Bory. In brak en zoet-water slooten. (Rabenh. p. 74; Kg. Tab. phyc. t. 40. f. VII; Alg. Dec. N. 14).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2108. O. chalybea Mert. In stilstaand en stroomend zoet water. (Rabenh. p. 76; Kg. Tab. phyc. t. 40 f. VIII; Jürg. Alg. XIII. 4; FL. B. S.? p. 436).

In Herb.: Beek in het bosch van Wolfheze, Un. 1847; Zuid-Beveland, v. d. B. Variat:

β. Boschii Kg. Strato aeruginoso. In Herb.: Goes, v. d. B.

2109. O. ornata Kg. Aan steenen in stroomend zoet water.

Strato saturate aerugineo, trichomatibus $\frac{1}{220}'''$ crassis, rectis, rigidis, fragilibus, pulchre aeruginosis, articulis diametro duplo brevioribus, ad genicula pulchre margaritaceis. Kg. (Spec. p. 245; Tab. phyc. t. 42. f. IX).

In Herb.: Watervallen en vijvers op den Oorsprong b. Arnhem, Un. 1847.

2110. O. subsalsa Ag. Aan den rand van zilte en brakke binnenwateren. (Rabenh. p. 75; Kg. Tab. phyc. t. 42. f. V).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

2111. O. intermixta Kg. In moerassen enz. met andere *Oscillarien* vermengd.

Strato aerugineo, trichomatibus variis, hinc $\frac{1}{300}'''$, illinc $\frac{1}{150}'''$ crassis, articulis transversim granulatis. Kg. (Spec. p. 246; Tab. phyc. t. 42. f. VI).

In Herb.: Goes (met en tusschen *O. tenuis* α.), v. d. B.

2112. O. affinis Kg. In slooten, enz. met andere *Oscillarien.*

Strato obscure viridi-nigrescente, trichomatibus $\frac{1}{200}$—$\frac{1}{180}'''$ crassis, interdum fuscescentibus, rectis, fragilibus, articulis distinctis diametro 2—3plo brevioribus lineola media transversali dimidiatis, ad genicula granulosis. Kg. (Phyc. Germ. p. 159; *O. dubia β. affinis* Kg. Spec. p. 246; Tab. phyc. t. 42. f. VIII).

In Herb.: Goes (met *O. natans*), v. d. B. Bovendien: Amsterdam, Herb. Splitg.

2113. O. coerulea Kg. In slooten enz. in het *stratum* van andere *Oscillariën.*

Trichomatibus solitariis, flexuosis, $\frac{1}{220}$—$\frac{1}{150}'''$ crassis, coeruleis, articulis distinctis, diametro duplo brevioribus vel subaequalibus, lineola media dimidiatis, ad genicula catenulis geminis margaritaceis ornatis, apiculo obtuso. Kg. (Spec. p. 246; Tab. phyc. I. t. 42. f. II).

Goes (een enkele maal tusschen *Spirulina*, *O. major*, enz.), v. d. B.

2114. O. Froelichii Kg. In zoet water. (Rabenh. p. 75; Kg. Tab. phyc. I. t. 43. f. I).

In Herb.: Leyden, Mb.

2115. O. inflata Menegh. In zilte binnenwateren en aan de zeekust.

Strato saturate aerugineo, trichomatibus implicatis, crassitie variis, tenuioribus $\frac{1}{240}'''$, majoribus $\frac{1}{120}'''$ crassis, linea media longitudinali ante apicem evanescente percursis, articulis brevissimis, geniculis pallidioribus, apiculo attenuato obliquo. Trichomata interdum (ob genicula leviter contracta) subtorulosa. Kg. (Spec. p. 247; Tab. phyc. t. 43. f. V).

In Herb.: Haven van Goes (met *Nodularia* en *O. major*), v. d. B.

2116. O. major Vauch. In brakke en zilte slooten, kreeken, enz. (Rabenh. p. 75; Kg. Tab. phyc. t. 43. f. VII; Vauch. Conf. t. 15. f. 3).

In Herb.: Goes, v. d. B.

2117. O. princeps Vauch. In zoet-water slooten. (Rabenh. p. 75; Kg. Tab. phyc. t. 44. f. 1; Vauch. Conf. t. 15. f. 2).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2118. O. maxima Kg. In zoet-water slooten. (Rabenh. p. 75; Kg. Tab. phyc. t. 44. f. II; Alg. Dec. N. 126).

In Herb.: Rotterdam, Oudem.

SPIRULINA Link.

2119. S. subsalsa Kg. In brakke en zilte slooten, enz., meest op halfvergane *Conferveën*.

Strato aerugineo, trichomatibus elongatis, gracilibus, anfractibus densissimis, spirae diam. $\frac{1}{780}'''$. Kg. (Spec.

p. 236; Tab. phyc. t. 37. f. VII; *S. tenuissima* Enum. Zeel. IV. p. 90 non Kg.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2120. S. Oscillarioïdes Turpin. In zoet en brak water aan steenen en ondergedoken voorwerpen; soms vermengd met andere *Oscillariën*. (Kg. Tab. phyc. t. 37. f. VIII; *S. major* Kg. Phyc. Germ. p. 156; Rabenh. p. 72; Enum. Zeel. IV. p. 90).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2121. S. Jenneri (Hassall) Kg. In zoet water.

Strato tenuissimo aerugineo, trichomatibus articulatis crassioribus, diametro $\frac{1}{500}'''$, articulis laevibus homogeneis solidis, lucido-aerugineis, diametro ut plurimum aequalibus. Kg. (Spec. p. 236; Tab. phyc. t. 37. f. XI; *Spirillum Jenneri* Hassall t. LVII f. 5).

In Herb.: Leyden, Mb.

d. Chamaephyceae.

Fam. Palmelleae.

TETRASPORA Link.

2122. T. Ulvacea Kg. Aangehecht en drijvend in zoetwater slooten, vijvers, enz.

Foliacea, gelatinosa, viridis, utrinque attenuata, ovato-lanceolata, demum dilatata et fissa, nucleis quaternis ($\frac{1}{400}'''$) subglobosis ovatisve, tetradibus late sparsis. Kg. (Spec. p. 225; Tab. phyc. I. t. 27. f. III).

In Herb.: Goes (met *Draparnaldia*), v. d. B.

2123. T. bullosa (Ag.) Kg. In drinkputten, slooten, vijvers, enz. (Rabenh. p. 62; Kg. Tab. phyc. I. t. 28. f. 1; *Ulva bullosa* FL. B. S. p. 416).

In Herb.: Goes, v. d. B. Bovendien: Leydsche vaart b. Noordwijk, de Haan in Herb. de Vriese.

2124. T. lubrica (Ag.) Kg. In zoet water aan verschillende voorwerpen vastgehecht. (Rabenh. p. 62; Kg. Alg. Dec. N. 103; Tab. phyc. I. t. 30 f. II).

In Herb.: Leyden (Galgewater), Mb., Oudem.; Zuid-Beveland, v. d. B. Variat:

β. *lacunosa* Kg. (Rabenh. l. l.) In Herb.: Leyden, Mb.

COCCOCHLORIS Spr.

2125. C. stagnina Spr. In vijvers, grachten, enz. vastgehecht en drijvend. (Rabenh. p. 60; Kg. Alg. Dec. N. 29; Tab. phyc. I. t. 18 f. III).

In Herb.: 's Hage, VZ; Roozendaal b. Arnhem, Un. 1849.

PALMELLA Lgb.

2126. P. mucosa Kg. In helder vlietend water aan ondergedoken voorwerpen. (Rabenh. p. 59; Kg. Tab. phyc. I. t. 16 f. I). Diam. cell. $\frac{1}{300}'''$ et ultra. Kg.

In Herb.: Beek te Wolfheze, Un. 1847.

2127. P. cruenta Ag. Allerwege op den grond op vochtige plaatsen aan den voet van muren. (Rabenh. p. 59; Kg. Tab. phyc. t. 15 f. II; *Porphyridium cruentum* Naeg. Einz. Alg. p. 71 et 138; t. IV. H).

In Herb.: Goes, v. d. B.

2128. P. laxa Kg. In steeds vochtige holten van oud hout.

Strato viridi effuso, difformi, molli, gelatinoso, cellulis turgidis homogeneis solidis, monogonimicis, viridibus, laxe dispositis, hinc oblongis geminatis, illinc globosis et laxe conglomeratis, (glomerulis minoribus interdum vesicula gelatinosa subtilissima cinctis) diametro $\frac{1}{500}$—$\frac{1}{300}'''$. Kg. (Spec. p. 213; Tab. phyc. t. 13 f. IV).

In Herb.: Goes, v. d. B.

2129. P. duriuscula Kg. Aan hout, steenen enz. in helder vlietend water. (Rabenh. p. 59; Kg. Tab. phyc. t. 17 f. III). Cell. diametro $\frac{1}{1500}$—$\frac{1}{1000}'''$ Kg.

In Herb.: Beek achter het Logement te Beek, Un. 1847.

POLYCYSTIS Kg.

Obs. Dignoscitur genus ab affinibus: cellulis *compositis*, primariis et secundariis magnis, gelineis, achromaticis, gonidia libera, colorata continentibus. Cf. Kg. Tab. phyc. et Spec.

2130. P. aeruginosa Kg. Aan de oppervlakte van stilstaand zoet water.

Strato vivide aerugineo-viridi, cellulis primariis in gelatinam amorpham solutis, secundariis (diam. $\frac{1}{70}$—$\frac{1}{30}'''$) deliquescentibus, mucosis, gonidiis globosis ($\frac{1}{600}'''$), subtilissime granulosis. Kg. (Spec. p. 210; *Micraloa Ictyolabe?* Rabenh. p. 13; *Microcystis aeruginosa* Tab. phyc. I. N. 58, t. 8; 1^{e} Algol. Bijdr. p. 284; *Chlorococcum Monas?* Mq. FL. B. S. p. 476).

In Herb.: Leyden, Un. 1846. Bovendien: Bronstee b. Haarlem, Herb. Splitg.; Maastricht, Franq. in Herb. v. d. B.

ANACYSTIS Menegh.

Obs. Genus distinctum: cellulis *simplicibus* gelineis, gonidiis coloratis *cohaerentibus* repletis. Cf. Kg. Tab. phyc. et Spec. Alg.

2131. A. parasitica Kg. Aan *Conferveën*, *Lemna*-wortels, enz. in zoet water.

Cellulis densissime farctis, adnatis, irregularibus, subdiffusis et confluentibus, (diametro $\frac{1}{60}$—$\frac{1}{20}'''$), ob-

scure aerugineis, gonidiis pallide aerugineis. Kg. (Spec. p. 209; Tab. phyc. I. N. 60; t. 9).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

MICROCYSTIS Kg.

Obs. Cellulae gelineae in hoc genere sunt *simplices liberaque* continent gonidia colorata vel hyalina. Cf. Kg. l. l.

2132. M. minor Kg. In zoet water.

Membranacea, natans, olivaceo-viridis, cellulis diam. $\frac{1}{180}$—$\frac{1}{100}'''$. Kg. (Spec. p. 209; Tab. phyc. N. 69; t. 11 f. II).

In Herb.: Goes, v. d. B.

CHARACIUM A. Br.

Adnatum, ex unica cellula gelinea constitutum, substantia gonimica demum in cellulas secundarias, numerosas irregulariter dispositas demum agiles et erumpentes transmutata. Kg. (Spec. p. 208; Naegeli Einzell. Alg. p. 86; t. III D).

2133. C. Sieboldi A. Br. Aan *Conferveën* in zoet water. Tab. V. f. 3.

Cellula matricali obovata aut pyriformi (apice plerumque parum attenuata) $\frac{1}{200}$—$\frac{1}{25}'''$ longa, cellulis secundariis viridibus elliptico-oblongis, altero fine pallidiori fibris delicatissimis binis tentaculiformibus instructis, $\frac{1}{220}'''$ longis. Kg. (Spec. p. 208).

In Herb.: Leyden (aan *Cladoph. fracta*), Mb.

MICROHALOA Kg.

2134. M. protogenita Bias. (Rabenh. p. 13; Kg. Tab. phyc. t. 7).

In Herb.: Op lang binnen'skamers bewaard water, v. d. B.

2135. M. Pini Bisch. In vijvers, slooten, enz. (Rabenh. p. 13; Kg. Tab. phyc. t. 11 f. III).
In Herb.: 's Hage (vijvers in het bosch), Bisch.

PROTOCOCCUS Ag.

2136. P. roseo-persicinus Kg. In zoet water op het slijk en tusschen *Oscillariën*. (Rabenh. p. 11; Kg. Tab. phyc. t. 1).
In Herb.: Leyden (in het *stratum* van *Oscill. Froelichii*), Mb.

2137. P. minor Kg. Aan ondergedoken voorwerpen in zoet water. (Rabenh. p. 13; Kg. Tab. phyc. t. 3).
In Herb.: Leyden (in waterbakken in den Hort. Bot.), Mb.

2138. P. dissectus Kg. Aan palen enz. onder water. (Rabenh. p. 13; Kg. Tab. phyc. t. 3).
In Herb.: Leyden (Galgewater aan hout-vlotten), Mb., Oudem.

2139. P. mucosus Kg. Op den grond op vochtige plaatsen, langs muren, enz. (Rabenh. p. 13; Kg. Tab. phyc. t. 4).
In Herb.: Goes (met *Phormidium vulgare*), v. d. B.

2140. P. viridis Ag. Overal op vochtige plaatsen aan muren, boomstammen, planken, palen, enz. (Kg. Tab. phyc. t. 3; *Chlorococcum protophyton* FL. B. S. p. 474).
In Herb.: Goes, v. d. B.

2141. P. chlamidomonas Kg. Op vochtigen grond en in brak en zoet water. (Rabenh. p. 12; Kg. Tab. phyc. t. 4).
In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2142. P. crustaceus Kg. Aan boomstammen. (Kg. Spec. p. 203; Tab. phyc. t. 2; *P. umbrinus* Kg. Phyc. gen. p. 169. t. 7 f. II; Rabenh. p. 11).
In Herb.: Soestdijk (aan *Fagus*), Lac.

Fam. Desmidieae.

RHAPHIDIUM Kg.

Obs. Algae ex hac familia aquas praeamant limpidas in ericetis et regionibus turfosis; magnum itaque specierum indigenarum numerum cognitum iri conjicere licet. Paucas interim licet Prodromo nostro inserere. Harum notitiam viris laudandis *Abeleven* et *de Jong*, Neomagensibus debemus, quibus hanc Algarum provinciam valde commendare liceat.

2143. R. fasciculatum Kg. (Kg. Spec. p. 195; Naeg. Einz. Alg. t. IV. C. f. 1; *R. difforme* Rabenh. p. 52; *Ankistrodesmos falcatus* Ralfs Brit. Desm. p. 180; t. XXXIV f. 3).

Vijver te Berg en Dal, Uilenput in de Meerwijk, de J. en Abel. in Herb. Abel.

PEDIASTRUM Meijen.

2144. P. Napoleonis Menegh. (Kg. Spec. p. 191; Ralfs p. 186; t. XXXI f. 7; *P. hexactis* et *excavatum* Hassall t. XCII f. 5 et 6; *Micrasterias Napoleonis?* Rabenh. p. 52).

Vijver te Ubbergen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

2145. P. subuliferum Kg. (Spec. p. 192; *P. Boryanum* excl. nonnull. Syn. Ralfs p. 187; t. XXXI f. 9; *Micrasterias Boryana?* Rabenh. p. 53).

Vijver te Ubbergen, de J. en Abel. in Herb. Abel.; Vijvers te Roozendaal, Un. 1849.

2146. P. ellipticum Kg. (Spec. p. 193; Ralfs p. 188; t. XXXI f. 10; Hassall t. XCII f. 2).

Vijver te Ubbergen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

2147. P. angulosum Menegh. (Kg. Spec. p. 193;

Ralfs p. 187; t. XXXI f. 11; *Micrasterias angulosa* Rabenh. p. 53).

Vijver te Ubbergen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

2148. P. integrum Naeg. (Einzell. Alg. p. 97; t. V. B f. 4; Kg. Spec. p. 193).

Vijver te Ubbergen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

DESMIDIUM Ag.

2149. D. Swartzii Ag. (Rabenh. p. 56; Ralfs p. LXI, t. IV; Hassall t. LXXXIII f. 7).

Vijvers (Ubbergen, Meerwijk) bij Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

SCENODESMUS Meijen.

2150. S. caudatus Meijen. (Kg. Spec. p. 186; Naeg. Einz. Alg. t. V. A. f. 1; *Arthrodesmus quadricaudatus* Rabenh. p. 55; *S. quadricauda* Ralfs p. 190; t. XXXI f. 12).

Vijvers (Ubbergen, Berg en Dal) bij Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

2151. S. acutus Meijen (Kg. Spec. p. 186; Ralfs p. 190. t. XXX f. 12; t. XXXIV f. 16; Naeg. t. cit. f. 3.

Vijver te Ubbergen, Waal b. Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

PHYCASTRUM Kg.

2152. P. muticum Kg. (Spec. p. 179; Ralfs p. 125; t. XXI. f. 4).

Leemput te Berg en Dal bij Nijmegen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

2153. P. tricorne Kg. (Spec. p. 179; Ralfs p. 134; t. XXII f. 11; t. XXXIV f. 8; *Desmidium tricorne* Rabenh. p. 57).

Vijver in de Meerwijk b. Nijmegen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

XANTHIDIUM Ehrenb.

2154. X. octocorne Ehrenb. (Ralfs p. 116; t. XX f. 2; *Micrasterias? octocornis* Kg. Spec. p. 171).

Vijver (Uilenput) b. Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

ARTHRODESMUS Ehrenb.

2155. A. convergens Ehrenb. (Kg. Spec. p. 176; Ralfs p. 118; t. XX f. 3; *Euastrum convergens* Rabenh. p. 54; Naeg. Einz. Alg. t. VII. C f. 1).

Vijver in de Meerwijk b. Nijmegen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

COSMARIUM Corda.

2156. C. crenatum Ralfs (p. 96; t. XV f. 7).

Vijver (Meerwijk) b. Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

2157. C. margaritiferum Menegh. (Kg. Spec. p. 176; Ralfs p. 100; t. XVI f. 2).

Vijver (Ubbergen) b. Nijmegen, de J, en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

EUASTRUM Ehrenb.

2158. E. gemmatum Breb. (Kg. Spec. p. 171; Ralfs p. 87; t. XIV f. 4).

Vijver (Ubbergen), de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

MICRASTERIAS Ag.

2159. M. rotata Grev. (Ralfs p. 71; t. VIII f. 1; *M. Rota* Kg. (num Menegh?); *Euastrum Rota* Rabenh. p. 53; Naeg. Einz. Alg. p. 124; t. VI H. f. 4).

Vijver (Ubbergen), de J. en Abel. in Herb. Abel.

PENIUM Breb.

2160. P. interruptum Breb. (Ralfs p. 151; t. XXV f. 4).

Vijver (Meerwijk) b. Nijmegen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

DOCIDIUM Breb.

2161. D. Ehrenbergii Breb. (Kg. Spec. p. 168; Ralfs p. 157; t. XXVI f. 4; t. XXXIII f. 4).

Vijvers (Ubbergen, Meerwijk) b. Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

STAUROCERAS Kg.

2162. S. Acus Kg. (Spec. p. 166; *Closterium rostratum* Ralfs p. 175; t. XXX f. 3).

Vijver (Ubbergen) b. Nijmegen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

CLOSTERIUM Nitzsch.

2163. C. Lunula Nitzsch. (Kg. Spec. p. 163; Alg. Dec. N. 22; Ralfs p. 163; t. XXVII f. 1).

Vijver (Ubbergen), de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.; onder *Conferven* in het Mallegat b. Katwijk, Mb. in Herb. v. d. B.

2164. C. Leibleinii Kg. (Spec. p. 163; Ralfs p. 167; t. XXVIII f. 4).

Vijver (Ubbergen) en Waal b. Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

2165. C. moniliferum Ehrenb. (Kg. Spec. p. 163; Ralfs p. 166; t. XXVIII f. 3; Hassall t. LXXXVII f. 2; Naeg. Einz. Alg. t. VI. C. f. 1).

Vijver (Meerwijk), de J. en Abel. in Herb. Abel.; Leyden, Mb; Zuid-Beveland, v. d. B.

2166. C. acuminatum Kg. (Spec. p. 164; *C. acus* Alg. Dec. N. 80; *C. arcuatum* Ralfs p. 219).

Vijver (Uilenput) b. Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

2167. C. Dianae Ehrenb. (Kg. Spec. p. 164; Ralfs p. 168; t. XXVIII f. 5; Hassall t. LXXXIV f. 5).

Vijvers (Meerwijk, Ubbergen) bij Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

2168. C. acerosum Ehrenb. (Kg. Spec. p. 164; Ralfs p. 164; t. XXVII f. 2; Hassall t. LXXXVII f. 5).

Vijver (Ubbergen), de J. en Abel. in Herb. Abel.

2169. C. striolatum Ehrenb. (Kg. Spec. p. 165; Ralfs p. 170; t. XXIX f. 2; Hassall t. LXXXVII f. 4).

Vijver te Ubbergen en Leemput te Berg en Dal, de J. en Abel. in Herb. Abel.

2170. C. lineatum Ehrenb. (Kg. Spec. p. 165; Ralfs p. 173; t. XXX f. 1; Hassall t. LXXXVII f. 4).

Vijver in de Meerwijk (Nijm.), de J. en Abel. in Herb. Abel.

2171. C. juncidum Ralfs. (p. 172; t. XXIX f. 6. 7). Vijver (Meerwijk en Ubbergen), de J. en Abel. in Herb. Abel.

SPIROTAENIA Breb.

2172. S. obscura Ralfs. (p. 179; t. XXXIV f. 2). Waal b. Nijmegen; v. ic. in Herb. Abel.

e. Mycophyceae.

Fam. Stereonemeae.

STEREONEMA Kg.

2173. S. caespitosum Menegh. Aan *Confervëen* en waterplanten in zoet water. (Rabenh. p. 10).

In Herb.: Goes, v. d. B.

Fam. Saprolegnieae.

SAPROLEGNIA N. ab Es.

2174. S. ferax Kg. (Rabenh. p. 101; Kg. Spec. p. 159; Phyc. gen. p. 157; t. I).

In Herb.: Aan ondergedoken doode vliegen, v. d. B.

2175. S. candida (Roth) Kg. (Spec. p. 159; *Leptomitus candidus* Rabenh. p. 9; FL. B. S. p. 456).

In Herb.: Leyden (aan wortels van *Hydrocharis*), B. Wils; Haarlem, Herb. Splitg.; (Rotterdam, Mq).

2176. S. tenuis In zoet water aan waterplanten, enz. (Kg. Tab. V. f. 4).

Mucosa, flaccida (diam. $\frac{1}{150}$— apice $\frac{1}{180}'''$), sursum

parum attenuata, parce ramosa, ramis elongatis erectis. Kg. (Spec. p. 159).

'sHage (aan bladeren van *Glyceria fluitans*), Herb. Bisch.

Fam. Leptomiteae.

LEPTOMITUS Ag.

L. Ceratophylli Ag. (Rabenh. p. 9; FL. B. S. p. 456).

(Rotterdam, Mq. l. l.) n. v.

SIROCROCIS Kg.

2177. S. ammoniata Kg.

Trichomatibus (diam. $\frac{1}{700}$), articulis cylindricis elongatis, spermatiis elliptico-globosis numerosis concatenatis. Kg. (Spec. p. 154.)

In Herb.: In Spir. C. C. succin., v. d. B.

HYGROCROCIS Ag.

2178. H. simplex (*β. Sambuci*) Kg. (Spec. p. 148; Rabenh. p. 6).

In Herb.: In Aq. flor. Sambuci, v. d. B.

2179. H. leucocoma Kg. (Spec. p. 149; Rabenh. p. 6; *Leptomitus leucocomus* Kg. Alg. Dec. N. 45).

In Herb.: Goes, (aan een ondergedoken bloemblad van *Brassica Napus*), v. d. B.

2180. H. perplexa Kg. (Spec. p. 149; *H. Salviae* et *H. Rosae* Rabenh. p. 3 et 4; *H. Rosae* FL. B. S. p. 458).

Trichomatibus ramosis subtilissimis (diam. $\frac{1}{2000}'''$) in stratum flocoso-nubeculosum implicatis, granulis mucosis numerosissimis immixtis, inarticulatis, hic illic granulosis, spermatiis globosis lateralibus. Kg.

In Herb.: In aq. Sambuci, Rorismarini, Mb.; in aq. flor. Tiliae et Rosarum, v. d. B.

2181. H. phosphorica Kg: (Spec. p. 150; Rabenh. p. 5).

In Herb.: In zuiver ac. phosphoricum, v. d. B.

2182. H. Decaisnei Kg. (Tab. V. f. 5).

Trichomatibus dense intertextis, ramosis, ubique aequalibus, diam. $\frac{1}{2000}$—$\frac{1}{1200}$''', ramis ramulisque subalternis, conformibus, illis elongatis patentibus, his abbreviatis rigidulis divaricatis, articulis opacis parum distantibus, interstitiis brevibus pellucidis. Kg. (Spec. p. 151).

In Herb.: In eene oplossing van Cyanuretum Potass. ferr., v. d. B.

2183. H. Desmazierii (Dub.) Kg.

Trichomatibus achromaticis laxe intertextis, rigidulis, basi ($\frac{1}{550}$'''), apicibus ramorum attenuatis ($\frac{1}{1500}$''') inarticulatis (?), ramis elongatis alternis. Kg. (Spec. p. 151).

In Herb.: In verdunde Cochenille-tinctuur met eenige druppels zwavelzuur vermengd.

Fam. Cryptococceae.

ULVINA Kg.

2184. U. aceti Kg. (Spec. p. 147; Rabenh. p. 3).

In Herb.: In wijn- en bierazijn, Mb.

CRYPTOCOCCUS Kg.

2185. C. natans Kg.

Globulis mucosis densissime compactis, minutissimis ($\frac{1}{1500}$'''?) pelliculam cohaerentem achromaticam formantibus. Kg. (Spec. p. 146).

In Herb.: Op water binnen'skamers, waarin Algen bewaard werden, v. d. B.

2186. C. sanguineus Kg. (Tab. V. f. 6).

Strato tenui sanguineo, globulis $\frac{1}{1000}$—$\frac{1}{700}$''') hyalinis, leviter rubescentibus. Kg. (Spec. p. 891).

In Herb.: Op het slijk der Zandkreek, v. d. B.

Subtrib. Diatomeae.

Ordo. Diatomeae Areolatae.

Subordo. Appendiculatae.

Fam. Angulatae.

TRICERATIUM Ehrenb.

2187. T. Favus Ehrenb. In zee en riviermonden; fossiel. (Kg. Bacill. t. 18. f. XI; Hart. Magt enz. p. 212; Onderz. Amst. p. 48).

(Zuiderzee b. Enkhuizen en de Lemmer, de Dollard, de Maas b. Schiedam).

(Fossiel in de klei- en kleimergel-lagen onder Amsterdam en op ondersch. pl. in Friesland).

2188. T. striolatum Ehrenb. In zee en riviermonden. (Kg. Bacill. t. 18. f. X; Hart. Magt enz. p. 212).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Hart. l. l.)

Species fossilis:

2189. T. areolatum Harting.

Lateribus triquetris convexis, angulis subacutis, prominentibus, superficie cellulis sexangulis parvis favosa. Diam. 0,055'''. Intermedium inter *T. Favum* et *striolatum*, huic magnitudine, illi structura accedens. (Harting l. l. p. 48; Tab. III f. 19).

In gering getal in de *Diatomeën*-laag onder Amsterdam.

Fam. Biddulphieae.

ZYGOCEROS Ehrenb.

2190. Z. Rhombus Ehrenb. In zee en riviermonden; fossiel. (Kg. Bacill. t. 18. f. IX; Hart. Magt. enz. p. 212; Onderz. Amst. p. 48).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Maas b. Schiedam, Hart. l. l.).

(Fossiel in de *Diatomeën*-laag onder Amsterdam).

ODONTELLA Ag.

2191. O. aurita Ag. Aan *Ectocarpi*, *Conferveën*, enz. langs de zeekust. (Kg. Bacill. t. 29; f. 88).

Kusten van Zuid-Beveland, Herb. v. d. B.

2192. O. turgida Kg. In zee; fossiel. (Kg. Bacill. t. 18. f. VIII. 9; Hart. Magt enz. p. 212).

(Zuiderzee b. Enkhuizen).

(Fossiel aan het strand v. Dijkshoek in Friesland, Hart. l. l.).

Fam. Eupodisceae.

EUPODISCUS Ehrenb.

2193. E. germanicus Ehrenb. In zee. (Kg. Spec. p. 134; *Tripodiscus Argus* Kg. Bacill. t. 1. f. VI; Hart. Magt enz. p. 212).

(Zuiderzee b. Harlingen, de Dollard, Hart. l. l.).

Fam. Anguliferae.

LITHODESMIUM Ehrenb.

2194. L. undulatum Ehrenb. In zee en riviermonden.

(Rabenh. p. 51; Kg. Bacill. t. 21. f. XXIV; Hart. Magt enz. p. 212).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Hart. l. l.)

Subord. Disciformes.

Fam. Coscinodisceae.

ACTINOPTYCHUS.

2195. A. senarius Ehrenb. In zee en riviermonden; fossiel. (Rabenh. p. 47; Kg. Bacill. t. 1. f. XXI; t. 21 f. XXVI; Hart. Magt enz. p. 212; Onderz. Amst. p. 48).

(Zuiderzee b. de Lemmer, Maas b. Schiedam, Hart.)

(Fossiel zeer talrijk in de *Diatomeën*-laag onder Amsterdam, Hart.)

2196. A. sedenarius Ehrenb. In riviermonden. (Rabenh. p. 43; Kg. Bacill. t. 1. f. XXIII; Hart. Magt enz. p. 212).

(Maas b. Schiedam, Hart. Fossiel in een terp te Wirdum).

Species fossilis:

2197. A. vicenarius Ehrenb.

In gering getal in de harde kleimergel-laag onder Amsterdam. (Hart. Onderz. Amst.p. 48).

ACTINOCYCLUS Ehrenb.

2198. A. senarius Hart. In zee en riviermonden; fossiel.

Subtiliter punctatus, radiis senis, margine laevigato; diam. 0,030—0,035‴. (Hart. Onderz. Amst. p. 48; t. III f. 3).

(Zuiderzee b. Enkhuizen en Harlingen, de Dollard, Maas b. Schiedam. Hart. Magt enz. p. 212).

(Fossiel vrij talrijk in de *Diatomeën*-laag onder Amsterdam, Hart. l. l.)

2199. A. nonarius Ehrenb. In riviermonden. (Rabenh. p. 46; Hart. Magt enz. p. 212).

(Maas b. Schiedam, Hart. l. l.)

2200. A. sedenarius Ehrenb. In zee; fossiel. (Hart. Magt enz. p. 212).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Hart. l. l.)

Species fossiles:

2201. A. Aquila Ehrenb. (Rabenh. p. 47.)

In verschillende lagen onder Amsterdam vrij talrijk. (Hart. Onderz. enz. p. 48).

2202. A. undatus Hart.

Disco flexuoso, cellulis minutis, radiis 4, (binis minoribus, binis hisce duplo majoribus); diam. 0,030—0,035‴. (Hart. Onderz. p. 48; t. III f. 18).

Zeer menigvuldig in de *Diatomeën*-laag onder Amsterdam, (Hart. l. l.)

COSCINODISCUS Ehrenb.

2203. C. minor Ehrenb. In zee en riviermonden; fossiel. (Rabenh. p. 46; Kg. Bacill. t. 1. f. XII. XIII; Hart. Magt enz. p. 211; Onderz. Amst. p. 47).

(Zuiderzee b. Enkhuizen en Harlingen, de Dollard, Hart. l. l.)

(Fossiel in de zandige kleimergel-laag onder Amsterdam, en aan 't strand v. Dijkshoek, Hart. l. l.)

2204. C. Patina Ehrenb. Als de vorige; fossiel. (Rabenh. p. 46; Kg. Bacill. t. 1. f. XV; Hart. Magt enz. p. 211).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Nieuwe Diep, de Dollard, Hart. l. l.)

(Fossiel op verschillende plaatsen in Friesland, ibid.)

2205. C. radiatus Ehrenb. Als de vorige; fossiel. (Rabenh. p. 46; Kg. Bacill. t. 1 f. XVIII; Hart. Magt enz. p. 211; Onderz. Amst. p. 47).

(Zuiderzee, Nieuwe Diep, de Dollard, Maas b. Schiedam, haven van Zierikzee, Hart. l. l.)

(Fossiel in groot aantal in verschillende lagen, meest in de *Diatomeën*-laag onder Amsterdam; ook in Friesland. Hart. l. l.)

2206. C. excentricus Ehrenb. Als de vorige; fossiel. (Rabenh. p. 46; Kg. Bacill. t. 1 f. IX; Hart. Magt enz. p. 211; Onderz. Amst. p. 47).

(Zuiderzee, Maas b. Schiedam, haven van Zierikzee, Hart. l. l.)

(Fossiel in de kleimergel- en *Diatomeën*-laag onder Amsterdam, strand te Kijkduin en terp te Wirdum, Hart. l. l.)

2207. C. subtilis Ehrenb. In den mond van rivieren; fossiel.

Cellulis minimis, aequalibus, radiatis, in $\frac{1}{100}'''$ parte 24. Kg. (Spec. p. 124; Bacill. t. 1 f. XI; Hart. Magt enz. p. 212).

(Maas b. Schiedam, Hart. l. l.)

(Fossiel op het strand te Kijkduin, in terpen te Kimswerd en Wirdum, Hart. l. l.)

Species fossiles:

2208. C. concentricus Harting. Niet zeer talrijk in de *Diatomeën*-laag onder Amsterdam.

Cellulis parvis, in lineas curvatas centrum spectantes dispositis. Diam. 0,030—0,035'''. (Hart. l. l. p. 119; Tab. III f. 2).

2209. C. cellosus Harting. In verschillende lagen zeer algemeen onder Amsterdam.

Magnus, cellulis centralibus amplioribus, irregularibus, marginalibus minoribus radiantibus, cellularum parietibus (interstitiis) incrassatis, semipellucidis. Diam. 0,180—0,200‴. (Hart. l. l. p. 119; t. III f. 7).

Ord. Diatomeae Vittatae.

Subord. Stomaticae.

Fam. Tabellarieae.

GRAMMATOPHORA Ehrenb.

2210. G. marina Kg. Aan de zeekust en in zilte binnenwateren: fossiel in de *Diatomeën*-laag onder Amsterdam, Harting l. l. p. 119. (Rabenh. p. 40; Kg. Bacill. t. 17 f. XXIV; t. 18 f. I. 1—5; Hart. Magt enz. p. 211).

In Herb.: Haven van Goes (aan *Polysiph. variegata*), v. d. B. Bovendien: Scheveningen (aan *Ceram. rubrum* met *Rhipidophora oceanica*), V Z; Zandkreek, Ooster-Schelde, Herb. v. d. B.; (Zuiderzee b. Enkhuizen, Hart.)

2211. G. angulosa Kg. Aan de zeekust. (Rabenh. p. 40; Kg. Bacill. t. 30 f. 79; Hart. Magt enz. p. 211).

(Zuiderzee b. de Lemmer, Hart.)

TERPSINOE Ehrenb.

2212. T. nodosa Harting. In gering aantal in de *Diatomeën*-laag onder Amsterdam.

Testula ventricosa, lateribus primariis et secundariis nodosis. Long. 0,060‴, lat. 0,040‴. (Harting l. l. p. 119; t. III. f. 17).

2213. T. pellucida Harting. Met en als de vorige. Testula rectangularis elongata, laevigata. Long. 0,050‴, lat. 0,035‴. (Hart. l. l. p. 119; t. III f. 16).

TABELLARIA Ehrenb.

2214. T. flocculosa (Roth) Kg. In stilstaand en stroomend zoet water. (Rabenh. p. 40; Kg. Bacill. t. 17 f. XXI).

Vijvers (Berg en Dal en Meerwijk) bij Nijmegen, de Jong en Abel. in Herb. Abel.

2215. T. fenestrata (Lgb.) Kg. Als de vorige. (*T. flocculosa* b. Rabenh. p. 40; Kg. Bacill. t. 17 f. XXII).

In Herb.: Vijver in de Meerwijk bij Nijmegen, de J. en Abel.

Subord. Astomaticae.

Fam. Striatelleae.

RHABDONEMA Kg.

2216. R. arcuatum (Lgb.) Kg. Aan de zeekust op *Polysiphonieën*, *Conferveën*, enz. (Rabenh. t. 42; Kg. Bacill. t. 18 f. VI; Hart. Magt enz. p. 211).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B. Bovendien: (Zuiderzee b. de Lemmer, Hart.)

STRIATELLA Kg.

2217. S. unipunctata (Lgb.) Ag. Aan de kust en in zilte binnenwateren aan andere Algen. (Rabenh. p. 41; Kg. Bacill. t. 18 f. V. 1—4).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Bovendien: Ooster-Schelde, Herb. v. d. B.

Fam. Licmophoreae.

LICMOPHORA Ag.

2218. L. flabellata Kg. Aan verschillende zeewieren.

(Rabenh. p. 44; Kg. Bacill. t. 12 f. I. 2. 3. 4).
Scheveningen (aan *Himanthalia*), v. d. Cop in Herb. VZ.

RHIPIDOPHORA Kg.

2219. R. crystallina Kg. Aan verschillende zee-Algen. (Rabenh. p. 44; Kg. Bacill. t. 8 f. X).
Zandkreek (aan *Ectocarpus littoralis*), Herb. v. d. B.

2220. R. Oedipus Kg. Als de vorige. (Rabenh. p. 44; Kg. Bacill. t. 18 f. V. 5; t. 25 f. IX. 5. Hart. Magt enz., p. 211).
In Herb.: Zandkreek (aan *Polysiphoniën*), v. d. B. Bovendien; (Zuiderzee b. Enkhuizen, Hart.)

2221. R. oceanica Kg. Als de beide vorigen. (Rabenh. p. 44; Kg. Bacill. t. 10 f. IV).
In Herb.: Scheveningen (aan *Ceram. rubrum*), VZ.
Obs. Stipes in speciminibus nostris valde elongatus est et dichotomus: bacillorum vero forma et magnitudo ad aliam speciem illa referre vetant.

PODOSPHENIA Ehrenb.

2222. P. Lyngbyei Kg. Aan Algen aan de zeekust en in zilte binnenwateren. (Rabenh. p. 44; Kg. Bacill. t. 9 f. X 3; t. 10 f. I. II. *Echinella cuneata* Lgb. p. 211. t. 70 F).
Zandkreek (aan *Schizonema floccosum*), Herb. v. d. B.

Ord. Diatomeae striatae.

Subord. Stomaticae.

Fam. Naviculeae.

MICROMEGA Ag.

2223. M. apiculatum (Ag.) Kg. Op zee-Algen parasiteerend.

Setaceum, olivaceum, rigidum, ramis erectis apice dilatatis, acutis, hinc illinc laciniatis, seriebus navicularum confertis, tubulis internis secundariis distinctis, naviculis lanceolatis, altero latere oblongis truncatis, $\frac{1}{55}'''$ longis. Magn. $\frac{1}{2}''$. Kg. (Spec. p. 108; Bacill. t. 26 f. X).

In Herb.: Ooster-Schelde (aan *Ceram. rubrum*), v. d. B.

SCHIZONEMA Ag.

S. tenellum Kg. (*S. quadripunctatum* FL. B. S. sec. Syn.)

(Friesche kust, Br. en v. H.) n. v. i.

2224. S. tenue Kg. Op het slib langs de zeekust.

Aureo-fuscescens in stratum densum complicatum, coelomatibus subsimplicibus inaequalibus (diam. $\frac{1}{110}$—$\frac{1}{90}'''$), saepe constrictis, hyalinis, naviculis obsolete seriatis, saepe inordinatis, oblongo-linearibus, truncatis, $\frac{1}{100}'''$ longis. Kg. (Spec. p. 100; Bacill. t. 23 f. II. 1—4).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

2225. S. rutilans Ag. Aan schelpen, *Zostera* enz. op slikken aan de zeekust. (Rabenh. p. 35; Kg. Bacill. t. 23 f. VI 1. 2; *Conferva rutilans* Jürg. Alg. I. 3).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.

2226. S. sordidum Kg. Aan Algen langs de zeekust.

Minutum, caespitosum, parasiticum, sordide fuscescenti-griseum, coelomatibus subdichotomis, achromaticis, ramis aequalibus, naviculis oblongis gracilibus truncatis, altero latere lanceolato-linearibus obtusiusculis, $\frac{1}{120}$—$\frac{1}{100}'''$ longis. Caespites 2'' alti. Kg. (Spec. p. 102; Bacill. t. 24 f. I. 1—3).

In Herb.: Ooster-Schelde (aan *Fucus vesiculosus*), v. d. B.

2227. S. araneosum Kg. Aan Algen langs de zeekust.

Fuscescenti-virescens (in sicco opaco- et griseo-viride, concolor) caespitosum, coelomatibus capillaribus ramosis achromaticis, naviculis distincte seriatis, in superiori parte densissime compactis, altero latere exacte lanceolatis acutis, altero oblongo-truncatis, $\frac{1}{60}$—$\frac{1}{55}'''$ longis. Caespes 1—2 uncialis. Kg. (Spec. p. 102; Bacill. t. 24 f. II; t. 25 f. IX. 1—5).

In Herb.: Ooster-Schelde (aan *Polysiph. dichocephala*), v. d. B.

2228. S. floccosum Kg. Aan *Ectocarpi*, *Polysiphoniën* enz. aan de zeekust.

Caespitosum, ramosissimum, intricatum, coelomatibus hyalinis amplioribus, apice acutiusculis, naviculis distincte seriatis, altero latere lanceolatis acutis, altero oblongis truncatis, $\frac{1}{55}$—$\frac{1}{50}'''$ longis. Caespes $\frac{1}{2}$—$\frac{3}{4}''$ altus. Kg. (Spec. p. 102; Bacill. t. 24 f. III 1—7).

In Herb.: Ooster-Schelde, v. d. B.

2229. S. helmintosum Chauv. Aan schelpen, steenen en grootere Algen langs de zeekust.

Viride vel viridi-lutescens, ultra setaceum, rigidum, ramis hinc sparsis, illinc fasciculatis, acutis, erectis, naviculis maximis seriatis, uno latere lanceolato-ellipticis, altero late oblongis, truncatis $\frac{1}{42}'''$ longis, $\frac{1}{180}$—$\frac{1}{100}'''$ latis. Caespes 2—3 uncialis. Kg. (Spec. p. 103; *S. Arbuscula* Kg. Bacill. t. 27 f. I. 1—3).

In Herb.: Scheveningen, VZ., Bisch.; Ooster-Schelde, v. d. B.

2230. S. Grevillei Ag. Aan schelpen en steenen langs de zeekust.

Caespitosum, capillare, fastigiato- ramosum, viridifuscescens, coelomatibus dichotomis basi transversim striatis, naviculis hinc longitudinaliter, illinc oblique ordinatis, maximis, longitudinaliter lineatis, a latere primario late oblongis truncatis, a latere secundario lanceolatis acutis, $\frac{1}{48}'''$ longis. Caespes 1—1$\frac{1}{2}$ altus. Kg. (Spec. p. 104; Bacill. t. 26 f. IV; t. 5 f. I).

In Herb.: Ooster-Schelde, v. d. B.

HOMOEOCLADIA Ag.

2231. **H. Anglica** Ag. Parasitisch aan Algen langs de zeekust.

Comosa, setacea, 2—3toma, ramis aequalibus apice acutis, fasciculis navicularum arcte contiguis, naviculis longissimis exacte linearibus obtusis, transverse striatis, $\frac{1}{7}'''$ longis. Caespites 1″ alti. Kg. (Spec. p. 98; Bacill. t. 30 f. 82).

Ooster-Schelde (aan *Ceram. rubrum*), Herb. v. d. B.

AMPHORA Ehrenb.

2232. **A. ovalis** Kg. In stroomend en stilstaand zoet water. (Rabenh. p. 34; Kg. Bacill. t. 5 f. XXXV. XXXIX; Hart. Magt enz. p. 211).

Vijver (Ubbergen) en Waal bij Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel. Bovendien: (Lek b. Bergambacht, Hart. l. l.)

2233. **A. lineolata** Ehrenb. In brak en zoet water.

Oblongo-elliptica, medio turgida, apicibus truncatis parumper productis: lineis longitudinalibus marginalibus validioribus, mediis subtilissimis, long. ad $\frac{1}{40}'''$. Kg. (Spec. p. 94; Bacill. t. 5 f. XXXVI).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2234. **A. gracilis** Ehrenb. In brak water. (Rabenh. p. 34; Kg. Bacill. t. 29 f. 29).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2235. **A. borealis** Kg. In zee en in rivieren.

Minima, oblongo- lanceolata, hinc acuta, illinc truncata; long. $\frac{1}{120}$—$\frac{1}{100}$'''. (Kg. Spec. p. 95; Bacill. t. 3 f. XVIII; Hart. Magt enz. p. 211).

(Lek b. Bergambacht, Hart. l. l.).

Species fossilis:

2236. A? elliptica Kg. (Bacill. t. 5 f. XXXI).

(Fossiel in leem b. Leeuwarden, Hart. Magt enz. p. 211).

AMPHIPRORA Ehrenb.

2237. A. alata Kg. In zilte en brakke binnenwateren; in zee. (Rabenh. p. 33; Kg. Bacill. t. 3 f. LXIII).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

STAURONEIS Ehrenb.

2238. S. Phoenicenteron Ehrenb. In zoet water en in zee. (Rabenh. p. 33; Bacill. t. 3 f. LIII; Hart. Magt enz. p. 211).

Zuid-Beveland (in enkele exx. gemengd onder andere *Diatomeën*), v. d. B. Bovendien: (Zee b. het Nieuwe Diep, Hart. l. l.).

2239. S. lanceolata Kg. In zoet water.

Lanceolata, gracilis, apicibus acutiusculis parum productis, acuminatis; long. $\frac{1}{15}$—$\frac{1}{14}$'''. Kg. (Spec. p 89; Bacill. t. 30 f. 24).

Vijver te Ubbergen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

CERATONEIS Ehrenb.

2240. C. Fasciola Ehrenb. In zee. (Rabenh. p. 30; Kg. t. 4 f. IV; Hart. Magt enz. p. 211).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Hart. l. l.).

AMPHIPLEURA Kg.

2241. A. rigida Kg. In zee.

Elongata, lineari-lanceolata, truncata, altero latere recta, altero leviter sigmoïdea; long. $\frac{1}{14}$—$\frac{1}{12}$'''. Kg. (Spec. p. 88; Bacill. t. 4 f. XXX; Hart. Magt enz. p. 211).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Hart. l. l.).

NAVICULA Bory.

* *Lanceolatae.*

2242. N. amphioxys Ehrenb. In stilstaand en stroomend zoet water.

Anguste lanceolata, acuta, nec lineata, nec transversim striata. Kg. (Spec. p. 69; Bacill. t. 28 f. XXXVII; Hart. Magt enz. p. 210).

(Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.).

2243. N. aponina Kg. In riviermonden.

Minuta, laevis, lanceolata, acuta, latere primario lineari-oblongo; long. $\frac{1}{60}$'''. Kg. (Spec. p. 69; Bacill. t. 4 f. I. 1; Hart. Magt enz. p. 210).

(Maas b. Schiedam, Hart. l. l.).

2244. N. gracilis Ehrenb. In stilstaand zoet water en rivieren. (Rabenh. p. 30; Kg. Bacill. t. 3 f. XLVIII; t. 30 f. LVII; Hart. Magt enz. p. 210).

In Herb.: Goes, v. d. B. Bovendien: (Waal b.

Nijmegen, Lek b. Vreeswijk en Berg-Ambacht, Hart. l. l.).

2245. N. neglecta Kg. In zee en riviermonden.

Turgida, a latere primario oblonga truncata, medio incrassata, a latere secundario elliptico-lanceolata, acutiuscula, margine longitudinaliter costata et transversim striata. Kg. (Spec. p. 70; Bacill. t. 28 f. XLIV; t. 30 f. XXXVI; Hart. Magt enz. p. 211).

(Zuiderzee b. Harlingen, Maas b. Schiedam, Hart, l. l.).

2246. N. microstoma Kg. In zoet water.

Turgida, major, longitudinaliter lineata, elliptico-lanceolata, elongata, apertura media minutissima, distincta, oblonga, latere primario late lineari, oblongo, truncato, obtusangulo, late marginato; long. $\frac{1}{16}'''$. Kg. (Spec. p. 71; *N. lata* Kg. Bacill. t. 3 f. LI).

Vijver te Ubbergen, de J. en Abel; v. ic. in Herb. Abel.

2247. N. rhomboïdes Ehrenb. In stroomend water.

Laevissima, mediocris, lanceolato-rhomboïdea, apicibus acutis: long. $\frac{1}{40}$—$\frac{1}{35}'''$. Kg. (Spec. p. 73; Bacill. t. 28 f. XLV; t. 30 f. XLIV; Hart. Magt enz. p. 211).

(Waal b. Nijmegen, Hart. l. l.).

2248. N. cuspidata Kg. In rivieren en stilstaand zoet water.

Late lanceolata, acuminata, laevissima, apertura media minutissima, altero latere (primario) anguste linearis truncata. Kg. (Spec. p. 74; Bacill. t. 3 f. XXIV. XXXVII; Hart. Magt enz. p. 210).

Goes (in enkele exx. gemengd met andere *Diatomeën*), v. d. B. Bovendien: (Maas b. Schiedam, Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.).

2249. N. Gastrum Kg. In zee; fossiel.

Striata, minor, ventre late lanceolato, apicibus constrictis obtusis, parum productis, papillaribus. Kg. (Spec. p. 74; Bacill. f. 28 f. LVI; Hart. Magt enz. p. 210).

(Zuiderzee b. Enkhuizen; fossiel b. Leeuwarden: Hart. l. l.).

2250. N. lanceolata Kg. In zilte en brakke wateren, soms aan de zeekust. (Rabenh? p. 30; Kg. Bacill. t. 28 f. XXXVIII; t. 30 f. XLVIII).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2251. N. cryptocephala Kg. In de onderlaag van *Oscillariën* in slooten; in zee.

Minuta laevissima, anguste lanceolata acuminata, apicibus globoso-capitatis; long. $\frac{1}{100}$—$\frac{1}{75}'''$. Kg. (Spec. p. 75; Bacill. t. 3 f. XX. XXVI; Hart. Magt enz. p. 211).

In Herb.: Zwake, v. d. B. Bovendien: (Zuiderzee b. de Lemmer, Hart. l. l.).

2252. N. amphiceros Kg. In rivieren en stilstaand zoet water. (Rabenh. p. 30; Kg. Bacill. t. 3 f. XXXIX; Hart. Magt enz. p. 211).

(Waal b. Nijmegen, Hart. l. l.).

2253. N. amphisbaena Bory. Tusschen *Oscillariën* in zoet water. (Rabenh. p. 30; Kg. Bacill. t. 3 f. XLI. XLII).

Zuid-Beveland (in enkele exx.), v. d. B.; Leemput b. Berg en Dal b. Nijmegen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

** Oblongae vel ellipticae.

2254. N. Suecica Ehrenb. in rivieren.

Oblongo-elliptica, utroque fine rotundato, ad marginem transverse striata, striis latiusculis. Kg. (Spec. p. 77; Bacill. t. 21 f. XVI; Hart. Magt enz. p. 210).

(Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.).

2255. N. truncata Kg. In zoet water.

Minuta, laevissima, oblonga, a latere primario late linearis truncata, a latere secundario limbo interiori marginali bis constricto; long. $\frac{1}{80}$—$\frac{1}{70}'''$. Kg. (Spec. p. 77; Bacill. t. 3. f. XXXIV; t. 5. f. IV).

Leemput b. Berg en Dal b. Nijmegen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

2256. N. hemiptera Kg. In rivieren.

Striata, minor, oblonga, a latere secundario apicem versus leviter attenuata, apicibus rotundatis, striis transversis in $\frac{1}{100}'''$ parte 14—15; long. $\frac{1}{45}'''$. Kg. (Spec. p. 78; Bacill. t. 30 f. II; Hart. Magt enz. p. 210).

(Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.).

2257. N. oblonga Kg. In zee en in zoet water. (Rabenh. p. 30; Kg. Bacill. t. 4 f. XXI; Hart. Magt enz. p. 210).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Hart. l. l.).

2258. N. viridis Kg. In stilstaand en stroomend zoet water. (Rabenh. p. 30; Kg. Bacill. t. 4 f. XVIII; Hart. Magt enz. p. 210).

Vijver te Ubbergen, Leemput b. Berg en Dal, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel. Bovendien: (Lek b. Berg-Ambacht. Hart. l. l.).

2259. N. major Kg. In stilstaand en stroomend water; in brakke en zilte slooten met *Oscillariën* en andere *Diatomeën*.

Striata, turgida, a latere secundario elongato-elliptica, apicibus late rotundatis, medio interdum levissime tumidula, striis transversalibus subtilissime granulatis mediis conniventibus, in $\frac{1}{100}'''$ parte 12; long. $\frac{1}{12}$—$\frac{1}{9}'''$. Kg. (Spec. p. 79; Bacill. t. 4 f. XIX, XX; Hart. Magt enz. p. 210).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Vijver te Ubbergen, Leemput b. Berg en Dal, de J. en Abel. in Herb. Abel.; (Maas b. Schiedam, Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.).

2260. N. elliptica Kg. In zee; fossiel.

Elliptica, densissime striata, striis conniventibus in $\frac{1}{100}'''$ parte 12—13; long. $\frac{1}{45}'''$. Kg. (Spec. p. 80; Bacill. t. 30 f. LV; Hart. Magt enz. p. 211).

(Zuiderzee b. de Lemmer; fossiel b. Kijkduin, Hart. l. l.).

*** Gibbae.

2261. N. gibba Kg. In stilstaand zoet water. (Rabenh. p. 31; Kg. Bacill. t. 28 f. LXX).

Vijvers b. Nijmegen (Ubbergen, Plasmolen b. Mook), de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

**** Constrictae s. nodosae.

2262. N. interrupta Kg. In zee en riviermonden. (Rabenh. p. 32; Kg. Bacill. t. 29 f. XCIII; Hart. Magt enz. p. 211).

(Zuiderzee b. de Lemmer, Maas b. Schiedam, Hart. l. l.).

2263. N. didyma (Ehrenb.) Kg. Aan de zeekust; fossiel.

Striata, latiuscula, medio leviter constricta, apice late rotundata; long. $\frac{1}{50}$—$\frac{1}{28}'''$. Kg. (Spec. p. 83; Bacill. t. 4 f. VII 1. 2; t. 28 f. LXXV; Hart. Magt enz. p. 210; Onderz. Amst. p. 46).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Harlingen en de Lemmer, Hart. l. l.).

(Fossiel b. Kijkduin en in verschillende lagen onder Amsterdam, Hart. l. l.).

2264. N. limosa Kg. In rivieren. (*N. nodosa b.* Rabenh.

p. 32; Kg. Bacill. t. 3 f. L; Hart. Magt enz. p. 210).

(Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.).

***** Sigmoïdeae.

2265. N. Scalprum Gaill. et Turp. In zee en in zilte binnenwateren. (Rabenh. p. 32; Kg. Bacill. t. 4 f. XXV; Hart. Magt enz. p. 211).

(Haven v. Zierikzee, Hart. l. l.).

2266. N. Thuringiaca Kg. In zee, in zilt en brak water.

Laevissima, non lineolata, a latere secundario sigmoïdea in apices acutos sensim attenuata, medio obsolete exarata; a latere primario anguste linearis recta; long. $\frac{1}{22}$—$\frac{1}{13}$'''. Kg. (Spec. p. 85; Bacill. t. 4 f. XXVII; Hart. Magt enz. p. 210).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Hart. l. l.).

2267. N. attenuata Kg. In stilstaand en stroomend zoet water.

Non transverse striata, elongata, major, a latere primario recta, anguste lanceolata, truncata, a latere secundario sigmoïdea, longitudinaliter lineata, in apices obtusos sensim attenuata; long. $\frac{1}{7}$'''. Kg. (Spec. p. 86; Bacill. t. 4 f. XXVIII; Hart. Magt enz. p. 210).

Zuid-Beveland (eenmaal in enkele exx.); vijver te Ubbergen enz., de J. en Abel. in Herb. Abel.; (Maas b. Schiedam, Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.).

2268. N. Hippocampus Ehrenb. In zilte en brakke binnenwateren. (Rabenh. p. 33; Kg. Bacill. t. 4 f. XXIX).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2269. N. lamprocarpa Ehrenb. In zee en in rivieren.

Gracilis, lineari-lanceolata, obtusiuscula, a latere primario recta, a latere secundario sigmoïdea, margine subtiliter transverse striolata; long. $\frac{1}{24}$'''. Kg. (Spec. p. 86; Bacill. t. 4 f. V; Hart. Magt enz. p. 210).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.).

Species fossiles:

2270. N. sphaerophora Kg. (Bacill. t. 4 f. XVII). (Buitenveld b. Kijkduin, Hart. Magt enz. p 211.).

2271. N. Carassius Ehrenb. (Terp te Wirdum, Hart. Magt enz. p. 211.).

2272. N. peregrina (Ehrenb.) Kg. (Bacill. t. 28 f. LII). In gering getal in de *Diatomeën*-klei onder Amsterdam, (Hart. Onderz. p. 46).

2273. N. Ellips Hart. In niet groot getal in dezelfde laag.

Elliptica, distinctissime striata, striis conniventibus, spatiis duobus interruptis; long. 0,0120'''. Proxima *N. ellipticae* Kg. a qua, praeter magnitudinem, differt duobus spatiis latis strias teneras interrumpentibus. (Hart. Onderz. p. 46; Tab. III f. 12).

2274. N. gastroïdes Hart. Vrij menigvuldig in dezelfde laag.

Ovata, apicibus constrictis obtusis, striis transversis parallelis; long. 0,050—0,060'''. Habitu *N. Gastri* Kg., at major striisque medium non attingentibus. (Hart. l. l. p. 46; Tab. III f. 8).

2275. N. Acacia Hart. In geringer getal dan de vorige in dezelfde laag.

Ovato-lanceolata, apicibus paulatim constrictis, striis tenerrimis transversis conniventibus; long. 0,090—0,100'''. (Hart. l. l. p. 46; Tab. III f. 14).

2276. N. concava Hart. In tamelijk groot aantal in dezelfde laag.

Parum elongata, apicibus constrictis, obtusis, striis subtilissimis conniventibus in latere primario, lateribus secundariis concavis; long. 0,090—0,100‴. (Hart. l. l. p. 46; Tab. III f. 15.)

Species excludenda:

Echinella acuta Lgb. (FL. B. S. p. 474) = *Spongilla lacustris* sec. Kg.

Fam. Gomphonemeae.

GOMPHONEMA Ag.

2277. G. abbreviatum Kg. Aan Algen en ondergedoken planten in zoet water.

Bacillis late cuneatis flabellatim conjunctis, laevissimis, a latere secundario obovatis, apice rotundato, stipite crassiusculo longitudine vario, interdum subramoso. Kg. (Spec. p. 64; Bacill. t. 8 f. V. VIII a; *Licmophora minuta* Kg. Alg. Dec. III N. 23).

Vijver te Ubbergen (aan *Lemna minor*), de J. en Abel. in Herb. Abel.

2278. G. curvatum (*δ. marinum*) Kg. In zilt, brak en zoet water. (Rabenh. p. 42; Kg. Bacill. t. 8 f. I. II. III).

In Herb.: Haven van Goes (aan *Cladoph. crispata*), v. d. B.

2279. G. constrictum Ehrenb. In zoet water. (Kg. Bacill. t. 13 f. I. 1, 2, 3; f. IV).

Zuid-Beveland (eenmaal in weinige exx. aan eene *Vaucheria*), v. d. B.

2280. G. dichotomum Kg. In stroomend en stilstaand zoet water. (Rabenh. p. 42; Kg. Bacill. t. 8 f. XIV; Hart. Magt enz. p. 210).

(Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.)

2281. G. acuminatum Ehrenb. In zoet water aan andere Algen. (Rabenh. p. 42; Kg. Bacill. t. 13 f I. 7 f. III).

Vijvers b. Nijmegen, (Ubbergen, Plasmolen b. Mook), de J. en Abel. in Herb. Abel.

Fam. Cymbelleae.

COCCONEMA Ehrenb.

2282. C. cymbiforme Ehrenb. In stilstaand en stroomend zoet water. (Rabenh. p. 39; Kg. Bacill. t. 6 f. XII; Hart. Magt enz. p. 210).

(Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.)

CYMBELLA Ag.

2283. C. obtusiuscula Kg. In rivieren, in brak water.

Minor, elliptico-lanceolata, apicibus non productis, obtusiusculis, striis transversis delicatulis in $\frac{1}{100}'''$ parte 18—20; long. $\frac{1}{50}$. Kg. (Spec. p. 57; Bacill. t. 3 f. LXVIII; Hart. Magt enz. p. 210).

(Lek b. Berg-Ambacht, Hart.)

2284. C. gastroïdes Kg. In stroomend en stilstaand zoet water. (*C. inaequalis b.* Rabenh. p. 38; Kg. Bacill. t. 6 f. IV; Hart. Magt enz. p. 210).

(Maas b. Schiedam, Waal b. Nijmegen, Hart l. l.)

Fam. Achnantheae.

ACHNANTHES Bory.

2285. A. subsessilis Kg. In zee en in ziltc binnenwateren. (Rabenh. p. 40; Kg. Bacill. t. 20 f. IV; Hart. Magt enz. p. 210).

(Zuiderzee b. Harlingen, Hart. l. l.)

2286. A. intermedia Kg. Aan de zeekust aan *Enteromorphen;* ook in brak water. (Rabenh. p. 40; Kg. Bacill. t. 20 f. VI; Alg. Dec. N. 21).

In Herb.: Ooster-Schelde, v. d. B.

2287. A. ventricosa Kg. Aan *Ectocarpi*, *Conferveën* enz. aan de zeekust en in zilte binnenwateren.

Striata, major, (angulis obtusiusculis) pauci-articulata, turgida, subrecta, latere secundario late lanceolato fere rhomboïdeo, apicibus acutiusculis, stipite distincto abbreviato crasso. Kg. (Spec. p. 55; Bacill. t. 20 f. VII).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B. Bovendien: Haven van Goes, Herb. v. d. B.

2288. A. salina Kg. Aan *Enteromorphen* in zilte binnenwateren; fossiel.

Striata, major, pauci-multiarticulata, valde turgida genuflexa, ventre parum excisa, latere secundario late lineari, apicibus cuneato-acuminatis, striis transversis punctatis, in $\frac{1}{100}'''$ parte 13, stipite brevissimo crasso; long. bacill. $\frac{1}{40}$—$\frac{1}{18}'''$. Kg. (Spec. p. 56; Bacill. t. 20 f. V; Alg. Dec. N. 77. 78; *A. salium* (sphalmate) Hart. Onderz. Amst. p. 46).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Bovendien: (fossiel in de *Diatomeën*-laag onder Amsterdam, Hart. l. l).

2289. A. brevipes Ag. Aan draadvormige Algen in zilte binnenwateren en aan de zeekust. (Rabenh. p. 40; Kg. Bacill. t. 20 f. IX).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

2290. A. longipes Ag. Als de vorige; ook in rivieren; fossiel. (Rabenh. p. 40; Kg. Bacill. t. 20 f. I; Hart. Magt enz. p. 210; Onderz. Amst. p. 46).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Bovendien: (Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.; fossiel in de *Diatomeën*-laag onder Amsterdam. Hart. l. l.)

Fam. Cocconeïdeae.

COCCONEIS Ehrenb.

2291. C. Pediculus Kg. Aan Algen in zoet en brak water; soms vrij.

Mediocris, elliptica, levissime arcuata, margine trilineato, disco subtilissime longitudinaliter lineolato; long. $\frac{1}{80}'''$. Kg. (Spec. p. 50; Bacill. t. 5 f. IX. 1).

In Herb.: Goes, v. d. B. Bovendien: Merwe b. Dordt (aan eene *Cladophora*), Lac. in Herb. v. d. B.; vijver te Ubbergen (aan *Lemna*), de J. en Abel. in Herb. Abel.

2292. C. consociata Kg. Aan *Enteromorphen* en andere Algen aan de zeekust.

Late elliptica, disco fere radiatim striata, striis punctatis, in quovis margine 13, linea longitudinali media hyalina; long. $\frac{1}{110}'''$. Kg. (Spec. p. 51; Bacill. t. 5 f. VIII. 6).

In Herb.: Zandkreek (aan *Enterom. clathrata*), v. d. B.

2293. C. aggregata Kg. Aan *Conferven* in zilte binnenwateren en aan de zeekust.

Oblongo-elliptica, limbo latiori lacerato-crenulato cincta, disco prope marginem subtiliter punctato-radiato, medio longitudinaliter punctato-lineolato; long. $\frac{1}{120}'''$. Kg. (Spec. p. 51; Bacill. t. 5 f. VIII. 5).

In Herb.: Haven van Goes (aan *Cladoph. patens*), v. d. B.

2294. C. limbata Ehrenb. In rivieren; aan de zeekust.

Major, elliptica, apicibus late rotundata, lineolis longitudinalibus subtilissimis, limbo gelineo lato subintegro; long. $\frac{1}{60}'''$. Kg. (Spec. p. 51; Bacill. t. 5 f. VIII. 9; Hart. Magt enz. p. 210).

(Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.)

2295. C. striata Ehrenb. In zee.

Elliptico-oblonga, mediocris, transversim striata. Kg. (Spec. p. 52; Bacill. t. 29 f. XXXI; Hart. Magt enz. p. 210).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Hart. l. l.)

2296. C. Scutellum Ehrenb. Aan *Conferven* in brak water, ook aan de zeekust; fossiel.

Mediocris, ovato-elliptica, dorso convexo, striis transversis subtiliter punctatis curvatis; long. $\frac{1}{70}$—$\frac{1}{66}'''$. Kg. (Spec. p. 52; Bacill. t. 5 f. VI 3. 6; Hart. Onderz. Amst. p. 46).

Hulst (aan *Cladoph. glomerata*), Herb. v. d. B. Bovendien: (Fossiel in de *Diatomeën*-laag onder Amsterdam in gering getal, Hart. l. l.)

Species fossiles:

2297. C. punctata Ehrenb. (Kg. Bacill. t. 29 f. XXX).

In de zandige kleimergel-laag onder Amsterdam, Hart. (Onderz. enz. p. 46).

2298. C. mediterranea (Kg. Bacill. t. 5 f. VI. 8).

2299. C. mexicana Ehrenb. (Kg. Bacill. t. 28 f. XVI).

Beide in gering getal in de *Diatomeën*-laag te Amsterdam. (Hart. l. l. p. 46).

Subord. Astomaticae.

Fam. Surirelleae.

DORYPHORA Kg.

2300. D. Amphiceros Kg. In zee en riviermonden.

Lorica lanceolata fere ter longior quam lata, apicibus productis stiliformibus, striis transversis granulatis tenuioribus; long. $\frac{1}{70}$—$\frac{1}{48}'''$. Kg. (Spec. p. 50; Bacill. t. 5 f. X; t. 21 f. II. 1; Hart. Magt enz. p. 210).

(Dollard, Maas b. Schiedam, Hart. l. l.)

SYNEDRA Ehrenb.

* Scaphularia.

2301. S. Frustulum Kg. In de onderlaag van *Oscillariën* in zoet en brak water. (Rabenh. p. 26; Kg. Bacill. t. 30 f. LXXVII).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2302. S. palea Kg. Als de vorige. (Rabenh. p. 26; Kg. Bacill. t. 4 f. II; t. 3 f. XXVII).

Leyden (aan *Phormid. Corium*), Mb.; Zuid-Beveland, enkele malen onder andere *Diatomeën*, v. d. B.

2303. S. acicularis Kg. Als de vorigen. (Rabenh. p. 26; Kg. Bacill. t. 4 f. III).

Zuid-Beveland (in enkele exx. met andere *Diatomeën* vermengd), v. d. B.

2304. S. virginalis Kg. In rivieren, in zee (Kg.)

Latere primario oblongo-lineari, truncato, medio attenuato, secundario lanceolato; long. $\frac{1}{50}'''$. Kg. (Spec. p. 41; Bacill. t. 3 f. XV; Hart. Magt enz. p. 109).

(Waal b. Nijmegen, Hart. l. l.)

** Echinaria.

2305. S. radians Kg. Aan Algen en ondergedoken grashalmen enz. in zoet water. (Rabenh. p. 26; Kg. Bacill. t. 14 f. VII 1—4).

In Herb.: Goes, v. d. B. Bovendien: vijver in de Meerwijk b. Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

2306. S. gracilis Kg. Aan *Vaucheriën* en *Conferven* in zoet water. (Rabenh. p. 26; Kg. Bacill. t. 3 f. XV; t. 15 f. VIII 1. 2. 5).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2307. S. tenuis Kg. In stilstaand en stroomend zoet water. (Rabenh. p. 27; Kg. Bacill. t. 14 f. XII; Hart. Magt enz. p. 109).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: (Maas b. Schiedam, Hart. l. l.)

2308. S. laevis Ehrenb. In brak water en aan de zeekust aan *Conferven*, *Ectocarpi*, enz. (Rabenh. p. 27; Kg. Bacill. t. 15 f. VIII. 2. 3. 4).

In Herb.: Hulst, B. Wils en v. d. B. Bovendien: Zandkreek, Herb. v. d. B.

*** Ulnaria.

2309. S. notata Kg. In rivieren en stilstaand water.

Minuta, margine obsolete striolato, a latere primario truncata oblonga, a latere secundario longe elliptica, apicibus fere rotundato-obtusis; long. $\frac{1}{55}'''$. Kg. (Spec. p. 43; Bacill. t. 3 f. XXIII; Hart. Magt enz. p. 210).

(Lek b. Vreeswijk, Hart. l. l.)

2310. S. Vaucheriae Kg. Aan *Vaucheriën* en andere zoet water Algen. (Rabenh. p. 27; Kg. Bacill. t. 14 f. IV. 1. 2 a. 3; Dec. Alg. N. 24).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2311. S. oxyrrhynchus Kg. In stroomend en stilstaand zoet water. (Rabenh. p. 27; Kg. Bacill. t. 14 f. VIII. 2. IX. X. XI; Hart. Magt enz. p. 109).

(Waal b. Nijmegen, Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.)

2312. S. amphirrhynchus Ehrenb. In zoet water.

Major, linearis, latere primario non dilatato, secundario prope apicem obtusum contracto (spatio medio laevi, majori nullo); long. $\frac{1}{10}$—$\frac{1}{8}'''$. Kg. (Spec. p 44; Bacill. t. 4 f. XV; Hart. Magt enz. p. 109).

(Waal b. Nijmegen, Hart. l. l.)

2313. S. Ulna (Nitzsch) Ehrenb. In stilstaand en stroomend zoet water. (Rabenh.? p. 27; Kg. Bacill. t. 30 f. XXVIII; Alg. Dec. N. 1).

In Herb.: Leyden, Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: vijver te Ubbergen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

2314. S. aequalis Kg. In stroomend en stilstaand zoet water. (Rabenh. p. 27; Kg. Bacill. t. 14 f. XIV; Hart. Magt enz. p. 210).

(Maas b. Schiedam, Waal b. Nijmegen, Hart. l. l.)

2315. S. splendens Kg. Aan *Vaucheriën* en andere zoet water Algen; fossiel.

Grandis, elongata, a latere primario utroque apice dilatata, truncata, a latere secundario a medio ad utrumque apicem obtusiusculum sensim attenuata; long. $\frac{1}{6}'''$. Kg. (Spec. p. 45; Bacill. t. 14 f. XVI; Hart. Onderz. Amst. p. 46).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: (fossiel in de harde kleimergel- en *Diatomeen*-laag onder Amsterdam, Hart. l. l.)

2316. S. capitata Ehrenb. Aan waterplanten en Algen in zoet water. (Rabenh. p. 28; Kg. Bacill. t. 14 f. XIX).

In Herb.: Zuid-Beveland (aan *Batrachium* sp.), v. d. B.

**** Tabularia.

2317. S. Gallionii Ehrenb. In zilte binnenwateren; β. in rivieren. (Rabenh. p. 28; Kg. Bacill. t. 30 f. XLII) long. $\frac{1}{10}$—$\frac{1}{9}'''$.

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B. Variat:

β. *minor* Kg. Long. $\frac{1}{31}'''$. (Kg. Bacill. t. 30 f. XLI; Hart. Magt enz. p. 109). (Waal b. Nijmegen, Hart. l. l.)

2318. S. fasciculata (Ag.) Kg. Aan *Polysiphoniën*, *Ectocarpi* enz. aan de zeekust.

Minor, tabulata, stipite crasso hemisphaerico, bacillis linearibus apice subattenuatis truncatis, latere secundario elliptico-lanceolato; long. $\frac{1}{40}'''$. Kg. (Spec. p. 47; Bacill. t. 15 f. V; t. 16. f.VI. 1. 2. 3.; non Rabenh. p. 28).

In Herb.: Zandkreek, v. d. B.; IJ bij Amsterdam, Mq.

2319. S. tabulata (Ag.) Kg. Aan *Enteromorphen* enz. in brakke en zilte binnenwateren en aan de zeekust.

Magna, stipite abbreviato crasso, bacillis late linearibus apicem versus sensim attenuatis, latere primario truncatis, secundario apice rotundato-obtusis; long. $\frac{1}{11}$—$\frac{1}{10}'''$. Kg. (Spec. p. 47; Bacill. t. 15 f. X. 1—3).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

***** Grallatoria.

2320. S. superba Kg. Aan draadvormige Algen in zilte binnenwateren en aan de zeekust. (Rabenh. p. 29; Kg. Bacill. t. 15 f. XIII).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

SURIRELLA Turpin.

2321. S. Campylodiscus Ehrenb. In zoet water.

Parva, a latere secundario ovato-elliptica, utrinque aequaliter rotundata, more *Campylodisci* flexuosa, margine striata, striis in $\frac{1}{100}'''$ parte 10—12. Kg. (Spec. p. 34; Bacill. t. 28 f. XXVI). Long. 0,086'''; lat. 0,038'''; Abel.

Vijver te Ubbergen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

2322. S. Solea Breb. In stilstaand en stroomend zoet water. (Rabenh. p. 24; Kg. Bacill. t. 3 f. LXI; Hart. Magt enz. p. 109).

Vijvers (Ubbergen en Mook) en Waal b. Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel. Bovendien: (Maas b. Schiedam, Hart. l. l.)

2323. S. multifasciata Kg. In zoet-water slooten, aan de zeekust. (Rabenh. p. 25; Kg. Bacill. t. 3 f. XLVII; Hart. Magt enz. p. 109).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: (Zuiderzee b. Harlingen, Hart. l. l.).

2324. S. biseriata Breb. In stilstaand en stroomend zoet water. (*S. bifrons* Kg. Bacill. t. 7 f. X; t. 28 f. XXIX; Rabenh. p. 25; Hart. Magt enz. p. 109).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: vijver te Ubbergen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.; (Maas b. Schiedam, Hart.)

2325. S. ovalis Breb. In zoet water.

A latere primario oblongo-cuneata, truncata, a latere secundario ovato-elliptica, altero fine late-, altero attenuato-truncata, striis marginalibus in $\frac{1}{100}'''$ parte 8; long. $\frac{1}{30}$—$\frac{1}{24}'''$. Kg. (Spec. p. 38; Bacill. t. 30 f. LXIV).

Vijver te Ubbergen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.

2326. S. euglypta Ehrenb. In den mond van rivieren.

Ovato-oblonga, minor, laevis, altero fine graciliore, utroque obtuso, striis in $\frac{1}{100}'''$ parte 7. Kg. (Spec. p. 38; Bacill. t. 28. f. XVII; Hart. Magt enz. p. 109).

(Maas b. Schiedam, Hart. l. l.)

2327. S. Gemma Ehrenb. In zee; ook in den mond van rivieren.

Magna, a latere primario ovata, a latere secundario ovato-elliptica, striis delicatulis gracilibus distantibus, in $\frac{1}{24}'''$ parte 16. Kg. (Spec. p. 38; Bacill. t. 7. f. XI; Hart. Magt enz. p. 109).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Hart. l. l.

2328. S. splendida Kg. In stroomend en stilstaand zoet water. (Rabenh. p. 25; Kg. Bacill. t. 7. f. IX; Hart. Magt enz. p. 109).

(Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.)

2329. S. striatula Turp. In stroomend en stilstaand zoet water; fossiel. (Rabenh. p. 25; Kg. Bacill. t. 7 f. VI; Hart. Magt enz. p. 109).

(Maas b. Schiedam; fossiel in de krijt en mergel uit het Luiksch Kanaal, Hart. l. l.)

CAMPYLODISCUS Ehrenb.

Species fossiles:

2330. C. Amstelodamensis Hart. Vrij menigvuldig in verschillende lagen onder Amsterdam.

Elliptica curvata, radiis continuis vel subcontinuis ad disci medium foraminosis; long. 0,130‴. Hart. (Onderz. Amst. p. 45; t. III f. 9.)

2331. C. areolatus Hart. In de *Diatomeeën*-laag onder Amsterdam (slechts 2 exx.)

Elliptica, oblonga vix curvata, cellulis hexagonis areolata; long. 0,070‴. (Hart. l. l. p. 46; t. III f. 13).

Fam. Melosireae.

MELOSIRA Ag.

2332. M. salina Kg. In zilte binnenwateren en aan de zeekust. (Rabenh. p. 48; Kg. Bacill. t. 3 f. IV).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

2333. M. moniliformis (Müll.) Ag. Als de vorige. (Rabenh. p. 48; Kg. Bacill. t. 3 f. II).

In Herb.: Haven (ook in zilte en brakke slooten en moerassen) b. Goes, v. d. B.

2334. M. lineata Ag. Als de beide vorigen. (Rabenh. p. 48; Bacill. t. 2 f. XVI; t. 3 f. I).

In Herb.: Haven van Goes, v. d. B.

2335. M. subflexilis Kg. Aan steenen, grashalmen enz. in zoet water (stroomend zoowel als stilstaand). (Rabenh. p. 49; Kg. Bacill. t. 2 f. XIII; Alg. Dec. N. 27).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2336. M. varians Ag. Aan steenen enz. in snelvlietend en stilstaand zoet water. (Rabenh. p. 49; Kg. Bacill. t. 2 f. X; Alg. Dec. N. 79).

In Herb.: Leyden, Mb. Bovendien: vijver te Ubbergen, de J. en Abel. in Herb. Abel. Variat:

β. aequalis Kg. Vijver te Ubbergen, Waal b. Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

2337. M. distans Kg. In zoet water.

Tenuis, articulis cylindricis laevissimis, diametro ($\frac{1}{140}'''$) aequalibus vel 2plo longioribus, sulcis binis annuliformibus delicatulis distantibus notatis, omnibus arcte connatis, lateribus secundariis planis. Kg. (Spec. p. 29; Bacill. t. 2 f. XII).

Leyden (aan *Lemna*-wortels), v. d. B.; vijvers (Ubbergen, Mook), de J. en Abel. in Herb. Abel.

2338. M. Dozyana In zoet water. Tab. V f. VII.

Articulis cylindricis, subtiliter punctatis, diametro ($\frac{1}{95}$—$\frac{1}{65}'''$) aequalibus vel parum longioribus. Kg. (Spec. p. 29).

In Herb.: Wilhelminadorp b. Goes, v. d. B.

2339. M. orichalcea (Mert.) Kg. In zoet en brak water; meest tusschen *Oscillariën*. (Rabenh. p. 49; Kg. Bacill. t. 2 f. XIV; Alg. Dec. N. 3).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2340. M. crenulata Kg. In rivieren en stroomend zoet water. (Rabenh. p. 49; Kg. Bacill. t. 2 f. VIII; Hart. Magt enz. p. 109).

(Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.).

2341. M. sulcata Kg. Aan de zeekust en in rivieren; fossiel. (Rabenh. p. 49; Kg. Bacill. t. 2 f. VII; Hart. Magt enz. p. 109; Onderz. Amst. p. 45 t. 3 f. 20).

(Zuiderzee b. Enkhuizen, Harlingen, bij het Nieuwe Diep, de Dollard, Hart. l. l.).

(Fossiel zeer algemeen onder Amsterdam en op verschillende pl. in Friesland, Hart. l. l.).

Species fossiles:

2342. M. dubia Kg. (Bacill. t. 3 f. VI). Fossiel in de zandige kleimergel- en *Diatomeën*-laag onder Amsterdam en in leem b. Leeuwarden. (Hart. Magt enz. p. 109; Onderz. Amsterd. p. 45).

2343. M. arenaria Moore. (Kg. Bacill. t. 21 f. XXVII). Fossiel in de zandige kleimergel-laag onder Amsterdam. (Hart. Onderz. p. 45).

PYXIDICULA Ehrenb.

2344. P. cellosa Hart. (in litt.) Tamelijk talrijk in de *Diatomeën*-kleilaag onder Amsterdam.

Individua cistulam ellipticam bivalvem formantia, valvis valde convexis, cellulis hexagonis oblique seriatis. (*P. areolata* Hart. (non Ehrenb.) Onderz. enz. p. 45 t. III f. 10).

CYCLOTELLA Kg.

2345. C. Ligustica Kg. Aan de zeekust; fossiel.

Mediocris, laevissima, adnata vel libera, disci plani diam. $\frac{1}{60}$—$\frac{1}{43}'''$. Kg. (Spec. p. 19; Bacill. t. 1 f. IV; Rabenh. p. 45; Hart. Magt enz. p. 109).

(Haven v. Zierikzee; fossiel in een terp te Aarum in Friesland, Hart. l. l.).

2346. C. Astraea (Ehrenb.) Kg. In den mond van rivieren.

Mediocris, latere secundario radiatim striato, centro punctato, altero convexo, altero concavo; disci diam. ad $\frac{1}{40}'''$. Kg. (Spec. p. 19; *C. Rotula* Kg. Bacill. t. 2 f. IV; Hart. Magt enz. p. 109).

(Maas b. Schiedam, Hart. l. l.).

Species fossiles:

2347. C. operculata Kg. (Bacill. t. 1 f. I). Fossiel in een terp te Wirdum in Friesland, Hart. (Magt enz. p. 109).

2348. C. Scotica Kg. (Bacill. t. 1 f. II. III). Fossiel te Amsterdam en met de vorige, (Hart. Onderz. Amst. p. 45; Magt enz. p. 109).

2349. C. undulata Harting. In niet zeer talrijke exx. in de blaauwe kleilaag onder Amsterdam.

Individua subglobosa, a latere primario rotunda et laevia, a latere secundario ovata, inferne flexuosa. Hart. (Onderz. p. 45; t. III f. I).

Fam. Fragilarieae.

SIGMATELLA Kg.

2350. S. Nitzschii Kg. In stilstaand en stroomend zoet water. (*Synedra sigmoïdea* Kg. Bacill. t. 4 f. XXXVI. XXXVII; Rabenh. p. 28; *Surirella sigmoïdea* Hart. Magt enz. p. 209).

Zuid-Beveland (een enkele maal tusschen *Oscillariën*), v. d. B.; vijver te Ubbergen, Waal b. Nijmegen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.; (Maas b. Schiedam, Hart. l. l.).

1. **S. Brebissonii** Kg. In rivieren en stilstaand zoet water.

Turgida, a latere primario late linearis, margine glanduloso-striata, a latere secundario anguste linearis, apicibus attenuatis obtusiusculis; long. $\frac{1}{9}'''$. Kg. (Spec. p. 18; *Synedra armoricana* Kg. Bacill. t. 4 f. XXXIV; Hart. Magt enz. p. 109).

Waal b. Nijmegen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.; (Maas b. Schiedam, Hart. l. l.).

DIATOMA DC.

352. **D. pectinale** (Nitzsch) Kg. Aan de zeekust, en in zoet water. (Rabenh. p. 23; Kg. Bacill. t. 17 f. XI; Hart. Magt enz. p. 109).

(Zuiderzee b. de Lemmer, Hart. l. l.).

353. **D. vulgare** (Bory) Kg. In zoet water aan Algen en waterplanten, ook in zee; fossiel. (Rabenh. p. 22; Kg. Bacill. t. 17 f. XV; Hart. Magt enz. p. 109).

In Herb.: Leyden, Mb. Bovendien: (Zuiderzee b. de Lemmer; fossiel bij Kijkduin, Hart. l. l.).

2354. **D. tenue** Ag. In stilstaand en stroomend zoet (en brak) water. (Rabenh. p. 22; FL. B. S. p. 472; *D. tenue* δ. *normale* Kg. Spec. p. 17; Bacill. t. 17 f. X. 6. 9. 10. 11. 12. 14).

Waal b. Nijmegen, de J. en Abel.; v. ic. in Herb. Abel.; Haarlem, Herb. Splitg.

2355. **D. elongatum** Ag. In zoet water. (Rabenh. p. 23; Kg. Bacill. t. 17 f. XVIII).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2356. **D. Ehrenbergii** Kg. In zoet water, meest tusschen *Oscillariën* enz. (Rabenh. p. 23; Kg. Bacill. t. 17 f. XVII).

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

FRAGILARIA Lgb.

2357. F. capucina Desmaz. In rivieren en stilstaand zoet water. (Rabenh. p. 21; Kg. Bacill. t. 16 f. III; Hart. Magt enz. p. 109).

In Herb.: Goes, v. d. B. Bovendien: vijver te Ubbergen, de J. en Abel. in Herb. Abel.; (Lek b. Berg-Ambacht, Maas b. Schiedam, Hart. l. l.).

2358. F. acuta Ehrenb. In zoet en brak water. (Rabenh. p. 21; Kg. Bacill. t. 16 f. VII; Hart. Magt enz. p. 109).

(Zuiderhaven te Harlingen, Hart. l. l.).

2359. F. constricta Ehrenb. In rivieren en in zee.

Lineari-oblonga laevis, strictura media levi, apicibus subito acutis. Kg. (Spec. p. 15; Bacill. t. 29 f. XXV; Hart. Magt enz. p. 109).

(Lek b. Berg-Ambacht, Hart. l. l.).

ODONTIDIUM Kg.

2360. O. hyemale Kg. (Bacill. t. 17 f. IV). Fossiel onder Amsterdam, Hart. (Onderz. enz. p. 45).

DENTICULA Kg.

D. obtusa Kg. In zoet water. (Rabenh. p. 20; Kg. Bacill. t. 17 f. XIV; *Echinella obtusa* FL. B. S. p. 474).

(Rotterdam, Mq. in FL. B. S. l. l.). n. v.

Fam. Eunoticeae.

HIMANTIDIUM Ehrenb.

2361. H. pectinale (Dillw.) Kg. In stroomend en stilstaand zoet water. (Rabenh. p. 19; Kg. Bacill. t. 16 f. XI).

In Herb.: Beek te Wolfheze, Un. 1847. Bovendien: omstreken v. Nijmegen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

EUNOTIA Ehrenb.

2362. E. amphioxys Ehrenb. In zoet water; fossiel. (Rabenh. p. 19; Kg. Bacill. t. 30 f. I; Hart. Magt. enz. p. 109).

Zuid-Beveland (een enkele keer onder andere *Diatomeën*), v. d. B.

(Fossiel in een terp te Kimswerd in Friesland, Hart. l. l.).

EPITHEMIA Kg.

2363. E. Sorex Kg. In stroomend en stilstaand zoet water. (Kg. Bacill. t. 5 f. XII. 5 a. 6 c.; Hart. Magt enz. p. 208; *Eunotia Westermanni b.* Rabenh. p. 18).

(Maas b. Schiedam, Hart. l. l.).

2364. E. Musculus Kg. In zilte binnenwateren en aan de zeekust; fossiel. (Kg. Bacill. t. 30 f. VI; Hart. Onderz. Amst. p. 44; *Eunotia Westermanni* c. Rabenh. p. 18).

In Herb.: Haven v. Goes (aan *Leibleinia polychroa*), v. d. B.

(Fossiel onder Amsterdam, Hart. l. l.)

2365. E. Zebra Kg. In zoet water aan *Cladophoren*, enz.; fossiel. Kg. (Bacill. t. 5 f. XII 6; t. 30 f. V; Hart. Onderz. Amst. p. 44; *Eunotia Zebra* Rabenh. p. 18).

In Herb.: Haarlemmermeer b. Sloten (aan *Cladoph.*

flavida) Lac. Bovendien: vijver te Beekhuizen, Leenderts in Herb. Abel.

(Fossiel te Amsterdam, Hart. l. l.).

2366. E. turgida Kg. In slooten enz. aan *Conferveën* en waterplanten; fossiel. (Kg. Bacill. t. 5 f. XIV; Hart. Onderz. Amst. p. 45; *Eunotia turgida* Rabenh. p. 18).

In Herb.: Zuid-Beveland (aan *Lemma trisulca*) v. d. B. Bovendien: vijver te Ubbergen, de J. en Abel. in Herb. Abel.

(Fossiel te Amsterdam, Hart. l. l.).

2367. E. gibba Kg. In zoet water. (Kg. Bacill. t. 4. f. XXII; *Eunotia gibba* Rabenh. p. 19).

Vijver te Beekhuizen, Leenderts in Herb. Abel.

Species fossilis:

2368. E. Westermanni Kg. (Bacill. t. 5 f. XII 1—4; t. 30 f. IV). Fossiel te Amsterdam, Hart. (Onderz. enz. p. 44).

INDEX GENERUM, SPECIERUM ET SYNONYMORUM.

(*Synonyma litteris cursivis indicantur.*)

Achnanthes.
- brevipes *Ag.* 266.
- intermedia *Kg.* 266.
- longipes *Ag.* 266.
- salina *Kg.* 266.
- *salium* Hart. 266.
- subsessilis *Kg.* 265.
- ventricosa *Kg.* 266.

Actinocyclus.
- aquila *Ehrenb.* 248.
- nonarius *Ehrenb.* 248.
- sedenarius *Ehrenb.* 248.
- senarius *Hart.* 247.
- undatus *Hart.* 248.

Actinoptychus.
- sedenarius *Ehrenb.* 247.
- senarius *Ehrenb.* 247.
- vicenarius *Ehrenb.* 247.

Alectoria.
- *articulata* Rabenh. 118.

Amphipleura.
- rigida *Kg.* 257.

Amphiprora.
- alata *Kg.* 256.

Amphora.
- borealis *Kg.* 255.
- elliptica? *Kg.* 256.
- gracilis *Ehrenb.* 255.
- lineolata *Ehrenb.* 255.
- ovalis *Kg.* 255.

Anabaena.
- flos-aquae *Kg. Lgb.* 223.
- intricata *Kg. Berk.* 222.
- nodularia *Kg.* 222.
- obsoleta *Kg.* 223.
- stagnalis *Kg.* 222.

Anacystis.
- parasitica *Kg.* 234.

Anhaltia.
- Fridericae *Schwabe.* 223.

Ankistrodesmos.
- *falcatus* Ralfs. 237.

Aphanizomenon.
- *incurvum* Morren. 223.

Arthrodesmus.
- convergens *Ehrenb.* 239.
- *quadricaudatus* Rabenh. 238.

Baeomyces.
roseus *Pers.* 147.
rufus FL. B. S. 147.
Bangia.
atropurpurea *Ag.* 212.
elegans Harv. 212.
investiens *Zan.* 211.
Batrachospermum.
moniliforme *Roth.* 184.
Biatora.
anomala *Rabenh. Fr.* 149.
aurantiaca Rabenh. 137.
byssoïdes *Fr.* 147.
decipiens *Fr.* 147.
decolorans *Fr.* 149.
decolorans β. *Fr.* 149.
ferruginea Rabenh. 138.
flexuosa *Fr.* 149.
granulosa a. Schaer. 149.
granulosa b. Schaer. 149.
icmadophila *Fr.* 148.
Lightfootii *Rabenh.* 149.
luteola *Fr.* 148.
quernea *Fr.* 150.
rosella FL. B. S. 148.
rivulosa b. corticola Fr. 149.
rubella Schaer. 148.
rupestris d. Rabenh. 137.
sphaeroïdes *Schaer.* 148.
  a. albella *Schaer.* 148.
  b. effusa *Schaer.* 148.
  c. conglomerata (γ.) *Schaer.* 148.
  d. vernalis (η.) *Schaer.* 148.
  c. Rabenh. 148.
  d. Rabenh. 148.
  h. Rabenh. 148.
triptophylla b. et *c.* Rabenh. 131.
uliginosa *Fr.* 149.
  β. fuliginea (*c.*) *Fr.* 149.
  γ. coenosa (*d.*) *Fr.* 150.
vernalis a. luteola Fr. 148.
vernalis b. et *c.* Fr. 148.
vernalis FL. B. S. et Enum. Zeel. 148.
Bostrychia.
Scorpioides *Mont.* 171.
Botrydium.
argillaceum *Wallr.* 190.
granulatum Rabenh. 190.
Bryopogon.
jubatus Rabenh. 118.
Bryopsis.
Hypnoides Harv. 189.
plumosa *Grev.* 189.
  b. *arbuscula* Rabenh. 189.
  β. hypnoides *Kg.* 189.
Bulbochaete.
setigera *Ag.* 201.
Calicium.
chrysocephalum *Ach.* 158.
curtum *Turn.* et *Borr.* 157.
hyperellum *Wahl.* 158.
hyperellum FL. B. S. 158.
nigrum Rabenh. 157.
phaeocephalum *Turn.* et *Borr.* 158.
populneum *Brond.* 158.
pusillum Rabenh. 157.
subtile *Fr.* 157.
subtile FL. B. S. 159.
trachelinum *Ach.* et FL. B. S. 158.
trichiale *Ach.* 158.
turbinatum *Pers.* 159.
tympanellum *Ach.* 159.
Callithamnion.
Borreri *Ag.* 178.
clavatum *Ag.* 178.
Daviesii *Lgb.* 178.
roseum Rabenh. 178.
Rothii *Lgb.* 178.
seminudum Rabenh. 178.
tetragonum Rabenh. 178.
tetricum Kg. 178.
thuyodes *Ag.* 178.
thuyoideum Harv. 178.

Calothrix.
distorta Rabenh. 218.
muscicola c. Rabenh. 218.
Campylodiscus.
Amstelodamensis *Hart.* 274.
areolatus *Hart.* 274.
Catenella.
Opuntia *Grev.* 175.
Ceramium.
Deslongchampii Rabenh. 177.
diaphanum Harv. 177.
rubrum *Ag.* 176.
Ceratoneis.
Fasciola *Ehrenb.* 257.
Cetraria.
aculeata *Fr.* 121.
glauca *Ach.* 121.
Islandica *Ach.* 121.
nivalis *Ach.* 121.
sepincola *Ach.* 121.
  b. chlorophylla *Schaer.* 122.
  ulophylla Ach. Wallr. 122.
Chaetomorpha.
crassa *Kg.* 208.
Dalmatica *β.* septentrionalis *Kg.* 207.
Linum *Kg.* 207.
Melagonium *Kg.* 208.
rigida *Kg.* 208.
Chaetophora.
atra *Kg.* 184.
elegans *Ag.* 185.
Endiviaefolia *Ag.* 185.
monilifera *Kg.* 185.
pisiformis *Ag.* 184.
Chantransia.
chalybea *Fr.* 201.
coccinea *Kg.* 201.
Chara.
aculeolata *Kg.* 187.
aspera *W.* 186.
crinita *Wallr.* 187.
foetida Rabenh. 187.
fragilis *Desv.* 186.
  β. capillacea *Miq.* 186.
hispida *L.* 187.
hispida c. Rabenh. 187.
polysperma *Kg.* 186.
pulchella Wallr. E. B. 186.
stricta *Kg.* 187.
vulgaris *Wallr.* 187.
  β. longibracteata *Kg.* (c. *Rabenh.*) 187.
  γ. crassicaulis (*e. Kg.*) (g. *Rabenh.*) 187.
Characium.
Sieboldi *A. Br.* 235.
Chlorococcum.
Monas Mq. FL. B. S.? 234.
protophyton FL. B. S. 236.
Chondrus.
crispus *Lam.*^{x} 174.
polymorphus FL. B. S. 174.
Chorda.
Filum *Lam.*^{x} 183.
  β. fistulosa (*δ.*) *Kg.* 183.
Chordaria.
flagelliformis *Ag.* 183.
Chroolepus.
aureum *Kg.* 201.
Chthonoblastus.
anguiformis *Kg.* 226.
Lyngbyei Enum. Zeel. 227.
repens *Kg. Harv.* 226.
Vaucheri *Kg.* 226.
Chylocladia.
Kaliformis Harv. 170.
ovalis Harv. 170.
Cladonia.
alcicornis *Flörke* et FL. B. S. 141.
brachiata *Fr.* 144.
  a. cenotea *Fr.* 144.
  b. furcellata *Fr.* 144.
cenotea Schaer. 144.
ceranoides Schaer. 144.
cervicornis *Schaer.* 141. 143.
coccifera Rabenh. 145.
cornucopioïdes *Fr.* 145.

Cladonia.
cornuta *Fr.* et FL. B. S. 143.
degenerans *Flörke.* 142.
  a. glabra *Schaer.* 143.
  b. pityrea *Schaer.* 143.
digitata *Hoffm.* 144.
extensa Schaer. 145.
fimbriata *Fr.* 143.
  a. brevipes *Rabenh.* 143.
  b. tubaeformis *Fr.* 143.
  c. radiata *Fr.* 143.
Flörkeana *Fr.* 145. 146.
furcata *Sommerf.* 144.
  a. crispata *Fr.* 144.
  b. racemosa *Fr.* 144.
  c. subulata *Fr.* 144.
  d. rangiformis *Schaer.* 144.
furcata B. Rabenh. 144.
furcata C. *a.* et *b.* Rabenh. 144.
furcata C. *c.*—*e.* Rabenh. 144.
furcata C. *f.* Rabenh. 144.
furcata δ. FL. B. S. 144.
furcata * Fr. 144.
gracilis *Flörke.* 142.
  a. chordalis *Schaer.* 142.
  b. turbinata *Schaer.* 142.
gracilis a. verticillata Fr. 141. 143.
gracilis c. Fr. 142.
gracilis β. FL. B. S. 142.
macilenta *Hoffm.* et *Fr.* excl. *b.* et *d.* 145.
macilenta A. Rabenh. 145.
macilenta α. et β. FL. B. S. 145.
Papillaria *Ehrh.* 147.
  a. vulgaris *Rabenh.* 147.
  b. stipitata *Rabenh.* 147.
pleurota Schaer. 145.
pyxidata *Fr.* 142.
  a. communis *Rabenh.* 142.
  b. neglecta *Rabenh.* 142.
    * Pocillum *Flörke.* 142.
    * * cariosa *Schaer.* 142.
rangiferina *Hoffm.* 146.
  β. sylvatica *Fr.* 146.
    * turgida *Fr.* 146.
squamosa *Hoffm.* 144.
stellata Schaer. 146.
uncialis *Fr.* 146.
uncialis α. et β. FL. B. S. 146.

Cladophora.
albida 2de Alg. Bijdr. 203.
albida Jürg. 203.
brachyclados *Kg.* 204.
canalicularis *Kg.* 204.
crispata *Kg.* 204.
crispata d. Rabenh. 204.
diffusa *Harv.* 202.
diffusa Rabenh. 202.
divaricata *Kg.* 202.
flavescens Kg. 203.
flavida *Kg.* 203.
Flotowiana Rabenh. 205.
fracta *Kg.* 204.
  β. prolifera (γ.) *Kg.* 205.
fracta b. *patens* Rabenh. 205.
fracta c. Rabenh. 205.
fracta δ. Lgb. 202.
funiformis *Kg.* 204.
glomerata *Kg.* 203.
  β. simplicior *Kg.* 204.
gossypina *Kg.* 205.
gracilis Enum. Zeel. 203.
heterochloa Rabenh. 203.
Hutchinsiae β. *distans* Kg. 202.
Hutchinsiae Enum. Zeel. 202.
Hutchinsiae Jürg. 202.
insignis *Kg.* 204.
longicoma *Kg.* 203.
macrogonya *Kg.* 204.
oligoclona *Kg.* 205.
patens *Kg.* 202.
pulverulenta Jürg. 203.
refracta *Kg.* 202.
  β. spinulifera *Kg.* 202.

Cladophora.
rigidula *Kg.* 204.
rupestris *Kg.* 202.
sericea *Kg.* 203.
Spongomorpha lanosa *Kg.* 205.
utriculosa *Kg.* 202.
vadorum *Kg.* 203.
Closterium.
acerosum *Ehrenb.* 241.
acuminatum *Kg.* 241.
acus Kg. 241.
arcuatum Ralfs. 241.
Dianae *Ehrenb.* 241.
juncidum *Ralfs.* 242.
Leibleinii *Kg.* 241.
lineatum *Ehrenb.* 241.
Lunula *Nitzsch.* 241.
moniliferum *Ehrenb.* 241.
rostratum Ralfs. 240.
striolatum *Ehrenb.* 241.
Coccochloris.
stagnina *Spr.* 233.
Cocconeis.
aggregata *Kg.* 267.
consociata *Kg.* 267.
limbata *Ehrenb.* 267.
mediterranea *Kg.* 268.
mexicana *Ehrenb.* 268.
Pediculus *Kg.* 267.
punctata *Ehrenb.* 268.
Scutellum *Ehrenb.* 268.
striata *Ehrenb.* 268.
Cocconema.
cymbiforme *Ehrenb.* 265.
Collema.
cretaceum *Schaer.* 167.
crispum *Schaer.* 166.
lacerum FL. B. S. 167.
melaenum FL. B. S. Enum. Zeel. 166.
multifidum *Schaer.* 166.
β. marginale *Schaer.* 166.
d. Rabenh. 166.
nigrescens *Ach.* 167.
pulposum *Bernh.* 166.
pulposum β. FL. B. S. 166.
rupestre *Schaer.* 167.
a. furvum (*β.*) *Schaer.* (*b.* Rabenh.) 167.
b. fasciculare (*γ.*) *Schaer.* (c. Rabenh.) 167.
tenax *Sw.* 166.
vespertilio Rabenh. 167.
Conferva.
aerea FL. B. S.? 208.
affinis γ. abbreviata Kg. 208.
arenosa Harv. 206.
atrorubescens Dillw. 171.
bombycina *Ag.* 208.
β. sordida (*γ.*) *Kg.* 209.
bombycina Rabenh. 207. 208.
capillaris FL. B. S.? 211.
contorta Jürg. 214.
ericetorum Dillw. 198.
ferruginea FL. B. S. 183.
flaccida FL. B. S. 184.
floccosa Jürg. 213.
fontinalis *Berk.* 209.
fontinalis Rabenh. 209.
fracta Funck. 207.
fugacissima *Roth.* 208.
fuscobrunnea Jürg. 193.
Linum Harv. 208.
Linum FL. B. S.? 207.
ochracea *Kg.* 208.
punctifera *Kg.* 209.
reticulata v. G. 198.
rivularis Gort. 206.
rutilans Jürg. 253.
salina Rabenh. 206.
setacea Rabenh. 205.
sordida Jürg. Dillw. 209.
stricta Dillw. 172.
tenerrima *Kg.* 208.
tenerrima Rabenh. 214.
virgulata Mq. FL. B. S. 213.
Coniangium.
vulgare *Fr.* 156.

Coniocarpon.
cinnabarinum *DC.* 157.
vulgare Rabenh. 156.
Coniocybe.
furfuracea *Fr.* 157.
β. sulfurella *Fr.* 157.
c. Rabenh. 157.
nigricans? FL. B. S. 157.
Corallina.
cupressina *Lam.*^{x} 175.
officinalis *L.* 175.
Cornicularia.
aculeata Rabenh. 121.
Coscinodiscus.
cellosus *Harting.* 249.
concentricus *Harting.* 249.
excentricus *Ehrenb.* 249.
minor *Ehrenb.* 248.
Patina *Ehrenb.* 248.
radiatus *Ehrenb.* 249.
subtilis *Ehrenb.* 249.
Cosmarium.
crenatum *Ralfs.* 239.
margaritiferum *Menegh.* 239.
Cryptococcus.
natans *Kg.* 244.
sanguineus *Kg.* 244.
Cyclotella.
Astraea *Kg. Ehrenb.* 277.
Ligustica *Kg.* 276.
operculata *Kg.* 277.
Rotula Kg. 277.
Scotica *Kg.* 277.
undulata *Harting.* 277.
Cylindrospermum.
conglobatum *Kg.* 220.
licheniforme *Kg.* 220.
limicola *Kg.* 220.
macrospermum *Kg.* 220.
riparium *Kg.* 220.
Cymbella.
gastroides *Kg.* 265.
inaequalis b. Rabenh. 265.
obtusiuscula *Kg.* 265.
Cystoclonium.
purpurascens *Kg.* 174.
Cystoseira.
Ericoides FL. B. S. 180.
fibrosa Rabenh. 179.
nodosa FL. B. S. 180.
siliquosa FL. B. S. 179.
Cystosira.
discors *Ag.* 179.
Delesseria.
alata. Harv. 170.
Hypoglossum Harv. 169.
Denticula.
obtusa *Kg.* 279.
Desmarestia.
aculeata *Lam.*^{x} 182.
Desmidium.
Swartzii *Ag.* 238.
tricorne Rabenh. 239.
Diatoma.
Ehrenbergii *Kg.* 278.
elongatum *Ag.* 278.
pectinale *Kg. Nitzsch.* 278.
tenue *Ag.* 278.
tenue δ. normale Kg. 278.
vulgare *Kg. Bory.* 278.
Dictyota.
dichotoma *Lam.*^{x} 182.
Docidium.
Ehrenbergii *Breb.* 240.
Doryphora.
Amphiceros *Ag.* 268.
Draparnaldia.
tenuis Ag. 213.
plumosa *Ag.* 212.
Dumontia.
filiformis *Grev.* 175.
Echinella.
acuta Lgb. FL. B. S. 264.
cuneata Lgb. 252.
obtusa FL. B. S. 279.
Ectocarpus.
acanthoides *Kg.* 196.
approximatus *Kg.* 196.
ceratoides *Kg.* 196.

Ectocarpus.
fasciculatus Kg. 196.
fasciculatus Enum. Zeel. 196.
gracillimus β. borealis *Kg.* 196.
littoralis *Ag.* 197.
ochraceus *Kg.* 196.
patens *Kg.* 197.
rufulus *Kg.* 196.
rufus *Ag.* 197.
siliculosus *Lgb.* 195.
siliculosus FL. B. S.? 197.
siliculosus β. FL. B. S.? 195.
subulatus Enum. Zeel. 196.
subulatus β. versicolor *Kg.* 197.
subverticillatus *Kg.* 197.
tomentosus Rabenh. 195.
velutinus *Kg.* 198.
Elachista.
ferruginea Rabenh. 183.
flaccida Rabenh. 184.
fucicola Harv. 183.
scutulata *Duby.* 184.
Elachistea.
velutina Harv. 198.
Endocarpon.
miniatum *Ach.* 159.
pusillum *Hedw.* 160.
Enteromorpha.
clathrata *Grev.* 191.
clathrata β. ramulosa Rabenh. 192.
complanata *Kg.* 192.
β. crispa *Kg.* 192.
γ. confervacea (δ.) *Kg.* 192.
δ. ramulosa (ε.) *Kg.* 192.
ε. ramellosa (ζ.) *Kg.* 193.
compressa *Grev.* 192.
β. trichodes (ζ.) *Kg.* 192.
corniculata *Kg.* 192.
erecta Harv. 192.
fulvescens Kg. 193.
intestinalis *Lk.* 191.
β. crispa *Kg.* 191.
γ. Cornucopiae (ζ.) *Kg.* 191.
δ. mesenteriformis (ε.) *Kg.* 191.
Juergensii *Kg.* 193.
paradoxa *Kg.* 192.
percursa Harv. 213.
ramulosa *Hook.* 192.
Epithemia.
gibba *Kg.* 281.
Musculus *Kg.* 280.
Sorex *Kg.* 280.
turgida *Kg.* 281.
Westermanni *Kg.* 281.
Zebra *Kg.* 280.
Euactis.
atra *Kg.* 216.
Lens *Kg.* 216.
Euastrum.
convergens Rabenh. 239.
gemmatum *Breb.* 240.
Rota Rabenh. 240.
Eunotia.
amphioxys *Ehrenb.* 280.
gibba Rabenh. 281.
turgida Rabenh. 281.
Westermanni b. Rabenh. 280.
Westermanni c. Rabenh. 280.
Zebra Rabenh. 280.
Eupodiscus.
germanicus *Ehrenb.* 246.
Evernia.
bicolor FL. B. S. 118.
divaricata *Ach.* 118.
furfuracea *Mann.* 119.
jubata *Fr.* 118.
a. bicolor *Fr.* 118.
b. implexa *Fr.* 118.
jubata FL. B. S. 118.
Prunastri *Ach.* 119. 121.
β. arenaria *Fr.* 118.
Fragilaria.
acuta *Ehrenb.* 279.

Fragilaria.
capucina *Desmaz.* 279.
constricta *Ehrenb.* 279.
Fucus.
canaliculatus *L.* 181.
ceranoides *L.* 180.
loreus FL. B. S. 181.
nodosus Harv. 180.
serratus *L.* 180.
vesiculosus *L.* 180.
Gastroclonium.
ovale *Kg.* 170.
Gastrophycus.
articulatus (c.)? FL. B. S. 170.
Gigartina.
confervoides FL. B. S. 173.
mamillosa Harv. 174.
Gloeotila.
chlorosira *Kg.* 211.
pallida *Kg.* 211.
Gloiotrichia.
natans Rabenh. 217.
Gomphonema.
abbreviatum *Kg.* 264.
acuminatum *Ehrenb.* 265.
constrictum *Ehrenb.* 264.
curvatum δ. marinum *Kg.* 264.
dichotomum *Kg.* 265.
Goniotrichum.
Ceramicola *Kg. Lgb.* 212.
Gracilaria.
confervoïdes Harv. 173.
Grammatophora.
angulosa *Kg.* 250.
marina *Kg.* 250.
Graphis.
dendritica Rabenh. 156.
scripta Rabenh. 155.
Grateloupia.
Filicina *Ag.* 174.
Griffithsia.
corallina *Ag.* 177.
Gyalecta.
cupularis *Schaer.* 140.
Hafgygia.
digitata *Kg.* 181.
Hagenia.
chrysophthalma Rabenh. 128.
ciliaris Rabenh. 128.
Halerica.
Ericoïdes *Kg.* 180.
Halidrys.
siliquosa *Lgb.* 179.
Halimenia.
filiformis FL. B. S. 175.
palmata FL. B. S. 174.
Hildenbrandtia.
rosea *Kg.* 176.
rubra Harv. 176.
Himanthalia.
lorea *Lgb.* 181.
Himantidium.
pectinale *Kg. Dillw.* 279.
Homoeocladia.
Anglica *Ag.* 255.
Hormidium.
Ceramicola Rabenh. 212.
implexum Enum. Zeel. 215.
Lenormandi Enum. Zeel. 215.
murale Rabenh. 216.
parietinum Rabenh. 216.
Hormoceras.
diaphanum *Kg.* 177.
diaphanum Enum. Zeel. 177.
Hydrodictyon.
utriculatum *Roth.* 198.
Hydrogastrum.
granulatum FL. B. S. 190.
Hygrocrocis.
Decaisnei *Kg.* 244.
Desmazierii *Kg. Dub.* 244.
leucocoma *Kg.* 243.
perplexa *Kg.* 243.
phosphorica *Kg.* 244.
Rosae Rabenh. 243.
Rosae FL. B. S. 243.
Salviae Rabenh. 243.
simplex (β. Sambuci) *Kg.* 243.

Hypnea.
purpurascens Harv. 174.
Hypoglossum.
alatum *Kg.* 170.
Woodwardi *Kg.* 169.
Jania.
rubens *Lam.*^{x} 175.
Laminaria.
digitata Rabenh. 181.
saccharina γ. FL. B. S. 182.
saccharina *Lam.*^{x} 182.
Phyllitis *Lam.*^{x} 182.
Laurencia.
pinnatifida *Lam.*^{x} 170.
Lecanactis.
lyncea *Fr.* 156.
impolita *Fr.* 156.
Lecanora.
atra Rabenh. 135.
brunnea Rabenh. 131.
callopisma Schaer. 132.
candicans Schaer. 133.
cartilaginea Rabenh. 132.
cerina Rabenh. 138.
crassa α. Schaer. 131.
crassa β. Schaer. 131.
haematomma Schaer. 136.
Hageni Ach. 129.
muralis α. Schaer. 132.
murorum Rabenh. 132.
Parella Rabenh. 133.
polytropa δ. Schaer. 139.
radiosa Schaer. 133.
rimosa ε. Rabenh. 139.
sophodes Schaer. 135.
subfusca Rabenh. 134.
varia Schaer. 136.
vitellina Rabenh. 137.
Lecidea.
albo-atra *Schaer.* 153.
a. corticola *Fr.* 153.
b. saxicola (*c.*) *Fr.* 153.
albo-atra FL. B. S. 153.
albo-atra Enum. Zeel. 153.
albo-atra d. epipolia Rabenh. 153.
anomala Schaer. 149.
atro-alba *Ach.* 151.
β. fusco-atra (*c.*) *Rabenh.* 151.
γ. dendritica (*d.*) *Rabenh.* 151.
aurantiaca Sommerf. 137.
aurantiaca Schaer. 137.
aurantiaca Flörke. 137.
aurantiaca β. *flavo-virescens* (γ.) Schaer. 137.
aurantiaca β. *luteo-alba* Schaer. 137.
canescens *Ach.* 150.
cerina Schaer. 138.
cerina δ. Schaer. 138.
chalybea *Borr.* E. B. et *Schaer.* 151.
confluens *Schaer.* 151.
contigua *Fr.* 150.
contigua FL. B. S. 162.
contigua Enum. Zeel. 153.
crustulata Schaer. 150.
dolosa FL. B. S. 152.
enteroleuca *Fr.* 152.
ferruginea Schaer. 138.
fumosa Schaer. 151.
fusco-atra *Fr.* 151.
fusco-atra FL. B. S. 151.
geographica *Schaer.* 151.
immersa ? FL. B. S. 162.
Lightfootii Schaer. 149.
luteo-alba Schaer. 136.
miliaria *Fr.* 153.
nitidula *Fr.* 150.
parasema *Fr.* (FL. B. S. excl. β. et γ.) 152.
β. punctiformis *Schaer.* 152.
parasema (ε.) Rabenh. 152.
parasema et var. γ. FL. B. S. 152.
parasema Enum. Zeel. 152.

Lecidea.
parasema β. FL. B. S. 151.
petraea FL. B. S. 151.
premnea *Ach.* 151.
punctata *Flörke.* 151.
rupestris β. Schaer. 137.
sabuletorum *Fr.* 153.
  a. terrestris 153.
  b. euphorea *Flörke.* 153.
sabuletorum (d.) Rabenh. et Enum. Zeel. 153.
sabuletorum FL. B. S. 153.
triptophylla cum. var. ε. Schaer. 131.
triptophylla β. * Schaer. 131.
triptophylla γ. *Pezizoides* Schaer. 131.
vesicularis *Ach.* 150.

Leibleinia.
chalybea *Kg.* 225.
confervicola Rabenh. Jürg. 225.
polychroa *Menegh.* 225.
virescens *Kg.* 225.

Lemania.
fluviatilis *Ag.* 185.

Leptogium.
atro-coeruleum *Schaer.* 167.
  a. lacerum *Schaer.* 167.
  b. tenuissimum (δ.) *Schaer.* (*e.* Rabenh.) 168.
corniculatum *Hoffm.* 167.
minutissimum *Flörke.* 168.

Leptomitus.
candidus Rabenh. 242.
Ceratophylli *Ag.* 243.
leucocomus Kg. 243.

Leptothrix.
radians *Kg.* 225.

Lichen.
cretaceus E. B. 167.
glaucus Gort. 124.
laevigatus E. B. 125.
nivalis Gort. 120.
ochroleucus v. G. 136.
paschalis v. G. 140.
pinicola E. B. 135.
punctatus E. B. 134.
scorteus E. B. 124.
stictoceros E. B. 121.

Licmophora.
flabellata *Kg.* 251.
minuta *Kg.* 264.

Limnactis.
dura *Kg.* 217.

Limnochlide.
flos aquae Rabenh. 223.
Harveyana *Kg.* 223.

Lithodesmium.
undulatum *Ehrenb.* 246.

Lomentaria.
articulata *Lgb.* 170.
Kaliformis *Gaill.* 170.

Lophura.
gracilis *Kg.* 171.

Lyngbya.
aeruginosa *Ag.* 225.
ambigua *Kg.* 224.
floccosa Hassall. 215.
interrupta *Kg.* 224.
  β. Hollandica *Kg.* 224.
Schowiana Kg. 224.
solitaris *Kg.* 224.

Mastocarpus.
mamillosus *Kg.* 174.

Melosira.
arenaria *Moore.* 276.
crenulata *Kg.* 275.
distans *Kg.* 275.
Dozyana *v. d. B.* 275.
dubia *Kg.* 276.
lineata *Ag.* 275.
moniliformis *Ag. Müll.* 274.
orichalcea *Kg. Mert.* 275.
salina *Kg.* 274.
subflexilis *Kg.* 275.
sulcata *Kg.* 276.
varians *Ag.* 275.
  β. aequalis *Kg.* 275.

Merismopoedia.
punctata *Meyen.* 195.
Micraloa.
Ictyolabe Rabenh. ? 234.
Micrasterias.
angulosa Rabenh. 238.
Boryana Rabenh. ? 237.
Napoleonis Rabenh. ? 237.
octocornis Kg. ? 239.
Rota Kg. 240.
rotata *Grev.* 240.
Microcoleus.
anguiformis Hassall. 227.
autumnalis Rabenh. 227.
Corium Rabenh. 227.
membranaceus Rabenh. 227.
repens Hassall. 226.
terrestris FL. B. S. ? 226. 227.
Microcystis.
aeruginosa Kg. Alg. Bijdr. 234.
minor. *Kg.* 235.
Microhaloa.
Pini *Bias.* 236.
protogenita *Bias.* 235.
Micromega.
apiculatum *Kg. Ag.* 252.
Monormia.
intricata Berk. 223.
Mougeotia.
genuflexa *Ag.* 200.
genuflexa b. Rabenh. 200.
gracilis *Kg.* 200.
major Hassall. 200.
Myxonema.
brachymelium Rabenh. ? 214.
tenue Rabenh. 213.
Navicula.
Acacia *Hart.* 263.
amphiceros *Kg.* 259.
amphioxys *Ehrenb.* 257.
amphisbaena *Bory.* 259.
aponina *Kg.* 257.
attenuata *Kg.* 262.
carassius *Ehrenb.* 263.
concava *Hart.* 264.
cryptocephala *Kg.* 259.
cuspidata *Kg.* 258.
didyma *Kg. Ehrenb.* 261.
Ellips *Hart.* 263.
elliptica *Kg.* 261.
gastroïdes *Hart.* 263.
Gastrum *Kg.* 258.
gibba *Kg.* 261.
gracilis *Ehrenb.* 257.
hemiptera *Kg.* 260.
Hippocampus *Ehrenb.* 262.
interrupta *Kg.* 261.
lamprocarpa *Ehrenb.* 262.
lanceolata *Kg. Rabenh. ?* 259.
lata Kg. 258.
limosa *Kg.* 261.
major *Kg.* 260.
microstoma *Kg.* 258.
neglecta *Kg.* 258.
nodosa b. Rabenh. 261.
oblonga *Kg.* 260.
peregrina *Kg. Ehrenb.* 263.
rhomboïdes *Ehrenb.* 258.
Scalprum *Gaill.* et *Turp.* 262.
sphaerophora *Kg.* 263.
Suecica *Ehrenb.* 259.
Thuringiaca *Kg.* 262.
truncata *Kg.* 260.
viridis *Kg.* 260.
Nitella.
Brongniartiana Coss. et Germ. 188.
exilis *A. Br.* 188.
exilis d. *elongata* Rabenh. 188.
fasciculata *A. Br.* 189.
fasciculata β. robustior Kg. 189.
flexilis *Ag.* 188.
gracilis Rabenh. 188.
mucronata FL. B. S. 188.

Nitella.
mucronata β. nidifica? Miq. FL. B. S. 189.
nidifica b. *polysperma* Rabenh. 189.
prolifera *Kg.* 189.
syncarpa *Kg.* 188.
translucens *Ag.* 188.
Nodularia.
spumigera *Mert.* 219.
Suhriana *Kg.* 219.
Nostoc.
batrachenteron Mq. FL. B. S. 223.
coeruleum *Lgb.* 218.
commune *Vauch.* 218.
flos aquae Lgb. 223.
Lichenoides *Vauch.* 218.
minutissimum *Kg.* 218.
  β. terrestre *Kg.* 218.
piscinale *Kg.* 219.
purpurascens *Kg.* 219.
rufescens Kg. Rabenh. 219.
sphaericum Enum. Zeel. 218.
spongiaeforme *Ag.* 219.
verrucosum *Vauch.* 219.
verrucosum Alg. Bijdr. 218.
Odontella,
aurita *Ag.* 246.
turgida *Kg.* 246.
Odontidium.
hyemale *Kg.* 279.
Oedogonium.
affine *Kg.* 210.
Boscii *Breb.* 209.
capillaceum *Kg.* 210.
capillare *Kg.* 211.
capillare Enum. Zeel. 210.
echinospermum *A. Br.* 210.
grande *Kg.* 210.
intermedium *Kg.* 210.
nodosum *Kg.* 209.
stagnale *Kg.* 211.
tumidulum *Kg.* 210.
  β. parasiticum *Kg.* 210.
tumidulum d. *grande* Rabenh. 210.
vesicatum β. lumbricale Alg. Bijdr. 208.
Opegrapha.
atra *Pers.* 155.
  a. stenocarpa *Fr.* 155.
  b. abbreviata *Fr.* 155.
  c. macularis *Fr.* 155.
  * epipasta (h.) *Rabenh.* 155.
  ** astroidea (i. k.) *Rabenh.* 155.
  β. siderella *Fr.* 155.
atra a. b. f. Rabenh. 155.
atra c. Rabenh. 155.
atra h. Rabenh. 155.
atra i. k. Rabenh. 155.
atra B. Rabenh. 155.
dendritica *Ach.* 156.
epipasta FL. B. S. 155.
herpetica d. Rabenh. 155.
herpetica FL. B. S.? 155.
herpetica *Ach.* 155.
saxatilis *DC.* 154.
scripta *Ach.* 155.
  a. pulverulenta *Fr.* 155.
  b. recta *Fr.* 156.
  c. serpentina *Fr.* 156.
  d. arthonioïdea *Rabenh.* 156.
scripta a. et *c.* Rabenh. 155.
scripta b. Rabenh. 156.
scripta e. Rabenh. 156.
scripta h. Rabenh. 156.
scripta γ. FL. B. S. 156.
varia *Pers.* 154.
  a. pulicaris *Fr.* 154.
  b. notha *Fr.* 154.
  c. signata *Fr.* 154.
  d. diaphora *Fr.* 154.
varia ε. Rabenh. 154.
varia f. Rabenh. 154.

Oscillaria.
aerugineo-coerulea *Kg.* 228.
affinis *Kg.* 230.
anguina *Bory.* 229.
antliaria *Jürg.* 228.
chalybea *Mert.* 229.
  β. Boschii *Kg.* 229.
coerulea *Kg.* 230.
contexta Alg. Bijdr. 228.
dubia β. affinis Kg. 230.
formosa Rabenh. 229.
Froelichii *Kg.* 231.
glaucescens *Kg.* 229.
gracillima *Kg.* 228.
inflata *Menegh.* 231.
intermixta *Kg.* 230.
limosa *Ag.* 229.
  β. chalybea (*η.*) *Kg.* 229.
major *Vauch.* 231.
maxima *Kg.* 231.
natans *Kg.* 229.
nigra *Vauch.* 229.
ornata *Kg.* 229.
princeps *Vauch.* 231.
subsalsa *Ag.* 230.
subtilissima *Kg.* 228.
tenuis *Kg.* 228.
  α. viridis *Kg. Vauch.* 228.
  β. gyrosa (*ζ.*) *Kg.* 228.
viridis Rabenh. Enum. Zeel. 228.
Oscillatoria.
aestuarii. Jürg. 225.
muralis FL. B. S. 216.
papyrina FL. B. S. 227.
subfusca FL. B. S. 227.
Ozothallia.
nodosa Rabenh. 180.
vulgaris *Dcne.* 180.
Padina.
Pavonia Rabenh. 182.
Palmella.
cruenta *Ag.* 233.
duriuscula *Kg.* 233.
laxa *Kg.* 233.
mucosa *Kg.* 233.
Parmelia.
acetabulum *Fr.* 126.
albella *Fr.* 134.
  β. angulosa *Schaer.* 134.
aleurites FL. B. S. 121.
ambigua *Ach.* 127.
astroïdea b. Fr. 129.
astroidea β. Caricae Schaer. 129.
astroidea ? FL. B S. 130.
atra *Ach.* 135.
aurantiaca FL. B. S. 137.
aurantiaca *Fingerh.* 137.
  β. flavo-virens (*γ.*) *Schaer.* 137.
  γ. calva (*γ.*) *Fr.* 137.
Borreri *Turn.* 124.
brunnea *Ach.* 131.
caesia *Ach.* 130.
calcarea β. glaucopis Fr. 139.
calcarea *Ach.* 139.
  a. concreta. 139.
  b. contorta. 139.
candicans *Fr.* 133.
caperata *Ach.* 127.
cartilaginea *Ach.* 132.
centrifuga *Ach.* 127.
centrifuga Rabenh. 127.
centrifuga vG. ? 128.
ceratophylla Schaer. 125.
cerina *Ach.* 137.
  * cyanolepra (*γ.*) *Schaer. Fr.* 138.
cerina b. gilva Fr. 136.
cerina c. pyracea Fr. 137.
cerina γ. haematites Fr. 138.
chondrotypa *Ach.* 136.
chrysophthalma *Ach.* 128.
ciliaris *Ach.* 128.
cinerea *Fr.* 135. 139.
circinata *Ach.* 133.
  a. radiosa *Fr.* 133.
  b. myrrhina *Fr.* 133.

Parmelia.
Clementiana *Turn.* 129.
conspersa *Ach.* 127.
crassa *Ach.* 131.
dendritica Schaer. Fr.? 126.
diffusa Rabenh. 127.
dubia Schaer. 124.
encausta FL. B. S. 126.
ferruginea *Fr.* 138.
  b. festiva (γ.) *Fr.* 139.
friabilis α. Schaer. 132.
frustulosa *Ach.* 135.
fulgens *Ach.* 132.
glaucopis *Schaer.* 139.
haematites *Chaub.* 138.
haematomma *Ehrh.* 135.
impolita * Fr. 156.
laevigata *Ach.* 125.
lentigera *Ach.* 131.
luteo-alba. 136.
  β. holocarpa. 137.
murorum *Ach.* 132.
  * lobulata *Fr.* 132.
  ** crenulata *Fr.* 132.
  *** citrina *Fr.* 132.
murorum β. miniata *Fr.* 132.
murorum γ. callopisma *Fr.* 132.
obscura β. *ulotrix* Fr. 130.
obscura ? FL. B. S. 130.
obscura *Ehrh.* 130.
  a. chlorantha *Schaer.* 130.
  b. ciliata *Schaer.* 130.
  c. orbicularis (γ.) *Schaer.* 130.
  d. adglutinata (δ.) *Schaer.* 130.
olivacea *Ach.* 126.
  a. corticola *Schaer.* 126.
  b. saxicola *Schaer.* 126.
pallescens *Fr.* 133.
  β. corticola *Schaer.* 133.
pallescens Enum. Zeel. 133.
pallescens β. *Parella* FL. B. S. 133.
parietina *Duf.* 127.
  β. laciniosa (ε.) ? *Fr.* 128.
  γ. aureola *Ach.* 128. 127.
  δ. polycarpa (*f.*) *Fr.* 128.
  ε. candelaria (* *) *Fr.* 128.
  ζ. citrinella (n.) *Fr.* 128.
perlata *Ach.* 123. 121.
physodes *Ach.* 125.
  β. vittata (δ.) *Schaer.* 126.
pulchella Schaer. 130.
pulverulenta *Ach.* 128.
  a. allochroa *Schaer.* 128.
  b. angustata (β.) *Schaer.* 129.
  c. grisea (γ.) *Schaer.* 129.
  d. venusta (ε.) *Schaer.* 129.
pulverulenta β. *farrea* FL. B. S. 129.
quercifolia a. munda Schaer. 124.
quercifolia b. furfuracea Schaer. 124.
rubiginosa *Ach.* 130.
saxatilis *Ach.* 124.
  a. munda *Schaer.* 124.
  b. furfuracea *Schaer.* 125.
  c. parasitica (δ.) *Schaer.* 125.
saxicola *Ach.* 131.
  β. galactina (*d.*) *Fr.* 132.
scruposa *Sommerf.* 139.
  β. bryophila *Fr.* 140.
sinuosa *Fr.* 125.
sinuosa α. Schaer. 125.
sinuosa β. Rabenh. 125.
sophodes *Ach.* 135.
  β. exigua *Fr.* 135.
sordida β. Fr. 139.
stellaris *Ach.* 129.

Parmelia.
a. aipolia *Schaer.* 129.
b. ambigua *Schaer.* 129.
c. hispida *Schaer.* 129.
d. tenella *Schaer.* 129.
e. coerulescens *Schaer.* 129.
stygia FL. B. S. 126.
subfusca *Ach.* 134.
β. crenulata (μ.) *Schaer.* 134.
γ. leucopis (η.) *Schaer.* 134.
subfusca γ. Fr. 134.
subfusca δ. Fr. 134.
subfusca γ. ? FL. B. S. 134.
sulphurea *Fr.* 139.
tartarea *Ach.* 134.
tiliacea *Ach.* 124.
tiliacea Enum. Zeel. 125.
triptophylla *Fr.* 131.
a. coronata *Fr.* 131.
b. Schraderi (?) *Fr.* 131.
varia *Ehrenb.* 136.
β. sepincola (ε.) *Schaer.* 136.
γ. maculiformis (ζ.) *Schaer.* 136.
b. *symmicta* Fr. et Enum. Zeel. 136.
varia Enum. Zeel. 134.
varia β. *chondrotypa* Fr. 136.
vitellina *Ach.* 137.
β. holocarpa *Fr.* 137.
Patellaria.
gilva FL. B. S. 136.
Pediastrum.
angulosum *Menegh.* 237.
Boryanum Ralfs. 237.
ellipticum *Kg.* 237.
excavatum Hassall. 237.
hexactis Hassall. 237.
integrum *Naeg.* 238.
Napoleonis *Menegh.* 237.
subuliferum *Kg.* 237.
Peltigera.
aphthosa *Hoffm.* 122.
canina *Hoffm.* 122.
β. spuria *Ach.* et γ. *Schaer.* 122.
horizontalis *Hoffm.* 123.
malacea *Ach.* 122.
polydactyla *Flörke.* 123.
β. scutata (γ.) *Schaer.* 123.
rufescens *Hoffm.* 123.
Penium.
interruptum *Breb.* 240.
Pertusaria.
communis *DC.* 160.
β. variolosa *Schaer.* 160.
* faginea (γ.) FL. B. S. 160.
* * globulifera (b.) *Fr.* 160.
* * * orbiculata (*c.*) *Fr.* 160.
* * * * isidioïdea *Schaer.*
sorediata Fr. 160.
communis α. Fr. 160.
leioplaca *Schaer.* 160.
β. variolosa *Schaer.* 160.
Wulffenii *DC.* 161.
Wulfenii FL. B. S. 140.
Wulfenii *b.* et *c.* Rabenh. 160.
Phlebothamnion.
roseum *Kg.* 178.
spinescens *Kg.* 177.
tetragonum *Kg.* 178.
tetricum *Kg.* 178.
Phormidium.
Corium *Kg.* *Ag.* 227.
Lyngbyaceum *Kg.* 227.
membranaceum *Kg.* 227.
vulgare *Kg.* 227.
β. chalybeum (η.) *Kg.* 227.
Phycastrum.
muticum *Kg.* 238.

Phycastrum.
tricorne *Kg.* 239.
Phycoseris.
crispata *Kg.* 193.
gigantea *Kg.* 193.
Lapathifolia *Kg.* 194.
Linza *Kg.* 193.
  β. spiralis *Rabenh.* 193.
  γ. angusta *Rabenh.* 193.
olivacea *Kg.* 193.
plicata *Kg.* 194.
Phycolapathum.
Plantagineum *Kg.* 191.
Phycophila.
ferruginea *Kg.* 183.
flaccida *Kg.* 183.
vulpina *Kg.* 183.
Phyllacantha.
fibrosa *Kg.* 179.
Plocamium.
coccineum *Lgb.* 169.
Podosphenia.
Lyngbyei *Kg.* 252.
Polycystis.
aeruginosa *Kg.* 234.
Polysiphonia.
Agardhiana *Grev.* 172.
atrorubescens *Grev.* 171.
atrorubescens Harv. 173.
dichocephala *Kg.* 172.
elongata *Ag.* 171.
fastigiata *Grev.* 173.
nigrescens *Grev.* 172.
stricta *Grev.* 172.
variegata *Ag.* 172.
violacea *Ag.* 171.
violascens *Kg.* 172.
Polysperma.
fluviatilis Vauch. 186.
Porphyra.
laciniata *Ag.* 176.
umbilicalis Rabenh. 176.
vulgaris *Ag.* 176.
Porphyridium.
cruentum Naeg. 233.
Prasiola.
crispa *Kg.* 194.
Protococcus.
chlamidomonas *Kg.* 236
crustaceus *Kg.* 236.
dissectus *Kg.* 236.
minor *Kg.* 236.
mucosus *Kg.* 236.
roseopersicinus *Ag.* 236.
umbrinus Kg. 236.
viridis *Ag.* 236.
Psichohormium.
cinereum (*γ.* contiguum) *Kg.* 208.
Ptilota.
plumosa *Ag.* 177.
Punctaria.
Plantaginea Rabenh. 191.
Pyrenothea.
leucocephala *Fr.* 164.
leucocephala FL. B. S. 161.
vermicellifera Fr. 161.
Pyrenula.
pinguis Schaer. 163.
Pyxidicula.
areolata Hart. 276.
cellosa *Hart.* 276.
Ramalina.
calicaris a. fraxinea Fr. et FL. B. S. 119.
calicaris b. fastigiata Fr. et FL. B. S. 119.
calicaris c. canaliculata Fr. 120.
calicaris γ. canaliculata FL. B. S. 120.
calicaris d. farinacea Rabenh. 120.
farinacea *Schaer.* 120.
fraxinea *Schaer.* 119. 120.
  a. ampliata *Schaer.* 119.
  b. fastigiata *Schaer.* 119.
  c. calicaris *Schaer.* 120.
pollinaria *Ach.* 120. 121.
polymorpha *Ach.* 120.

Ramalina.
scopulorum *Ach.* 120. 121.
Rhabdonema.
arcuatum *Kg. Lgb.* 251.
Rhaphidium.
difforme Rabenh. 237.
fasciculatum *Kg.* 237.
Rhipidophora.
crystallina *Kg.* 252.
oceanica *Kg.* 252.
Oedipus *Kg.* 252.
Rhizoclonium.
affine *Kg.* 206.
arenosum *Carm.* 206.
biforme *Kg.* 206.
bombycinum *Kg.* 207.
fontinale Kg. 209.
interruptum *Kg.* 206.
Kochianum 2de Alg. Bijdr. 207.
lacustre *Kg.* 206.
β. velutinum *Kg.* 207.
γ. rigidum *Kg.* 207.
obtusangulum 1e Alg. Bijdr. 206.
rivulare *Kg.* 206.
salinum *Kg.* 206.
setaceum *Kg.* 205.
Rhodomela.
Scorpioïdes FL. B. S. 171.
subfusca Rabenh. FL. B. S. 171.
Rhodophyllis.
bifida *Kg.* 173.
Rhodymenia.
bifida Harv. 173.
Rivularia.
angulosa *Roth.* 217.
atra Rabenh. 216.
dura Rabenh. 217.
dura b. *Pisum* Rabenh. 217.
Pisum FL. B. S. 217.
Pisum Berk. 217.
Sagedia.
aggregata Fr. 162.
fuscella *Fr.* 162.
viridula *Fr.* 162.
Saprolegnia.
candida *Roth.* 242.
ferax *Kg.* 242.
tenuis *Kg.* 242.
Sargassum.
bacciferum *Ag.* 178.
Columbi Miq. FL. B. S. 179.
Scenodesmus.
acutus *Meyen.* 238.
caudatus *Meyen.* 238.
quadricauda Ralfs. 238.
Schizogonium.
calophyllum Enum. Zeel. 192.
contortum *Kg.* 214.
β. ramulosum *Kg.* 214.
laetevirens *Kg.* 214.
Neesii *Kg.* 213.
percursum *Kg.* 213.
tortum *Kg.* 213.
tortum b. Rabenh. 213.
Schizonema.
araneosum *Kg.* 253.
Arbuscula Kg. 254.
floccosum *Kg.* 254.
Grevillei *Ag.* 254.
helminthosum *Chauv.* 254.
quadripunctatum FL. B. S. 253.
rutilans *Ag.* 253.
sordidum *Kg.* 253.
tenellum *Kg.* 253.
tenue *Kg.* 253.
Schizosiphon.
scopulorum Alg. Bijdr. 217.
Scytosiphon.
filum FL. B. S. 183.
Segestrella.
vermicellifera *Fr.* 161.
Segestria Fr. 161.
Sigmatella.
Brebissonii *Kg.* 278.
Nitzschii *Kg.* 277.
Sirocrocis.
ammoniata *Kg.* 243.

Solenia.
clathrata Ag. 191.
compressa FL. B. S. 192.
compressa (γ.) FL. B. S. 193.
intestinalis FL. B. S. 191.
Linza FL. B. S. 193.
Spermosira.
littorea Harv. 220.
major *Kg.* 220.
Vrieseana *Kg.* 219.
Sphaerococcus.
confervoïdes *Ag.* 173.
palmatus *Kg.* 174.
Sphaerophoron.
Coralloïdes *Pers.* 159.
Sphaerozyga.
Catenula *Kg.* 222.
flexuosa *Ag.* 221.
Flotowiana *Kg.* 221.
insignis *Kg.* 222.
Jacobi Ag. FL. B. S. 220.
Oscillarioïdes *Kg. Bory.* 221.
sabulosa *Kg.* 221.
seriata Enum. Zeel. 221.
variabilis *Kg.* 221.
Spirillum.
Jenneri Hassall. 232.
Spirogyra.
adnata *Kg.* 199.
alternata *Kg.* 200.
arcta *Kg.* 199.
crassa *Kg.* 200.
decimina *Link.* 199.
inflata *Kg.* 199.
nitida *Link.* 199.
jugalis *Kg.* 200.
quinina *Link.* 199.
setiformis *Kg.* 200.
subsalsa *Kg.* 198.
Spirulina.
Jenneri *Hassall.* 232.
major Kg. Enum. Zeel. 232.
Oscillarioïdes *Turpin.* 232.
subsalsa *Kg.* 231.
tenuissima Enum. Zeel. 232.
Spongilla.
lacustris 264.
Spongonema.
ferrugineum *Kg.* 195.
tomentosum *Kg.* 195.
Spongomorpha.
tomentosa Alg. Bijdr. 195.
Stauroceras.
Acus *Kg.* 240.
Stauroneis.
lanceolata *Kg.* 256.
Phoenicenteron *Ehrenb.* 256.
Stereocaulon.
condensatum *Laur.* 141.
condyloïdeum FL. B. S. et *Ach.* 141.
paschale *Laur. Fr.* 140.
paschale FL. B. S. 140.
pileatum Ach. 141.
tomentosum *Laur. Fr.* 140.
Stereonema.
caespitosum *Menegh.* 242.
Stigeoclonium.
crassiusculum *Kg.* 213.
fasciculare *Kg.* 213.
subspinosum *Kg.* 212.
tenue *Kg.* 213.
Stigmatidium.
crassum *Dub.* 161.
obscurum Rabenh. 162.
Striaria.
attenuata *Grev.* 182.
Striatella.
unipunctata *Ag. Lgb.* 251.
Surirella.
bifrons Kg. 273.
biseriata *Breb.* 273.
Campylodiscus *Ehrenb.* 272.
euglypta *Ehrenb.* 273.
Gemma *Ehrenb.* 273.
multifasciata *Kg.* 273.
ovalis *Breb.* 273.
sigmoidea Hart. 277.
Solea *Breb.* 272.
splendida *Kg.* 274.

Surirella.
striatula *Turp.* 274.
Symphyosiphon.
Contarenii *Kg.* 217.
Symphyothrix.
repens Enum. Zeel. 226.
Synedra.
acicularis *Kg.* 269.
aequalis *Kg.* 271.
amphirrhynchus *Ehrenb.* 270.
Armoricana Kg. 278.
capitata *Ehrenb.* 271.
fasciculata *Kg. Ag.* 271.
Frustulum *Kg.* 269.
Gallionii *Ehrenb.* 271.
β. minor *Kg.* 271.
gracilis *Kg.* 269.
laevis *Ehrenb.* 270.
notata *Kg.* 270.
oxyrrhynchus *Kg.* 270.
palea *Kg.* 269.
radians *Kg.* 269.
sigmoidea Kg. 277.
splendens *Kg.* 271.
superba *Kg.* 272.
tabulata *Kg. Ag.* 272.
tenuis *Kg.* 270.
Ulna *Nitzsch. Ehrenb.* 271.
Vaucheriae *Kg.* 270.
virginalis *Kg.* 269.
Tabellaria.
fenestrata *Kg. Lgb.* 251.
flocculosa *Kg. Roth.* 251.
flocculosa b. Rabenh, 251.
Terpsinoë.
nodosa *Harting.* 250.
pellucida *Harting.* 250.
Tetraspora.
bullosa *Ag.* 232.
lubrica *Kg. Ag.* 233.
β. lacunosa *Kg.* 233.
Ulvacea *Kg.* 232.
Thelotrema.
lepadinum *Ach.* 140. 161.
variolarioïdes Ach. 160.
Thrombium.
niveo-atrum *Turn.* 165.
sticticum *Schaer.* 165.
Tolypothrix.
coactilis β. fusca 2de Alg. Bijdr. 204.
distorta *Kg. Dillw.* 218.
pumila *Kg.* 217.
Trachylia.
inquinans Rabenh. 159.
sessilis Rabenh. 159.
Tremella.
Lichenoïdes v. G. 167.
verrucosa Gort. 219.
Triceratium.
areolatum *Hart.* 245.
Favus *Ehrenb.* 245.
striolatum *Ehrenb.* 245.
Tripodiscus.
Argus Kg. 246.
Tyndaridea.
anomala Hassall. 198.
Ulothrix.
aequalis *Kg.* 215.
β. pallida *Kg.* 215.
compacta Kg. 210.
crenulata *Kg.* 216.
implexa *Kg.* 215.
Kochii *Kg.* 214.
Lenormandi *Kg.* 215.
pallescens Enum. Zeel. 215.
pallidevirens *Kg.* 214.
parietina *Kg.* 216.
radicans *Kg.* 215.
subtilis *Kg.* 214.
tenerrima *Kg.* 214.
tenuis *Kg.* 215.
tenuissima Kg. 215.
Ulva.
bullosa FL. B. S. 232.
Lactuca *L.* 194.
Lactuca FL. B. S. 194.
Lactuca β. spiralis FL. B. S. 193.

Ulva.
latissima *L.* 194.
latissima FL. B. S. 194.
latissima p. p. Rabenh. 193.
percursa Jürg. 213.
pruniformis E. Bot. 217.
purpurea FL. B. S. 176.
purpurea β. ? FL. B. S. 176.
sordida Aresch. 194.
Ulvina.
aceti *Kg.* 244.
Umbilicaria.
pustulata *Hoffm.* 154.
Urceolaria.
calcarea Schaer. 139.
  a. concreta Schaer. 139.
  b. contorta Schaer. 139.
cinerea Rabenh. 135.
glaucopis Schaer. 139.
scruposa Schaer. 139.
Usnea.
articulata *Hoffm.* 118.
barbata *Fr.* 117.
  a. florida (U.) *Hoffm.* 117.
  b. hirta (U.) *Hoffm.* 117.
  c. implexa *v. Hall.* 117.
Vaucheria.
caespitosa *Ag.* 190.
clavata *Ag.* 190.
dichotoma *Lgb.* 189.
Dillwynii *Ag.* 190.
geminata c. *racemosa* Rabenh. 190.
hamata *Lgb.* 190.
racemosa *Lgb.* 190.
terrestris *Ag.* 190.
Verrucaria.
alba *Schrad.* 164.
alba β. Enum. Zeel. 164.
argillacea ? Fr. 162.
biformis *Turn.* 164.
epidermidis *Fr.* 164.
epipolaea *Ach.* 162.
epipolaea Schaer. 162.
margacea *Wahl.* 163.
maura *Wahl.* 163.
muralis *Ach.* 162.
nigrescens *Pers.* 163.
nitida *Schrad.* 163.
niveo-atra E. B. 165.
niveo-atra FL. B. S. 164.
pinguis *Chev.* 163.
punctiformis *Pers.* 164.
rupestris *Schrad.* 163.
stictica Flörke. 165.
umbrina *Wahl.* 163.
Vesiculifera.
Boscii Hassall. 210.
crispa Hassall. 209.
dissiliens Hassall. 211.
virescens Hassall. 210.
Zonaria.
dichotoma FL. B. S. 182.
Pavonia *Ag.* 182.
Plantaginea FL. B. S. 191.
Zygnema.
decimina FL. B. S. 199.
genuflexum FL. B. S. 200.
interruptum Hassall. 200.
littoreum Kg. 206.
nitida FL. B. S. 199.
quinina FL. B. S. 199.
serratum Hassall. 200.
Zygoceros.
Rhombus Ehrenb. 246.
Zygogonium.
anomalum *Kg.* 198.
ericetorum *Kg.* 198.
nivale *Kg.* 198.

PRODROMUS
FLORAE BATAVAE.

TYPIS DE BREUK & SMITS.

PRODROMUS

FLORAE BATAVAE.

VOLUMEN II. PARS III.

(*Fungi.*)

SUMTIBUS SOCIETATIS
APUD
JAC. HAZENBERG, CORNELII FIL.

1858.

NB. *Reliqui fungorum ordines mox sequentur.*

Subclass. Fungi.

Ord. *Hymenomycetes.*

Trib. Agaricini.

AGARICUS (L.) Fr.

Lamellae membranaceae persistentes acutae, trama subfloccosa cum hymenophoro concretae; sporae varie globosae, maturae secedentes. Fungi carnosi putrescentes nec semel exsiccati pristinam formam humiditate recuperantes.

Ser. I. Leucospori.

Sporidiis albis, rarius albidis (sordidis).

Subgen. AMANITA.

Velum universale s. volva ab epidermide pilei discretum; hymenophorum a stipite discretum. Fungi terrestres.

A. *Annulo manifesto.*

2369. A. phalloïdes Fr. Op vochtige beschaduwde plaatsen in bosschen; in de duinen. *Aug.—Oct.* (Epicr.

pag. 4; Rabenh. pag. 578; Bat. tab. 738 et 829.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Walchersche duinen, v. d. B; Naaldwijk, v. d. Tr.; Nijmegen (Heeze en Neêrbosch, Ubbergen), Abel. (v. v. s. et ic.)

Obs. Color varius, vulgo e luteo fuscus; tempore humido viscidus olivaceus; valde venenatus. Occurrit:

a. citrinus (Aman. citrina P.) Meerwijk en Berg en Daal, Ab.
b. olivaceus (Aman. viridis P.) Westland, v. d. Tr.

2370. A. muscarius L. Op zand- en duingronden op beschaduwde plaatsen, in bosschen, enz., overvloedig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 5; Rabenh. p. 577).

In Herb.: Noordwijk, Dz. et Mb. Bovendien: Nijmegen, Abel; Naaldwijk, v. d. Tr.; Walchersche duinen, Hulst, v. d. B. (v. v. s. et ic.)

Obs. Occurrit forma minor sine verrucis: *A. nobilis* Bolt. (Gesch. d. Pilz. tab. 46); universe autem colore sanguineo-aurantiaco fungus hic perniciosus prae caeteris hujus sectionis insignitur.

2371. A. Mappa Batsch. Op zandgronden op opene grazige plaatsen, in bosschen. *Aug. Sept.* (Epicr p. 6).

Pileo convexo-plano non viscoso, margine laeviusculo (rarius striato), carne alba, stipite e farcto cavo cylindrico glabriusculo globoso-bulboso, annulo membranaceo, lamellis adnexis (stria in stipitem non decurrentibus). Fr. l. l.

In Herb.: Haarlemmerhout, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr.; Ubbergen (Hengstdal), Nijmegen (Waaldijk, Lent), Abel. (v. v. s. et. ic.)

Obs. Venenatus; reliquis Amanitis minus frequens, pileo sicco (non viscido), margine raro striato, stipite cylindrico etc. distinctus.

2372. A. rubescens (Pers.) Fr. In bosschen en op beschaduwde plaatsen in gras- en weilanden. *Aug.—Oct.* (Epicr p. 7; Rabenh. p. 576; Bat. tab. 765).

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-

Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

Obs. Vix dubie venenatus; carne rubescente, volva ad stipitis basin terrae innatam non persistente etc. a praecedentibus facile dignoscendus.

B. *Annulo obsoleto vel nullo.*

2373. A. vaginatus Bull. Op zandgronden op opene en beschaduwde plaatsen, aan heggen, wegen, enz. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 11; Rabenh. p. 575; Bat. tab. 784).

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

Subgen. LEPIOTA.

Velum universale cum epidermide pilei concretum; hymenophorum a stipite discretum. Fungi terrestres.

2374. A. procerus Scop. Op opene heide- zand- en duingronden. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 12; Rabenh. p. 574; Bat. tab. 725 fig. 1.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr.; omstreken v. Nijmegen, Abel; Walchersche duinen, v. d. B. (v. v. s. et ic.)

2375. A. excoriatus Schaeff. In weilanden, aan wegen, enz., op klei- en zandgronden. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 13; Rabenh. p. 574; Bat. 725 fig. 2.?)

In Herb.: Uylenpas bij Doesburg, Un. 1850. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2376. A. Friesii Lasch. In bosschen op opene plaatsen (Rabenh.), in tuinen. *Sept.* (Epicr. p. 14; Rabenh. p. 573.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. Statura *A. proceri*, a quo differt: odore gravi, pileo ferrugineo-fusco squarroso-squamoso, lamellis confertissimis etc. Semel in horto quodam Leidensi legit Cl. Dozy.

2377. **A. clypeolarius** (Bull). Fr. In bosschen, op zand- en heidegronden; in broeibakken. *Aestate.* (Epicr. p. 15; Rabenh. p. 573.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2378. **A. cristatus** (Bolt.) Fr. Op kleigronden op opene grazige plaatsen, in tuinen en moeshoven. *Aestate.* (Epicr. p. 15; Rabenh. p. 573.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2379. **A. naucinus** Fr. In weilanden en op beschaduwde grasrijke plaatsen eenzaam. *Oct.* (Epicr. p. 16; Rabenh. p. 572.)

Zuid-Beveland, v. d. B.

Obs. Specimina, nisi *leucospora* ipse observassem, facile ob lamellas decolorantes pro *A. cretaceo* Fr. determinaverim. Cum *A. excoriato*, me judice, levior affinitas. Noster ab initio minor at magis curtus, pileus valde obscure umbonatus (potius explanatus gibbus), vetustus disco leviter fuscescens, tenuissime farinaceo-granulatus semperque (etiam tempestate sicca) irroratus, margine (in adulto) integro, lamellae ex albo sordide gilvae antice latiores.

2380. **A. cepaestipes** Sow. In broeibakken op de run, digte zoden vormend. *Aestate.* (Epicr. p. 17; Rabenh. p. 572.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. Substantia mollis et tenera; stipes e basi bulbosa attenuatus floccosus; pileus disco tantum carnosulus, floccis plumosis facile detersis vestitus; lamellae primo confertae, serius remotae, etc. Specimina cuncta indigena candida.

2381. **A. amianthinus** Scop. Op opene grazige plaatsen in de duinen. *Jul.—Sept.* (Epicr. p. 18; *A. granulosus* c. Rabenh. p. 572.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic).

Obs. Cl. Fries in opere novissimo tamquam subspeciem (d. *subochracea*) considerat *A. granulosi*; dispositio Cl. Rabenhorst hac auctoritate confirmatur egregie. Notari autem omnino meretur, in Britannia, pariter ac apud nos, solum *A. amianthinum* observari, reliquas vero subspecies deficere.

2382. A. seminudus Lasch. Op zandgronden, op mosrijke grazige plaatsen in bosschen. *Aug.* (Epicr. p. 18; Rabenh. p. 572.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. Semel hunc Agaricum rarum, ut videtur, legit Cl. Dozy. In opere suo novissimo pro forma minore *A. sistrati* nunc habet Cl. Fries. Delicatus, tener, albidus, pileus disco saepe carneus vel flavidus atomis micantibus pruinatus, stipes fistulosus sericeo-fibrillosus pariter pruinatus, etc.

2383. A. Flammula A. et S. In broeibakken zodevormend. *Aug.*

Pileo membranaceo campanulato-expanso obtuso floccoso-squamoso margine inaequali undulato striato, stipite e basi bulbosa attenuato subglabro, annulo floccoso fugaci, lamellis confertis tenuibus anguste lanceolatis stipitem attingentibus. Color vivide luteus. Alb. et Schw. Consp. fung. p. 149; *A. luteus* Bolt. II p. 8 tab. 50; *A. muricatus* b. Fr. Syst. Myc. I p. 245.

Mirari licet, Agaricum hunc formosissimum in Epicrisi esse omissum, cujus in pristino opere mentionem fecerat Cl. auctor. Ibi autem memoratur inter Pholiotas; cui errori forsan ansam dederunt auctores, cum *A. aurivello* speciem suam comparantes. Nostrum autem esse eximie leucosporum, observatio nos docuit speciminum, uberrime in vaporariis Horti Acad. Lugd. Bat. aestate anni 1847 lectorum. Cf. quoque quae Epicr. p. 216 annotavit Cl. Fries ad calcem *A. (Psalliotae) echinati* Roth.

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

Subgen. **ARMILLARIA.**

Velum universale s. nullum s. flocculos sparsos in pileo sistens, partiale stipiti adhaerens annulum vel cortinam efficiens; hymenophorum cum stipite contiguum; lamellae postice sinuatae aut decurrentes. Fungi subterrestres et epixyli.

2384. A. melleus Vahl. In bosschen en tuinen aan den voet van boomstammen, aan oude palen en planken, zodevormend. *Jul.—Oct.* (Epicr. p. 22; Rabenh. p. 570; Bat. tab. 775?)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Goes, v. d. B.; Westland, v. d. Tr.; Ubbergen, Abel. (v. v. s. et ic.)

2385. A. laqueatus Fr. Op den grond in bosschen tusschen het gras. Auct. (Epicr. p. 24; *A. mucidus* var. *epigaea* Rabenh. p. 569.)

Leiden, Dz. et Mb. Bijdr. in Tijdschr. v. Nat. Gesch. XI p. 6.

Obs. Determinationem fungi semel ante multos annos lecti dubiam reddidit sequentis speciei plenior cognitio. Huic tamquam var. subjunxit Cl. Rabenhorst; Cl. Fries e contra speciem diversam esse nuper confirmavit.

2386. A. mucidus Schrad. Aan kwijnende beukenstammen, zodevormend. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 24; Rabenh. p. 569.)

Leiden (in den Hortus), Dz. et Mb.; Haagsche bosch, Bisch. (v. v.)

Subgen. **TRICHOLOMA.**

Velum partiale obsoletum vel floccos fibrillasve in margine pilei efficiens; hymenophorum cum stipite contiguum; stipes carnosus; lamellae postice sinuatae. Fungi terrestres.

A. *Pilei cute viscida virgata.*

2387. A. equestris L. Op den grond in dennenbosschen. *Jul.—Oct.* (Epicr. p. 26; Rabenh. p. 563; Harz. tab. 22.)

Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

B. *Pilei cute sicca in floccos fibrillasve secedente.*

2388. A. rutilans Schaeff. Op zand-, heide- en duingronden in bosschen op den grond, aan den voet van boomstammen, zodevormend. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 30; Rabenh. p. 561.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Velsen, Un. 1848; Oosterhoutsch Bosch (Nijm.), Abel. (v.v. et s.)

2389. A. variegatus Scop. Op gelijke plaatsen als de vorige, bovendien aan rottend hout. Fr. (Epicr. p. 31; *A. rutilans* b. *variegatus* Rabenh. p. 561.)

Westland, v. d. Tr. (v. ic.)

Obs. Sentiente Cl. Fries a priori specie vere distinctus: stipite luteolo-albo villo rubello tenui variegato, pileo floccis purpureo-rubellis facile obsoletis tecto, carne albida, lamellis flaventi-albidis, statura minore, habitu minus specioso.

2390. A. Columbetta Fr. Op beschaduwde duin- en zandgronden, in bosschen, enz., eenzaam. *Sept.—Oct.* (Epicr. p. 32; Rabenh. p. 560.)

Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

2391. A. imbricatus Fr. Op den grond in dennenbosschen, verspreid en gezellig. *Sept.—Oct.* (Epicr. p. 33; Rabenh. p. 560.)

Haarlem, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2392. A. terreus Schaeff. Op zand- en duingronden op beschaduwde plaatsen, in bosschen; *β.* op grazige, mosrijke plaatsen, gezellig; kleine zoden vormend. *Jul.—Oct.* (Epicr. p. 34; Rabenh. p. 560).

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

Variat:

β. argyraceus Bull.

Haarlem, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

C. *Pilei cute rigida in squamas glabras demum rupta.*

2393. A. saponaceus Fr. Op beschaduwde plaatsen en in bosschen op zand- en duingronden, verspreid en gezellig. *Aug. Sept. Oct.* (Epicr. p. 35; Rabenh. p. 559.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2394. A. atrocinereus Pers. In weilanden en op beschaduwde grasgronden, gezellig. (Epicr. p. 37; *A. cuneifolius* b. *atrocinereus* Rabenh. p. 559.)

Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. Pro forma campestri *A. cuneifolii* olim habuit Cl. Fries, a quo vero constanter differre visus est noster: pileo regulari demum rimose inciso (nec squamose disrupto) margine revoluto, lamellis ventricosis (nec obovato-cuneiformibus), stipite farcto apice nudo (nec cavo apice albo-pruinoso) etc.

2395. A. sudus Fr. Op zandgronden tusschen het gras aan den voet van boomstammen, gezellig. *Jul.—Sept.* (Epicr. p. 38.)

Firmus; pileo carnoso e convexo plano, sicco glabro demum *rimoso-squamuloso*, stipite solido compacto sursum leviter attenuato (ipso apice dilatato) *squamulis minutis punctato*, lamellis profunde emarginatis (dente decurrente) confertis albidis *acie rufescentibus.*

Pileus rufescens vel fusco-rufescens; stipes pallidus leviter rufescens, basi albo villosus. Cf. Fr. l. l.

Haarlem, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

D. *Pilei cute sicca sericella, mox glabrata.*

2396. A. sulfureus Bull. In bosschen op zandgronden, tusschen rottende bladeren, enz., gezellig. *Aug. Sept.* (Epicr. p. 40; Rabenh. p. 558.)

Westland, v. d. Tr. (v. v.)

E. *Pileo glabro* (*compacto*) *udo laevi.*

2397. A. patulus Buxb. Op mosrijke grazige plaatsen in bosschen (Fr.), in moeshoven en tuinen, eenzaam en gezellig. *Aug. Sept.* (Epicr. p. 47).

Pileo carnoso firmo convexo plano obtuso subrepando laevi glabro, carne tenui compacta alba, stipite *solido firmo* subelastico *glabro aequali*, lamellis emarginatis (fere liberis) *confertis* angustis *subvenosis* albis.

Pileus nec virgatus, nec tigrinus pallide cinereus; stipes candidus. Cf. Fr. l.l.

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2398. A. albus Fr. Op zand- en kleigronden op beschaduwde plaatsen, aan heggen, in bosschen, enz., op den grond, eenzaam en gezellig. *Mai. Aug.—Oct.* (Epicr. p. 47; Rabenh. p. 556).

Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2399. A. personatus Fr. Op opene en beschaduwde plaatsen in zandgronden, gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 48; Rabenh. p. 556).

Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2400. A. nudus Bull. In dennenbosschen (Fr.); in tuinen, op grazige plaatsen in bosschen (Rab.) gezellig. (Epicr. p. 48; Rabenh. p. 555).

Westland, v. d. Tr. (v. v.)

F. *Pileo glabro tenui hygrophano.*

2401. A. grammopodius Bull. Op zand- en kleigronden, langs wegen, in weilanden, op grazige beschaduwde plaatsen, eenzaam en gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 50).

Pileo carnoso *campanulato-convexo* demum explanato depresso obtuse umbonato udo glabro (non viscido), carne molli fragili, stipite solido firmo elastico cylindrico (basi incrassato) glabro *longitudinaliter sulcato*, lamellis arcuato-adnatis *valde confertis integerrimis* albis.

Pileus udus lividus, siccus pariter ac stipes albicans· Cf. Fr. l.l.

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2402. A. brevipes Bull. Aan wegen en slootkanten, in tuinen en moeshoven, op zand- en kleigronden, gezellig en kleine zoden vormend. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 51; Rabenh. p. 555).

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Goes, v. d. B. (v. v. et ic.)

2403. A. humilis Pers. Op zand- en kleigronden op grazige plaatsen, in weilanden enz. zodevormend. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 52).

Pileo carnoso e *convexo* mox *explanato* subrepando (nunc umbonato, nunc depresso) laevi glabro hygrophano, margine tenui excedente, carne molli albida, stipite farcto (tandem cavo) molli fragili *subaequali pulverulento-villoso*, lamellis rotundato-adnatis (dente decurrente) confertis albidis.

Pileus pallidus, jove sicco albo-pulverulentus, eodem humido et vetustus lividus obscure fuscus, stipes albido-cinerascens. Cf. Fr. l.l.

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2404. A. glauco-nitens Batsch. Op zand- en duingronden op beschaduwde plaatsen; in gras- en weilanden. (Rabenh.) *Aug.* (Epicr. p. 54; Rabenh. p. 554).
In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

Subgen. CLITOCYBE.

Velum universale vulgo obsoletum vel pruinam micoremve sericeum in pileo efficiens; hymenophorum cum stipite contiguum; stipes subelasticus extus compactior fibrosus; lamellae postice attenuatae adnatae vel decurrentes. Fungi terrestres, fere semper planodepressi vel infundibuliformes.

A. *Pileo carnoso, colore in sicco non mutato.*

2405. A. nebularis Batsch. Op zandgronden op beschaduwde, grazige plaatsen, in bosschen, enz., gezellig. *Aug. Sept.* (Epicr. p. 55; Rabenh. p. 545).
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2406. A. clavipes Pers. Op gelijke plaatsen als de vorige, maar ook in dennenbosschen, minder gezellig, meer eenzaam. *Jul.—Oct.* (Epicr. p. 56; Rabenh. p. 545).
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2407. A. odorus Bull. Op zand- en heidegronden in mastbosschen op den grond, gezellig, soms zodevormend. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 59; Rabenh. p. 543).
Keppel en Enghuizen, Un. 1850. (v. v.)

2408. A. cerussatus Fr. In bosschen en op beschaduwde grazige plaatsen op zandgronden, gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 61; Rabenh. p. 542).
Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2409. A. phyllophilus Fr. Op beschaduwde plaatsen en in bosschen tusschen afgevallen bladeren (vooral onder beuken), gezellig en zodevormend. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 62; Rabenh. p. 541).

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2410. A. candicans Pers. Op vochtige, beschaduwde plaatsen en in bosschen tusschen afgevallen bladeren, soms in mastbosschen, gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 63; Rabenh. p. 541).

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2411. A. opacus With. Op beschaduwde grazige plaatsen, in bosschen, enz., eenzaam en gezellig (soms zodevormend Fr.) *Oct.* (Epicr. p. 67).

Albus, pileo carnoso e convexo expanso *tandem depresso* umbonato margine *undulato innato-sericeo-fibrilloso opaco* (non hygrophano), stipite farcto tenaci sursum deorsumque incrassato *striulato-fibrilloso* basi niveo-tomentoso, lamellis adnato-decurrentibus linearibus confertis albis. Cf. Fr. l. l.

Characteribus distinctius expressis nostrum specifice ab affini *A. cerussato* differre, affirmare licet; Sow. tab. 142 optime convenit.

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2412. A. maximus Fl. Wett. Tusschen afgevallen bladeren op zeer beschaduwde plaatsen in bosschen, eenzaam en gezellig. *Aug. Sept.* (Epicr. p. 67; Rabenh. p. 541).

Westland, v. d. Tr. (v. ic.)

2413. A. infundibuliformis Schaeff. Op mosrijke plaatsen in bosschen en op beschaduwde vochtige plaatsen, gezellig. *Aug.—Nov.* (Epicr. p. 68; *A. gibbus* Rabenh. p. 540).

Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2414. A. gilvus Pers. Op zand- en heidegronden in dennenbosschen, gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 70; Rabenh. p. 540).

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2415. A. flaccidus Sow. Tusschen afgevallen bladeren in bosschen en op beschaduwde plaatsen, soms in mastbosschen, gezellig en in kringen voorkomend, meest zodevormend. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 71; Rabenh. p. 540).

Westland, v. d. Tr. (v. ic.)

B. *Pileo carnoso-membranaceo hygrophano.*

2416. A. cyathiformis Bull. Op grazige plaatsen, aan wegen en dijken en in bosschen; zeldzamer aan boomstammen en rottend hout (Fr.), gezellig. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 73; Rabenh. p. 539).

Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2417. A. obbatus Fr. Op zand- en heidegronden in mastbosschen, eenzaam en gezellig. *Nov.* (Epicr. p. 74).

Pileo *submembranaceo* convexo-plano (interdum infundibuliformi) late umbilicato glabro hygrophano *ad medium striato*, stipite tenui *cavo* aequali tenaci (saepe flexuoso) *glabro striulato*, lamellis leviter decurrentibus *distantibus* primitus obscure *caesio-cinereis*, dein *albo-pruinosis*. Cf. Fr. l. l.

Pileus fusco-nigricans, siccus expallens cinereus; stipes fusco-cinereus interrupte albo-striulatus.

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2418. A. suaveolens Schum. Tusschen het mos in bosschen en onder boomen, vooral beuken. (Fr.) *Jul.—Sept.* (Epicr. p. 76; Rabenh. p. 539).

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

2419. A. fragrans Sow. Op mosrijke plaatsen op opene en beschaduwde gronden. Auct. (Epicr. p. 78; Rabenh. p. 538).

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. Odore forti aniseo convenit quidem cum praecedente, a quo vero hunc optime distinguunt; stipes aequalis (nec basi incrassatus), pileus minus carnosus minusque depressus, discus concolor (nec obscurior), caro aquosa (nec alba) etc.

2420. A. laccatus Scop. Op opene en grazige plaatsen in tuinen, bosschen, enz. aan slootkanten en wallen, gezellig. *Jul.—Oct.* (Epicr. p. 79; Rabenh. p. 537, Bat. tab. 824). Fungus vere proteus! Occurrit:

a. rufocarneus Fr. (*A. farinaceus* Bolt.); Leiden, Dz. et Mb.; Oosterhoutsch bosch (Nijm.), Abel.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

b. luteus Fr.; Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

c. luteo-violaceus Fr.; Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

d. obscure violaceus Fr. (*A. amethystinus* Bolt.); Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

e. monstrosus Schum. Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2421. A. tortilis Bolt. Op beschaduwde vochtige plaatsen op kleiachtigen tuin- en boschgrond, zodevormend. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 80; Bolt. I. p. 64 tab. 41 A.)

Pileo membranaceo e convexo plano vel depresso irregulari *striis obscurioribus radiato*, margine undulato-crenato, stipite *fistuloso torto fragili*, lamellis adnatis crassis distantibus carneis. Cf. Fr. l. l.

Pileus rubro-fuscus, stipes pallidior. Pro forma pusilla praecedentis haberi posset. An *A. demissi* monstrosa progenies? quaerit Cl. Fries l. l. Cui respondendum, hanc speciem nobis esse ignotam, sed in specimina, quae variis locis pr. Leidam magna copia ipsi invenimus, et iconem et descriptionem *A. tortilis* optime quadrare.

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

Subgen. **COLLYBIA.**

Stipes fistulosus cartilagineus; pileus leviter carnosus margine primum involuto; lamellae liberae vel obtuse adnexae. Fungi terrestres sive parasitici in truncis, foliis, imo in fungis.

A. *Stipes sulcatus vel fibroso-striatus.*

2422. A. longipes Bull. In bosschen en op beschaduwde grazige gronden. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 81; Rabenh. p. 537).

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

Obs. Bulliardi icon (tab. 232), a Friesio citata, nostro non omnino, eo vero melius convenit Krombh. tab. 1 fig. 31, formam minorem ex cl. Friesii sententia sistens, nec umquam *A.* (*Mycenae*) *galericulato* cum auctore adscribenda propter pilei marginem primitus involutum stipitemque medium usque velutinum.

2423. A. fusipes Bull. Aan den voet van boomstammen en aan rottend hout in eikenbosschen zodevormend. *Jul.—Sept.* (Epicr. p. 83; Rabenh. p. 536).

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

B. *Stipes velutinus, floccosus vel pruinatus.*

2424. A. velutipes Curt. Aan vermolmde stammen van wilgen, ijpen, esschen, populieren, enz.; aan rottende palen en houtwerk, zodevormend. *Aug.—Dec.* (Epicr. p. 86; Rabenh. p. 536; Bat. tab. 799.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Amsterdam, Lac. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. s. et ic.); Westland, v. d. Tr.

2425. A. trochilus Lasch. Op den grond in bosschen en op beschaduwde grazige plaatsen, eenzaam en gezellig. *Oct.* (Epicr. p. 87).

Pileo carnosulo e convexo explanato *depressoque umbonato* glabro hygrophano udo laevi *hyalino-striato*, stipite fistuloso rigido tenaci *velutino* obscure fusco (basi obscurato) apice *albo-pruinoso*, radice fibrillosa, lamellis adnatis distantibus rotundatis utrinque aequaliter angustatis albis vel ochroleucis. Cf. Fr. l.l.

Pileus fuscus disco obscurior, stipes (basi nigricans) concolor apice albus.

Species aliquantulum dubia; id vero de omnibus paene Agaricinis valet, quorum bonae fidaeque icones desiderantur. Descriptioni l.l. optime conveniunt specimina, praeter „lamellas *angustas*" ibi laudatas, quas *lineares* quidem (i. e. nulla parte dilatatas) vidimus, sed respectu latitudinis pilei (2 decim.) minime angustas. Notandum vero omnino videtur, stricto istius vocabuli sensui obstare notam sectionis: lamellis *latis* subdistantibus p. 86.

Zuid-Beveland, v. d. B.

2426. A. caulicinalis Bull. Op takjes, bladstelen, graswortels, enz., op zandige gronden, gezellig. *Aug.—Oct.* (*A. stipitarius* Fr. Epicr. p. 87; Rabenh. p. 536).

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

Obs. Assentiente Cl. Fries in opere novissimo, nomen Bulliardi antiquius restituimus.

2427. A. cirrhatus Schum. Op rottende paddestoelen (bladeren enz., Fr.) gezellig en zodevormend. *Oct.* (Epicr. p. 89).

Pileo carnosulo tenacello e conico-convexo expanso *tandem depresso umbilicato sericello* opaco; stipite tandem *fistuloso* flexuoso aequali (basi incrassato) subtiliter fibrilloso, juniore *albopulverulento*, radice torta fibrillosa, lamellis *adnatis* (imo in pileo depresso subdecurrentibus) confertis linearibus albis. Cf. Fr. l. l.

Pileus pallide rufescens margine albescente, stipes, basi rufescente excepta, albescens.

Zuid-Beveland, v. d. B.

C. *Stipes laevis, glaber, nudus.*

2428. A. dryophilus Bull. Op den grond in bosschen en op beschaduwde plaatsen, gezellig. *Jul.—Oct.* (Epicr. p. 92; Rabenh. p. 532.)

In Herb.: Haagsche bosch, Dz. et Mb. (v v.)

2429. A. Michelianus Fr. Op graswortels op zandige gronden gezellig. *Oct.* (Epicr. p. 94.)

Candidus, pileo carnosulo (submembranaceo) tenui tenaci e convexo-plano *obtuso*, udo *margine striatulo*, stipite farcto tenui *firmulo stricto* aequali glabro basi villoso incrassato, lamellis adnexis *confertis* angustis albis. Cf. Fr. l. l.

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2430. A. muscigenus Schum. Tusschen mos aan den voet van boomstammen eenzaam. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 94; Rabenh. p. 532.)

In Herb.: Amsterdam, Lac. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s. et ic.)

2431. A. ludius Pers. Op afgevallen bladeren en takken onder mastboomen gezellig en zodevormend. *Nov.* (Epicr. p. 94.)

Candidus, pileo tenui membranaceo e convexo expanso umbonato, tandem e plano *revoluto undulato-difformi* lobatoque glabro non hygrophano, stipite fistuloso capillari tenaci flexuoso (imo torto) glabro, radice inter *mycelium copiosum niveum repente fibrilloso*, lamellis attenuato-adnatis linearibus subdistantibus albis; siccus flavescit. Cf. Fr. l. l.

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

Subgen. **MYCENA.**

Stipes et lamellae ut in Sect. praeced.; pileus submembranaceus margine primitus recto stipitem amplectente eive appresso. Fungi epiphyti vel terrestres radicati.

A. *Lamellarum acies obscurior subdentata.*

2432. A. pelianthinus Fr. Tusschen afgevallen bladeren en rottend hout in bosschen enz. eenzaam en gezellig. *Nov.* (Epicr. p. 99.)

Pileo disco tenuiter carnoso, margine membranaceo, convexo-expanso obtuso hygrophano, udo margine striato, carne alba, stipite fistuloso aequali firmo sursum fibrilloso-striato, lamellis emarginato-adnatis undulatis *rectis* distantibus, *reticulo venoso* junctis *violaceis* acie *nigrodentatis.* Cf. Fr. l. l.

Pileus e purpureo-violascens, siccus expallens, stipes concolor.

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2433. A. balaninus Berk. Aan boomstammen en rottend hout in bosschen (beuken Berk.) eenzaam. *Aug.* (Epicr. p. 99.)

Pileo carnoso-membranaceo e campanulato expanso tandem umbonato *opaco ruguloso*, udo margine striatulo, stipite fistuloso rigido flexuoso subaequali glabro basi *in tuberculum villosum incrassato*, apice *subpruinato*, lamellis attenuato-adnatis secedentibus *ventricosis* subdistantibus *reticulo venoso connexis rubellis* acie *purpurascentibus denticulatis.* Cf. Fr. l. l.

Pileus ochraceo-incarnatus, stipes rufo-brunneus, apice albus.

Haarlemmerhout, Dz. et Mb. (v. v.)

2434. A. rubromarginatus Fr. Aan rottende plantaardige overblijfselen in bosschen en op beschaduwde plaatsen, gezellig. *Jul.—Oct.* (Epicr. p. 101; Rabenh. p. 529.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

B. *Lamellae unicolores, haud decolorantes.*

2435. A. purus Pers. Op zand- en heidegronden op grazige beschaduwde plaatsen, in bosschen enz., gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 102; Rabenh. p. 528.)

In Herb.: Leiden, Haarlem, Dz. et Mb.; Amsterdam, Lac. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. s. et ic.)

Obs. Vulgo roseus vel lilacinus; occurrit autem totus albus, imo candidus, qualem in pratis dunensibus observavimus.

2436. A. chloranthus Fr. Op den grond in dennenbosschen. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 102; Rabenh. p. 528.)

Leiden (Huis den Deyl), Dz. et Mb. (v. v.)

2437. A. flavo-albus Fr. Tusschen mossen aan den voet van boomstammen en op den grond in weilanden enz., gezellig. *Aug.—Nov.* (Epicr. p. 103.)

Pileo submembranaceo e campanulato convexo, dein *explanato* umbonato, tandem *margine elevato fisso* glabro *non hygrophano*, stipite fistuloso rigidulo stricto aequali pellucido *apice pruinoso*, lamellis adnexis mox secedenti-liberis subapproximatis *ventricosis* albis. Cf. Fr. l. l.

Pileus albus disco flavedine tinctus, stipes albus.

Statura majore, pileo minus tenui (umbone carnosulo) aliterque evoluto praeter notas distinctius expressas ab insequente omnino diversus videtur.

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2438. A. lacteus Pers. Op gelijke plaatsen als de vorige; bij voorkeur in mastbosschen, gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 103; Rabenh. p. 527.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

Obs. Stipes flexilis laevis basi fibrilloso-radicatus, pileus membranaceus udus striatus, lamellae confertae angustae optime hunc a praecedente distinguunt.

C. *Lamellae decolorantes, stipes siccus rigidus radicosus.*

2439. A. excisus Lasch. Aan dood en rottend hout in dennenbosschen zodevormend. Auct. (Epicr. p. 105; Rabenh. p. 527.)

Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

2440. A. rugosus Bull. Aan vermolmde boomtronken, palen enz., niet zeldzaam, eenzaam, zelden zodevormend. Auct. (Epicr. p. 106.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. Differt a sequente, cui omnium maxime affinis: stipite tenuiore recto rigido tenui, pileo firmiore subobtuso rugoso (numquam striato), lamellis arcuato-adnatis uncinatis ex albo cinereis subdistantibus.

2441. A. galericulatus Scop. Op gelijke plaatsen als de vorige, zodevormend. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 106; Rabenh. p. 526.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Amsterdam, Lac. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. s. et ic.)

2442. A. polygrammus Bull. Op gelijke plaatsen als de beide vorigen en op den grond tusschen rottende bladeren, eenzaam en zodevormend. Auct. (Epicr. p. 107; Rabenh. p. 526.)

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2443. A. parabolicus A. et S. Aan dennenstammen en palen, gezellig en zodevormend. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 107; *A. galericulatus* c. *parabolicus* Rabenh. p. 526.)

Goes, v. d. B.

Obs. Specimina nostra optime conveniunt cum icone Sowerby tab. 165 sistuntque ideo formam *pallidam*; nihilominus et habitu et colore et stipite *basi praemorso* strigoso distinctam ab *A. galericulato* cum Friesio habemus speciem.

D. *Lamellae praecedentium , stipes siccus fragilis subarrhizus.*

2444. A. dissiliens Bolt. In bosschen aan oude boomtronken en op den grond tusschen rottende plantaardige overblijfselen zodevormend. *Aug. Sept.* (Epicr. p. 108.)

Fragillimus, pileo conico-campanulato margine tandem revoluto ad medium sulcato cinereo-fusco, circa marginem albicante, stipite brevi *subincurvo striatulo cinereo basi strigoso* fisso (simul ac flectitur et comprimitur) et *in lacinias revolutas* dissiliente, lamellis rotundatis antice latioribus mollibus albidis basi cinereis. Fr. l. l.

Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

2445. A. leptocephalus Pers. Op vochtige grazige beschaduwde plaatsen en in bosschen op takken, bladeren enz., eenzaam. *Oct.* (Epicr. p. 109; Rabenh. p. 526.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. Odore peculiari forti *nitroso* haec et sequens species prae caeteris insigniuntur.

2446. A. alcalinus Fr. Aan den voet van boomstammen (vooral in dennenbosschen Fr.) zodevormend. *Jul.*—*Nov.* (Epicr. p. 109; Rabenh. p. 525.)

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. A praecedente differt inprimis: stipite laevi glabro lubrico (qui in illo striatulus opacus siccus), pileo glabro aequali (qui in illo pruinosus sulcatus), lamellis denique adnatis (quae in illo emarginatae).

E. *Lamellae praecedentium, stipes siccus filiformis flaccidus.*

2447. A. filopes Bull. Op den grond in bosschen gezellig. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 112; Rabenh. p. 525.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2448. A. debilis Bull. Tusschen mos aan den voet van boomstammen en op den grond in bosschen en op beschaduwde plaatsen, gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 112.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

Tenellus, cito marcescens. Differt a praecedente: statura majore, pileo sicco fuscescente opaco ruguloso, stipite flaccido basi arrhizo, lamellis latis, late adnatis subdistantibus. Fr.

2449. A. vitilis Bull. Aan vermolmde tronken enz. in bosschen en op beschaduwde plaatsen, eenzaam en gezellig. *Oct.* (Epicr. p. 113.)

Pileo membranaceo e conico campanulato *papillato* glabro, udo ad medium usque striato, stipite fistuloso filiformi elongato stricto flexili tenaci glabro exsucco nitido radicato, lamellis attenuato-adnatis (interdum leviter sinuatis) *linearibus* subdistantibus albido-griseis, acie albicante. Pileus livido-fuscus!, siccus pallescens, stipes albidus.

Obs. Determinatio dubia. Characteres l. l. indicatos specimina nostra luculenter ostendunt, sed figuris Bulliardi et Sowerbyi citatis plus quam duplo sunt majora. Stipes in nostris 0,1′ et ultra, pileus 0,01′.

Zuid-Beveland, v. d. B.

2450. A. Acicula Schaeff. Op vochtige beschaduwde plaatsen, in bosschen enz., aan takjes, bladeren enz., eenzaam, gezellig, soms kleine zoden vormend. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 114; Rabenh. p. 524.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.); Goes, v. d. B.

F. *Lamellae stipesque fracti lactescunt.*

2451. A. haematopus Pers. In bosschen aan vermolmde stammen van beuken, dennen enz., zodevormend. Auct. (Epicr. p. 114; Rabenh. p. 524.)

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2452. A. galopus Schrad. Op mosrijke vochtige plaatsen in bosschen, eenzaam en gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 115; Rabenh. p. 523.)

In Herb.: Leiden; Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. In hoc stipes diffractus lamellaeve laesae succum fundunt *lacteum*, *atro-sanguineum* in praecedente, qua nota utraque species, habitu *A. galericulato* non dissimilis, facillime dignoscitur. *A. galopodem* saepius vidimus *album.*

G. *Stipes viscosus (lamellae dente decurrentes.)*

2453. A. epipterygius Scop. In bosschen enz., op takjes, bladeren enz., vooral in dennenbosschen, gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 116; Rabenh. p. 523.)
Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2454. A. clavicularis Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige. *Aug.* (Epicr. p. 116.)
In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. Priori affinis, a quo diversum censet Cl. Fries: pileo (non campanulato-) sed convexo-expanso sicco epelliculoso, disco demum depresso, stipite albido, lamellis albis (non versicoloribus.)

H. *Stipes basi in orbem dilatata vel bulbillosa strigosa.*

2455. A. Stylobates Pers. Op vochtige beschaduwde plaatsen aan takjes, bladeren enz., eenzaam en gezellig. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 116; Rabenh. p. 523.)
Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s.)

2456. A. clavularis Batsch. Aan vermolmde boomstammen en rottend hout. *Oct.* (Epicr. p. 117.)
Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s.)

Obs. Denuo, si forte occurrit, comparandus cum praecedente et cum *A. tenerrimo* Berk. (Hook. Brit. Fl. V. 2. p. 61.)

2457. A. echinipes Lasch. Op rottende takjes, bladeren en hout op vochtige plaatsen, gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 117; Rabenh. p. 522.)
Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

Obs. Junior bulbillum hirtum sistit; adultus 5 millim. haud excedit. Tenerrimus, cito marcescens. Stipes in nostris minime *crassiusculus*, qualem nuncupat Cl. Fries, nec pileus (sub lente) *glaber.*

I. *Stipes insititius (i. e. aliis plantis simpliciter innatus.)*

2458. A. corticola Schum. Aan mosrijke boomstammen, gezellig. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 118; Rabenh. p. 522.)

In Herb.: Amsterdam, Lac.; Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et s.)

2459. A. hyemalis Osb. Op gelijke plaatsen als de vorige. *Sept.—Dec.* (Epicr. p. 119.)

Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. s. et ic.)

Obs. A praecedente dignoscendus: pileo campanulato, stipite elongato deorsum pubescente, lamellis angustis linearibus.

Subgen. **OMPHALIA.**

Stipes cartilagineus sursum incrassatus in pileum submembranaceum ampliatus; lamellae decurrentes. Fungi terrestres, lignatiles et arborei.

2460. A. pyxidatus Bull. Op zandgronden op grazige beschaduwde en opene plaatsen, gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 122; Rabenh. p. 520.)

Haarlem, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et s.)

2461. A. hepaticus Batsch. In de duinen, langs wegen en dijken tusschen mos en gras, gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 122.)

Noordwijkerhout, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

Obs. Praecedente tenacior, licet statura minor, a quo praeterea differre visus est: pileo numquam striato, stipite compresso abbreviato, lamellis venoso-connexis furcatis crassis. Tempestate sicca et pluviosa constantem invenimus.

2462. A. umbelliferus L. Op veengronden (aan rottend hout, op vochtige plaatsen enz., Fr.) gezellig en zodevor-

mend. *Maj.—Nov.* (Epicr. p. 124; Rabenh. p. 520.)
Smilde, v. d. B. (v. v.)

2463. A. stellatus Fr. Aan oude boomstammen en rottend hout, gezellig. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 125; Rabenh. p. 519.)
Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. s. et ic.)

2464. A. setipes Fr. Op beschaduwde plaatsen tusschen het mos. *Aug.* (Epicr. p. 127.)
In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. Monente Cl. Fries a sequente diversus: pileo e conico convexo papillato fusco-griseo, stipite lamellisque venoso-connexis pallidioribus (albido-griseis). Sequens subaurantius unicolor, lamellis tantum albidioribus.

2465. A. Fibula Bull. Op gelijke plaatsen als de vorige. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 127; Rabenh. p. 519.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

Subgen. PLEUROTUS.

Stipes excentricus, lateralis vel deficiens. Fungi arborei et lignatiles.

A. *Stipes excentricus.*

2466. A. corticatus Fr. Aan oude kwijnende boomstammen, eenzaam en zodevormend. Auct. (Epicr. p. 129; Rabenh. p. 517.)
Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2467. A. dryinus Pers. Op gelijke plaatsen als de vorige, eenzaam. (Epicr. p. 129; Rabenh. p. 517.)
Westland, v. d. Tr. (v. s.)

2468. A. Ulmarius Bull. Aan kwijnende en vermolmde stammen van olmen, populieren, (beuken, eiken, Fr.), zodevormend. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 130; Rabenh. p. 517.)

In Herb.: Amsterdam, Lac. Bovendien: Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et s.)

2469. A. palmatus Bull. Aan vermolmde (eiken?) palen. *Oct.* (*A. subpalmatus* Fr. Epicr. p. 131; *A. palmatus* Rabenh. p. 517.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

Obs. Species perquam insignis et formosa, auctoribus non satis cognita! Ex observatione nostra est leucosporus, licet sporidia in chartam albam delapsa sordide rubescant; itaque inter *Pleurotos* recte collocandus, quoniam inter species rhodosporas nulla affinis cognita esse videtur. Descriptio (Epicr. l. l.) bene quadrat, exceptis lamellis, quae nec in auctorum iconibus nec in speciminibus meis *confertae* sunt. Bulliardi tab. 216, a Friesio ad A. (*Crepidotum*) *palmatum* Epicr. p. 209 citata, typum melius monstrat quam Sowerbii tab. 62. Characteres l. l. datos sequentibus augere liceat: pileus tandem convexo-planus margine depresso *reticulato-rugoso*, stipes compressus elastico-fibrosus solidus, lamellae latae denticulo adnatae facile secedentes *collariatae* (cf. Bulliard) *remotae*, hic illic *furcatae acie* senectute *lutescentes*. Caro leviter rubescens.

2470. A. fimbriatus Bolt. Aan den voet van kwijnende en vermolmde boomstammen, gezellig, soms zodevormend. Auct. (Epicr. p. 131.)

Pileo carnoso tenui e convexo plano tandem *infundibuliformi* laevi *hygrophano*, margine sinuato-lobato demum *undulato-crispo*, stipite subexcentrico tenui farcto compresso tenacello glabro (villoso? Fr.) basi subtomentoso, lamellis adnatis teneris angusto-linearibus confertissimis subfurcatis albicantibus. Cf. Fr. l. l.

Obs. Species antiquitus cognita cujus descriptio et icon occurrit in *Sterbeckii*, patris Mycologiae, opere laudatissimo: Theatrum fungorum p. 119 tab. 15 B. Optime dignoscitur: pileo hygrophano tenui tandem infundibuliformi, stipite brevi, lamellis etc. Color e hyalino candicans.

In herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2471. A. ostreatus Jacq. Aan oude kwijnende boomstammen, rottend hout enz., zodevormend. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 133; Rabenh. p. 516; Bat. tab. 780.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. s. et ic.)

2472. A. salignus Pers. Aan oude vermolmde wilgen- en esschentronken, eenzaam, soms zodevormend. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 133; Rabenh. p. 516; Bat. tab. 725 fig. 3?)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Hatertsche broek, Abel. (v. v. s. et ic.)

2473. A. Acerinus Fr. Op rottende balken, gezellig. *Oct.* (Epicr. p. 134.)

Candidus, tenax, pileo carnoso inaequali *sericeo-villoso*, stipite sublaterali tenui obsoletove *villoso*, lamellis decurrentibus *confertissimis tenuibus* demum lutescentibus. Fr.

Pileus in specimine nostro maximo 0,025′ latus.

Goes, v. d. B. (v. ic.)

B. *Stipes lateralis.*

2474. A. tremulus Schaeff. In bosschen, enz. op mossen. *Aug.* (Epicr. p. 135; Rabenh. p. 514.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

C. *Stipes nullus.*

2475. A. septicus Fr. In bosschen aan takjes, bladeren, enz., aan rottend hout, gezellig. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 136; Rabenh. p. 514.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2476. A. applicatus Batsch. Aan rottend hout. *Oct.—Dec.* (Epicr. p. 137; Rabenh. p. 513.)

Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2477. A. perpusillus Fr. Aan rottende plantaardige overblijfselen in bosschen. *Aug.* (Epicr. p. 138; Rabenh. p. 513.)

Westland, v. d. Tr. (v. v.

Ser. II. **Rhodospori Lund.** (Hyporrhodii *Fr.*)

Sporidiis roseis rubellisque.

Subgen. **VOLVARIA.**

Velum universale s. volva ab epidermide pilei discretum; hymenophorum a stipite discretum. Fungi s. terrestres fimicolae, s. parasitici in arboribus, ligno, etc.

2478. A, volvaceus Bull. In broeibakken en op mesthoopen; soms in digte bosschen gezellig. *Jul.—Sept.* (Epicr. p. 138; Rabenh. p. 512.)

Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et s.)

2479. A. parvulus Weinm. In tuinen, moeshoven en andere gemeste gronden, gezellig. *Jul. Aug.* (Epicr. p. 139; Rabenh. p. 512.)

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2480. A. speciosus Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige, ook in bosschen, eenzaam. *Jul.—Sept.* (Epicr. p. 139 Rabenh. p. 512.)

Leiden, Dz et Mb.; Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

Subgen. **PLUTEUS.**

Velum universale cum epidermide pilei concretum; hymenophorum a stipite discretum. Fungi arborei et lignatiles.

2481. A. cervinus Schaeff. Aan kwijnende boomstammen en rottend hout, eenzaam. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 140; Rabenh. p. 511.)

Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. ic.)

Subgen. **ENTOLOMA.**

Velum partiale obsoletum vel fibrillas pilei stipitisve efficiens; hymenophorum cum stipite contiguum; stipes carnosus (mollis, interdum ceraceus); lamellae postice sinuato-adnexae. Fungi (vulgo) terrestres.

2482. A. Placenta Batsch. Op den grond op rottende plantaardige overblijfselen. *Nov.* (Epicr. p. 144.)

Pileo carnoso convexo-explanato umbonato regulari glabro stipiteque *solido aequali fibroso-striato* brunneis, lamellis emarginato-adnexis confertis *crassiusculis* incarnato-pallidis. Fr. l. l.

Pileus in nostris primo convexo-planus tandem explanatus glaberrimus nitidus margine undulato; stipes curvatus Batschiano icone brevior.

In Herb.: Amsterdam, Lac. (v. v.)

2483. A. sericellus Fr. Op vochtige grazige plaatsen, gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 146; Rabenh. p. 509.)

In Herb.: Amsterdam, Lac. (v. v.)

2484. A. clypeatus L. In bosschen en op beschaduwde plaatsen tusschen het gras, gezellig. Vere et aest. (Epicr. p. 146; Rabenh. p. 509.)

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2485. A rhodopolius Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige, gezellig. Aest. et Autumno (Epicr. p. 147; Rabenh. p. 509.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

Subgen. **NOLANEA.**

Stipes fistulosus cartilagineus; pileus submembranaceus margine primitus recto stipiti appresso; lamellae adnexae subliberae. Fungi (vulgo) terrestres.

2486. A. pascuus Pers. In weilanden en op grazige plaatsen aan dijken, wegen, enz., eenzaam en gezellig. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 155; Rabenh. p. 505.)
Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

Ser. III. **Iospori Lund** (Dermini *Fr.*)

Sporidiis ferrugineis (raro fulventibus aut fusco-ferrugineis).

Subgen. PHOLIOTA.

Velum universale fibrillosum in stipite annulatum persistens, lamellae postice sinuatae aut decurrentes. Fungi terrestres, lignatiles aut (raro) muscis innati.

A. *Humigenei.*

2487. A. togularis Bull. Op grazige plaatsen, eenzaam. *Aug.* (Epicr. p. 161; Rabenh. p. 488.)
Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2488. A. praecox Pers. Langs wegen en dijken op grazige plaatsen, in moeshoven en langs bouwlanden, eenzaam en gezellig. *Jul. Aug.* (Epicr. p. 162; Rabenh. p. 487.)
Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

B. *Truncigenei (ad basin truncorum spurie terrestres.)*

2489. A. aurivellus Batsch. Aan den voet van boomstammen (wilgen, populieren, linden, enz.) zodevormend. Auct. (Epicr. p. 165; Rabenh. p. 486; *A. squarrosus?* Bat. tab. 743.)
Westland, v. d. Tr. (v. v.); Zuid-Beveland, v. d. B.

Obs. Occurrit nobis duplex forma, a Rabenhorstio distincta: a. *aureus* et b. *pallidus*, et haec quidem ad truncum *Populi albae.*

2490. A. squarrosus Müll. Aan den voet van kwijnende boomstammen (olmen, appel- en perenboomen, enz.,) zodevormend. *Aug.—Nov.* (Epicr. p. 166; Rabenh. p. 486.)

In Herb.: Haagsche bosch, Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr.; Beek en Ubbergen, Abel. (v. v. s. et ic.)

2491. A. spectabilis Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige (aan eiken, Fr.) *Oct. Nov.* (Epicr. p. 166; Rabenh. p. 486.)

Zuid Beveland, v. d. B. (v. s. et ic.)

Obs. Icones quae exstant (Bull. tab. 92 et Krombh. tab. 3 fig. 3) fungum hunc vere spectabilem vix illustrant. In speciminibus adultis pileus 0,2′ latus planus interdum leviter umbilicatus (in junioribus convexo-gibbus); caro compacta flavescens, lamellae sinuato-adnatae attenuato-decurrentes latiusculae confertae stipes infra annulum membranaceum integrum inferum fibrilloso-squarrosus, supra illum pruinatus vel glaber, apice e lamellis obscure lineolatus. Odor nullus. Sapor leviter amarus.

2492. A tuberculosus Fr. Aan oude vermolmde stammen, wortels en hout, gezellig en kleine zoden vormend. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 167; Rabenh. p. 485.)

In Herb.: Goes, v. d. B. (v. s.)

Obs. Species valde distincta, quotannis mihi in horto e rhizomate Rubi Idaei enata; Schaefferi icon valde rudis et incompleta. Distinguunt: pileus carnosus, udus viscidulus squamis minutis adpressis (innatis fere) parcius obsessus, junior margine cortinatus, stipes infra annulum membranaceum reflexum squamis recurvis obscurioribus ornatus; lamellae (sub lente) serrulatae e pallide stramineo fulventes; sporae ochraceae; tenax, carne albida.

2493. A. mutabilis Schaeff. Aan den voet en op de wortels van kwijnende boomstammen, aan vermolmd hout, enz.; zodevormend. Auct. (Epicr. p. 169; Rabenh. p. 484; Bat. tab. 815 fig. I.)

Haarlem, Dz. et Mb.; Enghuizen, Un. 1850 (v. v.); Westland, v. d. Tr.

2494. A. marginatus Batsch. Op gelijke plaatsen als de vorige, eenzaam en gezellig. (Epicr. p. 169.)
Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

Obs. Cum antecedente confundere videtur Cl. Rabenhorst; differentiae notas autem non contemnendas praebent: pileus hygrophanus udus viscidulus margine striatus, stipes adpresse fibrilloso-striatus basi velutinus, etc.

2495. A. unicolor Vahl. Op gelijke plaatsen als de vorige, op oude rietpollen op moerassige plaatsen, kleine zoden vormend. *Oct.* (Epicr. p. 170.)
Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

Obs. Specimina nostra exacte conveniunt cum icone Bulliardi (tab. 530 fig. 2). Species dignoscitur: pileo ochraceo subumbonato glabro, stipite subglabro concolore e farcto fistuloso, annulo integro, lamellis latis subtriangulis ochraceo-cinnamomeis.

C. *Muscigenei* (*Galerae annulatae*).

2496. A. Mycenoïdes Fr. Op vochtige plaatsen tusschen gras, mos, enz., eenzaam en gezellig. *Nov.* (Epicr. p. 170; Rabenh. p. 484.)
Zuid-Beveland, v. d. B.

Obs. Charactere gravi specimina nostra differunt, stipite nimirum *pallescente*. Habitum fig. 208 c. et e. in tab. XXXVIII Batschii optime monstrant, quas quum Friesius laudat specimina ad interim hoc nomine enumerare non dubito. Ab *A. togulari* hic noster differt: pileo membranaceo e campanulato convexo circa discum umbonatum depresso hygrophano striato, stipite glabro, annulo magis distante minuto, lamellis latis rectis, habitu omnino Galerae. Stipes usque 0,05′.

Subgen. **HEBELOMA.**

Velum fibrillosum (in pileo saepe obsoletum); lamellae sinuato-affixae; stipes carnosus fibrosus vestitus (numquam annulatus). Fungi terrestres olidi.

A. *Cutis fibrosa sicca.*

2497. A. lanuginosus Fr. Op zandgronden onder boomen, aan wegen, enz., gezellig. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 171; Rabenh. p. 484.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2498. A. lacerus Fr. Op den grond in zand- en heidestreken, in dennenbosschen. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 173; Rabenh. p. 483.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2499. A. fastigiatus Schaeff. Op grazige plaatsen onder boomen, aan wegen, dijken, enz., gezellig. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 174.)

Pileo carnoso tenui *conico*-campanulato longitudinaliter fibroso rimosoque, stipite solido valido pallidiore subattenuato *fibroso-sericeo*, lamellis liberis confertis e *luteo-fusco olivaceis*. Statura *Hygrophori punicei*. (Epicr. l. l.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2500 A. rimosus Bull. In weilanden, tusschen het gras aan wegen, dijken, enz., gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 174; Rabenh. p. 482.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2501. A. destrictus Bull. Op dezelfde plaatsen en gelijktijdig met de vorige. (Epicr. p. 174; *A. rimosus* var. Rabenh.)

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2502. A. geophyllus Sow. Op beschaduwde grazige plaatsen, in bosschen, langs wegen, enz., gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 176; Rabenh. p. 482.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

B. *Cutis subviscida glabra.*

2503. A. fastibilis Pers. Aan wegen en dijken, in weilanden, bosschen, enz., gezellig. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 178; Rabenh. p. 481.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2504. A. mussivus Fr. In weilanden, gezellig en kleine zoden vormend. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 178.)

Pileo carnoso convexo plano obtuso viscido *demum* obscure *squamuloso*, carne compacta *flavida*, stipite solido carnoso aequali undique *fibrilloso* inferne *rufescente*, superne pileo concolore subpruinoso, lamellis emarginatis vel dente obscure decurrente adnatis e *flavido* rufescentibus. Velum arachnoïdeum (cortina) albidum pileo juniori adhaeret, serius evanescit. Inodorus; insipidus. Sporidia e ferrugineo spadicea. Cf. Fr. l. l.

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2505. A. clavus Batsch. Op grazige plaatsen, in weilanden, enz., gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 179; Rabenh. p. 481.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2506. A. crustuliniformis Bull. Op beschaduwde grazige plaatsen, in moeshoven, enz., gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 180.)

Pileo carnoso convexo-plano subrepando glabro subviscoso gilvo pallescente disco obscuriori, stipite farcto firmo subbulboso flocculoso-squamoso *albido*, lamellis adnexis confertis tenuibus ex *albido* aquose cinnamomeis *acie crenulatis guttulas plorantibus.* (Epicr. l. l.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

Subgen. **NAUCORIA.**

Velum nullum vel fugax; stipes cartilagineo-corticatus; pilei margo primo inflexus. Fungi terrestres subinodori.

2507. A. furfuraceus Pers. In bosschen en op beschaduwde plaatsen op takjes, bladstelen, enz., gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 200; Rabenh. p. 474.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2508. **A. semiorbicularis** Bull. Aan wegen en dijken, in moeshoven, enz., gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 197; Rabenh. p. 475.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

Subgen. GALERA.

Velum nullum vel fugax; stipes ut in praecedente; pilei margo primitus rectus stipiti appressus. Terrestres.

2509. **A. tener** Schaeff. Op zandgronden op grazige plaatsen, gezellig. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 204; Rabenh. p. 473.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2510. **A. Hypnorum** Batsch. Op mosrijke plaatsen op zandgronden, gezellig. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 207; Rabenh. p. 472.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. s. et ic.)

2511. **A. Bryorum** Pers. Op gelijke plaatsen als de vorige, minder gezellig. *Oct.* (Epicr. p. 207; Rabenh. p. 471.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2512. **A. mniophilus** Lasch. Op vochtige plaatsen tusschen 't mos, eenzaam. *Oct.* (Epicr. p. 207; *A. Hypnorum* c. Rabenh. p. 472.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2513. **A. pellucidus** Bull. Op grazige plaatsen aan wegen, enz., onder geboomte gezellig. *Nov.* (Epicr. p. 208; Rabenh. p. 471.)

Zuid-Beveland, v. d. B.

Subgen. CREPIDOTUS.

Pileus excentricus, lateralis vel resupinatus. Lignatiles vel epiphyti.

2514. A. haustellaris Fr. Aan vermolmde Populierstammen, gezellig. *Nov.* (Epicr. p. 211; Rabenh. p. 470.)
Goes, v. d. B. (v. s. et ic.)

2515. A. variabilis Pers. Aan rottende palen, planken, boomtronken, enz., zodevormend. *Aug.—Nov.* (Epicr. p. 211; Rabenh. p. 470.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Staalduin, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. s. et ic.)

2516. A. depluens Batsch. Op vochtige plaatsen tusschen gras, mos, enz. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 212; Rabenh. p. 470.)
In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

Ser. IV. **Amaurospori Lund.** (Pratellae *Fr.*)

Sporidiis atro-purpureis vel fuscis.

Subgen. PSALLIOTA.

Velum annulatum persistens, hymenophorum a stipite discretum, lamellae liberae. Pratenses.

2517. A. campestris L. Op grazige plaatsen langs wegen en dijken, in weilanden, soms in bosschen, gezellig. *Aug.—Nov.* (Epicr. p. 213; Rabenh. p. 469; Bat. tab. 735.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Staalduin, v. d. Tr.; Ubbergen en de Meerwijk, Abel.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. s. et ic.) Occurrit:

a. *praticola* (Vitt.) Ubbergen, Abel.; Naaldwijk, v. d. Tr. (v. s.)

b. *vaporarius* (Krbh.) Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

c. *sylvicola* (Vitt.) Leiden, Dz. et Mb.; Naaldwijk, v. d. Tr. (v. v. et s.)

d. *candicans*. Pileo squamis minutis subconcentricis concoloribus munito, margine floccoso, stipite solido aequali infra annulum deflexum simplicem squamoso-squarroso, lamellis linearibus angustis. Color candidus persistens, odor nullus, sapor mitis, caro firma vetustate non decolorata. Squamarum dispositio ut in *A. squarroso*. Goes, v. d. B.

Obs. Reliquis notis convenit cum typo ejusque formis; enumeratae vero satis notabilem formam videntur indicare. Pro *A. villatico* habuerim, ni odoris et saporis notae obstarent.

2518. A. arvensis Schaeff. In vette weilanden, gezellig. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 213; Rabenh. p. 468.)

Goes, v. d. B.

Obs. Annulo crasso duplici, interiore subintegro, exteriore radiatim fisso statim ab omnibus praecedentis formis dignoscendus. (*)

Subgen. STROPHARIA (Summ. veget.)

Velum annulatum; hymenophorum stipiti contiguum; lamellae adnatae. Pratenses, fimicolae.

2519. A. aeruginosus Curt. In weilanden, op grazige plaatsen in bosschen, enz., gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 218; Rabenh. p. 467; Bat. tab. 815.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

(*) In Enumeratione, ab opt. Dozy conscripta, occurrit *A. subgibbosus* Fr. (Epicr. p. 215), in arenosis cultis pr. Wassenaar lectus. Qui vero quum ipsi Friesio dubia est species, nullamque noster addidit notam qua dubium illud tollatur, hic illum omittere melius visum est.

2520. A. Leveilleanus Dz. et Mb. Op beschaduwde plaatsen, in bosschen, gezellig en kleine zoden vormend. *Oct.* (Tijdschr. v. nat. Gesch. en Physiol. XII. p. 277 tab. V.)

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. Ex sententia Cl. Fries species haec ab amicis sociis distincta et fuse descripta l. l. et delineata proxime affinis est *A. inuncto* Fr. (Epicr. p. 219), specie insigni boreali.

2521. A. melanospermus Bull. Aan wegen en dijken in zandige streken, gezellig. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 219; Rabenh. p. 467.)

Goes, v. d. B. (v. ic.)

Obs. Specimina nostra sequentibus notis aliquantulum recèdere videntur: stipite basi incrassato, e farcto saepe cavo, infra annulum leviter squamoso, lamellis denticulo decurrente adnatis remotiusculis, Jove pluvio facile deliquescentibus. Odor et sapor leviter raphaneus.

2522. A. squarrosus Pers. In weilanden, bosschen en moeshoven, gezellig en kleine zoden vormend. *Sept.* (Epicr. 219; Rabenh. p. 467.)

Haarlem, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2523. A. merdarius Fr. Op oude paardenmest in weilanden, kleine zoden vormend. *Maj. Oct.* (Epicr. p. 220.)

Pileo convexo plano obtuso *hygrophano*, udo nitente subviscido subcinnamomeo striatulo, sicco opaco ex ochraceo pallescente, stipite tenaci fistuloso *fibrilloso-floccoso* apice striatulo, velo in margine pilei appendiculato, in stipite annulato fugaci, lamellis latis distantibus adnatis e sordide *luteo* umbrinis. Cf. Epicr. l. l.

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2524. A. stercorarius Fr. Op oude koemest aan wegen, gezellig, enz. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 220; Rabenh. p. 467.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2525. A. semiglobatus Batsch. In vette weilanden, op mesthoopen, gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 220; Rabenh. p. 466.)

Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s. et ic.)

Obs. Stipes in nostris pileo manifeste nec tantum apice pallidior: habitum optime reddit Grev. Scot. tab. 328.

Subgen. **HYPHOLOMA.**

Velum tenuissime cortinatum margini pilei, raro stipiti annulatim adhaerens. Truncicolae et lignatiles.

2526. A. sublateritius Schaeff. Aan vermolmde stammen enz. in bosschen, zodevormend. *Aug. Sept.* (Epicr. p. 221; *A. lateritius?* Rabenh. p. 466.)

Lisse, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. Notanda Synonymorum controversia apud auctores citatos. Cl. Rabenhorst nempe Batschii iconem citat (fig. 195), quam auctor ipse nomine *A. laterini* II. p. 30 probe distinctam habet a Schaefferi *A. lateritio* p. 22 in Ind. et tab. 49, quamque Cl. Fries ad *A. crustuliniformem* (Epicr. p. 180) citat; haec vero species, a nobis frequenter observata, in Germania, omissa nimirum in opere Rabenhorstiano, desideratur. Praeterea cum Friesio summa stat Personii (Comment. p. 91) auctoritas. Quibus perpensis, expositionem hujus speciei in opere illo erroneam esse, vix dubium videtur. Nescio autem quare Cl. Fries nomen a Schaeffero propositum immutaverit.

2527. A. elaeodes Fr. In bosschen aan oude boomtronken, zodevormend. Auct. (Epicr. p. 122.)

Pileo carnoso planiusculo subumbonato *sicco glabro*, carne lactea, stipite e farcto cavo aequali fibrilloso *ferruginascente*, lamellis adnatis confertis tenuibus e *viridi* pure olivaceis. Odor amarus. Stipes vulgo gracilis incurvus pileo nunc lateritio, nunc alutaceo concolor. Epicr. l. l.

Leiden, Dz. et Mb.; Amsterdam, Lac. (v. v.)

2528. A. fascicularis Huds. Aan oude boomstammen, palen, enz., en op onder den grond verborgen boomwortels, zodevormend. *Aug.—Nov.* (Epicr. p. 122; Rabenh. p. 465; Bat. tab. 824. 2.)

Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. s. et ic.)

2529. A. lacrymabundus Fr. Op grazige vochtige plaatsen in bosschen aan den voet van boomstammen, kleine zoden vormend. *Oct.* (Epicr. p. 223; Rabenh. p. 465.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2530. A. velutinus Pers. In vruchtbare weilanden, gezellig en kleine zoden vormend. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 223; Rabenh. p. 465; Bat. tab. 769.)

Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2531. A. Candollianus Fr. Op grazige plaatsen in bosschen, in tuinen enz. aan palen, boomstammen enz. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 224; Rabenh. p. 465.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2532. A. hydrophilus Bull. In boomgaarden en bosschen aan stammen en tusschen rottende bladeren, eenzaam en gezellig. (Epicr. p. 225.)

Pileo subcarnoso *convexo-expanso* subrepando hygrophano, udo spadiceo disco laevi margine striatulo, sicco expallente fulvo rugoso, margine initio subinfracto, stipite fistuloso curvato adpresse fibrilloso pallescente, lamellis adnexo-ventricosis subconfertis *plorantibus* e pallido fusco-cinnamomeis spadiceisque. (Epicr. l. l.)

Sporidia nobis non ferrugineo-fusca, sed potius lamellis concoloria spadicea. Velum vix nisi in prima juventute observandum.

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

Subgen. **PSILOCYBE.**

Velum nullum manifestum; pilei convexo-plani margo primo incurvatus; stipes tenax.

2533. A. udus Pers. In moerassige veenstreken, gezellig. Auct. (Epicr. p. 228; Rabenh. p. 463.)
In Herb.: Amsterdam, Lac. (v. v.)

2534. A. coprophilus Bull. Op grazige plaatsen bij mesthoopen, gezellig. *Oct.* (Epicr. p. 229; Rabenh. p. 463.)
Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s.)

2535. A. bullaceus Bull. Op gelijke plaatsen als de vorige. Auct. (Epicr. p. 229; Rabenh. p. 463.)
Noordwijk aan Zee, Dz. et Mb. (v. v.)

2536. A. atrorufus Schaeff. Op beschaduwde plaatsen in dorre zandgronden, eenzaam en gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 230; *A. montanus* Rabenh. p. 463.)
Noordwijk, Dz. et Mb. (v. v.)

Subgen. **PSATHYRA.**

Pilei campanulati margo rectus; stipes fragilis; terrestres et truncicolae.

2537. A. conopilus Fr. In tuinen en moeshoven bij broeibakken en mesthoopen, eenzaam en gezellig. *Oct.* (Epicr. p. 231; Rabenh. p. 462.)
Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2538. A. corrugis Pers. In bemeste gronden, ook op beschaduwde grazige plaatsen, gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 231; Rabenh. p. 462.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2539. A. gyroflexus Paul. Op weinig begroeide plaatsen aan wegen, in weilanden, enz., gezellig en kleine zodenvormend. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 232; Rabenh. p. 462.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2540. A. obtusatus Fr. Aan oude boomstammen en op onder den grond verborgen wortels in bosschen, aan wegen, enz., zodevormend. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 232; Rabenh. p. 461.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2541. A. fibrillosus Pers. In bosschen en op beschaduwde grazige plaatsen, tusschen rottende bladeren, eenzaam. Auct. (Epicr. p. 233; Rabenh. p. 461.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2542. A. gossypinus Bull. In bosschen enz. op rottend hout, zodevormend. Auct. (Epicr. p. 234.)

Pileo submembranaceo campanulato-expanso e *tomentoso mox glabrato* margine striato, *stipite tomentoso* albido, lamellis adnexis ventricosis ex albo fusco-nigris. (Epicr. l. l.) Fragilis ochreo-argillaceus.

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

Ser. V. **Melanospori Lund.** (Coprinarii *Fr.*)

Subgen. **PANAEOLUS.**

Pileus carnosulus exstrius margine primo excedente lamellas cinereo nigroque variegatas; terrestres et fimicolae.

2543. A. separatus L. Op oude koemest in weilanden en aan wegen, zodevormend. *Oct.* (Epicr. p. 234; Rabenh. p. 460; Bat. tab. 820. 1.)

Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2544. A. fimiputris Bull. Op gelijke plaatsen als de vorige, eenzaam en gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 235; Rabenh. p. 460.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2545. A. campanulatus L. In weilanden, aan wegen en dijken enz., gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 236; Rabenh. p. 460; Bat. tab. 820. 2.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2546. A. papilionaceus Bull. Op gelijke plaatsen als de vorige. *Sept.* (Epicr. p. 236; Rabenh. p. 460.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2547. A. acuminatus Fr. Op gelijke plaatsen als de vorigen. Aest. Auct. (Epicr. p. 237; Rabenh. p. 460.)

Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2548. A. fimicola Fr. Op gelijke plaatsen als de vorigen, op oude mest. Aest. Auct. (Epicr. p. 237; Rabenh. p. 459.)

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

Subgen. **PSATHYRELLA.**

Pileus membranaceus striatus margine haud excedente lamellas unicolores; terrestres, paucae fimicolae et truncicolae.

2549. A. atomatus Fr. In weilanden, aan wegen enz., gezellig. *Oct.* (Epicr. p. 239.)

Pileo submembranaceo *campanulato*-obtuso striatulo hygrophano, sicco ruguloso integro *atomis nitentibus fur-*

furato, stipite laxo fragili albo apice albo-furfurato, lamellis adnatis latis cinereo-nigricantibus. (Epicr. l. l.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2550. A. disseminatus Pers. Aan oude boomstammen en op den grond in bosschen, gezellig en zodevormend. *Apr. Oct.—Nov.* (Epicr. p. 240; Rabenh. p. 458.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Amsterdam, Lac.; Westland, v. d. Tr. (v. v. s. et ic.)

COPRINUS (Pers.) *Fr.*

Lamellae membranaceae primitus stipato-cohaerentes, dein in laticem atram diffluentes, trama tenuissima (subnulla). Basidia tetraspora, sporae ellipticae nigrae opacae. Fungi fugaces teneri.

A. Pelliculosi.

Pileo subcarnoso vel membranaceo tandem lacerato.

a. *Stipite annulato.*

2551. C. comatus Fl. Dan. Aan wegen en dijken, in weilanden enz., gezellig. *Maj. Aug.—Nov.* (Epicr. p. 242; Rabenh. p. 458; Bat. tab. 590.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. Groningen, v. Hall. (v. v. et ic.)

2552. C. ovatus Schaeff. Op gelijke plaatsen als de vorige, gezellig. Auct. (Epicr. p. 243.)

Pileo submembranaceo ex *ovato* expanso striato primitus *squamis crassis dense imbricatis concentricisque* tecto, stipite *bulboso*-radicato flocculoso sursum cavo, annulo deciduo, lamellis *lanceolatis* e *candido* demum umbrino-nigris. Epricr. l. l.

A praecedente, quo minor est et tenuior, notis typis cursive distinctis dignoscendus.

Nymegen (Ubbergen, Weert, den Ooy) Abel; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2553. C. atramentarius Bull. Aan den voet van palen, oude boomstammen enz., in weilanden, moeshoven, boomgaarden enz., zodevormend. *Sept. Nov.* (Epicr. p. 243; Rabenh. p. 457.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2554. C. soboliferus Hoffm. Op gelijke plaatsen als de vorige, in of bij broeibakken, zodevormend. Auct. (Epicr. p. 243; Rabenh. p. 457.)

Leiden, Dz. et Mb.

2555. C. fuscescens Schaeff. Langs de wegen enz. aan den voet van oude boomstammen enz., zodevormend. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 244; Rabenh. p. 457.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

Obs. In specie ultima et penultima vix ultra primum evolutionis stadium annulus persistit; serius annuli ne vestigium quidem observatur.

b. *Stipite nudo.*

2556. C. extinctorius Paul. Aan wegen en dijken, meest eenzaam. *Aug. Sept.* (Epicr. p. 245; Rabenh. p. 457.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2557. C. fimetarius L. In mestputten, gezellig en groote zoden vormend. *Jun.—Aug.* (Epicr. p. 245; Rabenh. p. 456.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2558. C. tomentosus Bull. Op gemeste gronden, op en bij rottende plantenresten, zodevormend. *Maj. Sept.* (Epicr. p. 245; *C. fimetarius c.* Rabenh. p. 457.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2559. C. niveus Pers. Op oude koe- en paardenmest, gezellig. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 246; Rabenh. p. 456.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2560. C. micaceus Fr. Aan wegen en slootkanten, in weilanden en moeshoven, aan oude palen en boomstammen, zodevormend. *Apr. Sept.—Nov.* (Epicr. p. 247; Rabenh. p. 456.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2561. C. truncorum Schaeff. Aan en in vermolmde wilgen tronken, kleine zoden vormend. *Apr.* (Epicr. p. 248.)

Pileo submembranaceo globoso-campanulato primitus, pariter ac discus laevis, *dense micaceo-pruinoso* dein striato lacero deliquescente, stipite fistuloso subflexuoso glabro, lamellis libero-attingentibus *linearibus* e *roseo* nigris. Epicr. l. l.

Zuid-Beveland, v. d. B.

2562. C. deliquescens Fr. In bosschen aan oude boomstammen en tusschen rottende bladeren, gezellig en zodevormend. Auct. (Epicr. p. 249; Rabenh. p. 455.)

Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr. (v. v.)

Obs. Notis huic speciei l. l. adscriptis ex nostra observatione addantur: stipes fistulosus sursum attenuatus floccis erecto-appressis lanatus, pileus floccis similibus, at erecto-recurvis vestitus, radix perpendicularis spiraliter torsus.

B. Veliformes.

Pileus tenuissimus membranaceus plicato-sulcatus, secundum lamellarum decursum hiascens.

2563. C. lagopus Fr. Aan de kanten van bouwland, in moeshoven, aan wegen langs heggen en kreupelhout. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 250; Rabenh. p. 455.)

Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2564. C. radiatus Bolt. Op oude koemest, gezellig. *Jul. Sept.* (Epicr. p. 251; Rabenh. p. 455.)

Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2565. C. stercoreus Scop. Op paardenmest. Auct. (Epicr. p. 251.)

Pileo tenui ovato-campanulato *farina densa micacea candida* obtecto, margine demum *striatulo*, stipite (primitus bulbilloso et pruinato) demum glabrato elongato attenuato candido *apice in annulum dilatato*, lamellis adnatis ventricosis mox atris.

Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2566. C. ephemerus Fr. In moeshoven en andere bemeste gronden, gezellig en kleine zoden vormend. *Nov.* (Epicr. p. 252; Rabenh. p. 454.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2567. C. sociatus Schum. Op vochtige plaatsen tusschen 't gras. Auct. (Epicr. p. 252; Rabenh. p. 454.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2568. C. plicatilis Curt. Tusschen 't gras aan wegen en dijken, in tuinen enz., eenzaam en gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 252; Rabenh. p. 454.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Hees bij Nymegen, Abel.; Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. s. et ic.)

2569. **C. hemerobius** Fr. Op vochtige plaatsen tusschen mest en andere rottende plantenresten, gezellig en kleine zoden vormend. *Oct.* (Epicr. p. 253.)

Pileo tenerrimo *ovato* laeviusculo (glabro), expanso campanulato sulcato-fisso, vertice spadiceo *prominulo*, stipite *elongato sursum attenuato* glabro pallido, lamellis linearibus e pallido nigricantibus *collario vix manifesto* adnexis.

Ab affini antecedente notis distinctius expositis differt.

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

BOLBITIUS Fr.

Lamellae membranaceae molles primo stipato-cohaerentes liquescentes (vix diffluentes nisi Jove valde pluvio) e sporis secedentibus sparsis pulverulentae; trama tenuissima (subnulla). Fungi fugaces teneri Coprinos habitu, fructificatione Cortinariis analogi.

2570. **B. vitellinus** Pers. In weilanden enz., op en bij mesthoopen en rottende plantenresten, zodevormend. *Maj. Nov.* (Epicr. p. 254; *Agaricus* Rabenh. p. 461.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

CORTINARIUS Fr.

Lamellae membranaceae primitus discretae arescentes tramâ floccosâ cum pileo cohaerentes, decolorantes e sporis adhaerentibus cinnamomeo-pulverulentae. Velum araneosum. Fungi terrestres carnosi putrescentes.

A. **Phlegmatium.**

Pileo viscoso, stipite sicco fibrilloso.

2571. C. subpurpurascens Batsch. In bosschen, eenzaam. *Aug.* (Epicr. p. 265.)

Pileo carnoso dilatato subrepando subvirgato viscidulo, stipite e farcto cavo subaequali basi fibrilloso coerulescenti-albo, bulbo submarginato, lamellis emarginatis confertis e pallido *cinnamomeis*, tritis (carneque juniori fracta) *subpurpurascentibus.* Caro pilei demum *alba.* Epicr. l. l.

Haarlem, Dz. et Mb.

B. **Myxacium.**

Pileo stipiteque glutinosis.

2572. C. collinitus Fr. In bosschen, gezellig tusschen rottende bladeren enz. *Oct.* (Epicr. p. 274; *Agaricus* Rabenh. p. 498.)

Haagsche bosch, Dz. et Mb. (v. v.) Variat:

β. mucosus Bull. Walchersche duinkant, v. d. B. (v. v.)

C. **Inoloma.**

Pileo sicco, stipite carnoso subbulboso squamuloso.

2573. C. argentatus Pers. Op grazige beschaduwde plaatsen, in bosschen. *Sept.* (Epicr. p. 278; *Agaricus* Rabenh. p. 497.)

In Herb.: Endegeëst bij Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2574. C. violaceo-cinereus Pers. In bosschen en op beschaduwde plaatsen. Auct. (Epicr. p. 279; *Agaricus* Rabenh. p. 497; *Agaricus violaceus* Bat. tab. 844)

Neerbosch, Gev. Deyn. (n. v.)

Obs. Iconi citatae tanta cum icone Schaefferi (tab. III) similitudo intercedit, ut nisi huic esset pejor, eandem credas. *A. violaceus* L. autem teste et Persoonio (Comment. pag. 3) et Friesio (l. l.) distinguendus est; cf. Roques Champ. p. 117 tab. XVII fig. 1.

2575. C. albo-violaceus (Pers.) Fr. In bosschen, enz. Auct. (Epicr. p. 280; *Agaricus* Rabenh. p. 497.)

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

D. Dermocybe.

Pileo sicco subsericeo, stipite glabro tenui.

2576. C. azureus Krbh. In bosschen (beuken-) tusschen 't mos en afgevallen bladeren, eenzaam. Auct. (Epicr. p. 286.)

Pileo carnoso convexo-plano sericeo-nitente atomatoque lilacino-canescente (dein fusco-pallescente), stipite subfragili farcto coeruleo *glabro striatulo*, basi incrassato villoso albicante, lamellis tenuibus e leviter emarginato decurrentibus subconfertis laete coeruleo-violaceis. Caro stipitis coerulea, pilei alba. Epicr. l. l.

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

2577. C. cinnamomeus (L.) Fr. In bosschen en op beschaduwde plaatsen, eenzaam en gezellig. *Sept.* (Epicr. p. 288; *Agaricus* Rabenh. p. 494.)

In Herb.: Poelgeest b. Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. et s.) Occurrit:

β. semisanguineus Fr. (var. a Rabenh.) In Herb.: Enghuizen, Un. 1850. Bovendien: Rozendaal b. Arnhem, Un. 1849. (v. v.)

E. Telamonia.

Pileo glabro hygrophano, stipite annulato vel squamoso.

2578. C. incisus Fr. Aan wegen enz., onder boomen en

struiken, gezellig. *Sept.* (Epicr. p. 301; *Ag. gentilis* c. *incisus* Rabenh. p. 492.)
Poelgeest b. Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

F. **Hygrocybe.**

Pileo antecedentis, stipite nudo cortina fugaci.

2579. C. subferrugineus (Batsch) Fr. In boomgaarden, bosschen, enz., gezellig. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 303; *Agaricus* Rabenh. p. 490.)
Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. s. et ic.)

2580. C. armeniacus (Schaeff.) Fr. In dennen- en pijnbosschen, op zand- en heidegronden, eenzaam en gezellig. *Aug.* (Epicr. p. 304; *Agaricus* Rabenh. p. 490.)
In Herb.: Huis den Deyl bij Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2581. C. dilutus (Pers.) Fr. Op vochtige, beschaduwde plaatsen, in bosschen, enz., eenzaam en gezellig. Auct. (Epicr. p. 305; *Agaricus* Rabenh. p. 490.)
Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

PAXILLUS Fr.

Lamellae membranaceae decurrentes persistentes ramosae postice in reticulum exeuntes ab hymenophoro discretae et facile secedentes (e sporis globosis ferruginascentibus) decolorantes. Fungi carnosi putrescentes, pileo e margine convoluto continue et successive explicato dilatatoque.

2582. P. involutus (Batsch) Fr. Op den grond aan slootkanten, wegen, enz., op beschaduwde plaatsen, in bosschen, enz., gezellig. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 317; Bat. tab. 754; *Rhymovis* Rabenh. p. 453.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr.; Nymegen (Oosterhoutsch bosch, de Meerwijk), Abel.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. s. et ic.)

2583. P. atrotomentosus (Batsch) Fr. In bosschen aan oude boomtronken, eenzaam. *Sept.* (Epicr. p. 317; *Rhymovis* Rabenh. p. 453.)

In Herb.: Bloemendaal, Un. 1848. (v. v.)

GOMPHIDIUS Fr.

Lamellae mucilagineo-membranaceae subramosae (e sporis fusiformibus bilocularibus nigricantibus) pruinosae; velum viscoso-floccosum. Fungi carnosi putrescentes pileo demum turbinato.

2584. G. glutinosus (Schaeff.) Fr. In mast- en dennenbosschen op den grond. *Sept.* (Epicr. p. 319; Rabenh. p. 452.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

2585. G. viscidus (L.) Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige. *Sept.* (Epicr. p. 319; Rabenh. p. 453.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

HYGROPHORUS Fr.

Lamellae trama granulosa cum pileo cohaerentes hymenio subceraceo vestitae aquoso-succosae acutae; sporae subglobosae albae. Fungi carnosi molles terrestres putrescentes viscidi lamellis saepe ramosis basi primitus demumve plicato-venosis.

A. **Limacium.**

Velo viscido, stipite vestito.

2586. H. purpurascens (A. et Schw.) Fr. In bosschen (dennen- en mast-), gezellig. Auct. (Epicr. p. 322; *Agaricus* Rabenh. p. 568.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

2587. H. hypothejus Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige, gezellig. Auct. (Epicr. p. 324; *Agaricus* Rabenh. p. 567.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

B. Camarophyllus.

Velo nullo, stipite laevi, carne firma.

2588. H. pratensis (Pers.) Fr. In weilanden, gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 326; *Agaricus* Rabenh. p. 566.)

Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2589. H. virgineus (Jacq.) Fr. Aan wegen en dijken en in weilanden, gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 327; *Agaricus* Rabenh. p. 566.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2590. H. niveus (Scop.) Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige. *Oct.* (Epicr. p. 327; *Ag. virgineus* b. *niveus* Rabenh. p. 566.)

Westland, v. d. Tr. (v. v.); Zuid-Beveland, v. d. B.

Obs. Facile cum hoc vel praecedente confusum fingas *Ag.* (*Clytocybe*) *ericetorum* Bull. (Epicr. p. 73), qui, licet haud affinis, valde tamen habitu similis est. Quae pro *H. niveo* determinavimus specimina: statura minore, pileo tenui hygrophano (udo viscidulo margine substriato) stipite fragili tenui, odore ingrato, sapore nauseoso a praecedente recedunt: iconibus vero citatis mediocriter conveniunt.

C. Hygrocybe.

Pileo udo viscoso, carne fragili aquoso-succoso.

a. *Lamellis decurrentibus.*

2591. H. ceraceus (Wulff.) Fr. In weilanden en boomgaarden, gezellig en kleine zoden vormend. *Nov.* (Epicr. p. 330; *Agaricus* Rabenh. p. 565.)
Goes, v. d. B.

2592. H. coccineus (Schaeff.) Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige. *Sept.* (Epicr. p. 330; *Agaricus* Rabenh. p. 565; Bat. tab. 810.)
Westland (Maasdijk), v. d. Tr. (v. v.)

2593. H. miniatus Fr. Op vochtige grazige plaatsen, in bosschen, gezellig. *Oct.* (Epicr. p. 330; *Agaricus* Rabenh. p. 564.)
In Herb.: Leiden, Haarlem, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

b. *Lamellis adnexis subsecedentibus.*

2594. H. puniceus Fr. Op grazige plaatsen aan wegen, dijken, enz., eenzaam. *Sept.* (Epicr. p. 331; *Agaricus* Rabenh. p. 564.)
Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2595. H. obrusseus Fr. In vette vruchtbare weilanden, gezellig. *Oct.* (Epicr. p. 331; *Agaricus* Rabenh. p. 564.)
Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

2596. H. conicus (Scop.) Fr. Aan wegen en dijken, in weilanden en grazige heide- en duingronden, gezellig. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 331; *Agaricus* Rabenh. p. 564; Bat. tab. 810 et 845?)
In Herb.: Leiden, Haarlem, Dz. et Mb. Bovendien:

Zuid-Beveland, v. d. B.; Nymegen, Abel.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2597. H. chlorophanus Fr. In weilanden en op grazige plaatsen. Auct. (Epicr. p. 332; *Agaricus* Rabenh. p. 564.)

Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2598. H. psittacinus (Schaeff.) Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige, gezellig. *Oct.* (Epicr. p. 332; *Agaricus* Rabenh. p. 564.)

Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

LACTARIUS (Pers.) Fr.

Lamellae trama vesiculosa cum pileo cohaerentes membranaceo-ceraceae rigidulae lactescentes acutae; sporae globosae (subangulatae) verrucosae vel echinatae albae (lutescentes). Fungi carnosi firmi terrestres putrescentes pileo depresso margine involuto lamellis adnato-decurrentibus saepe ramosis.

A. Piperites.

Lamellae immutabiles nudae, lac primitus album.

2599. L. torminosus (Schaeff.) Fr. In bosschen en op beschaduwde zand- en duingronden, gezellig. Auct. (Epicr. p. 334; *Agaricus* Rabenh. p. 553; Bat. tab. 825. 3.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. Bovendien: Westland (t. Naaldwijk en Monster), v. d. Tr. (v. v.)

2600. L. turpis (Weinm.) Fr. In bosschen (in zand- en heidegronden.) Auct. (Epicr. p. 335; *Agaricus* Rabenh. p. 553; Bat. tab. 835.)

Westland (Naaldwijk, t. Monster en Loosduinen); v. d. Tr. (v. ic.)

2601. L. controversus (Pers.) Fr. In weilanden en boomgaarden, gezellig en kleine zoden vormend. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 335; *Agaricus* Rabenh. p. 553.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2602. L. insulsus Fr. Aan wegen enz., op beschaduwde grazige plaatsen, gezellig. *Aug. Sept.* (Epicr. p. 336; *Agaricus* Rabenh. p. 552.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2603. L. zonarius (Bull.) Fr. Op beschaduwde grasgronden. Auct. (Epicr. p. 336; *Agaricus* Rabenh. p. 552; Bat. tab. 825. 2)

Westland (t. Naaldwijk en 's Gravezande), v. d. Tr. (v. v.)

2604. L. blennius Fr. In bosschen enz., op zand- en duingronden. Aest. *Sept.* (Epicr. p. 337; *Agaricus* Rabenh. p. 552.)

In Herb.: Noordwijkerhout, Dz. et Mb. (v. v.)

2605. L. trivialis Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige, ook in dennenbosschen. Aest. Auct. (Epicr. p. 337; *Agaricus* Rabenh. p. 552.)

Abtspoel bij Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2606. L. uvidus Fr. Op grazige vochtige plaatsen, in bosschen enz. *Aug.* (Epicr. p. 338; *Agaricus* Rabenh. p. 551.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

2607. L. flexuosus Fr. In dennen- en mastbosschen. Aest. Auct. (Epicr. p. 338; *Agaricus* Rabenh. p. 551.)

Leiden (Huis den Deyl), Dz. et Mb. (v. v.)

2608. L. piperatus (Scop.) Fr. In weilanden, boomgaarden en op grazige beschaduwde plaatsen, gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 340; *Agaricus* Rabenh. p. 550; Bat. tab. 825. 1.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland (Staalduin, t. Naaldwijk en Monster), v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

B. Dapetes.

Lamellae expallentes, lac primitus saturate coloratum.

2609. L. deliciosus (L.) Fr. In mast- en dennenbosschen, in zand- en heidestreken, gezellig. Aest. Auct. (Epicr. p. 341; *Agaricus* Rabenh. p. 550.)

In Herb.: Bloemendaal, Dz. et Mb. (v. v.)

C. Russulares.

Lamellae decolorantes albo-pruinosae, lac primitus album.

2610. L. theiogalus (Bull.) Fr. In bosschen. Auct. (Epicr. p. 342; *Agaricus* Rabenh. p. 549.)

Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2611. L. quietus Fr. In bosschen en onder kreupelhout. Aest. (Epicr. p. 343; *Agaricus* Rabenh. p. 549.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2612. L. aurantiacus Fr. In bosschen enz. *Aug.* (Epicr. p. 343; *Agaricus* Rabenh. p. 548.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

2613. L. vietus Fr. Op vochtige grazige plaatsen, in bosschen, enz. Auct. (Epicr. p. 344; *Agaricus* Rabenh. p. 548.)

Leiden (Abtspoel), Dz. et Mb. (v. v.)

2614. L. serifluus (DC.) Fr. Op vochtige beschaduwde plaatsen. Auct. (Epicr. p. 345; *Agaricus* Rabenh. p. 547.)

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2615 L. subdulcis (Bull.) Fr. In boomgaarden en bosschen, op grazige mosrijke plaatsen, gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 345; *Agaricus* Rabenh. p. 547.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2616. L. obscuratus (Lasch) Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige. Auct. (Epicr. p. 346; *Ag. subdulcis* b. *obscuratus* Rabenh. p. 547.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2617. L. rufus (Scop.) Fr. In dennen- en mastbosschen. *Sept.* (Epicr. p. 347; *Agaricus* Rabenh. p. 547.)

In Herb.: Huis den Deijl bij Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

RUSSULA (Pers.) Fr.

Lamellae trama vesiculosa cum pileo cohaerentes rigidae acutae; sporae globosae albae vel lutescentes. Fungi carnosi rigido-fragiles terrestres putrescentes pileo primitus aut demum depresso.

2618. R. nigricans (Bull.) Fr. In bosschen. Auct. (Epicr. p. 350; Rabenh. p. 452.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2619. R. furcata Pers. Op digt beschaduwde plaatsen, in bosschen. Auct. (Epicr. p. 352; Rabenh. p. 451.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2620. R. rubra Fr. Op gelijke plaatsen als de vorigen. Auct. (Epicr. p. 354; Rabenh. p. 451.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

2621. R. Linnaei Fr. In bosschen. *Sept.* (Epicr. p. 356.)

Mitis, pileo undique carnoso plano-depresso polito sicco glabro, *margine* patente obtuso *exstrio*, carne spongioso-compacta *alba*, stipite spongioso-solido obeso *rivuloso* rubro, lamellis *adnatis subdecurrentibus* crassiusculis ex albo *lutescentibus* saepe dichotomis posticeque anastomosi junctis. Epicr. l. l.

Notis distinctius impressis et praeterea pileo epelliculoso a *R. emetica*, cujus habitum refert, docente Friesio, distinguenda.

In Herb.: Bloemendaal, Un. 1848. (v. v.)

2622. R. olivacea (Schaeff.) Fr. Aan beschaduwde slootkanten, in bosschen, eenzaam en gezellig. *Jul.* (Epicr. p. 356; *R. alutacea* b. *olivacea* Rabenh. p. 448.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

Obs. Lamellas acie obscuriores praetereaque postice anastomosantes observavimus, quales in *R. Linnaei* indicat Cl. Fries. Schaefferi icon citata (tab. 204) speciminibus bene convenit.

2623. R. emetica Fr. In bosschen. Auct. (Epicr. p. 357; Rabenh. p. 450.)

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2624. R. ochroleuca Pers. Op beschaduwde grazige plaatsen. Auct. (Epicr. p. 358; Rabenh. p. 450.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2625. R. fragilis Pers. Aan dijken en wegen, in weilanden, boomgaarden en bosschen, gezellig. *Aug.—Oct.* (Epricr. p. 359; Rabenh. p. 449.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Haagsche bosch, Bisch.; Westland, v. d. Tr.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2626. R. integra (L.) Fr. In bosschen en op beschaduwde grazige plaatsen. Auct. (Epicr. p. 360; Rabenh. p. 449.)

Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2627. R. nitida Pers. In bosschen, op mosrijke plaatsen, gezellig. Auct. (Epicr. p. 361; Rabenh. p. 449.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

CANTHARELLUS (Adans.) Fr.

Lamellae ceraceo-carnosae plicaeformes dichotomae obtusae; sporae globosae vel oblongae albae. Fungi carnosi vel membranacei putrescentes.

2628. C. cibarius Fr. In zand- en duingronden, op beschaduwde plaatsen, gezellig. *Jun. Sept. Oct.* (Epicr. p. 365; Rabenh. p. 446.)

In Herb.: Leiden, Haarlem, Dz. et Mb. Bovendien: Nymegen (Beek, de Meerwijk), Abel. (v. v. et ic.) Hulst, Walcheren, v. d. B.

2629. C. aurantiacus (Wulff.) Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige, ook in dennen- en mastbosschen. *Aug.* (Epicr. p. 365; Rabenh. p. 446; Bat. tab. 749.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2630. C. muscigenus (Bull.) Fr. In bosschen, op vochtige beschaduwde plaatsen aan mossen. *Aug.* (Epicr. p. 368; Rabenh. p. 445.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

2631. C. retirugus (Bull.) Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige. *Aug. Sept.* (Epicr. p. 368; Rabenh. p. 445.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.; Staalduin, v. d. Tr. (v. v. et s.)

MARASMIUS Fr.

Lamellae crassae aridae demum subcoriaceae acutae (saepe plicaeformes) trama floccosa cum pileo subcarnoso-membranaceo tenaci cohaerentes, stipes corneus vel cartilagineus, sporae ellipticae albae. Fungi terrestres et epiphyti persistentes lenti humiditate, postquam marasmo correpti fuere, reviviscentes.

A. Collybia.

Pileo margine primum involuto, mycelio floccoso.

2632. M. urens (Bull.) Fr. In bosschen, gezellig en zodevormend. Auct. (Epicr. p. 373; *Agaricus* Rabenh. p. 535.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

2633. M. peronatus (Bolt.) Fr. In bosschen tusschen afgevallen bladeren. Auct. (Epicr. p. 373; *Agaricus* Rabenh. p. 534.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2634. M. Oreades (Bolt.) Fr. Aan wegen en dijken, in weilanden en boomgaarden, gezellig, vaak kringen vormend. *Vere.* Auct. (Epicr. p. 375; *Agaricus* Rabenh. p. 534; Bat. tab. 830.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. s. et ic.)

2635. M. argyropus (Pers.) Fr. In bosschen (eiken- en beuken-), tusschen afgevallen bladeren, kleine zoden vormend. *Sept.* (Epicr. p. 378; *Agaricus* Rabenh. p. 533.)

In Herb.: Haagsche bosch, Dz. et Mb.; Velzen, Un. 1848. (v. v.)

2636. M. scorodonius Fr. Op opene plaatsen in bosschen, langs wegen enz. Auct. (Epicr. p. 379; *Agaricus* Rabenh. p. 531.)

Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et s.)

Obs. Inter plures generis species Allium redolentes hic odore grato et stipite glaberrimo nitido rufo dignoscendus.

B. **Mycena.**

Pilei margine primum recto, stipite insititio vel e mycelio rhizomorpheo prodiente.

2637. M. cauticinalis (Sow.) Fr.? In een weiland aan takjes en steeltjes, eenzaam en gezellig. *Nov.* (Epicr. p. 383?)

Pileo carnosulo campanulato-convexo obtuso *glabro*, udo ad medium striato, stipite farcto tenacello sursum attenuato *pilosello*, lamellis angustis distantibus arcuatis adnato-decurrentibus (hic illic reticulato-venosis) flavis.

Pileus flavus disco rufescens, stipes basi badius, medio pallescens apice albus.

Specimina nostra ad unguem iconi Sowerbyi (tab. 163) conveniunt, quam infausto casu cum *Agarico cauticinali* Bull. specie diversissima identicam habuit Cl. auctor. Diagnosis in Epicrisi data ambigit inter nostrum et fungum, a divo Swartz descriptum, nuperius a Cl. Fries ad *A. undatum* Berk. (Brit. Fl. V. p. 51) relatum. Hunc vero eundem esse ac *A. cauticinalem* Sow. suspicari non licet, tum quoniam suum indescriptum habet Cl. Berkeley, tum quoniam notas ei tribuit a specie illa alienas, v. g. pileum pruinosum, cinereum vel fuscum, lamellas adnatas, stipitem fistulosum.

Goes, v. d. B.

2638. M. androsaccus (L.) Fr. Op afgevallen bladeren enz., in bosschen en op vochtige beschaduwde plaatsen, gezellig. Ver. Auct. (Epicr. p. 385; Rabenh. p. 530.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.); Zuid-Beveland; v. d. B.

2639. M. Rotula (Scop.) Fr. Als de vorige, bovendien aan dood en rottend hout, gezellig. Vere. Auct. (Epicr. p. 385; Rabenh. p. 530.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et s.)

2640. M. epiphyllus Fr. Als de beide vorigen. *Aug.—Oct.* (Epicr. p. 386; Rabenh. p. 529.)

Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic)

LENTINUS Fr.

Lamellae tenues aridae acutae dentatae vel inciso-laceratae, pileus coriaceus (imo subsuberosus) aridus tenax, stipes homogeneus, sporae ellipticae albae (flavescentes). Fungi lignatiles vel arborei.

2641. L. tigrinus (Bull.) Fr. Aan oude boomstammen (eiken-), zodevormend. *Jul.*—Nov. (Epicr. p. 389; *Agaricus* Rabenh. p. 518.)

Maasoever t. Heumen en Overasselt, Un. 1853; Westland, v. d. Tr. (v. v. et s.)

2642. L. lepideus Fr. Aan oude palen, planken enz. (dennen-), eenzaam en zodevormend. *Jun.*—Nov. (Epicr. p. 390; *Agaricus* Rabenh. p. 518.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.); Hulst, B. Wils et v. d. B.

PANUS Fr.

Lamellae tenaces firmae acutae integrae inaequales saepe venoso-connexae, pileus carnoso-coriaceus fibrosus, sporae albae. Fungi lignatiles diu persistentes laterales vel difformes.

2643. P. stipticus (Bull.) Fr. Aan oude palen, balken, boomtronken enz., zodevormend. Auct. Ver. (Epicr. p. 399; *Agaricus* Rabenh. p. 515; Bat. 805 fig. 1.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et s.)

LENZITES Fr.

Lamellae coriaceae firmae acutae saepe ramosae postice poroso-anastomosantes, tramâ floccosa cum pileo suberoso coriaceove cohaerentes. Fungi dimidiati sessiles lignatiles.

2644. L. betulina (L.) Fr. Aan stammen van beuken en andere boomen (esschen en eiken). Epicr. p. 405; Rabenh. p. 443; Bat. tab. 790. 1.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Nymegen (Beek en Ubbergen), Abel.; Maastricht, Franq.; (v. v. et s.) (Utrecht, Voorburg, Naaldwijk), v. d. Tr.

L. variegata (Bull.) Fr. Cf. Bijdr. Nat. Gesch. XII. p. 267. Serius non iterum observata, nunc nobis dubia est.

2645. L. sepiaria (Wulff.) Fr. Aan oud hout (dennen- en mast-). (Epicr. p. 407; Rabenh. p. 443; Bat. tab. 790. 2.)

Westland, v. d. Tr. (n. v.)

2646. L. abietina (Bull.) Fr. Aan palen, planken enz. van dennenhout. (Epicr. p. 407; Rabenh. p. 443.)

Nymegen, Abel.; Westland, v. d. Tr. (v. s.)

Trib. Polyporei.

BOLETUS (Dill.) Fr.

Tubulis membranaceis inter se liberis stratum porosum a pileo discretum efformantibus, sporis ellipticis. Fungi carnosi putrescentes stipitati centrales terrestres.

A. *Tubulis flavis vel ferruginascentibus, sporis ochraceis.*

a. *Pileo viscido, tubulis (stipiti) adnatis.*

2647. B. luteus L. In mast- en dennenbosschen, eenzaam en gezellig. *Aug.* (Epicr. p. 409; Rabenh. p. 442; Rostk. tab. 1.) (*)

In Herb.: Noordwijkerhout, Haarlem, Dz. et Mb. Bovendien: Nymegen (de Meerwijk), Abel. (v. v. et ic.)

2648. B. flavidus Fr. Op vochtige moerassige plaatsen, in bosschen enz. *Aug.* (Epicr. p. 410; Rabenh. p. 442; (non Rostk. tab. 2 quae aliena.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Nymegen (de Meerwijk), Abel. (v. v. et ic.)

2649. B. granulatus L. Op grazige plaatsen, in beschaduwde zand- en heidegronden, eenzaam en gezellig. *Jun.* Auct. (Epicr. p. 411; Rabenh. p. 442; Rostk. tab. 3.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. Bovendien: Hulst, B. Wils et v. d. B. (v. v. et ic.)

2650. B. badius Fr. In bosschen en beschaduwde zandgronden. *Jul.* Auct. (Epicr. p. 411; Rabenh. p. 441; Bat. tab. 804; Rostk. tab. 5.)

Naaldwijk, v. d. Tr. (v. ic.)

(*) Generis hujus Iconographiam absolvit, sequentis inchoavit Cl. Rostkowius in Sturm Dld's Flora III; quarum usum quum maxime sociis commendare licet, icones earumque synonymiam citandas curavimus.

2651. B. piperatus Bull. In beschaduwde zand- en heidegronden. Aest. Auct. (Epicr. p. 412; Rabenh. p. 441; Rostk. tab. 6.)

In Herb.: Noordwijkerhout, Dz. et Mb. (v. v.)

b. *Pileo tomentoso, tubulis (stipiti) adnatis.*

2652. B. variegatus Fr. Op grazige plaatsen in bosschen (mast-) en beschaduwde zandgronden, gezellig. Aest. Auct. (Epicr. p. 413; Rabenh. p. 440; Rostk. tab. 16.)

In Herb.: Noordwijkerhout, Dz. et Mb. (v. v.)

2653. B. pruinatus Fr. In bosschen op grazige plaatsen. Auct. (Epicr. p. 414; *B. purpurascens* Rostk. tab. 8; Rabenh. p. 581.)

In Herb.: Leiden (Poelgeest), Dz. et Mb. (v. v.)

2654. B. chrysenteron Bull. Op beschaduwde grazige zandgronden. Auct. (Epicr. p. 415; *B. versicolor* Rostk. tab. 10 et *subtomentosus* tab. 23; Rabenh. p. 580.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2655. B. subtomentosus L. In mastbosschen en op beschaduwde zandgronden. Auct. (Epicr. p. 415; Rabenh. p. 440.)

Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. Species tres ultimo loco enumeratas a plerisque auctoribus communi *B. subtomentosi* titulo comprehendi testatur Cl. Fries, varias e contrario hujus speciei formas novis nominibus a Rostkowio depingi: tab. 12 (*B. fuscus*), 20 (*eriophorus*), 21 (*lanatus*), 22 (*pannosus*), 25 (*dentatus*). Patet, quanta in observando cautela opus est. Characteres autem quibus a *B. subtomentoso* distinguendus *B. chrysenteron*, docente Viro Cl., sunt: pileus flocсoso-squamosus (nec villoso-tomentosus), caro lutea in cute rubra (nec alba vel pallida in cute non rubra), stipes subaequalis fibroso-striatus (nec inaequalis subcostato-sulcatus sub lente punctato-scabridus) etc.; *B. pruinatus* vero a *B. subtomentoso* differt: pileo umbrino-*pruinoso*, stipite laevi glabro, tubulis minutis pallide flavis (nec amplis luteis).

c. *Stipite bulboso reticulato, tubulis unicoloribus.*

2656. B. calopus Fr. In mast- en dennenbosschen. Jun. *Aug.*—Oct. (Epicr. p. 416; Rabenh. p. 439; Rostk. tab. 27.)
Nymegen (Ubbergen), Abel. (v. ic.)

d. *Tubulis ore primitus rubro (a stipite) liberis.*

2657. B. Satanas Lenz. In bosschen (beuken-) en op beschaduwde plaatsen in zandgronden. (Epicr. p. 417; Rabenh. p. 439; Bat. tab. 899???.)
Noordwijkerhout, Dz. et Mb. (v. v.)

2658. B. luridus Schaeff. In zand- en heidegronden, onder boomen en in bosschen. *Aug.* (Epicr. p. 418; Rabenh. p. 438; Rostk. tab. 31. (*B. Satanas.*)
Nymegen (Ubbergen), Abel. (v. ic.)

2659. B. purpureus Fr. Op beschaduwde grazige plaatsen in zandige streken. Aest. Auct. (Epicr. p. 419; Rabenh. p. 438.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

e. *Tubulis ore primitus albo-farctis (a stipite) subliberis.*

2660. B. edulis (Bull.) Fr. Op grazige plaatsen in bosschen enz., op zandgronden. Aest. Auct. (Epicr. p. 420; Rabenh. p. 438; Rostk. tab. 37; Bat. tab. 739.)
In Herb.: Noordwijkerhout, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr.; Nymegen, Abel. (v. v. et ic.); (Haagsche bosch, Kops; bosschen van Gelderland, v. Geuns.)

B. *Tubulis ex albo cinereis, sporis ferrugineis.*

2661. B. scaber Fr. In weilanden, aan wegen, dijken en op beschaduwde grasgronden, gezellig en zodevormend.

Jul.—Oct. (Epicr. p. 424; Rabenh. p. 436; Bat. tab. 740. 1; Rostk. tab. 40.)

Leiden, Dz. et Mb.; Westland, v. d. Tr.; Ubbergen b. Nymegen, Abel.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.) Occurrit:

a. *aurantiacus* (Bull.) Zuid-Beveland, v. d. B. (v. ic.)

C. *Tubulis albidis e sporis roseis demum incarnatis.*

2662. B. felleus Bull. In dennen- en mastbosschen. *Jul.—Oct.* (Epicr. p. 425; Rabenh. p. 436; Bat. tab. 740. 2; Rostk. tab. 43.)

Noordwijkerhout, Dz. et Mb.; Ubbergen b. Nymegen, Abel.; Naaldwijk, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

D. *Tubulis ex albo flavescentibus, sporis albis.*

2663. B. cyanescens Bull. In bosschen en op beschaduwde grasgronden, in zand- en heidestreken, eenzaam. *Sept.* (Epicr. p. 426; Rabenh. p. 436; Bat. tab. 770; Rostk. tab. 44.)

Enghuizen b. Doesburg, Un. 1850; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

POLYPORUS (Mich.) Fr.

Pori tubulosi trama ab hymenophoro descendente sed dissimilari in stratum porosum discolor conjuncti, sporis minutis ellipticis (?). Fungi substantia et forma varii successive et indefinite excrescentes, odore primitus aciduló.

A. Mesopus.

Simplex, stipes centralis unicolor.

2664. P. brumalis Fr. Aan tronken, takken enz. van eiken, beuken, enz. Auct.—Vere. (Epicr. p. 430; Rabenh. p. 434; Rostk. tab. 5.)

In Herb.: Hillegom b. Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

2665. P. perennis Fr. In dorre zandgronden (heiden, duinen), in bosschen enz. *Auct.*—Vere. (Epicr. p. 434; Rabenh. p. 433; Rostk. tab. 6.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb.; Walchersche duinen, v. d. B. Bovendien: Maastricht, Franq.; Groesbeek, Un. 1847. (v. v. et s.)

B. **Pleuropus.**

Simplex, stipes lateralis vel excentricus basi nigricans.

2666. P. squamosus (Huds.) Fr. Aan oude boomstammen, palen, enz., gezellig. *Vere.—Auct.* (Epicr. p. 438; Rabenh. p. 432; Bat. tab. 730; Rostk. tab. 7.)

In Herb.: Leiden, Dz et Mb.; Amsterdam, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Rheenen, Ubbergen, Abel.; Hoek, Walr. (v. v. s. et ic.)

2667. P. picipes Fr. Aan oude wilgen- en esschentronken. Auct. (Epicr. p. 440; *P. nigripes* Rabenh. p. 432 (non P. nec Fr.)

Ab insequente differt: stipite aequali primo velutino dein glabrato punctato ad poros usque atro. Nomen Wallrothianum restituendo contra regulas juris, quod vocant, prioritatis peccare videtur Cl. Rabenhorst; idem nimirum nomen jam anno 1830 fungo Brasiliensi imposuerat Cl. Fries.

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2668. P. varius Fr. Aan oude boomtronken, palen, enz. meest zodevormend. Aest. *Auct.* (Epicr. p. 440; Rabenh. p. 431; Bat. tab. 755; non Rostk. tab. 11, quae *P. elegantem* refert.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Nymegen, Abel.; Westland, v. d. Tr.; Maastricht, Franq. (v. v. s. et ic.)

2669. P. nummularius Bull. Aan takken enz. van beukenboomen, eenzaam. Auct. (Epicr. p. 441; *P. varius* b. *nummularius* Rabenh. p. 432; Rostk. tab. 12.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb.

Obs. Pro subspecie *P. elegantis* Cl. Fries, pro varietate *P. varii* Cl. Rabenhorst habet. Illo nondum apud nos observato, seorsim enumerare oportet, quo certius sociorum attentio in utrumque dirigatur.

C. **Merisma.**

Compositi e pileolis numerosis stipite vel basi commun libera junctis.

2670. P. frondosus (Fl. Dan.) Fr. In bosschen (eiken-, beuken-), aan vermolmde boomstammen. *Aug.*—Oct. (Epicr. p. 446; Rabenh. p. 430; Rostk. tab. 18.)

In Herb.: Haagsche bosch, Bisch. (v. v.)

2671. P. confluens (A. et Schw.) Fr. In bosschen (masten dennen-), aan oude tronken. *Aug.*—Oct. (Epicr. p. 447; Rabenh. p. 430; non Rostk. tab. 34.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Maastricht, Herb. Franq. (v. v. et s.)

2672. P. giganteus Fr. Aan den voet van oude boomstammen. Auct. (Epicr. p. 448; Rabenh. p. 429; Rostk. tab. 19.)

Naaldwijk, v. d. Tr. (v. v.)

2673. P. acanthoïdes Bull. In boomgaarden, aan den voet van en op den grond nabij oude boomstammen. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 448.)

Imbricato-multiplex e lento coriaceus, pileolis infundi-

buliformibus inciso-dimidiatis subzonatis longitudinaliter *rugosis ferruginascentibus*, stipitibus connato-ramosis porisque *lamellato-sinuosis* tenuibus ex albo *rufescentibus* acie dentatis. Epicr. l. l.

Diagnosis in specimina ad unguem quadrat; caeteroquin icon Bulliardi citata (tab. 486) dubium reddidisset, quae vero » poris valde regularibus ne vel manifeste lamellatis" ab illa quoque recedit. Nostram et pilei forma et dispositione pororum optime sistit ejusdem auctoris tab. 449 fig. 1 (*P. biennis*), qui vero stipite et vegetationis ratione ad Sect. 1 (Mesopus) pertinet.

In Herb.: Goes, v. d. B. (v. s. et ic.)

2674. P. sulfureus Bull. Aan oude palen en stammen van eiken, esschen, populieren enz. *Apr.* Auct. (Epicr. p. 450; Rabenh. p. 429; Rostk. tab. 20.)

In Herb.: Leiden, Wassenaar, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2675. P. salignus Fr. Aan den voet van oude wilgenstammen. Vere. (Epicr. p. 452.)

Imbricato-caespitosus coriaceo-mollis elasticus, pileolis dimidiatis dilatato-reniformibus incrustantibus adpresse villosis *albidis* circa marginem sublobatum tumidum *sulcato-depressis*, poris tenuibus confertis elongatis flexuoso-intricatis *albis*. Epicr. l. l.

Icon Boltoni (tab. 78) a Friesio laudata serius ab ipso auctore ad *P. salicinum* Bull. fuit revocata (Vol. IV. p. 3); Cl. Nees ab Esenbeck e contra varietatem sistere *P. fumosi* Pers. opinatus est (ibidem pag. XCVII et CXLI). Utraque species vero *pileo* gaudet *sessili*, quo ab icone illa, caeterum non valde laudanda, recedit.

Westland, v. d. Tr. (v. s.); (Leiden, de Haan teste N. ab Es.)

D. Apus.

Simplex vel plures basi effusa imbricati absque stipite, rarius postice porrecti, saepius (atypice) resupinati.

* Primo succosi absque cute heterogenea.

a. *Carnosi.*

Primitus caseoso-molles, poris albis.

2676. P. tephroleucus Fr. In bosschen aan rottend hout. Auct. (Epicr. p. 452; Rabenh. p. 428; Rostk. tab. 26.)
Duinkant bij 's Hage, Dz. et Mb. (v. v.)

2677. P. chionaeus Fr. In bosschen aan elzentakken. Auct. (Epicr. p. 453.)
Albus, pileo carnoso *molli* azono laevigato glabrato, postice subporrecto, margine *acuto inflexo*, poris *curtis* exiguis rotundis *aequalibus* integerrimis. Semper mollis fragilis, udus hyalino-albus, siccus candicans, laevigatus, sub lente vero subtiliter velutinus, tenuis, uncialis.
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2678. P. mollis (Pers.) Fr. Aan oude dennen- en mastboomen. Auct. (Epicr. p. 454; Rabenh. p. 428; Rostk. tab. 25.)
Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2679. P. destructor (Schrad.) Fr. In bosschen aan vermolmde stammen en rottend hout; binnenshuis aan vloeren, balken, enz. Aest. Auct. (Epicr. p. 454; Rabenh. p. 427; Rostk. tab. 27. (*P. alutaceus.*)
Haagsche bosch, Bisch. (v. v.)

b. *Lenti.*

Carnoso-coriacei, poris coloratis.

2680. P. croceus (Pers.) Fr. Aan oude stammen en rot-

tend hout van eiken. Auct. (Epicr. p. 454; Rabenh. p. 427.)

In Herb.: Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2681. P. nidulans Fr. Aan oude tronken van wilgen, (beuken, eiken en berken). Auct. (Epicr. p. 455; Rabenh. p. 427; Rostk. tab. 58. (*P. aurantiacus.*)

Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2682. P. fumosus (Pers.) Fr. Aan ouden wilgentronken (aan beuken en populieren). Auct. (Epicr. p. 456; Rabenh. p. 427; Rostk. tab. 42.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Amsterdam, Lac. (v. v.)

2683. P. adustus Fr. Aan oude palen en boomtronken. Acst. Auct. (Epicr. p. 456; Rabenh. p. 426; Rostk. tab. 38.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Amsterdam, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Westland v. d. Tr. (v. v. et s.)

2684. P. Kymatodes Rostk. Aan een rottende dennestam. *Nov.* (Epicr. p. 457; Rostk. tab. 24.)

Pileo carnoso-lento tenui undulato pubescente albofuscescente, poris mediis inaequalibus obtusis ex albo griseis. Pori primitus ore villoso, dein nudo dentato. (Epicr. l. l.)

In speciminibus nostris: pilei laxe imbricati porrecti irregulariter inciso-lobati valde indistincte zonati, caro alba, pori demum fuscescentes.

In Herb.: Zwake in Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s. et ic.)

c. *Spongiosi.*

Primitus spongioso-bibuli, setoso-hispidi.

2685. P. hispidus (Bull.) Fr. Aan oude vermolmde stammen van fruit- en andere boomen. Vere—Auct. (Epicr. p. 458; Rabenh. p. 426; non Rostk. tab. 31.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. et s.)

** Indurati cute crustacea contigua.

d. *Suberosi.*

E. Succoso suberosi, crusta tenui. (*)

e. *Fomentarii.*

Primitus aridi, crusta cornea, poris quotannis novo strato auctis.

2686 P. fomentarius (L.) Fr. In bosschen, vooral aan oude beukenstammen, ook aan berken. Vere—Auct. (Epicr. p. 465; Rabenh. p. 424; Rostk. tab. 52 minor ad Betulas prodiens.)

In Herb.: Haagsche bosch, Bisch.; Amsterdam, Lac.; Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2687. P. nigricans Fr. Aan oude berken- en wilgentronken. *Auct.* (Epicr. p. 466; Rabenh. p. 424; Rostk. tab. 51.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et s.)

2688. P. igniarius (L.) Fr. Aan stammen van verschillende (ook fruit-) boomen. *Vere—Auct.* (Epicr. p. 466; Rabenh. p. 423; Bat. tab. 744; Rostk. tab. 54.)

In Herb.: Wassenaar, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland,

(*) Ex hac serie nulla species pariter ac e nonnullis aliis apud nos observata fuit; nihilominus series indicavimus ut continua contextus et consistentiae evolutio, in speciebus apodibus tam manifesta, probe intelligatur.

v. d. B. Bovendien: Nymegen, Abel.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et s.)

2689. P. fulvus (Scop.) Fr. Aan oude pruimen- en abrikozenstammen. Aest. Auct. (Epicr. p. 466; Rabenh. p. 423; Rostk. tab. 31. (*P. hispidus.*)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2690. P. Ribis Fr. Aan den voet van oude aalbessenboomen. Auct. (Epicr. p. 467; Rabenh. p. 423; Bat. tab. 745; Rostk. tab. 53?)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Nymegen, Abel.; Westland, v. d. Tr. (v. s. et ic.)

2691. P. conchatus Fr. Aan wilgen, beuken (en andere) boomen. Auct. (Epicr. p. 467; Rabenh. p. 423.)

Westland, v. d. Tr. (v. s.)

2692. P. Salicinus Fr. Aan en in vermolmde wilgentronken. *Auct.* (Epicr. p. 467; Rabenh. p. 423.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Kampen, Bond.; Amsterdam, Lac. (v. v. et s.)

2693. P. marginatus Fr. Aan stammen van beuken; aan oude palen en balken. Auct. (Epicr. p. 468; Rabenh. p. 422; Rostk. tab. 43.)

Westland, bij de Zwet, v. d. Tr. (v. v.)

f. *Lignosi.*

Primitus lignosi, crusta subvernicea, poris simplicibus.

⁂ Primitus aridi, cute tenui fibrosa.

g. *Stuposi.*

Intus floccosi subcoriacei pileo inaequabili azono.

h. *Coriacei.*

Contextus ut g, pileo concentrice sulcato et zonis vulgo discoloribus fasciato.

2694. P. velutinus Fr. Aan oude boomstammen. Auct. (Epicr. p. 478; Rabenh. p. 420.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2695. P. zonatus Fr. Als de vorige. Auct. (Epicr. p. 478; Rabenh. p. 420; Rostk. tab. 49 (*P. serialis*), tum etiam tab. 44 (*hirsutus*) et 47 (*castaneus*) teste Fr.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2696. P. versicolor (L.) Fr. Aan oude palen, boomstammen enz. Vere—Auct. (Epicr. p. 478; Rabenh. p. 420; Rostk. tab. 45, tum etiam tab. 46 (*P. stereoides*) et 48 (*P. radiatus*) teste Fr.)
In Herb.: Leiden, Zuid-Beveland, Amsterdam. Bovendien: Nymegen, Westland, Maastricht. (v. v. et s.)

2697. P. abietinus Fr. Aan palen en stammen van dennen enz. (Epicr. p. 479; Rabenh. p. 419.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Uilenpas, Un. 1850.

E. **Resupinatus.**

Pileus nullus, stratum porosum immediate ligno myceliove impositum.

2698. P. subspadiceus Fr. Aan palen en stammen van eiken (en beuken). Auct. (Epicr. p. 482.)

Effusus laevigatus tenuis, primo mollis *albidus*; dein induratus *fuscus*, *ambitu byssino albo*, poris curtis minutis inaequalibus primo rore denso *albicantibus*, dein *fuscis.* Epicr. l. l.

In Herb.: Amsterdam, Lac. (v. s.)

2699. P. contiguus (Pers.) Fr. Aan oude palen, schuttingen enz., ook aan boomen. Auct. (Epicr. p. 483; Rabenh. p. 419.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2700. P. ferruginosus (Schrad.) Fr. Aan vochtig liggend elzenhout. Auct. (Epicr. p. 483; Rabenh. p. 418.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et s.)

2701. P. purpureus Fr. Aan rottend beukenhout. Auct. (Epicr. p. 484; Rabenh. p. 580.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2702. P. Medulla panis (Pers.) Fr. Aan vochtig liggend hout, aan schuttingen, palen, balken enz. Auct. (Epicr. p. 484; Rabenh. p. 418.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Westland, v. d. Tr.; Breda, Un. 1852. (v. v. et s.)

2703. P. mucidus Fr. Aan rottend eiken- en dennenhout. Auct. (Epicr. p. 485; Rabenh. p. 417.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et s.)

2704. P. obducens Pers. Aan vermolmde wilgentronken, schuttingen, houten bruggen enz. (Epicr. p. 485; Rabenh. p. 417.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. et s.)

2705. P. Radula (Pers.) Fr. Aan vochtig liggend oud hout. Auct. (Epicr. p. 486; Rabenh. p. 416.

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et s.)

2706. P. corticola Fr. Op de schors van oude balken. (Epicr. p. 488.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

TRAMETES Fr.

Pori obtusi integri aequales rotundi vel lineares trama similari et concolore inter se et cum hymenophoro conjuncti. Fungi suberosi vel lignosi primitus vulgo fragrantes.

2707. T. suaveolens (L.) Fr. Aan en in oude holle wilgentronken. *Vere—Auct.* (Epicr. p. 491; Rabenh. p. 415; Bat. tab. 800; Rostk. tab. 41 (*Polyporus*).

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Amsterdam, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Nymegen, Abel. (v. v. et s.); (Utrecht, Westland, v. d. Tr.; omstreken v. 's Bosch, Hov.)

2708. T. gibbosa (Pers.) Fr. Aan oude stammen van verschillende boomen. Auct. (Epicr. p. 492; Rabenh. p. 415.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

DAEDALEA (Pers.) Fr.

Pori adulti labyrinthiformes et lacerato-dentiformes, sporae globosae, reliqua ut in Tramete. Fungi hisce firmiores inodori.

2709. D. Quercina (L.) Pers. Aan oude eikenstammen. Vere—Auct. (Epicr. p. 492; Rabenh. p. 415; Bat. tab. 789.)

Praeter formam typicam apud nos quoque collectae sunt varr.: a. *effuso-reflexa* Fr. (*Agaricus? dubius* Schaeff. tab. 231; b. *resupinata* Fr. (Bull. tab. 442 fig. F.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Westland, v. d. Tr.; Maastricht, Franq. (v. v. et s.)

2710. D. unicolor Fr. Aan oude stammen van Aesculus (ook van beuken). Auct. (Epicr. p. 494; Rabenh. p. 414.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

MERULIUS (Hall.) Fr.

Hymenio (ceraceo-molli, contiguo) reticulato incomplete poroso, demum gyroso dentato. Fungi lignatiles mycelio mucedineo efformati, resupinati vel effuso-reflexi.

2711. M. tremellosus Schrad. Aan oude tronken, aan palen en balken van verschillende boomsoorten. Jul.—*Sept.*—Nov. (Epicr. p. 500; Rabenh. p. 414.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Amsterdam, Lac. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. s. et ic.)

2712. M. Corium Fr. Aan rottend hout en vermolmde boomstammen. (Epicr. p. 500; Rabenh. p. 414.)

In Herb.: Amsterdam, Lac. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2713. M. serpens Tode. Aan rottend dennenhout. (Epicr. p. 502; Rapenh. p. 413.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2714. M. lacrymans (Wulff.) Fr. Aan rottend hout op vochtige plaatsen, vooral binnenshuis onder vloeren, enz. (Epicr. p. 502; Rabenh. p. 413; Bat. tab. 760. 1.)

Westland, v. d. Tr.; Nymegen, Abel.; Goes, v. d. B. (v. s. et ic.)

2715. M. pulverulentus (Sow.) Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige. (Epicr. p. 502.)

A praecedente, cui, sentiente Cl. Fries, nimium affinis, characteribus hisce distinguendus: contextu tenuiore membranaceo arido, hymenio sensim centrifugo, plicis marginalibus subreticulatis etc.

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

Trib. Hydnei.

FISTULINA Bull.

2716. F. hepatica (Schaeff.) Fr. Aan oude stammen van eiken, beuken, fruitboomen, enz. *Sept.—Nov.* Zodevormend. (Epicr. p. 504; Rabenh. p. 412.)

In Herb.: Rozendaal, Un. 1849. Bovendien: Haagsche bosch, Bisch.; Ubbergen, Abel.; Goes, v. d. B. (v. v. s. et ic.)

HYDNUM (L.) Fr.

2717. H. imbricatum L. In mast- en dennenbosschen, gezellig en kleine zoden vormend. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 505; Rabenh. p. 411.)

In Herb.: Enghuizen b. Doesburg, Un. 1850. Bovendien: Nymegen (Berg en daal), Abel. (v. v. et ic.)

2718. H. rufescens Schaeff. Op gelijke plaatsen als de vorige. Auct. (Epicr. p. 506; Rabenh. p. 410.)

In Herb.: Amerongen, Dz. et Mb. (v. v.)

2719. H. ferrugineum Fr. Op gelijke plaatsen als de beide vorigen. Vere. *Sept.* (Epicr. p. 508; Rabenh. p. 409.)

In Herb.: Enghuizen bij Doesburg, Un. 1850. (v. v.)

2720. H. tomentosum L. Met de vorigen. *Sept.* (Epicr. p. 510; Rabenh. p. 408.)

In Herb.: Enghuizen bij Doesburg. Un. 1850. (v. v.)

2721. H. auriscalpium L. In mastbosschen op afgevallen en rottende kegels, gezellig. Auct. (Epicr. p. 511; Rabenh. p. 407.)

In Herb.: Leiden (Huis den Deyl), Dz. et Mb. (v. v.)

2722. H. farinaceum Pers. Aan rottend dennenhout. (Epicr. p. 519; Rabenh. p. 404.)

Westland, v. d. Tr. (v. s.)

2723. H. argutum Fr. In holle wilgentronken enz. (Epicr. p. 519; *H. byssinum* Rabenh. p. 404; *H. farinaceum* Dz. et Mb. Bijdr. in Tijdschr. v. Nat. Gesch. XII p. 268.)
In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s.)

IRPEX Fr.

2724. I. obliquus Fr. Aan doode takken enz. van eiken, beuken en andere boomen. Vere—Auct. (Epicr. p. 523; Rabenh. p. 402.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

RADULUM Fr.

2725. R. quercinum Fr. Aan oud eikenhout. *Vere*—Hyem. (Epicr. p. 524; Rabenh. p. 401.)
Westland, v. d. Tr. (v. s.)

Trib. Thelephorei.

THELEPHORA (Ehrh.) Fr.

Hymenio costato-striato vel papilloso demum floccoso-collabente cum pileo anodermeo fibroso-contexto concreto. Fungi e carnoso rigescentes subcoriacei.

2726. T. pannosa (Sow.) Fr. In bosschen (beuken-) op den grond, zodevormend. Auct. (Epicr. p. 535; Rabenh. p. 398.)
Maastricht (Gronsfeld), Franq. (v. s.) L.

2727. T. caryophyllea Fr. Op vochtige en beschaduwde plaatsen in zand- en heidegronden, in duinpannen, gezellig. *Auct.* (Epicr. p. 536; Rabenh. p. 398.)
In Herb.: Wassenaar, Dz. et Mb. Bovendien: Bloe-

mendaal, Velsen, Un. 1848; Staalduin, v. d. Tr.; Maastricht, Franq. (v. v. s. et ic.)

2728. T. terrestris Ehrh. Op beschaduwde zandgronden, aan vermolmde tronken en op den grond, gezellig. Auct. (Epicr. p. 538; Rabenh. p. 398; Bat. tab. 750. 3.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

STEREUM Fr.

Hymenio laevi immutabili persistente pruinoso cum pileo dermatino concreto, sporis parvis ovalibus. Fungi primitus coriacei vel lignosi cute crustacea vel fibrosa.

2729. S. purpureum (Pers.) Fr. Aan vermolmde tronken, palen en balken va verschillende boomen (*β.* van dennen-), gezellig. Vere—Auct. (Epicr. p. 548; *Thelephora* Rabenh. p. 395.)

In Herb.: Leiden, Amsterdam, Zuid-Beveland. Bovendien: Westland. (v. v. s. et ic.) Variat:

β. lilacinum (St.) Fr. In Herb.: Leiden, Zuid-Beveland. Bovendien: Omstreken van Nymegen. (v. v. et s.)

2730. S. hirsutum (Willd.) Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige. Vere—Auct. (Epicr. p. 549; *Thelephora* Rabenh. p. 395.)

In Herb.: Leiden, Amsterdam, Zuid-Beveland. Bovendien: Westland, Maastricht. (v. v. et s.)

2731. S. rubiginosum (Schrad.) Fr. Aan oude eiken beschoeijingen. Auct. (Epicr. p. 550; *Thelephora* Rabenh. p. 394.)

In Herb.: Goes, v. d. B. Bovendien: Westland, v. d. Tr.; Maastricht, Franq. (v. s. et ic.)

2732. S. tabacinum Fr. Aan stammen enz. van mastboomen, (elzen, hazelaars). Auct. (Epicr. p. 550; *Thelephora* Rabenh. p. 394.)

In Herb.:? Haarlem, Dz. et Mb. Bovendien: Maastricht, Franq. (v. v. et s.)

2733. **S. disciforme** Fr. Aan oude eiken stammen; aan wilgentronken. Auct. (Epicr. p. 552; *Thelephora* Rabenh. p. 393.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et s.)

2734. **S. frustulosum** Fr. Aan oude tronken van eiken, esschen enz. Vere—Auct. (Epicr. p. 552; *Thelephora frustulata* Rabenh. p. 393.)

In Herb.: Ubbergen en Arnhem (Sonsbeek), Abel. (v. s.)

2735. **S. rugosum** Fr. Aan oude tronken van elzen en hazelaars, gezellig. *Sept. Oct.* (Epicr. p. 552; *Thelephora* Rabenh. p. 393.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

CORTICIUM Fr.

Hymenio udo carnoso-molli tumente papilloso, sicco laevigato et collabente saepe rimoso-inciso, sporis ovalibus. Fungi lignatiles resupinati molles e mycelio floccoso vulgo enati.

2736. **C. ochroleucum** Fr. Aan oude boomtronken. (Epicr. p. 557; *Thelephora* Rabenh. p. 392.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2737. **C. evolvens** Fr. Aan oude boomstammen. (Epicr. p. 557; *Thelephora* Rabenh. p. 391.)

In Herb.: ? Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s.)

2738. **C. giganteum** Fr. In mast- en dennenbosschen aan den voet van oude stammen en op afgevallen naalden. (Epicr. p. 559; *Thelephora* Rabenh. p. 390.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2739. C. lacteum Fr. Aan dood en rottend hout. (Epicr. p. 560; *Thelephora* Rabenh. p. 390.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Amsterdam, Lac. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. et s.)

2740. C. radiosum Fr. Op vochtige plaatsen aan oud hout. (Epicr. p. 560; *Thelephora* Rabenh. p. 390.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2741. C. laeve Pers. Als de vorige. (Epicr. p. 560; *Thelephora* Rabenh. p. 390.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr.; Maastricht, Franq. (v. v. et s.)

2742. C. coeruleum Schrad. In bosschen en op beschaduwde plaatsen aan rottend hout. (Epicr. p. 562; *Thelephora* Rabenh. p. 389.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Maastricht, Franq. (v. s. et ic.)

2743. C. calceum Fr. Aan oude planken en palen. (Epicr. p. 562; *Thelephora* Rabenh. p. 387.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2744. C. quercinum Pers. Aan doode eikentakken en stammen. (Epicr. p. 563; *Thelephora* Rabenh. p. 388.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. et s.)

2745. C. cinereum Fr. Aan oud hout op vochtige plaatsen. (Epicr. p. 563; *Thelephora* Rabenh. p. 388.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2746. C. incarnatum Fr. Aan vermolmd hout van wilgen en populieren. (Epicr. p. 564; *Thelephora* Rabenh. p. 388.)

In Herb.: Amsterdam, Lac. (v. s.)

2747. C. polygonium Pers. Aan takkenbosschen en hout van populieren. (Epicr. p. 564; *Thelephora* Rabenh. p. 388.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et s.)

CYPHELLA Fr.

Hymenio cum pileo submembranaceo similari et concreto, sporis ellipticis nucleolatis. Fungi tenelli cupulaeformes demum lobati.

2748. C. muscigena (Pers.) Fr. In weilanden en op beschaduwde plaatsen aan *Mnia* en andere mossen, gezellig. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 567; Rabenh. p. 315.)
In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. s. et ic.)

2749. C. Capula (Holmsk.) Fr. Aan verdorde plantenstengels op beschaduwde plaatsen, gezellig. *Oct.* (Epicr. p. 568; *Peziza* Rabenh. p. 352.)
Zuid-Beveland, v. d. B.

Trib. Clavariei.

CLAVARIA L.

A. Ramaria (ramosae).

a. *Sporis albis.*

* Coloratae.

2750. C. Botrytis Pers. In bosschen en op beschaduwde zandgronden. *Vere.* Auct. (Epicr. p. 571; Rabenh. p. 327.)
Ubbergen b. Nymegen, Abel. (v. ic.)

2751. C. amethystina Bull. In bosschen. Auct. (Epicr. p. 571; Rabenh. p. 327.)
In Herb.: Utrecht, Lac. (v. ic.)

2752. C. fastigiata L. In grazige zandgronden. Auct. (Epicr. p. 571; Rabenh. p. 327; Bat. tab. 814 non omnino!)
Naaldwijk, v. d. Tr. (n. v.)

2753. C. muscoïdes L. Als de vorige. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 571; Rabenh. p. 327.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. s. et ic.)

** Albae v. albescentes.

2754. C. coralloïdes L. Op vochtige plaatsen in bosschen enz. Auct. (Epicr. p. 572; Rabenh. p. 326.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Haarlem, Büse. (v. v.)

2755. C. cinerea Bull. Op vochtige grazige plaatsen. Auct. (Epicr. p. 572; Rabenh. p. 326.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2756. C. cristata Holmsk. In bosschen enz. in zandgronden. *Sept.—Nov.* (Epicr. p. 572; Rabenh. p. 326.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Haarlem, Lac.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. s. et ic.)

2757. C. rugosa Bull. Op vochtige grazige plaatsen. Auct. (Epicr. p. 572; Rabenh. p. 326.)
In Herb.: Poelgeest b. Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2758. C. Krombholzii Fr. Op beschaduwde plaatsen. Auct. (Epicr. p. 572; Rabenh. p. 325.)
In Herb.: Abtspoel b. Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2759. C. Kunzei Fr. Als de vorige. Auct. (Epicr. p. 573; Rabenh. p. 325.)
In Herb.: Abtspoel b. Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2760. C. pyxidata Pers. Aan vermolmde boomtronken en rottend hout. Auct. (Epicr. p. 573; Rabenh. p. 325.)
In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. (v. v.)

b. *Sporis ochraceis.*

* Coloratae.

2761. C. abietina Schum. In mast- en dennenbosschen. Auct. (Epicr. p. 574; Rabenh. p. 324.)
In Herb.: Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2762. C. flaccida Fr. Als de vorige. Auct. (Epicr. p. 574; Rabenh. p. 324.)
Nymegen (Ubbergen), Abel. (v. s.)

Obs. Determinatio ad specimina sicca incompleta facta haud certa.

** Albae vel pallidae.

2763. C. stricta Pers. Aan den voet van oude boomstammen. Auct. (Epicr. p. 575; Rabenh. p. 323; Bat tab. 785?)
Naaldwijk, v. d. Tr. (n. v.)

2764. C. byssiseda Pers. Aan rottend hout van eiken, beuken, enz. Auct. (Epicr. p. 576; Rabenh. p. 323.)
In Herb.: Leiden; Dz. et Mb. (v. v.)

B. **Syncoryne** (caespitosae basi fasciculato-connatae).

2765. C. fusiformis Sow. In weilanden en op grazige plaatsen. Auct. (Epicr. p. 577; Rabenh. p. 322.)
In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s.)

2766. C. inaequalis Fl. Dan. Als de vorige. *Sept.*—Nov.

(Epicr. p. 577; Rabenh. p. 322; Bat. tab. 814. 2.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. s. et ic.)

2767. C. argillacea Fr. Op grazige en mosrijke plaatsen in zandgronden. Auct. (Epicr. p. 577; Rabenh. p. 322; Bat. tab. 814. 3.)
Naaldwijk, v. d. Tr. (n. v.)

2768. C. vermiculata Scop. In weilanden, boomgaarden enz. *Oct. Nov.* (Epicr. p. 577; Rabenh. p. 322.)
In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s. et ic.)

2769. C. fragilis Holmsk. Als en met de vorige. *Oct.* (Epicr. p. 578; Rabenh. p. 321.)
In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s. et ic.)

TYPHULA Fr.

2770. T. gyrans (Batsch) Fr. Aan takjes en rottend hou op beschaduwde plaatsen. *Nov.* (Epicr. p. 585; Rabenht p. 318.)
In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s. et ic.)

2771. T. erythropus Fr. Op gelijke plaatsen als de vorige. *Auct.* (Epicr. p. 585; Rabenh. p. 318.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et s.)

Obs. Stipitem (sub lente) pubescentem, a Friesio et Persoonio in hac specie laudatum specimina nostra luculenter perhibent. Hac vero nota dissentiunt Bolton et Greville, qui nempe stipitem laevem et pingunt et describunt. Differatne propterea haec a nostra, ulterius investigandum est.

2772. T. Grevillei Fr. In bosschen op rottende bladeren enz. Auct. (Epicr. p. 585; *T. erythropus* p. p. Rabenh. p. 318.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. *Clav. trichopodem* Grev. (Sc. Cr. Fl. tab. 49) ad *T. gyrantem* pertinere suspicatur Cl. Fries, cum eadem indubius in unam speciem conjunxit Cl. Rabenhorst; nos vero distinguendam putamus, donec absentiam tuberculi sclerotioïdei et stipitem strictum potius quam torsum (unde *T. gyrantis* nomen) distinctioni specificae non sufficere comperti fuerimus.

Trib. Tremellini.

A. Hymeniophori.

AURICULARIA (Bull.) Fr.

2773 **A. mesenterica** Bull. Aan den voet van oude palen, hekken enz.; zoomede aan vermolmde tronken. Auct.— Vere. (Epicr. p. 555; *Thelephora* Rabenh. p. 392.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et s.)

EXIDIA Fr.

2774. **E. auricula Judae** Fr. Aan oude tronken van wilgen (en vlieren). Auct. (Epicr. p. 590; Rabenh. p. 314.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et s.)

2775. **E. glandulosa** Fr. Aan stammen en takken van oude eiken. Auct. Hyem. (Epicr. p. 591; Rabenh. p. 313.)

In Herb.: Wassenaar, Haarlem, Dz. et Mb.. Bovendien: Westland, v. d, Tr. (v. v.)

TREMELLA (Dill.) Fr.

2776. **T. fimbriata** Pers. Aan oude stammen en doode takken van elzen. Auct. (Epicr. p. 588; Rabenh. p. 312.)

Westland, v. d. Tr.; 's Hage, Bisch. (v. s. et ic.)

2777. T. foliacea Pers. Aan doode takken en rottend hout van eiken. Auct. (Epicr. p. 588; Rabenh. p. 311.)

Westland, v. d. Tr. (v. ic.)

2778. T. mesenterica Retz. Aan oude palen en vochtig liggend hout. Auct. Hyem. (Epicr. p. 588; Rabenh. p. 311; *T. aurantia?* Dz. et Mb. in Bijdr. v. Nat. Gesch. XII. p. 269.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. s. et ic.)

CALOCERA Fr.

2779. C. viscosa Fr. In mast- en dennenbosschen. Aest. Auct. (Epicr. p. 581; Rabenh. p. 319.)

In Herb.: Assen, de Vr. (v. s.)

2780. C. cornea (Batsch) Fr. Aan palen, balken, planken enz.; ook aan boomstammen. Auct. (Epicr. p. 581; Rabenh. p. 319.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. s.)

B. Myxonemei.

CORYNE (N. ab Es.) Bon.

2781. C. Sarcoïdes (E. Bot.) Bon. Aan rottend hout en oude boomtronken. Auct. (*Tremella* Fr. Epicr. p. 589; Rabenh. p. 310.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. et s.)

DACRYMYCES N. ab Es.

2782. D. tortus Fr. Aan rottend hout (dennen-). Vere. Hyem. (Epicr. p. 592; Rabenh. p. 53.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s.)

2783. D. stillatus N. ab Es. Aan oude palen, planken, enz. Vere. Hyem. (Epicr. p. 592; Rabenh. p. 52.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Amsterdam, Lac. (v. v. et s.) Zuid-Beveland, v. d. B.

CYLINDROCOLLA Bon.

2784. C. Urticae (Fr.) Bon. Aan drooge netelstengels. Hyem. (*Dacrymyces* Fr. Epicr. p. 593; Rabenh. p. 52.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et s.)

PODISOMA Lk.

2785. P. fuscum Dub. Aan den stam en de takken van *Juniperus communis* en *Sabina*. Vere. Aest. (*P. Juniperi* Fr. Syst. III. p. 507 et 508; Dz. et Mb. in Bijdr. v. Nat. Gesch. XI. p. 405; Rabenh. p. 29.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2786. P. Gymnosporangium Bon. Op gelijke plaatsen als de vorige. *Apr.—Jun.* (*Gymnosporangium Juniperinum* Fr. Syst. III. p. 506; Rabenh. p. 29.)
Goes, v. d. B.

Ord. Discomycetes.

Trib. Helvellacei.

MORCHELLA Dill.

2787. **M. esculenta** (L.) Pers. In grazige zandgronden, op ligt beschaduwde plaatsen, aan dijken en wegen enz., gezellig. *Mart.—Maj.* (Rabenh. p. 381.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Ubbergen, Abel.; Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. s. et ic.)

2788. **M. conica** Pers. In weilanden en bebouwde zandgronden. Vere. Auct. (Rabenh. p. 381.)
In Herb.: Hatert b. Nymegen, Abel. (v. s.)

2789. **M. semilibera** DC. In tuinen, boomgaarden, weilanden enz., onder en bij boomen. Vere. (Rabenh. p. 385.)
Nymegen, Abel. (v. ic.)

HELVELLA L.

2790. **H. crispa** Fr. In bosschen, boomgaarden en weilanden, gezellig. Vere et Auct. (Rabenh. p. 381.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. s. et ic.).

2791. **H. lacunosa** Afz. In magere grazige zandgronden, onder geboomte en struiken, gezellig. *Apr. Maj.* Auct. (Rabenh. p. 381.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. s. et ic.) Variat:

2792. **H. elastica** Bull. Op grazige mosrijke plaatsen in bosschen, in weilanden enz. Auct. (Rabenh. p. 378.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

MITRULA Fr.

2793. M. paludosa Fr. Op rottende plantenresten in moerassige beschaduwde heidestreken. *Aug.* (Epicr. p. 584; Rabenh. p. 330.)

In Herb.: Arnhem (den Oorsprong), Un. 1849. (v. v.)

LEOTIA Hill.

2794. L. lubrica Pers. Op vochtige veenachtige plaatsen in bosschen enz. Auct. (Rabenh. p. 376.)

In Herb.: Poelgeest bij Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

GEOGLOSSUM Pers.

2795. G. glabrum Pers. In zandgronden op beschaduwde grazige plaatsen. Auct. (Epicr. p. 582, Rabenh. p. 328.)

In Herb.: Haarlem, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2796. G. hirsutum Pers. Op moerassige plaatsen in heidestreken. Auct.

Maastricht, Franq. (v. s.) L.

Trib. Pezizei.

BULGARIA Fr.

2797. B. inquinans Fr. Aan afgehouwen tronken en oud hout van eiken en beuken, gezellig. Auct. (Rabenh. p. 340; Bat. tab. 814. 4.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.) Naaldwijk, v. d. Tr.

2798. B. Sarcoïdes (Pers.) Fr. Aan vermolmde stammen van verschillende boomen. *Oct.* (Rabenh. p. 340.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.); Zuid-Beveland, v. d. B.

Obs. Specimina nostra adamussim congruunt eum iconibus Schaefferi (tab. 323 et 324) et Bulliardi (tab. 410 fig. 1) quas a Rabenhorstio neglectas esse, jure mireris.

ASCOBOLUS Pers.

2799. A. furfuraceus Pers. Op oude koemest in weilanden, aan wegen enz. *Aest. Auct.* (Epicr. p. 342.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2800. A. glaber Pers. Als de vorige. Auct. (Rabenh. p. 341.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2801. A.? Trifolii Bernh. Op bladeren van *Medicago sativa* en *lupulina*. Aest. (Fr. Syst. II. p. 165.)

In Herb.: Leiden. Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B.

PEZIZA Dill.

A. Aleuria (extus pruinosae vel floccoso-furfuraceae)

a. *Macropodes* (stip. firmo sulcato vel elongato.)

2802. P. acetabulum L. In boomgaarden en beschaduwde grasgronden. *Apr.* Auct. (Syst. II. p. 44; Rabenh. p. 375.)

Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s.)

2803. P. Helvelloides Fr. In magere grazige zandgronden onder geboomte, met *Helvella lacunosa*, gezellig. *Apr. Maj.* (Fr. Summ. veg. p. 348; *Helvella Pezizoïdes* Afz.

in Neue Abhandl. d. Schwed. Acad. IV. 1783. p. 299 tab. X fig. 2; Fr. Syst. II. p. 20; *H. Infula* Dz. et Mb. in Bijdr. Nat. gesch. XII p. 270. (non Sch.); ***Peziza bulbosa*** Schnitzl. in Sturm Dld. Fl. III Heft 32 tab. 9. (non N. ab Es).

Nigrescenti-fuliginea, cupula membranacea undulato-difformi margine erecto et involuto subtus cinerea squamuloso-scabra basi costato-rugosa; stipite e tetragono costato-lacunoso basi incrassato e farcto cavo glabro pallido (ochroleuco.) Alt. 0,02′—0,03′, cupula 0,015′—0,03′ lata, stipite 0,002—4′ crasso.

Diagnosin nostram qui comparet cum ea, quam in Summ. veg. l. l. dedit Cl. Fries, haud leves inter utramque differentias is offendet. Nullam vero inter ***Pezizas*** descriptas inveni, quae habitu praesertim Helvelloïdeo melius nostrae conveniat; ***P. bulbosa*** enim cupulae forma regulari et colore stipiteque tenui farcto laevi basi tuberoso multo magis recedit. Icon caeterum in Sturm Dld. Flora tam exacte cum speciminibus nostris convenit, ut ad illa confectam facile fingas.

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

2804. P. macropus Pers. In bosschen op weinig begroeide plaatsen. Auct. (Syst. II. p. 57; Rabenh. p. 372.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2805. P. fibrosa Wallr. Op gelijke plaatsen als de vorige. *Sept.* (Rabenh. p. 372; *P. macropus β* Fr. Syst. II. p. 57.)

Uilenpas b. Doesburg, Un. 1850. (v. v.)

2806. P. Rapulum Bull. Op humusrijken boschgrond. Vere. (Syst. II. p. 59; Rabenh. p. 371.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2807. P. tuberosa Bull. In bosschen en op beschaduwde grazige plaatsen. Vere. (Syst. II. p. 58; Rabenh. p. 371.)

In Herb.: Poelgeest b. Leiden (tusschen *Anemone nemorosa*), Dz. et Mb. (v. v.)

2808. **P. brevipes.** Aan oude elzentronken, gezellig. *Oct.*

Ochraceo-fuscescens, cupula carnosa tenaci e pyriformi cupuliformi subobliquo margine regulari (sub lente crenulata) extus concolori ruguloso-scabra, stipite brevi deorsum attenuato atro haud manifeste radiculoso. Alt. 0,006′—0,01′.

Speciem, pro *P. micropode* Pers. (Fr. Syst. II. p. 54) olim determinatam, nunc vero de novo examinatam cumque auctoris descriptione et icone (Icon. et descr. p. 30. tab. 8. fig. 5) comparatam, adeo diversam inveni, ut novo nomine illam proponere debuerim.

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B.

b. *Cochleatae* (subsessiles obliquae subtortae).

2809. **P. reticulata** Grev. Op run, (op humusrijken boschgrond). Vere. (Rabenh. p. 375.)

Hondsholredijk, v. d. Tr. (v. v.)

2810. **P. ancilis** Pers. Op beschaduwde grazige plaatsen, in bosschen enz. Vere. (Fr. Syst. II. p. 43.)

Griseo-brunnea integra, stipite subtuberoso brevissimo ad mediam usque cupulam basi albicantem extus farinosam in ramos diviso, ramis divergentibus tumidis medio canaliculatis, lacunis latis profundis rugosis albis. (Syst. l. l.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2811. **P. cochleata** Huds. Op grazige plaatsen in bosschen. Auct. (Syst. II. p. 50; Rabenh. p. 374.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2812. **P. alutacea** Pers. In bosschen op vochtige plaatsen. Auct. (Rabenh. p. 373; *P. cochleata β.* Fr. Syst. II. p. 50.)

Staalduin, v. d. Tr. (v. ic.)

2813. P. geochroa Pers. In bosschen enz. aan de wortels van eiken. Auct. (Syst. II. p. 51.)

Alutaceo-cinerea fragilis, cupula interne basi tuberculosa albida, externe squamulosa deorsum terreo-fuliginea, radice crassa oblonga tomentosa horizontali.

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2814. P. aurantia Fl. Dan. In weilanden, boomgaarden, tuinen enz. aan den voet van boomstammen. *Sept.—Nov.* (Syst. II. p. 49; Rabenh. p. 374.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

c. *Cupulares* (subsessiles regulares).

2815. P. cerea Sow. Op vetten gemesten kleigrond. *Sept. Oct.* (Syst. II. p. 52; Rabenh. p. 373.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Zuid-Beveland, v. d. B.; Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2816. P. vesiculosa Bull. In tuinen, bosschen en vette gemeste gronden. Aest. Auct. (Syst. II. p. 53.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2817. P. micropus Pers. Aan oude tronken van elzen (en beuken). *Nov.* (Syst. II. p. 54; Rabenh. p. 373.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s. et ic.)

2818. P. applanata (Hedw.) Fr. Op vochtigen kleigrond. Auct. (Syst. II. p. 64; Rabenh. p. 370.)

Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2819. P. membranacea Schum. Op oude koemest. Auct. (Syst. II. p. 63.)

Sessilis, sordide lutea laevis late campanulata basi carnosula margine submembranaceo crenulato patulo.

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

d. *Humaria* (minores carnosulae margine flocculoso.)

2820. P. rutilans Fr. In bosschen en op grazige en mosrijke beschaduwde plaatsen. Auct. (Syst. II. p. 68; Rabenh. p. 369.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. et ic.)

2821. P. humosa Fr. Op den grond op vochtige plaatsen. Auct. (Syst. II. p. 71; Rabenh. p. 368.)

Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2822. P. granulata Bull. Op oude koemest op beschaduwde plaatsen. *Oct.* (Syst. II. p. 67; Rabenh. p. 369.)

Westland, v. d. Tr. (v. s. et ic.)

B. **Lachnea** (extus pilosae vel villosae.)

a. *Sarcoscyphae* (carnosae vel carnoso-ceraceae.)

2823. P. nigrella Pers. Op den grond in bosschen, soms aan rottend hout. Vere. Auct. (Syst. II. p. 81; Rabenh. p. 365.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2824. P. hemisphaerica Wigg. In bosschen op den grond en op onder den grond verscholen hout. *Nov.* (Syst. II. p. 83; Rabenh. p. 365.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. s. et ic.); Zuid-Beveland, v. d. B.

2825. P. scutellata L. Op vochtigen grond en op vermolmd hout, in holle wilgentronken. *Maj. Oct.* (Syst. II. p. 85; Rabenh. p. 364.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v. s. et ic.)

2826. P. stercorea Pers. In weilanden op oude koemest. Vere. *Sept.* (Syst. II. p. 87; Rabenh. p. 363.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s. et ic.)

2827. P. setosa N. ab Es. Aan oude elzentronken. *Nov.* (Syst. II. p. 87; Rabenh. p. 363.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s. et ic.)

2828. P. papillata Pers. Op oude koemest. Auct. (Syst. II. p. 88; *Ascobolus* Rabenh. p. 341.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

Obs. *Ascoboli* generis character si non modo in ascis praemagnis, sed praeterea in disco pulvinato, cúpuli marginem fere excludente, punctis atris ab ascis protrusis notato recte ponitur, species haec, licet ad Ascobolos accedere fatendum sit, Sphaeria nobis est.

b. *Dasyscyphae* (ceraceae aridae extus villosae.)

* Substipitatae.

2829. P. virginea Batsch. Op het hout, de doode takken en vruchten van beuken, elzen, enz. Vere. *Oct.* (Syst. II. p. 90; Rabenh. p. 363.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2830. P. nivea Fr. Aan takjes, hout enz. in bosschen en op beschaduwde plaatsen. *Apr.* (Syst. II. p. 90; Rabenh. p. 362.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v. d. B. (v. v. et ic.)

2831. P. bicolor Bull. Aan doode takken van eiken, (wegdoorn enz.) Vere. Auct. (Syst. II. p. 92; Rabenh. p. 362.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

* * Sessiles.

2832. P. alboviolascens A. et Schw. Aan doode takken van populieren, (olmen, vlier, enz.) Vere. *Nov.* (Syst II. p. 96; Rabenh. p. 360.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb.; Zuid-Beveland, v.d.B. (v. v. et ic.)

2833. P. corticalis Pers. Op de schors en doode takken van Aesculus, (eiken, populieren, enz.) Vere—Auct. (Syst. II. p. 96; Rabenh. p. 360.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2834. P. papillaris Bull. Aan rottend hout op beschaduwde plaatsen. Auct. (Syst. II. p. 102; Rabenh. p. 359.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2835. P. hyalina Pers. Als de vorige. Vere. Auct. (Syst. II. p. 102; Rabenh. p. 359.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2836. P. sulphurea Pers. Aan dorre stengels van Umbelliferae, Urtica en andere planten. Vere. *Auct.* (Syst. II. p. 104; Rabenh. p. 358.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2837. P. villosa Pers. Aan afgevallen bladeren en verdorde planten en stengels. Vere. Auct. (Syst. II. p. 104; Rabenh. p. 358.)

Westland, v. d. Tr. (v. s. et ic.)

c. *Tapesia* (mycelio denso expanso insidentes.)

2838. P. anomala Pers. Aan oude boomstammen en verdroogde takken. Vere—Auct. (Syst. II. p. 106; Rabenh. p. 357.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2839. P. Poriaeformis DC. In holle knotwilgen. Vere—*Oct.* (Syst. II. p. 106; Rabenh. p. 357.)

Westland, v. d. Tr. (v. v.)

2840. P. fusca Pers. Aan afgevallen doode takken van wilgen, elzen, (populieren, berken, enz.) Auct. (Syst. II. p. 109; Rabenh. p. 356.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

C. **Phialea** (extus subnudae glabrae.)

a. *Hymenoscyphae* (stipitatae, membranaceae.)

2841. P. firma Pers. Op doode takjes in bosschen. Auct. (Syst. II. p. 117.)

Cupula infundibuliformi dein dilatata repanda dilute fusca, stipite longo filiformi glabro deorsum attenuato nigrescente. Colore variat tota ochroleuca saepe extus dilutior, disco umbrino, olivaceo, etc. Cf. Fr. l. l.

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2842. P. fructigena Bull. Aan afgevallen vruchtkatjes van elzen, enz. Vere. Auct. (Syst. II. p. 118; Rabenh. p. 354.)

In Herb: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.) Variat:

β. *salicina* Fr. (l. l.; Rabenh. l. l.) aan wilgentakjes. Westland, v. d. Tr. (v. ic.)

2843. P. coronata Bull. Aan doode takjes en verdorde plantenstengels. Auct. (Syst. II. p. 120; Rabenh. p. 353.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2844. P. cyathoïdea Bull. Aan dorre stengels van Umbelliferae en andere planten. *Oct.* (Syst. II. p. 124; Rabenh. p. 352.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s. et ic.)

2845 P. vaccinea Schum. In boomgaarden op oude koemest. *Nov.* (Syst. II. p. 126; Rabenh. p. 351.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s. et ic.)

b. *Calycinae* (substipitatae carnoso-ceraceae firmae.)

2846. P. aeruginosa Fl. Dan. Aan vermolmd hout van eiken, beuken, enz. Auct. (Syst. II. p. 130; Rabenh. p. 350.)

Westland, v. d. Tr. (v. s. et ic.)

2847. P. citrina Batsch. Aan vermolmd hout van populieren, wilgen enz. *Oct. Nov.* (Syst. II. p. 131; Rabenh. p. 350.)

In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. s. et ic.)

2848. P. lenticularis Bull. Aan takken en hout van elzen, beuken enz. *Oct.* (Syst. II. p. 133; Rabenh. p. 350.)

Westland, v. d. Tr. (v. v.); Zuid-Beveland, v. d. B.

2849. P. imberbis Bull. Aan rottend hout. Auct. (Syst. II. p. 136; Rabenh. p. 349.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2850. P herbarum Pers. Op drooge takken en plantenstengels. *Oct.* (Syst. II. p. 136; Rabenh. p. 349.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. Bovendien: Westland, v. d. Tr. (v. v.)

c. *Mollisia* (sessiles ceraceo-molles aquosae).

2851. P. chrysocoma Bull. Aan oude palen en planken (met *Dacryomyces*). Vere—Auct. (Syst. II. p. 140; Rabenh. p. 347.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2852. P. cinerea Batsch. Aan drooge takken en vermolmd hout in bosschen. Vere. *Nov.* (Syst. II. p. 142.)

In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.); Zuid-Beveland, v. d. B.

Trib. Patellariacei.

PATELLARIA (Hedw.) Fr.

2853. P. coriacea (Bull.) Fr. Op oude paardenmest. Aest. Auct. (Syst. II. p. 159; *Lecanidion* Rabenh. p. 342.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

2854. P. atrata (Wahl.) Fr. Aan oude palen, planken, enz. Vere—Auct. (Syst. II. p. 160; *Lecanidion* Rabenh. p. 342.)
In Herb.: Zuid-Beveland, v. d. B. (v. s.)

Trib. Cenangiacei.

CENANGIUM Fr.

2855. C. ferruginosum Fr. Aan doode takken enz. van mastboomen en dennen. Vere—Auct. (Syst. II. p. 187; Rabenh. p. 334.)
In Herb.: Leiden, Dz. et Mb. (v. v.)

New York Botanical Garden Library
QK 297 .P7 v.2 pt.1 gen
/Prodromus florae Batavae. In sociorum i
3 5185 00105 2388